PAX

11 setembre 1714

nº 11
DESEMBRE 1974
GENER 1975

BOUM!

"PAX" BUTLLETI DE PAX CHRISTI

Nº 11 - Desembre 1974-Gener 1975

DIPOSIT LEGAL B. 18764 - 1974

CICLOSTIL S.J.O. : VILLARROEL , 83 - B-11

Aquest butlletí no es fa responsable ni forçosament solidari amb el contingut dels articles signats per col.laboradors o membres del Moviment PAX CHRISTI.

Per qualsevol cosa, podeu dirigir-vos a:

"PAX"
c/ Sant Joaquim, 24, 2o. 1a
BARCELONA -12-

SUMARI

EDITORIALS

Pàg. 2 1- Eleccions a la Universitat-
Pàg. 3 2- Les Associacions-
Pàg. 4 3- Problemática Argentina-

COL.LABORACIONS

Pàg. 5 Alternativa dels assistents socials- Joan-
Pàg. 6-7 Rialles- Joan Lluch-Terrassa
Pàg. 7-8 Ruanda- Corresponsal de Pax.
Pàg. 9-10 La malura del camp- Un grup de pagesos...-
Pàg. 11-12 Con Renfe nunca hubiera llegado- Joan
Pàg. 13 De Fussion a Roda- Ramon Vila-Vic-

POESIA

Pàg. 14-15 6 Poemes per Nadal- recull-

RETALLANT

Pàg. 16 Editorial de l'últim Agermanament-
Pàg. 17 "Una aldea llamada Cataluña" - El Correo Catalán-
Pàg. 18 "Descontento de entidades excursionistas"- El Correo Catalán
Pàg. 18 "Condena a dos policías municipales"- El Correo Catalán

FETS CATALANS

Pàg. 19-23- l'11 de Setembre 1714 -2 part- Eduard-Vic-

PETITA AGENDA POPULAR

Pàg. 24

INFOR-PAX

Pàg. Trobada a Planoles- Sabadell
Pàg. Operació autobús-Joana Villamur- Barcelona-

ATENCIÓ!

Aquest número 11 de "PAX" serveix de pont entre l974,ja passat, i l975,any present plè d'incógnites de tot tipus.
La raó d'aquest número bi-mensual és la preparació d'un número extraordinari que surtirà a finals de febrer i estarà íntegrament dedicat a la Pena de mort` serà el número 13, abans doncs,cap a mig febrer, surtirà el número 12,corresponent al febrer.

Les associacions

UN LIMIT PER A L'ESPERANÇA

El passat dia 16 de desembre va ser sotmès al vot del Consejo Nacional del Movimiento l' "Estatuto de Bases del Asociacionismo Político". Al final, és a dir, després dels discursos dels consellers, va ser aprovat i per majoria. L'associacionisme ja rutlla malgrat les seves rodes quadrades.

Des del famós discurs del 12 de febrer ja ha passat quasi un any, i moltes de les esperances dipositades ja s'han fos. El marc més democràtic que volíem intuir després del discurs del president Arias s'ha anat apetitant fins a quedar reduït a un joc, per cert molt interessant, entre els que ja juguen, deixant moltes tendències fora amb l'única sortida d'una arriscada clandestinitat. El pas que s'ha donat no ha estat endavant, sinó que només ha contribuït a mantenir una situació que la majoria no vol, voluntat que li costa d'expressarse perquè no hi ha mitjans i que sols afavoreix una minoria que es creu representativa.

La iniciativa del president Arias ha topat amb una forta oposició que, encara que minoritària, gaudeix del poder polític, i que amb la base no legitimada de posseir el passat, impedeix l'evolució constant dels pobles sota l'Estat Espanyol ("Spain is diferent") vers una autèntica democràcia. Però a pesar de tot, és a dir, de les dimissions, de les lluites polítiques, dels discursos pragmètics i de les declaracions a la premsa, l'estatut ha sortit a la llum després del penós avortament que ha sofert. Tanmateix, la gent ha quedat decepcionada tant per l'Estatut com per la seva elaboració. La concepció ha estat reservada a uns quants deslligats de la majoria i amb uns interessos molt particulars. El poble no ha intervingut a l'elaboració i per això aquest ha sortit desfassat de la realitat.

La veritat és que no es podia esperar gaire res tenint en compte el paternalisme imperant i les ganes de dirigir espiritualment que sorgeixen dels elements governamentals.

Per tant, cal dir NO a l'Estatut que, a més de les seves imperfeccions de tipus legal, és limitatiu y excloent, negant així l'essència de tot estatut per la participació, el qual ha de ser obert a totes les tendències ideològiques d'un context de màxima representativitat.

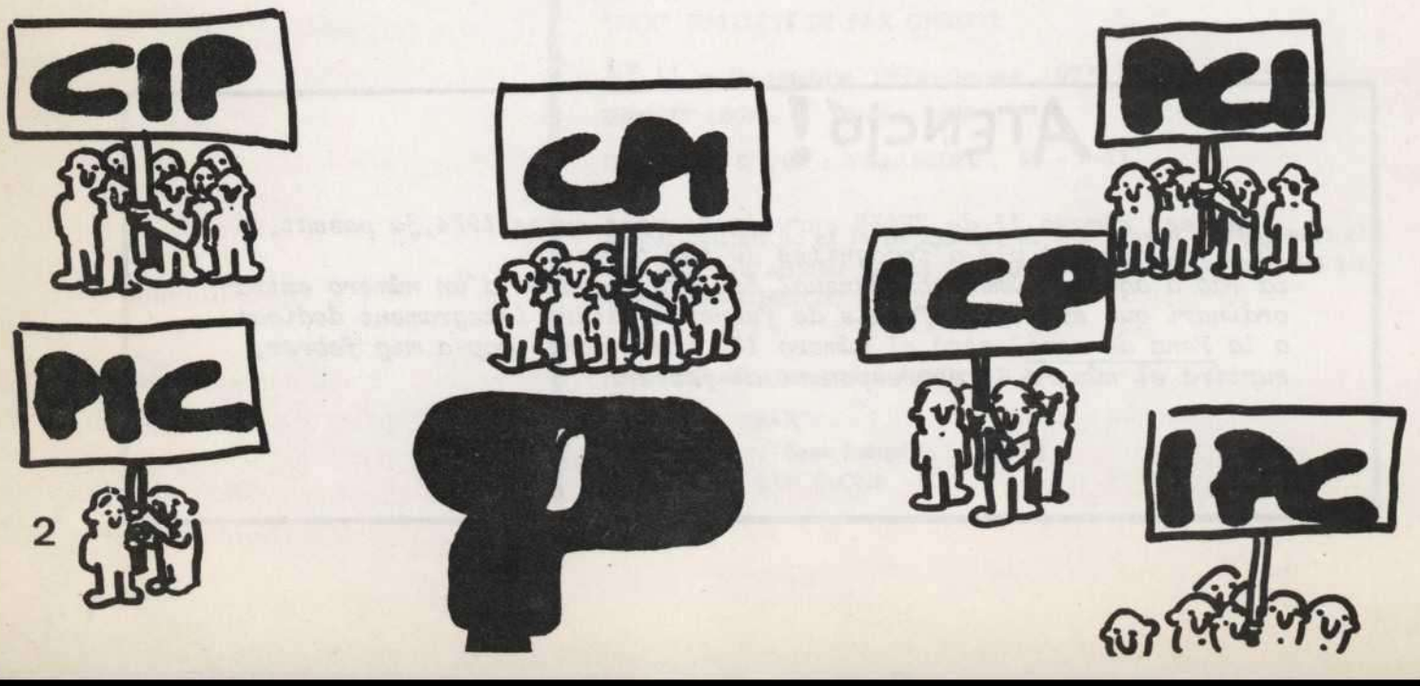

eleccions a la Universitat

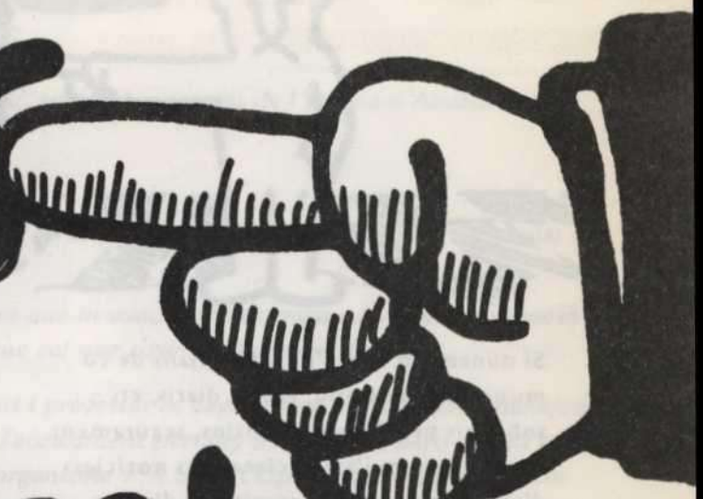

Mentre no hi hagi un renovament de les estructures, un canvi de mètodes i medis, es continuaran fent falles, s'anirà anant amb presses i els resultats seguiran essent poc reeixits. Mentre no hi hagi un control mutu entra l'Administració i la gent del carrer no s'aconseguirà que les falles puguin ser autocorregides mitjançant aquesta relació que exigirà una gran responsabilitat i a la vegada una gran perfecció.

Un dels resultats de la utilització de les actuals estructures és l'Estatut de participació estudiantil, que sortí al carrer a començaments del mes de novembre. Sí, del Ministeri que es creia més aperturista, i no ho va ser, va sortir aquest Estatut com a primer i veritable intent d'una autèntica democratització del règim. I resultà que l'Estatut no va ser ben acollit, si més no així ho demostren les eleccions que s'han fet i que han constituït un veritable gracàs.

No s'ha aconseguit, a molts cursos de les diferents Facultats, el quorum necessari per a l'elecció dels delegats, i la causa d'aquest resultat cal buscar-la, a part dels errors tècnics del decret, a la divisió dels alumnes davant l'acceptació o no acceptació de la participació.

Hi havia dues positures majortàries i clares: la primera estava a favor d'anar a les eleccions realitzant un joc polític, és a dir, aprofitant l'oportunitat que es donava de fer unes eleccions dintre la màxima legalitat i recalcant que calien uns canvis dintre de l'Estatut. Els canvis representaven:

1. *La revocabilitat del delegat per l'assemblea del curs i la pròpia dimissió voluntària del delegat.*
2. *Garanties d'immunitat per al delegat.*

La segona positura rebutjava totalment l'Estatut per raons polítiques, degut a una disconformitat davant l'estat de coses, no acceptant res de part de l'Estat actual.

Davant aquestes dues positures, nosaltres creiem que n'hi pot haver una altra, que donem per bona, i que seria més o menys un punt entremig. Aquesta positura no és ni de bon tros original, però és acceptada per un nombrós nombre d'estudiants i per d'altres persones interessades. Aquesta positura és la de no acceptar cap Estatut fins que no se solventin les divergències d'aquest primer, és a dir, cal confeccionar un estatut amb la participació dels estudiants, anul·lant les restriccions d'aquest primer, i afegint-hi una sèrie de premisses bàsiques com són el dret de reunió i d'expressió dintre la Universitat.

COP D'OJ AL MÓN

PROBLEMÀTICA ARGENTINA

Si donem un cop d'ull als mitjans de comunicació, televisió, ràdio, diaris, etc., sobre els problemes argentins, segurament no en traurem l'aigua clara. Les notícies d'assassinats, actes terroristes i d'altres, es repeteixen sense to ni so; si ens referim, és clar, al que diuen els diaris, la televisió, etc.

Ara bé, si analitzem la situació d'aquest país, podem veure ràpidament una situació molt semblant a la que es donà, ara ja fa més d'un any, en un país veí, Xile.

L'Argentina sembla, doncs, que vagi pel mateix camí: gran intensitat terrorista per tal de provocar la intervenció de les Forces Armades, amb l'ajuda de la inefable CIA nordamericana. Actes terroristes, molts d'ells, realitzats per equips paramilitars d'extrema dreta. Aquest pessimisme era explicat per un exiliat xilè en una xerrada feta al nostre país fa pocs dies.

Podem veure la intensificació de relacions entre membres del govern argentí i el xilè. Un altre fet molt significatiu ha estat l'assassinat del general Prats; encara que l'ambaixada xilena a l'Argentina va notificar que ella no tenia res a veure amb el fet. Tots sabem la posició d'aquest general enfront del cop d'estat xilè. Podem notar també, cada cop més, la desviació de Maria Estela de Perón cap a la dreta. Tots aquests fets fan pensar en la instauració a l'Argentina d'un govern cada cop més dictatorial.

El temps ens ho dirà, de moment només son conjectures.

NOTA DE REDACCIÓ

LA DIARREA MENTAL

Són de tots conegudes les activitats que fem. Tanmateix, sembla haver-hi gent que no les coneix prou a fons i es dedica a dir d'orella a orella coses com: "Aquests Pax de Vic tenen una diarrea mental! ! "

Estic d'acord que la gent faci una crítica de nosaltres. Ara bé, ja no estic tan d'acord que s'amagui i no sigui capaç de dir el que pensa cara a cara, i tampoc que ho digui sense saber exactament el què fem.

Només voldria una cosa: que algun dia arribessim a saber jutjar-nos mirant-nos a nosaltres primer i sabent treure la part bona o dolenta de totes les coses.

ALTERNATIVA DELS ASSISTENTS SOCIALS

He llegit al número 9 d'aquesta "REVISTA PAX" sobre el mal estat de l'Escola d'Assistents Socials de Barcelona.

Només vull remarcar una nota, com a alumne que en sóc, a més a més d'adherir-me a tot el que es diu a l'article citat.

La major part, si no tots, dels quasi cent alumnes que hi som, som contraris a la línia o formació que pretén donar l'Escola, molt allunyada del que cal que sigui un Assistent Social.

Els fonaments d'aquesta distorsió d'ensenyament i professió és degut a que l'Escola està manejada per l'Opus — aqueixa "maffis" a l'espanyola — Teòricament pertany a l'Església, però alguns profes i la mateixa Directora són o s'han venut a l'organisme F.A.S. de l'Opus, que és qui paga. Car es diu que si la Directora cobra 40 mil al mes, i, el que -es segur, és que els professors cobren per hora i mitja de classe 1.000 pessetes. Naturalment, com la Directora va dir: "qui paga, mana, i jo em venc al diable", què se'n pot esperar d'aquesta Escola? Que en surtin nines boniques "made in Opus" i que el món obrer i el poble senzill segueixi dins l'esclavatge de l'estructura burgesa-feixista.

També cal remarcar que l'altra Escola d'Assistents Socials que hi ha al Clínic és de la Falange i estan molt íntimament lligades les dues. La' Directora d'aquella i el seu espòs fan de professors i de seleccionadors a la nostra Escola.

Davant tota aquesta aberració de la professió d'A.S. uns, de moment 15 alumnes, estem disposats a fer-la grossa i si podem "prendre l'Escola", o sinó marxar-ne i fer-nos la nostra formació, encara que la seguretat burgesa "d'un títol" se'ns en vagi per terra. Esperem ajut des de fora, ja que això és la lluita de tots pel canvi d'unes estructures.

Gràcies.

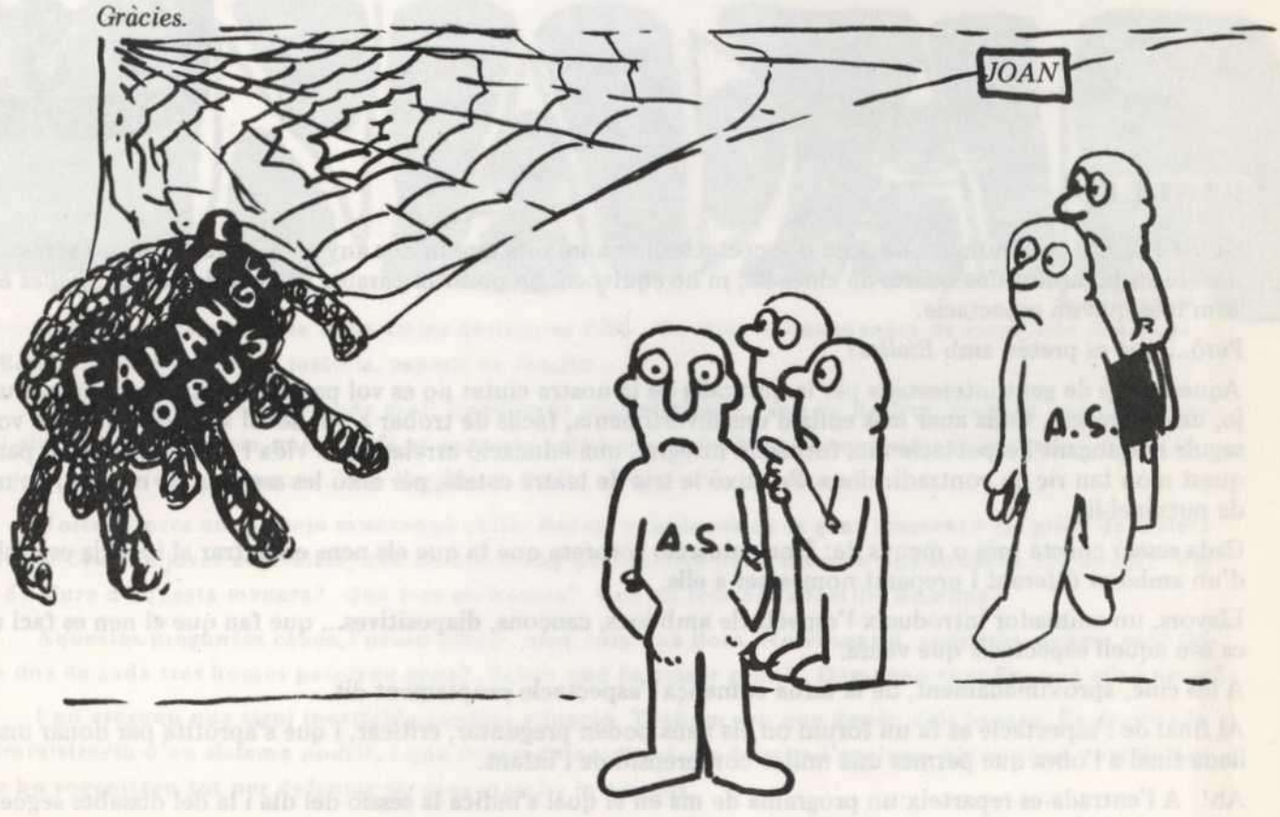

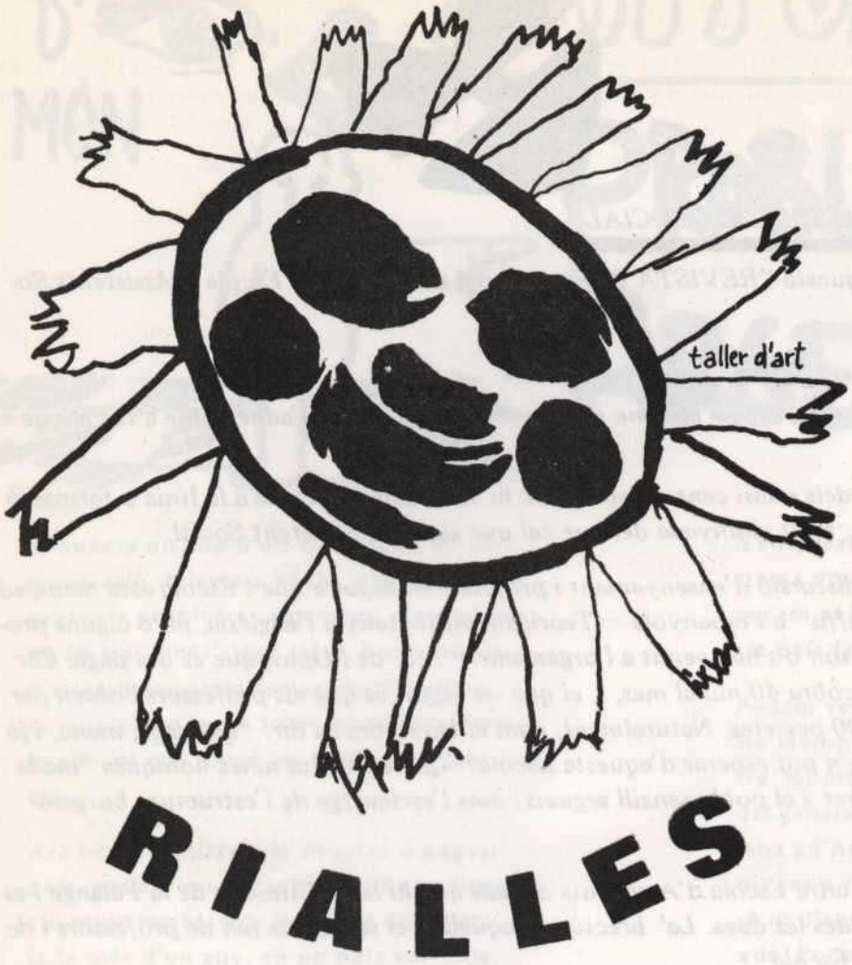

Una experiència d'educació a través de l'espectacle a TERRASSA.

RIALLES

Sí, *RIALLES* és el nom d'una sèrie d'espectacles per a infants que fa dos anys que es realitzen a Terrassa cada dissabte a la tarda a dos quarts de cinc. Bé, m'he equivocat en posar la paraula espectacle, ja que *Rialles* és quelcom més que un espectacle.

Però... què es pretén amb *Rialles?*

Aquest grup de gent interessada per la quitxalla de la nostra ciutat no es vol pas conformar a organitzar un esbarjo, una recreació. Calia anar més enllà d'uns divertiments, fàcils de trobar a qualsevol altre cantó. Hom volia aconseguir mitjançant l'espectacle una formació integral, una educació arrelada a la vida i al país on vivim, part d'aquest món tan ric de contradiccions. Per això la tria de teatre català, per això les sessions de cinema, de música, de putxinel·lis...

Cada sessió consta més o menys de: Una animació sorpresa que fa que els nens en entrar al local ja estiguin dins d'un ambient diferent i preparat només per a ells.

Llavors, un animador introdueix l'espectacle amb jocs, cançons, diapositives... que fan que el nen es faci una mica seu aquell espectacle que veurà.

A les cinc, aproximadament, de la tarda comença l'espectacle pròpiament dit.

Al final de l'espectacle es fa un fòrum on els nens poden preguntar, criticar, i que s'aprofita per donar una pinzellada final a l'obra que permet una millor comprensió de l'infant.

Ah! A l'entrada es reparteix un programa de mà en el qual s'indica la sessió del dia i la del dissabte següent; a més a més, hi ha un fragment de la història de Terrassa que els nens poden col·leccionar.

La mitjana d'assistència va ser, el curs passat, entre els 400 i els 500 nens per sessió. No cal dir que l'assistència és més nombrosa quan es fa cinema que no quan es fa teatre.

No cal dir, també, que no tot ha sortit tan "maco" com ho pinto, ja que hi ha hagut molts problemes i errades, però estem contents dels resultats i que aquests millorin cada any, com fins ara.

A més, es fan uns Tallers on el nen rep una formació artística molt relacionada amb el món de l'espectacle: mim, teatre, cinema, arts plàstiques... En fi, tot allò que pugui desenvolupar en el nen una capacitat creadora i d'actuar. Ah, aquests tallers són quasi gratuïts (es paga una quota simbòlica per solventar la irregularitat de l'assistència).

Res més. Només que us esperem a *Rialles* dissabte que ve; amb trenta pessetes podreu entrar, encara que no sigueu tan nens com quan teníeu vuit anys.

Si voleu informació, demaneu-la a:
Joan Lluch i Puig — St. Domènec, 13, 1er. — TERRASSA

NADAL

Arribem a Nadal. És de bons amics desitjar-se PAU. Desitjar-se una manera de viure més semblant a la de Betlem. Més fraternitat, justícia, esperit de família.

Passa que tot això ens queda molt lluny, tant com el mateix racó de Betlem. Donant una ullada superficial al món d'avui, veiem que la vida es presenta amb característiques diametralment oposades. No és la PAU, la joia, la justícia que regnen, sinó l'egoisme, l'odi i al violència. On anem?

Molts vespres em passejo muntanya enllà. Reveig la pobresa de la gent i ressento els plors de malats i miserables. Crits de joves acorralats; que no tenen cap perspectiva per a crear-se una situació. On anem? Val la pena de viure d'aquesta manera? Què fem els homes? Què en fem de la família humana?

Aquestes preguntes cauen i pesen dintre meu com una llosa. No el sentiu, vosaltres, aquest pes? Sabeu que dos de cada tres homes pateixen gana? Sabeu què és passar gana? . Demaneu-vos: Per què ells i no jo?

I no cregueu que sigui inevitable aquesta situació. Tothom sap que depèn dels homes. És degut a la mala administració d'un sistema podrit, i que depèn de nosaltres. És degut a l'egoisme d'uns pocs, cors de pedra, que ho roganitzen tot per defensar els seus maleïts interessos.

Llegia fa poc que a l'OTAN tenen un potencial bèl·lic capaç de destruir tota vida humana, no solament de Rússia i Xina, sinó de tota la Terra. I no una vegada, sinó TRES vegades. Quantes vegades — em pregunto —, quantes vegades haurem de ser capaços de destruir tota vida humana per a sentir-nos amb seguretat?

Ens hem tornat boigs o què? En el moment actual no tenim 300 quilos de pa o d'arròs per any per a tots els habitants de la Terra, però es veu que tenim 15.000 quilos d'explosius per a cada un. Milions d'homes moren de fam, però nosaltres gastem 200 mil·liars de dòlars per a la nostra seguretat. La seguretat de qui? No pas de qui pateix fam i no sap de llegir; sinó la dels pocs grassos, ben vestits, intel·ligents i ben formats.

Com hem pogut arribar al peu d'aquest cingle? És greu la nostra malaltia. La humanitat està malalta.

Abans ens matàvem per defensar la VERITAT; després es matava per defensar CRIST; ara es mata per defensar el SISTEMA que, segons que diuen, defensa l'HOME. I per defensar l'home maten i deixen morir milions d'homes cada dia.

La mentida institucionalitzada, la violència legalitzada i l'odi són i fan el sistema. Aleshores una temptació gran i greu és la de matar de nou. Destruir a fi de fer caure el sistema. Molts joves de bon esperit, bons revolucionaris, cauen a les seves grapes.

El sistema l'hem fet nosaltres, els homes. Som nosaltres, doncs, els que l'hem de desfer. Però no pas matant. Caiem en el mateix. Sinó estimant. Fent una violència i una revolució pacífiques. Vol molt més coratge. Necsssita molta més paciència i convicció.

El Nadal ens ha de portar aquesta inquietud profunda de voler fer alguna cosa a fi de fer adonar a la gent que anem errats. Hem de voler posar problemes als que viuen tranquils. Viuen tranquils en un submarí que està a punt d'esclatar. Els farem un bé immens si els alertem. A més, seguirem la línia de qui va voler néixer en una cova, sota un roc, al peu del camí, per tal de fer-nos canviar de vida. A fi d'ALLIBERAR-NOS.

Tingueu aquesta inquietud i treballeu. Treballeu tant com pugueu per al bé dels altres. "L'heroi — diu un escriptor — és el qui fa el que pot".

Treballeu amb grandesa d'esperit, amb la gran perspectiva que dóna l'Esperança. Un bon amic passava un dia al peu d'una construcció on treballaven tres obrers. Què esteu fent, bon home? , va demanar al primer. Em guanyo les garrofes — respon sense aixecar el cap. Estic escolpint una pedra — respon el segon. Estem construint una catedral — li fa el tercer.

Tots tres feien la mateixa feina. El primer s'acontenta de seguida. El segon ja té un objectiu. Només el tercer és conscient que el que fa és gran. Treballa amb perspectiva.

Cregueu en l'impossible i desencadeneu les esperances.

Joan Casas — R uanda.

Carta dirigida a "Terra Nova" de Vic

LA MALURA DEL CAMP

Fa poc la premsa ha divulgat un fet prou important perquè ens serveixi de punt de reflexió:

El doctor Pflug Bunkhard d'Alemanya Occidental, després de moltes experiències, ha arribat a la conclusió que el millor tractament per guarir la *depressió* (aquest transtorn orgànic que es manifesta per l'aclaparament físic i moral de la persona que el pateix i que és tan molest i perjudicial no solament per al pacient, sinó també per tota persona que hi tingui relació), consisteix a mantenir el pacient al màxim de despert, actiu i conscient del seu estat, infonent-li optimisme, fe i confiança perquè vegi la possibilitat de realitzar-se i realitzar com a persona útil a la societat, però al mateix temps se l'ha d'ajudar a superar-se posant al seu abast els elements que li siguin necessaris.

Aquesta notícia ens ha portat a pensar i comparar-la amb allò que ens diu Joan XXIII en la "Mater et Magistra" quan tracta de la situació del sector agrícol tractant-lo de sector deprimit'.

Ja és massa cert que l'agricultura està en baixa forma en relació als altres sectors. D'ençà que se'ns pronuncià aquest diagnòstic no creiem que hagi millorat gens, però tampoc no hem fet res per a superar aquesta situació els pagesos ni els no pagesos, encara que tots en patim les conseqüències.

Concretament al nostre país, en què estem tan deficients de productes d'alimentació i tan alt paguem el pressupost d'importació de fruites que podríem ben bé recollir als nostres camps, molts d'ells prou fèrtils però abandonats i improductius, quants de recursos s'estan desaprofitant per manca d'harmonia d'elements!

Els pagesos ens sentim impotents i no millorem aquesta situació. Treballem molt, però sense ordre ni concert, continuem essent tan analfabets com anys enrera; llavors no sabíem l'abecedari; actualment, si cal, també sabem firmar, escriure alguna carta o llegir algun avís si ens arriba a casa, però ens abstenim de llegir i d'estudiar tot o molt d'allò que en el temps actual ja ens és una necessitat vital. De lamentacions i queixes tantes com vulgueu, però allò que se'n diu posar-hi el cap... "que l'hi posin els tècnics, que per això han estudiat"; responent així ja creiem justificada la nostra ignorància o gairebé gosem dir incultura. Volem que els tècnics ens resolguin els problemes però ben poc ens poden ajudar si no mirem d'aprendre el llenguatge per a poder tractar de conjunt les nostres qüestions que per elles mateixes ja són tan complexes. No ens hem fet capaços d'entendre les orientacions tècniques i després diem que ens enganyen.

És molt enutjós ser els mateixos pagesos els que confessem això, que és ben cert, però tanmateix demostrem, fent-ho, que ens volem superar, que ens hem adonat que estem en baixa forma. *Deprimits*, i per això creiem que ens cal saber què ens diu el mateix Papa Joan i posar-ho en dansa, però llavors se'ns planteja un interrogant: Què en traurem nosaltres de modificar la nostra conducta segons aquestes directrius si l'administració, el poder públic i la resta de la societat continuen en la mateixa actitud d'incomprensió? Possiblement cremarem les nostres energies físiques i morals mentre hi hagi qui continua tenint i retenint els elements materials necessaris per arribar a una producció rendable i òptima a favor nostre i de tot el país.

Mentre el que és capaç de produir hagi de manllevar la terra i els que la posseeixin no la treballin, continuarem amb aquesta agricultura migrada i incapaç de cobrir les necessitats. Si volem salvar aquesta *depressió* de l'agricultura, que no vol pas dir salvar únicament el pagès, siguem conseqüents els pagesos i els no pagesos.

És molt freqüent de sentir dir que el masover no millora la finca, que és rutinari, que no avança en el sistema de treball i moltes vegades això és cert. Qui, però, serà capaç de fer inversions si sap que precisament quan haurà fet les millores el propietari el pot fer fora *legalment* i sense cap mena d'indemnització?

Repetim, siguem *tots* conseqüents. Si a més ens volem presentar com a cristians, siguem encara més responsables o ens farem mereixedors de menyspreu.

El mencionat document "Mater et Magistra" de Joan XXIII ens marca una colla de directrius que val la pena de tenir en compte.

Si a causa del nostre analfabetisme ens costa d'entendre-ho, esforcem-nos-hi i això ens ajudarà a superar-nos, i els no-analfabets que no ho vulguin entendre, per ells faran.

Uns fragments ens poden servir de botons de mostra:

De *"Mater et Magistra"* : La qüestió social a la llum de la doctrina cristiana.

".... Un altre punt de doctrina proposat constantment pels nostres Predecessors és aquest: al dret de propietat privada va inherent una funció social. Efectivament, en el pla de la creació, els béns de la terra estan destinats, abans que tot, al sosteniment digne de tots els éssers humans. Sàviament ho ensenya el nostre Predecessor de gran memòria, Lleó XIII, en l'Encíclica "Rerum Novarum". Allí llegim: "... el resum del que hem dit és el següent: qui ha rebut de la benignitat de Déu béns abundants, siguin corporals i externs, o de l'esperit, per això els ha rebut, per a utilitzar-los en perfeccionament propi, i encara, per a utilitat dels altres, sentint-se en això ministre de la providència divina. Qui tingui talent, doncs, vegi de no callar; qui tingui abundor de béns, vigili de no caure en mesquinesa; qui tingui una habilitat miri de fer el proïsme participant del seu ús i utilitat" ".

" "... Comvé, doncs, cridar l'atenció sobre aquest fet. L'empresa de dimensions familiars és viable, però només quan pot donar un rèdit suficient per a un nivell de vida decorós. Això pot obtenir-se, però és absolutament indispensable que els cultivadors estiguin molt ben instruïts, en la seva feina, en general; que visquin al dia tocant als nous invents; i que tècnicament tinguin assistència professional. No és menys desitjable que muntin una xarxa d'iniciatives cooperativistes, que s'organitzin professionalment i que es trobin activament presents en la vida pública, tant l'administrativa com la política.

ELS OBRERS DE LA TERRA, PROTAGONISTES DE LLUR PROMOCIÓ

Estem convençuts que els promotors del desenvolupament econòmic, del progrés social, de l'elevació cultural dels ambients agrícola-rurals han d'ésser els mateixos interessats, els agricultors. Els és fàcil de copsar la noblesa de llur treball; l'exerceixen en la majestuosa amplitud del temple de la creació; en són objecte arbres i animals, la seva vida, inesgotable en les seves expressions, inflexible en les seves lleis, invitació incessant a elevar-se al Déu de la providència. Produeix la varietat d'aliments de què viu la família humana, i ara, cada vegada més, produeix una quantitat creixent de matèries primes per a la indústria..." ".

Un grup de pagesos de la Plana de Vic que fa anys estem intentant de portar a terme unes activitats culturals que siguin dels i per als pagesos; però que, dissortadament, ni entre ells no trobem per ara col·laboració.

(V I C)

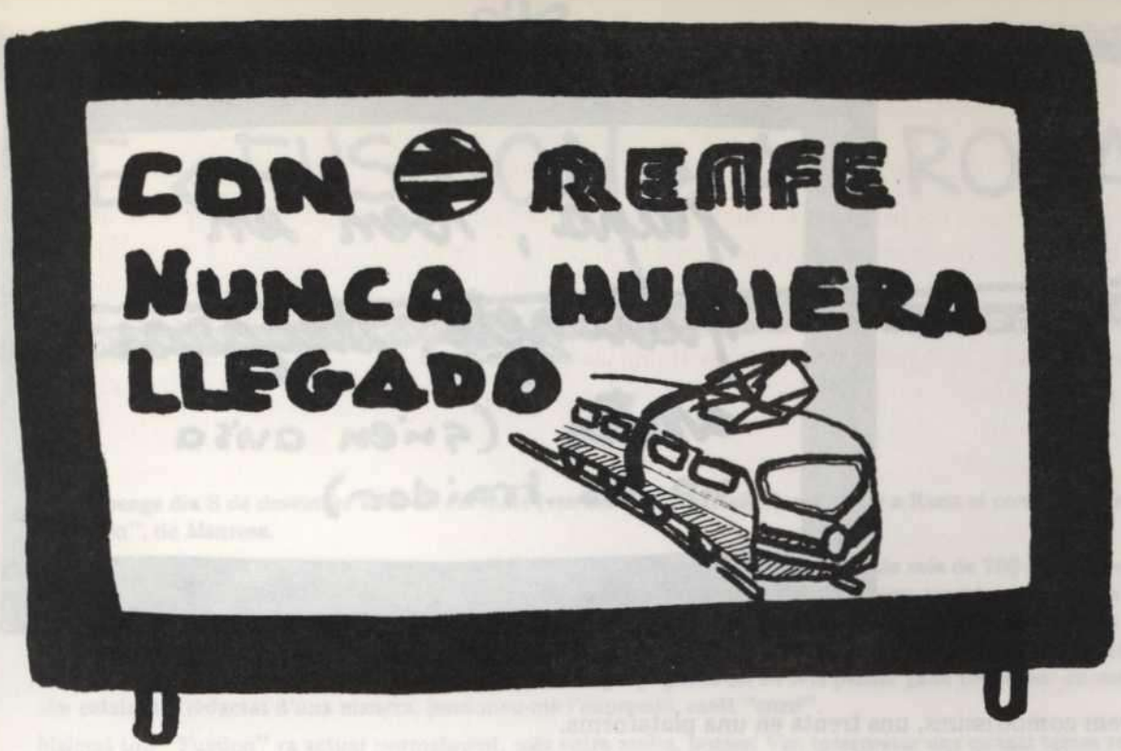

En un raconet d'aquest Estat nostre on tot funciona tan bé, ens vam trobar un grup. Aquest raconet era Planoles, més concretament en una estació rojenca d'aspecte senzill, però... heus aquí que era una estació de la "Red Nacional de Ferrocarriles Españoles" — que en diuen —. Era el dia 15 de desembre a les cinc de la tarda, quan ja tornàvem cap a la nostra dolça llar.

Doncs, bé, com anèvem dient, havíem d'agafar el tren d'un quart de sis i .... MIRACLE! ! ! MIRACLE! ! ! El tren va venir puntual. A un quart de sis teníem el tren allà (verd i gris, vell i tronat...)però... (ja m'estranyava) aquell tren era el que havia de passar a tres quarts de quatre. Aleshores vam pujar dalt del tren, però com que estava ple, ens vam posar en el furgó i allà vam estar força bé.

Però la història és massa maca. Quan el tren va arribar a Centelles

. . . . . .

el tren s'atura i... resulta que un tren de mercaderies havia descarrilat i havia fet malbé la via. Vam estar una hora parats, una hora, sí, sí, UNA HORA! Vam cantar, jugar i composar cançons contra la RENFE que la gent va aprendre molt aviat. Després d'aquesta hora d'esbarjo vam continuar a la vertiginosa velocitat de 3 Km/h. o sigui que fèiem un quilòmetre i ens aturàvem mitja hora, tornava a arrencar i tornava a aturar-se fins a Sant Martí de Centelles, on un senyor molt simpàtic ens va llençar a les orelles el melodiós i suau so: TRANSBORDO! Tots, contentíssims i felicitant-lo, vam canviar de tren, que va tardar mitja hora abans no va arrencar.

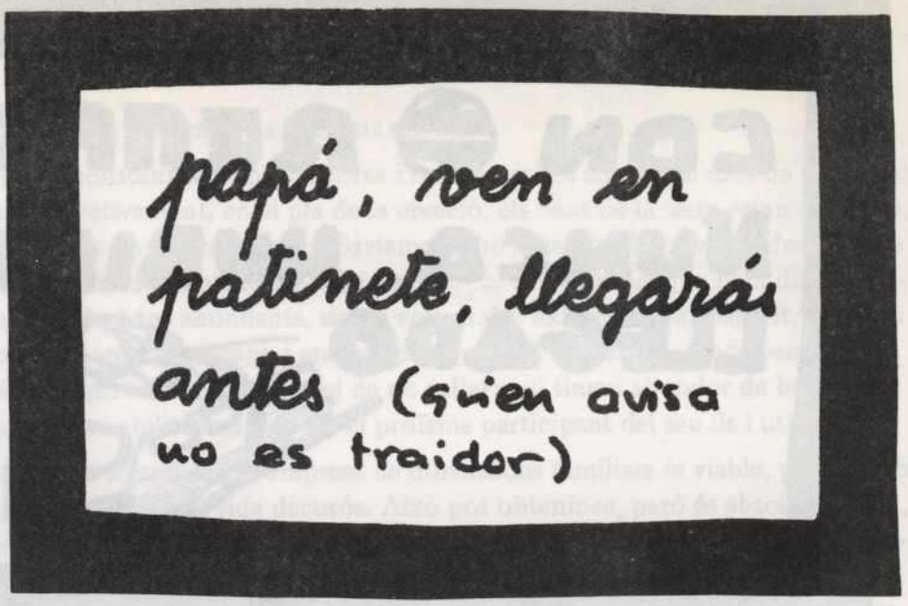

Allà, estàvem comodíssims, uns trenta en una plataforma.

I després d'arrencar i parar unes 5.836.678.234.765.923.786.483,98 vegades, vam arribar a les dotze de la nit a Barcelona, després de gaudir d'aquest viatge còmode, ràpid, en un servei puntual, eficient, amable, organitzat, net, ... com és la nostra estimada i benvolguda: R E N F E.

RENFE: UNA VOLUNTAD EN MARCHA – diuen.

RENFE: CON MUCHA VOLUNTAD PODRIA MARCHAR – dic jo.

JOAN - 75

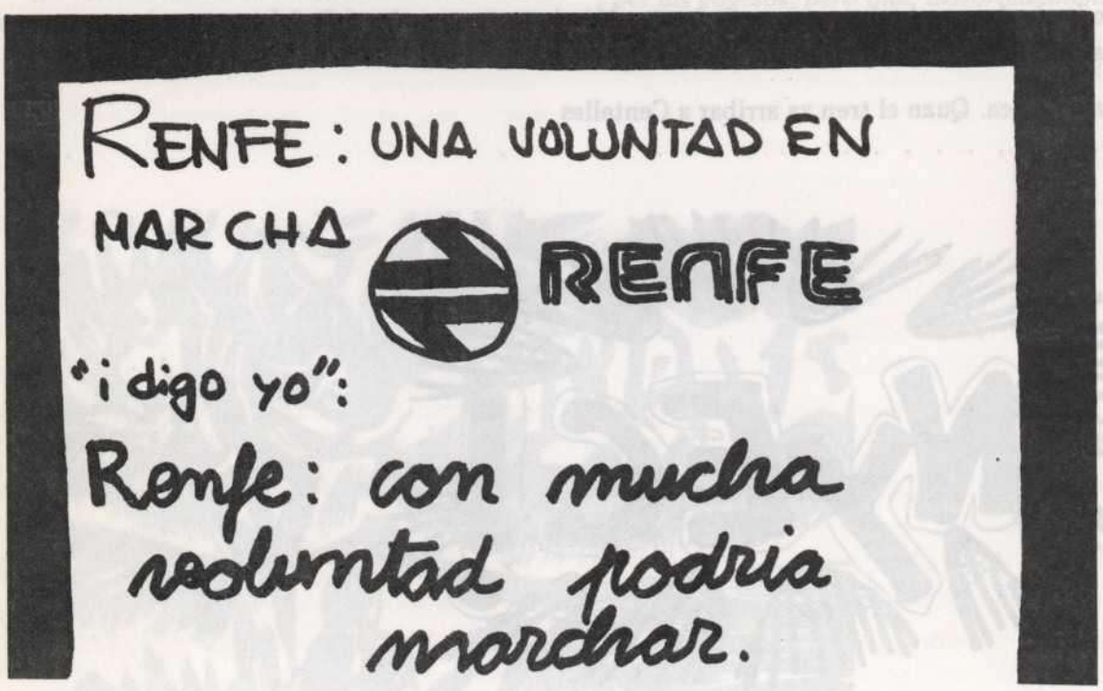

DE «FUSSION» A RODA

El diumenge dia 8 de desembre a les 11 del matí (van ser les 12 passades), va actuar a Roda el conjunt de música moderna "Fussion", de Manresa.

Va ser "apoteòsic! ! ! ": unes 50 persones (48 per a ser més precisos) en un local de més de 700 places (en mateix en què va actuar en Llach, només que amb ell n'hi havia més de mil de persones). És una llàstima tenint en compte la qualitat del grup. Ara bé, un diumenge a les 11 del matí, qui és caâç d'anar a un festival? O som fora o ens hem de treure la "ressaca", o bé, senzillament, volem descansar. (A més, hi havia una geladeta...) Això, per tant, és més aviat una falla de qui va organitzar el recital. D'altra banda no és gens conegut el conjunt i la propaganda no en feia pensar gaire res de bo: en castellâ, tot i que ells són catalans, i redactat d'una manera, perdoneu-me l'expressió, molt "cursi".

Malgrat tot, "Fussion" va actuar normalment, més entre amics, potser. Van interpretar uns quants temes seus (rock i blues) i adaptacions de peces clàssiques fetes per en Manel Camp (orgue i sintetitzador): "Toccata i Fuga en Re Menor" d'en J.S. Bach, "La Danza del Molinero" d'en Manuel de Falla, uns temes tradicionals de Manresa i "El cant dels ocells" d'en Pau Casals.

Us imagineu "El cant dels ocells" tocat amb guitarra elèctrica (solista) i acompanyat de bateria, orgue electrònic i baix? Segurament pensareu que és destrossar-lo, però no, és donar-li uns altres valors sense llevar-n'hi cap dels propis. Si les adaptacions són ben fetes (com les de "Fussion") no hi ha por de destruir el contingut original de les obres. El que no es pot fer i sovint s'ha fet, és voler fer conèixer una peça donant a la gent una adaptació (Miguel Ríios i la 9ª. Simfonia de Beethoven). És evident que s'ha d'haver escoltat l'original per saber si una adaptació és bona o no, i també perquè no es perdi el que l'autor va donar a la seva obra.

Així, doncs, potser per a alguns les adaptacions del "Fussion" resultaran negatives; per a mi, fabuloses.

També hem tingut l'oportunitat fa pocs dies, de veure d'altres espectacles molt interessants:

- Dilluns, 2 de desembre, els "Angeles Jubilee Singers", (conjunt-coral de color) actuaven al cine Atlàntida de Vic.
- Divendres, 6 de desembre, "The London Gabrieli Brass Ensemble" (quintet de vent anglès) van actuar al meteix "cine", fent una sessió, a la tarda, especial per a quitxalla.
- Els "Fussion" actuaren al treatre-cine Liceo de Roda. Dies abans, (23 de novembre) hi va haver en Llach.
- La Maria del Mar Bonet i "Els Esquirols" feren un recital en un "cine" de Sant Quirze 2l 24.

Sembla ser, doncs, que els "cines" són encara aprofitables mentre esperem que s'hi projectin pel·lícules realment dignes d'anar a veure.

. . . . . .

Curiositat: La primera cançó que van cantar els "Angeles Jubilee Singers" fou: "Poor man Lazarus" (Pobre home Llàtzer). Penso en un senyor que té un nom semblant a l'Inem de Vic. Una divertida coincidència.

R. V. A.

subscriviu-vos a

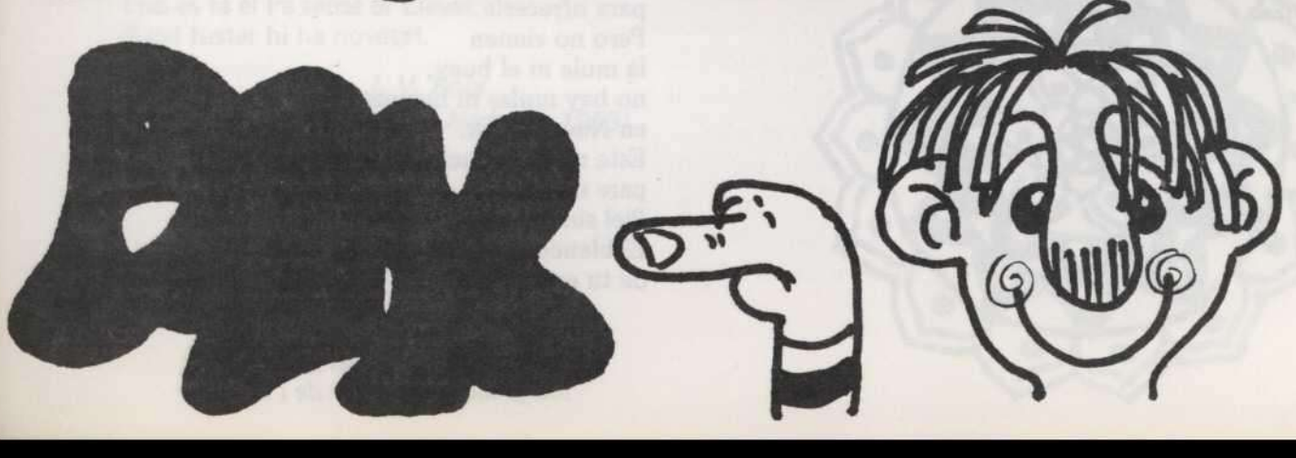

6 Poemes per Nadal -recull-

NADAL

Sento el fred de la nit
i la simbomba fosca.
Així el grup d'homes joves que ara passa cantant.
Sento el carro dels apis
que l'empedrat recolza
i els altres que l'avancen tots d'adreça al mercat.
Els de casa a la cuina
prop del braser que crema
amb el gas tot encès han enllestit el gall.
Ara esguardo la lluna que m'apar lluna plena
i ells recullen les plomes
i ja enyoren demà.
Demà posats a taula oblidarem els pobres
— i tan pobres com som —
Jesús ja serà nat.
Ens mirarà un moment a l'hora de les postres
i després de mirar-nos arrencarà a plorar.

Joan Salvat-Papasseit

. . . . . .

Infant, ho pots ben creure:
admirem el teu tremp i la teva constància!
Fa prop de dos mil anys
que no ens manes mai en aquesta diada,
farcida, amunt i avall,
d'himnes d'al·leluia i d'hosanna.
Però ja ho veus: nosaltres, tranquils,
cecs i sords al teu miracle.
Si no fos per les pagues extres,
pels carrers plens de llums i de garlandes,
pels tecs, les estrenes i els turrons
i per les felicitacions, ben o mal intencionades,
potser ni ens adonaríem del teu Naixement.
Per això, ens xoca el teu caràcter,
el teu pols, la teva jeia,
la teva posa de bon jorn afable
que tot ho accepta i tot ho perdona.
Qualsevol altre — no és cap metàfora —
ja ens hauria engegat a pastar fang.
Tu, no, petit infant! Tu aguantes
els cops, les defeccions,
els oblits, les males cares.
I fins tens esma i humor
dins la Cova miserable,
pau, amor i gaubança
un Nadal, i un altre Nadal,
i un altre, i un altre,
i un altre....

R. Munné i Coll

PREC DE NADAL

Mira com vinc per la nit
del meu poble, del món, sense cants
ni ja somnis, ben buides les mans:
et porto sols el meu gran crit.

Infant que dorms, no l'has sentit?
Desperta amb mi, guia'm la por
de caminant, aquest dolor
d'uns ulls de cec dintre la nit.

Salvador Espriu

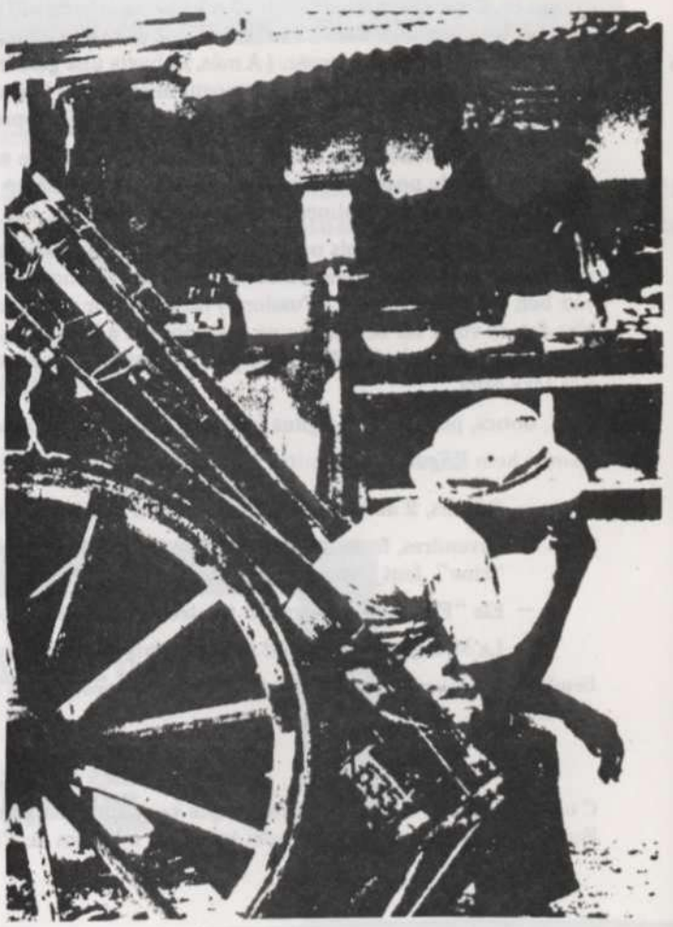

AL NIÑO NEGRO

Este niño ha nacido
en el mes de diciembre.
Cabaña de suburbio,
sucia la nieve.
Pero no vienen
los reyes magos
para ofrecerle.
Pero no vienen
la mula ni el buey,
no hay mulas ni bueyes
en Nueva York.
Este niño ha nacido
pare el dolor.
Piel sin blancura.
El blanco tendrá miedo
de tu estatura.

Manuel Pacheco
(Tret del muntatge del grup NABI: "Marginació en el cor de l'home")

HO SAP TOTHOM, I ÉS PROFECIA
(fragment)

Ho sap tothom, i és profecia.
La meva mare ho va dir un dia
Quan m'acotxava amb blats lleugers;
Enllà del somni ho repetia
L'aigua dels astres mitjancers
I els vidres balbs d'una establia
Tota d'arrels, al foc d'un prat:
A cal fuster hi ha novetat.

. . .

El coraller ho sap pel pirata
Que amaga els tints en bucs d'escata
Quan crema l'arbre dels escrits;
Al capità d'una fragata
Li ho diu la rosa de les nits.
L'or i l'escuma d'una mata
Clamen, somnàmbuls, pel serrat:
A cal fuster hi ha novetat.

El plor dels rics salta pels aires,
I les rialles dels captaires
Solquen els glaços del teulat.
Un pastor ho conta als vinyataires:
A cal fuster hi ha novetat.
El roc dels cims escampa flaires,
I al Port mateix, amb roig roent,
Pinten, pallards, l'Ajuntament.

El jutge crema paperassa
Dels anys revolts, a un cap de plaça,
I el mestre d'aixa riu tot sol.
El fum dels recs ja no escridassa
I els pescadors faran un bol.
Tot és silenci al ras de raça
Quan els ho diu l'autoritat:
A cal fuster hi ha novetat.

. . .

Res no s'acaba i tot comença.
Vénen mecànics de remença
Amb olis nous de llibertat;
Una veu canta, en recompensa,
Que a cal fuster hi ha novetat.
Des d'Alacant a la Provença
Qui mor no mor, si el son és clar
Quan neix la llum en el quintar.

La gent s'agleva en la nit dura,
Tots anuncien la ventura,
Les Illes porten el saïm,
I els de l'Urgell, farina pura:
Qui res no té, clarors del cim.
La fe que bull no té captura
I no es fa el Pa sense el Llevat:
A cal fuster hi ha novetat.

J. V. Foix
(El Port de la Selva — Nadal de 1953)

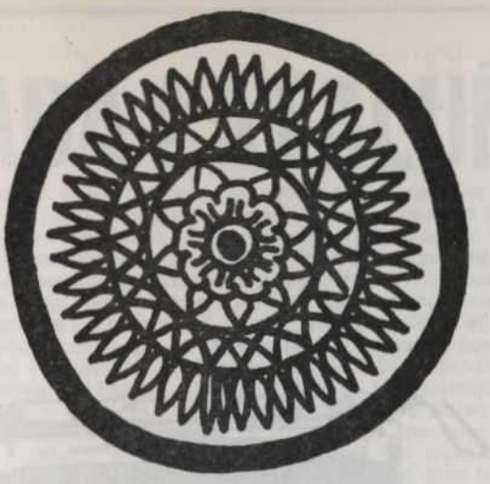

JO SÉ QUE NADAL NO TINDRÀ 365 DIES

Res de nou aquest Nadal.
Són massa anys d'esma
pels estrets carrers
de l'absurda ciutat de la terra.
Avui ha renascut un home a l'exili
i ploriqueja de fred.
I tu,
amb les mans enguantades,
vençut
i convençut
prl poder de la moneda,
ho celebres amb disbauxa.

Tot és immòbil.
Per la drecera
he vist el rastre
de llops famolencs.
Dins l'hostal del vici,
aplegats els lladregots
embriacs fan gatzara.

No t'enganyis pas.
No estrenem món
ni criatura.
Avui, senzillament,
ha renascut un home a l'exili
i el cerquen per condemnar-lo.
Res de nou aquest Nadal.

Anton Carrera

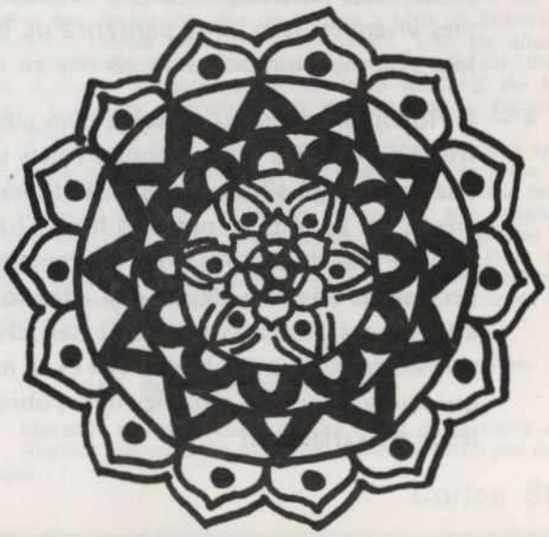

EXTRET DE LA REVISTA "AGERMANAMENT"

Octubre de 1974 - núm. 105

A HONDURAS: "FIFI" la MORT !

1 – El balanç del desastre no pot ser més escruixidor. Les dades i primeres impressions han estat puntualment recollides per tots els mitjans d'informació. Tothom ha sabut que en poques hores en la zona vorera del Caribe, hi ha hagut més de 10.000 morts, més de 100.000 persones que han quedat sense casa i prop de 700.000 hondurenys estan sentciats a no menjar. Sentiments a part, el desastre material del pas del "FIFI" deixa un deute superior als 1.000 milions de dòlars. Xifra altament superior a la producció bruta anual del petit país del Caribe.

2 – Estem tan acostumats a les tragèdies dels "altres", que, passada la primera i dolorosa impressió, girem full a la notícia i ens endinsem de nou a la vasta follia de les pròpies i reservades preocupacions, donant per cosa jutjada els imparables "cops baixos" de la naturalesa desencadenada. Bo i congratulant-nos, secretament, del petit privilegi de trobar-nos instal·lats lluny d'aquestes zones "calamitoses". La inèrcia dialèctica entre el benestar propi i les tragèdies dels altres arriba, a tot estirar, a desencadenar una lleugera alteritat, causa indirecta de la solidaritat-socorrista internacional.

3 – Que la naturalesa té "cops amagats", ningú no en dubta. Però del que sí dubten, per desconeixement potser, molta gent és de l'existència de seculars facilitats que les estructures socio-econòmiq ues concedeixen a la naturalesa a fi de facilitar l'efecte mortífer dels seus cops de geni. No sé si haureu parat esment – experiència ben pròxima – en qualsevol de les pàgines de "sucesos" dels nostres periòdics a l'endemà d'algun temporal de tardor. Les inundacions en múltiples vivendes de la zona perifèrica de Barcelona, són una constant informativa. És que la naturalesa s'ha mancomunat amb els rics en contra dels pobres?

4 – D'Honduras ningú no en sabia gran cosa abans del 21 de setembre darrer. Ningú, a excepció dels trusts fructícoles internacionals i dels seus mitjancers, naturalment. Gràcies (?) a FIFI, gràcies (?) a la mort, algú s'ha preocupat de lliurar informació del sub-sol socio-polític d'aquest país. Grà - cies (!) a aquesta informació hom s'ha adonat del perquè a Honduras un huracà ha pogut fer tant de mal, quan, uns pocs quilòmetres al nord, la seva presència hauria motivat a penes un lleuger peu de pàgina i alguna que altra foto mostrant-nos algun "cadillac" de cap per avall. I és que a Honduras, les cases no eren cases, els camins no eren camins, els homes no eren persones i els rius no tenien camí obligat. No és la naturalesa la que ha abdicat a favir dels rics: són els Rics els qui han acaparat, a espatlles dels pobres, el ser i el no-ser de la Naturalesa amb totes i cada una de les seves variacions!

UNA ALDEA LLAMADA CATALUÑA

COMO apunté, me movió principalmente a escribir mi anterior artículo «Catalanes en los últimos gobiernos» — en el final del cual se anunciaba este segundo — la frase de un artículo del gran periodista Lucio del Alamo, en la «Hoja del Lunes» de Madrid: «Incurriríamos en una suspicacia tan pueblerina como la de los que están sacando la cuenta de cuántos catalanes hay o faltan en el nuevo Gobierno».

Aunque uno se sabe «de provincias», intenté no pasar por pueblerino y en mis cuentas opté por no hablar del todo en serio, cosa fácil para los catalanes, a los cuales, a falta de gracejo, se les atribuye cierta innata ironía.

El tono intrascendente, sin embargo, no me sirvió de nada. En la página editorial del diario madrileño «Pueblo» me vapuleó, muy seria y dogmáticamente, un señor que firma Emilio de la Cruz Aguilar, al través de un comentario titulado a grandes letras: «Jugar al aldeanismo».

Sin darme cuenta, y en menos de una semana he descendido de pueblerino a aldeano. ¿Quién da menos? ¡Y pensar en lo feliz que, sin duda, era Barcelona cuando, en tiempos prehistóricos era una aldea arrumbada en el ángulo formado por la playa y el macizo de Montjuic! Pueblo encantador debía ser también en tiempos de la Barcino cartaginesa. Yo, que suscribiría sin demasiada resistencia el «Eloge de la province», de François Mauriac, me entusiasmaría volver a una Barcelona aldeana y pueblerina, en lugar de verla convertida, con su «hinterland», en la mayor aglomeración humana de España.

Esta monstruosa capital, y, por añadidura, su región catalana, no están políticamente en Madrid. Flaquer, un excelente corresponsal barcelonés en Madrid, para explicar la ausencia de catalanes en el nuevo Gobierno, escribió que en la resolución de la crisis, los forjadores del poder habían sufrido un lapsus. A otros, la cosa les puede parecer una simpleza. A mí, no. Estoy seguro de que, en efecto, fue un lapsus. Pero no en el mero concepto de olvido de que nos habla el Diccionario, sino más bien en la acepción señalada por Freud, quien veía el lapsus como una viva emanación del subconsciente. Tampoco creo que la falta de catalanes en los gobiernos posteriores al año 1939 se debiera a un deliberado castigo de posguerra aplicado contra la entera sociedad catalana. «¿Qué delito cometí?», hubiera podido exclamar Cataluña, como el Segismundo de la «Vida es sueño».

—No. La cosa es más sencilla: aquellos gobiernos, como, de hecho, los posteriores, se hicieron un coto cerrado. Al dictado de un grupo que entonces era azul intenso, como después fue más bien azul «celeste» y se encerró en un cónclave llamado también tecnócrata, para penetrar, hoy, en otro sector que no quieren llamarse tecnócratas, pero son, en su inmensa mayoría, funcionarios del Estado.

Y si es así, ¿cómo extrañarse de que el presidente del Gobierno, que contiene la mayor carga de burocracia de cuantos ha tenido España, sea, al mismo tiempo, el que presenta exactamente más madrileños y menos catalanes?

En catalán decimos: «A la taula de'n Bernat, qui no hi és no hi és comptat». No estamos en la mesa de Bernardo y no nos cuentan a la hora de servir los platos. ¿Es bueno este procedimiento monopolístico que en buen castellano llamaríamos el de «Juan Palomo: yo me lo guiso, yo me lo como»?

Varias décadas de despolitización permiten, por ejemplo, escribir de buena fe lo que se lee en el artículo de mi aludido contraopinante de «Pueblo»: «Los méritos para ser ministro suelen hacerse en la Administración, concretamente en altos cargos administrativos de ámbito nacional».

La «originalidad», aquí, es innegable. Prácticamente única en el mundo. ¿«Spain is different»? En la propia Francia, que fue — y es — el modelo del unitarismo español, salvo los excepcionales casos de algún ministro «grand commis d'Etat», como aquí sería el caso de Cortina Mauri, los ministros no salen de la cantera de la Administración central. El asiento de los gobiernos no es central, sino nacional. En el Gobierno francés actual — sin ir más lejos — tenemos a un auvernés en el Elíseo y a un lorenés (región relativamente paralela o comparable a Cataluña) en la presidencia del Consejo. Los ministrables son casi siempre alcaldes de ciudades alejadas de París. El ejemplo moderno de Chaban Delmas, eterno alcalde de Burdeos, puede servir como el de Gaston Deferre, alcalde de Marsella; Pinay de Saint Chamond, o el de antaño, entrante y saliente de ministerios y presidencias, y siempre alcalde de Lyon, Edouard Herriot. Incluso sin pensar en regímenes parlamentarios, ¿cree el señor de "Pueblo" que la alcaldía de la problemática Barcelona — cuya ciudad y área metropolitana es el centro nervioso de España, como Nueva York lo es de Norteamérica — no puede entrar en la promoción que él circunscribe, única y exclusivamente, en los «altos cargos administrativos de ámbito nacional»? ¿No son Burdeos, Marsella o Lyon, menores que Barcelona?

Si este «Ideal» — ¿ingenuo o cínico? — debiera prevalecer, en el futuro España perdería más y más la energética política de Cataluña, porque cada día van aún menos catalanes a las carreras de la Administración. Las oposiciones o concursos, los catalanes suelen hacerlos en casa: en sus industrias, en sus comercios, en sus profesiones liberales... o en sus expatriaciones — San Paulo es la quinta ciudad catalana — donde el genio político catalán se manifiesta en el caso de Figuerola, «inventor» de Perón, José Figueres, concebido en Lérida y presidente tantas veces de Costa Rica o de Roig, ministro del Interior argentino. Cambó en España fue terriblemente desaprovechado. ¡Pensar que sólo fue nueve meses ministro! El hombre de «El Debate», Angel Herrero Oria, el después cardenal, creyó que si a Cambó le hubieran nombrado a tiempo presidente del Consejo no se hubiera proclamado la República en España. Después vinieron las nostalgias, y, ya sentado y arropado con mantas en un sillón de su palacete de la Castellana, el conde de Romanones me dijo: «¡Ah! el gran Cambó... el mejor político español del siglo XX». Esta es, casualmente, la primera cita del libro del gran historiador andaluz Jesús Pabón.

¿De veras se puede servir a España y a su Gobierno político-económico solamente ascendiendo los escalones de la Administración central? El viejo Isaac no lo creería así. Isaac, moribundo y ya casi ciego, iba llamando a sus hijos en torno a su lecho. «Leví, hijo mío, ¿estás aquí? Sí, padre, aquí estoy. ¿Y tú, Abraham, también? También. ¿Y tú, Arón? También... bien»... Al oír la voz del último de sus hijos, Isaac se incorporó, despavorido. «Entonces, ¿quién hay abajo en la tienda?».

Esta falta de catalanes en el Gobierno yo lo siento por España. Cataluña, avezada a ello, se ha hecho al caso y apenas se da cuenta. Sus hijos siguen en busca de su futuro, sin «ascender» a una vida capitalina que ya tienen definitiva en casa. Es un error, ya lo sé. Pero ¿cómo obligarles a un azaroso pasilleo en la vida y ex corte, donde otros que de verdad tienen la sensación de haber ascendido desde su provincia, le disputarán unas plazas en un terreno que él tiene por extraño?

En Cataluña, prácticamente nadie reclama carteras ministeriales, subsecretarías o direcciones generales. Y eso, creo yo, es malo. Por lo menos para España. En el mencionado artículo de «Pueblo», también leo este párrafo: «¿Cómo Galicia, con muchos más ministros que Cataluña en sucesivos gobiernos, está estancada en su desarrollo, mientras Cataluña sigue progresando en proporción geométrica?».

¡Ahí está! Por una vez me dan, sin quererlo, la razón. Nos lamentamos, como españoles, por la ausencia de unos catalanes que si ellos solos están logrando levantar su región (gracias por lo de la «progresión geométrica», ¡que ya será algo menos!), bien podrían echar una manita al resto de España. No. No queremos ministros para que tiren del cesto de cerezas a otros catalanes hacia el «enchufe». Marañón Moya me llevó algunas veces a casa de Natalio Rivas, quien, ya muy viejo, contaba historias deliciosas: cuando le nombraron ministro fue a su ciudad natal. La plaza del Ayuntamiento estaba negra de multitud y en el momento de levantar el brazo para iniciar su discurso desde el balcón del Ayuntamiento, una voz cortó el espeso silencio: «¡Natalio, colócanos a todos!».

López Rodó, el ministro catalán con más posibilidades de distribuir cargos que jamás ha habido, no tuvo catalanes entre sus «boys», casi todos urgidos de su cátedra compostelana o del «vivero» de la Escuela de Funcionarios de Alcalá de Henares. De Barcelona sólo extrajo un subsecretario: Fabián Estapé, le dio un despacho y luego le despachó.

Juan Prim y Prats, el único presidente del Consejo de Ministros catalán que ha habido — ¿lo hubiera sido sin sus entorchados y victorias en tierras extrañas? — tampoco se rodeó, en el poder, de catalanes.

Cuando cerraba este artículo, me llega el diario, y leo que en el Consejo de Ministros del 1 de febrero se han nombrado relevantes altos cargos. Como si necesitara más demostraciones de lo que venía diciendo — iniciado en mi anterior artículo —; compruebo que los subsecretarios y directores generales tan recién nombrados son de Madrid, salvo dos de Burgos, dos de Málaga y otro de Zamora. Todos, también, menos dos, son funcionarios. Tres de ellos, como el presidente del Gobierno, del Ministerio Fiscal. Incluso lo es el nuevo presidente del Instituto Nacional de Industria que, a su vez abandona don Pascual Boada, nacido en la llamada «industriosa» región catalana.

Debo decir, para los que no me conozcan, que toda idea de agresividad o fanatismo regional está excluida en una persona que, como yo, ha estado casi tantos años residiendo en Madrid como en mi nativa Barcelona. Me enseñó a ser madridista, quizá por espíritu de reciprocidad, un médico «catalanista» que se llamó Gregorio Marañón. Gran prosista, con sentimientos poéticos, el madrileño doctor Marañón escribió pocas poesías propiamente dichas. En una de ellas se leen estos versos:

«Qué cerca estoy de ti sin saber cómo.
¡Oh tierra catalana!...»

Marañón no sabía cómo estaba cerca de la tierra catalana.

Algunos gobernantes quizá no sepan tampoco por qué están lejos.

Carlos SENTIS

DESCONTENTO DE ENTIDADES EXCURSIONISTAS

CON UN DECRETO QUE REGULA CAMPAMENTOS, COLONIAS Y MARCHAS JUVENILES

PAPIOL. — En los alrededores de esta localidad se ha registrado una concentración de varios centenares de excursionistas del Baix Llobregat, para discutir el decreto de la Presidencia del Gobierno del 20 de julio que regula los campamentos, albergues, colonias y marchas juveniles. En esta concentración se tomaron, al parecer, algunos acuerdos en relación al descontento que el mencionado decreto ha provocado en los medios excursionistas, y en relación al derecho de reunión y asociación reconocidos en la declaración de Derechos Humanos.

Hemos sabido, por otra parte, que el descontento creado por el decreto no es exclusivo del Baix Llobregat, sino que se extiende a la mayoría de las comarcas catalanas. En este sentido, parece ser que va a enviarse al presidente del Gobierno una carta firmada por numerosas entidades, entre las que se encuentran las más prestigiosas del excursionismo catalán, manifestando su disconformidad con las complejas normas, prácticamente imposibles de cumplir, que el decreto impone, así como por el hecho de que se atribuyan las facultades de inspección y control a la Delegación Nacional de la Juventud y Sección Femenina y no a las Federaciones Regionales de Montañismo. — J.F.F.

DUES FORMES DE VIOLÈNCIA

Volem ressaltar, també dues notícies aparegudes en el "Correo Catalán", en el mes de Desembre de 1974.
Fan menció ambdues de la violència, institucionalitzada en el cas del Decret de regulació de Campaments,... i física, amb abús de poder, en el cas dels dos policies municipals.

CONDENA A DOS POLICIAS MUNICIPALES

EL martes, veintiséis de noviembre, informábamos en estas páginas del juicio oral visto ante el tribunal de la sala quinta de lo criminal contra cinco policías municipales a los que el ministerio fiscal acusaba de agresión: Un joven había perdido la visión en su ojo derecho como consecuencia de los golpes que le fueron propinados cuando, huyendo de los policías, se refugió en el interior de un portal.

La sala ha dictado sentencia considerando «que los hechos probados son legalmente constitutivos de un delito de lesiones» y, en consecuencia, condenando a dos de los cinco policías procesados —los otros tres han quedado absueltos— a seis meses y un día de prisión menor, cinco mil pesetas de multa y quinientas mil pesetas de indemnización al joven lesionado. Dado que los policías municipales condenados son insolventes, el Ayuntamiento de Barcelona, como responsable civil subsidiario, deberá abonar dicha indemnización.

En uno de sus párrafos la sentencia dice que «el agente de autoridad para ejercer violencia o coerción física es necesario que se le haya opuesto otra violencia».

Uno de los condenados es cabo del Cuerpo y la noche de autos, según escrito elevado a la sala por uno de los policías procesados, fue el que se sacó la guerrera, se levantó las mangas de la camiseta de felpa y metió la cabeza del detenido en una pileta de agua para hacer desaparecer los rastros de sangre producidos por los golpes.

José MARTI GOMEZ

FETS CATALANS

11 SETEMBRE 1714

LA RESISTÈNCIA CATALANA

En el darrer número vèiem com Catalunya quedava sola, lligada de peus i mans, enfront del poderós exèrcit franco-espanyol.

Immediatament es reuneixen els diferents braços, per tal de votar en relació als últims fets. Després d'una sèrie d'intervencions surt en votació la decisió de resistència fins als límits.

"Fineixi la nació amb glòria, perquè val més una fi gloriosa que tolerar extorsions i violències que no practicaren els moros".

Aquestes paraules de Ferrer Sitges en la seva al·locusió ens mostren la fèrria voluntat de lluitar contra tot. Aquestes violències a les que fa al·lusió Ferrer més tard es farien realitat.

La diferència de forces era extrema, a més a més les forces borbòniques tenien ocupat ja la meitat del Principat, per la qual cosa es féu una crida urgent a les armes. A aquesta crida s'ajuntaren, a més de forces irregulars de tot el Principat, alguns destacaments d'aragonesos i valencians.

Mallorca depenia encara de l'Imperi, excepte Menorca, que estava ocupada pels anglesos; però durant tota la resistència serà un veritable rebost de Barcelona, degut a les moltes ajudes que hi envià.

El 12 de juliol és nomenat general en cap de les forces catalanes el tinent mariscal Antoni de Villarroel.

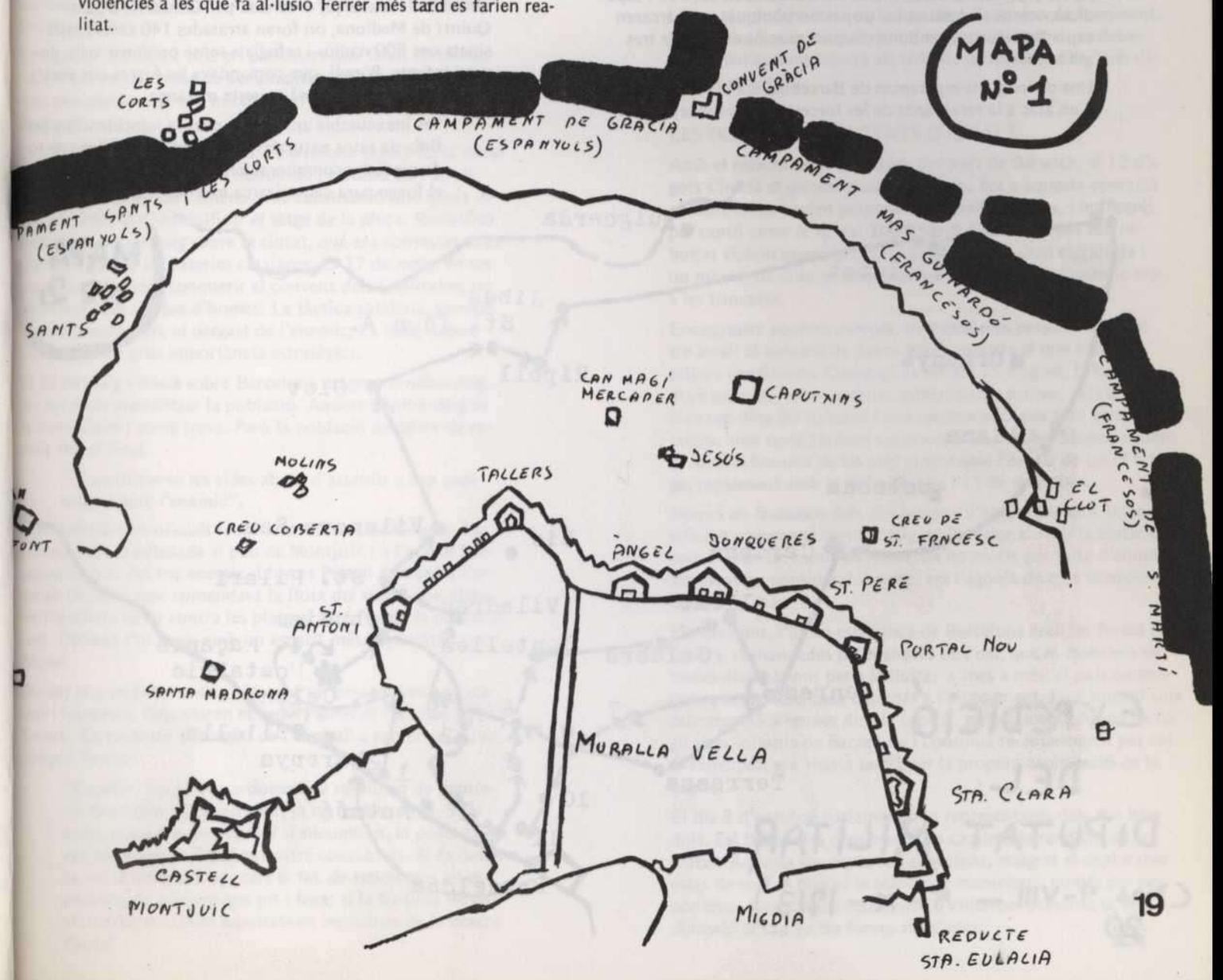

INICI DEL BLOQUEIX DE BARCELONA (mirar mapa 1)

Els dos únics llocs que es poden considerar nuclis o places fortes amb possibilitat d'èxit són Barcelona i Cardona.

El 25 de juliol de 1913 aparegueren a l'Hospitalet les dorces de Pòpuli, que comandava l'exèrcit espanyol. Immediatament es desplegà entorn de Barcelona i l'encerclà. El setge començava.

Poc després ja començaven les primeres hostilitats entre els dos exèrcits, que generalment afavorien els assetjats, que desplegaren una certa intensitat d'accions guerrilleres amb força èxit.

L'EXPEDICIÓ MILITAR

Per tal de provocar l'aixecament de tot el país, sortí de Barcelona una expedició militar, a més de reclutar gent per a la resistència de Barcelona. La trajectòria d'aquesta expedició militar es pot veure en el mapa nº. 2.

A més a més d'intentar l'aixecament popular tenia d'altres objectius, com comprar queviures, municions i cavalls als exèrcits imperials que estaven a punt de partir.

L'expedició dirigida pel general Nebot, recorregué gran part del país, reclutant gent. Però sempre perseguits per les tropes borbòniques o franceses, a les quals en moments propicis paraven emboscades amb força bons resultats. Les forces enemigues arribaren a formar 5 columnes amb un total d'uns 12.000 homes, enfront de 2.000 per part catalana.

En aquesta expedició s'arribà a reclutar un total de 3.000 homes, però una decisió, sembla que covarda, tirà enlaire tot l'esforç que havia durat fins al 5 d'octubre; els caps de l'espedició, veient-se damunt les tropes borbòniques, embarcaren cap a Barcelona, abandonant aquell preciós exèrcit de tres mil homes.

Una de les grans esperances de Barcelona era la possibilitat d'un atac a la reraguarda de les forces que la bloquejaven: Amb un exèrcit de 3.000 homes es podia intentar, amb grans possibilitats d'èxit, mitjançant accions guerrilleres, que tan bons resultats donaren als catalans durant tota la resistència.

COMENÇAMENT DE LES REPRESÀLIES BORBÒNIQUES

El 30 d'octubre era capturar a Vallfogona Bac de Roda, un dels iniciadors de la resistència, des de l'any 1705, i que ara comandava una partida de voluntaris que operaven a la Plana de Vic. Dies després fou executat públicament a Vic.

> "No em maten per ser traïdor,
> ni tampoc per ser cap lladre,
> sinó perquè hevolgut dir
> que visca sempre la Pàtria".

Els nous tributs imposats pels borbònics a les zones ocupades fou la gota d'aigua que faltava per l'aixecament popular, que fou ofegat la majoria de vegades a sang i foc.

Les accions de repressió per part dels exèrcits espanyols i francesos foren comandades per sis militars: González al cantó del Penedès, fins a igualada. Cano ho féu pel cantó entre Arbúcies i Mataró. Fiennes s'encarregà de la Garrotxa i arribà fins a l'Esquirol. Bracamonte i Montemar feren una acció conjunta a partir de Sabadell cap a Osona i al Lluçanès, on la resistència era molt forta i fou allà on durà més temps. I finalment Vallejo pel cantó de Berga, Solsona i voltants de Cardona. Mireu el mapa nº. 3.

Un exemple de la crueltat de moltes de les repressions la tenim en la matança, ordenada per González, a Sant Quintí de Mediona, on foren arrasades 140 cases i assassinats uns 800 nadius i refugiats sense perdonar vells, dones i infants. Pópuli, que comandava les forces que encerclaven Barcelona, aprovà aquesta matança:

> "es inexcusable aprobarla, pues la reincidencia y perfidia de estos naturales se ha hecho ya indigna de toda piedad y conmiseración, y precisa usar el hierro i el fuego para cauterizarca miembros tan dañinos".

Mentre duren els intents de revolta a tot el país, la situació de Barcelona era molt favorable als catalans; degut al contingent de tropes que hagueren d'aixecar el setge per tal de sufocar les rebel·lions internes.

La relació i comunicació de Barcelona i els diferents punts de resistència era realitzada per especialistes en espionatge que un cop darrera l'altre passaven enmig de les files enemigues, enviant notícies a Barcelona o als revoltats de l'interior. Aquests especialistes arribaren a inventar-se un codi secret en clau, que mai no fou desxifrat pels borbònics.

ENDURIMENT DEL SETGE DE BARCELONA

El primer de febrer fou establert el bloqueix naval de Barcelona, bloqueix que no ca ser mai complet, degut a les accions de les naus catalanes; atacs fulminants amb grans èxits si mirem les diferències de forces.

A mitjans d'abril fou firmat a Rastadt la pau entre França i l'Imperi. Aquest fet portà unes noves esperances als catalsns, car creien que els destacaments francesos al Principat se'n tornarien al seu país, i aleshores les tropes es veurien impotents per sotmetre tot el Principat. Barcelona es mostrava segura per defensar-se indefinidament i les contínues accions guerrilleres a l'exterior podien portar un desgast definitiu a les tropes espanyoles. Tot això no passà de les esperances i les suposicions.

Alguns destacaments de tropes que havien sortit de Barcelona durant la gran revolta de principis d'any, ara es trobaven en una situació precària per manca de municions i de diners per poguer pagar una força regular; tot i així, s'aconseguí de mantenir un petit exèrcit a l'exterior, encara que a vegades fou intermitent.

En aquests moments, tots els presoners que feien els borbònics, si tenien una mica de personalitat dins la resistència, eren executats sense cap miraments. No hi havia presoners de guerra.

El setge feia temps que durava, i Barcelona seguia forta encara. A Madrid començaren a dubtar de l'eficàcia de Pópuli. Assabentat aquest de l'amenaça de substitució que queia sobre seu, intentà d'intensificar el setge de la plaça. Revivificà fortament el canoneig sobre la ciutat, que era contestat amb gran energia per les bateries catalanes. El 17 de maig, en un gran atac, va poder conquerir el convent dels Caputxins, no sense una gran pèrdua d'homes. La tàctica catalana, gairebé l'única possible, era el desgast de l'enemic, i a més, Caputxins no era de gran importància estratègica.

El 22 de maig s'inicià sobre Barcelona un gran bombardeig, per tal de desmoralitzar la població. Aquest bombardeig es fa intensíssim i sense treva. Però la població decideix de resistir fins al final.

> "... sacrificar-se les vides abans d'assentir a cap capitulació amb l'enemic",

havien decidit els oficials reunits en Consell de Guerra. La població fou traslladada al peu de Montjuïc i a l'actual Barceloneta, fora del foc enemic. Llavors Pópuli demanà a l'almirall Ducasse, que comandava la flota del setge, que disparés l'artilleria naval contra les platges, on hi havia la població civil. Ducasse s'hi negà, amb un esperit més humanitari que Pópuli.

Durant el gran bombardeig hi hagué un bescanvi entre catalans i francesos. Negociaren el canvi l'almirall Ducasse i Pau Tomeu. En resposta al consell de l'almirall a rendir-se, li respongué Tomeu:

> "Cavaller, sigui bona o dolenta la resolució de mantenir-nos fidels a l'emperador, ja no hi ha remei. Si és bona, el cel ens protegirà; i si sucumbim, la posteritat ens compadirà i lloarà la nostra constància. Si és dolenta, no la millorarà per cert el fet de rendir-nos als espanyols, de manera que pit i fora: si la fortuna no ens afavoreix, morirem sepultats en les ruïnes de la nostra Pàtria".

Mentrestant, a tot el Principat continuaven les hostilitats contra els borbònics, amb 4 o 5 petits exèrcits escampats per l'Ebre i el Priorat, pel Maresme, pel Lluçanès, etc. Per mitjà de cops guerrillers inflingien greus pèrdues als borbònics; aquestes tropes eren l'esperança de Barcelona, ja que sumaven 4.000 homes, però estaven massa escampades, i era molt difícil que aconseguissin d'ajuntar-se, degut a que tenien constantment al damunt les tropes espanyoles.

CANVIS DEFINITIUS EN EL SETGE

El 6 de juliol arribà al setge de Barcelona el mariscal duc de Berwick, que substituí a Pópuli; l'ajuda francesa s'intensificà ara amb l'ajut d'aquest prestigiós militar. Amb l'ajuda francesa les tropes franco-espanyoles ascebdiren a 39.000 homes entorn de la capital i 47.000 d'escampats per tot el Principat, dedicats a lluitar contra els guerrillers i sotmetre la població.

Enfront d'aquest poderós exèrcit, Catalunya disposava, dintre de la capital, tan sols de 5.365 homes, i a a l'exterior, comptant la plaça de Cardona, que resistia, hi havia uns 4.000 homes aproximadament.

El 12 de juliol comencen els treballs d'excavació de trinxeres, de cara a un definitiu atac; el lloc escollit fou entre el Portal Nou i el baluard de Santa Clara. En aquestes trinxeres s'anaven instal·lant peces d'artilleria, que anirien obrint bretxa en la ja atrotinada muralla d'aquell sector.

Amb aquestes condicions, dins la plaça es prengueren noves mesures, en les quals gairebé tota la població participà, d'una manera o altra, en la defensa.

Les trinxeres d'aproximació, començades el 12 de juliol, arribaven aj a pocs metres de la murallla, l'atac es veia imminent. Durant tot aquest mes de juliol i principis d'agost, es desenvolupaten accions contra els treballs de les trinxeres, amb diferents resultats.

ELS DOS PRIMERS INTENTS D'ASSALT

Amb el màxim de precaucions per part de Berwick, el 12 d'agots s'inicià el primer assalt a la plaça. Per a aquesta operació els borbònica havien preparat uns 16.000 homes, i ho feren pel cantó entre el Portal Nou i Santa Clara. L'assalt fou rebutjat violentament pels catalans, que amb gran estratègia i un màxim de coratge aconseguiren de fer retirar l'enemic cap a les trinxeres.

Encegatsper aquesta derrota, els borbònics prepararen un altre assalt al baluard de Santa Clara, que era el que estava en pitjors condicions. Començà la nit del 13 d'agost, la batalla durà unes 16 hores; amb un infiltrament, primer, dels borbònics cap dins del baluard i una recuperació més trad pels catalans, amb unes pèrdues superiors a les dels borbònics, aquesta batalla fou una de les més sangonoses i cruels de tot el setge, juntament amb la definitiva de l'11 de setembre.

Veient els fracassos dels dos intenys d'assalt, Berwick intensificà novament el bombardeig de Barcelona. Així la ciutat es convertí en un munt de runes, on les morts per falta d'aliments augmentava considerablement: era l'agonia de tota la nació catalana.

Mentrestant, l'única esperança de Barcelona eren les forces esteriors, comandades pel marquès de Poal, que es trobaven en bones disposicions per a la lluita; a més a més, el país començava a respondre cada cop més a l'aixecament. Poal intentà una introducció d'homes dins la capital, però fracassà; hagué de fugir dels voltants de Barcelona i continuà reclutant gent per tot el Principat; era massa tard i per la propera capitulació de la capital.

El dia 3 d'octubre parlamentaren representants dels dos bàndols. Esl borbònics demanaren als catalans la rendició de la ciutat. Aquesta proposta fou rebutjada, malgrat el deplorable estat de tota la plaça i la manca de municions, només per uns poc dies. Degut a aquesta pisició, Villarroel presentà la seva dimissió al cap de les forces assetjades.

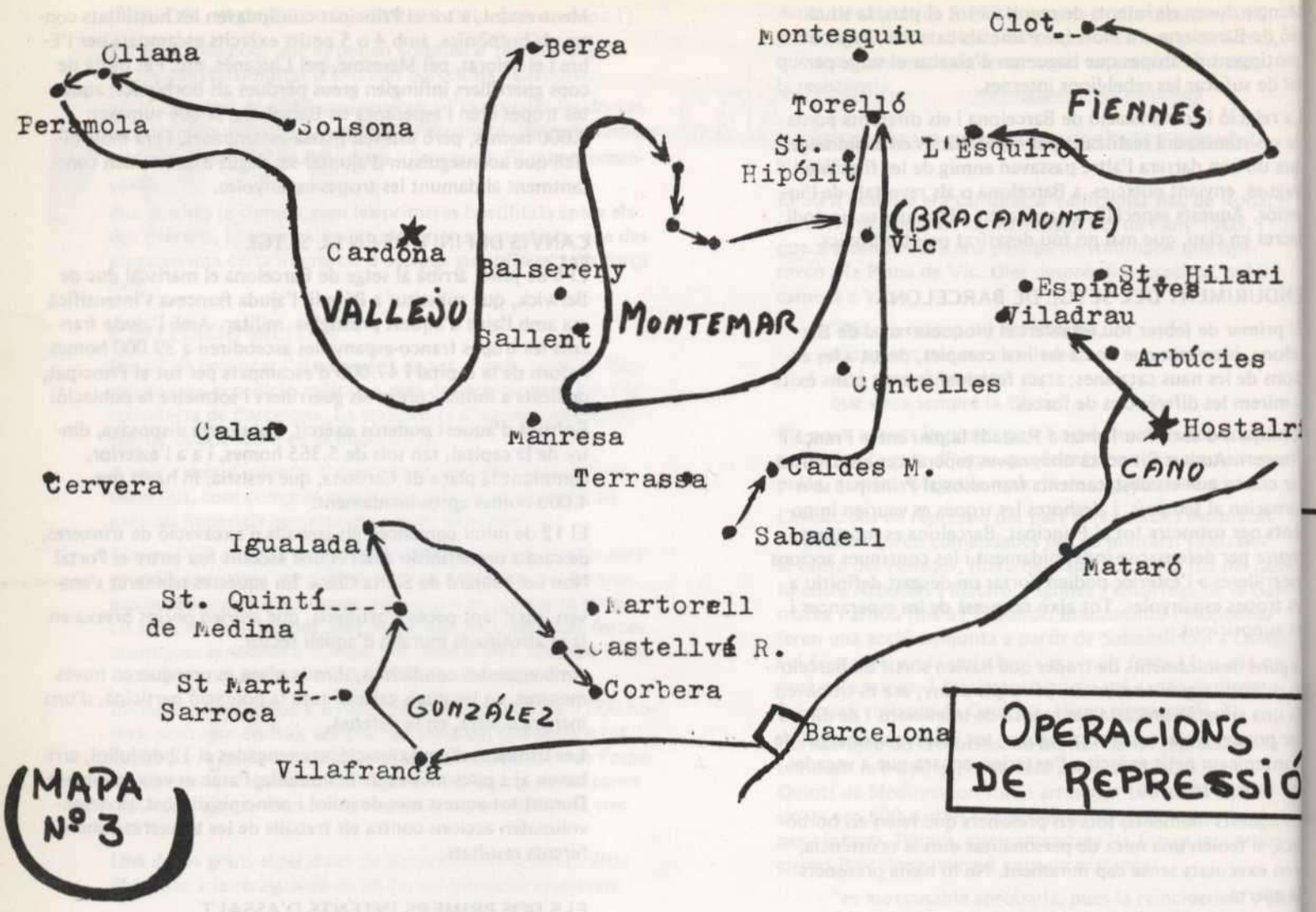

L'ASSALT DEFINITIU – L'11 de SETEMBRE de 1714.

L'assalt es veia imminent i els borbònics encara reberen uns altres reforços. El total de les tropes entorn de Barcelona era d'uns 42.000 homes. Disposats a l'assalt final l'11 de setembre, eten uns 26.000 soldats enfront de menys de 3.000 per part catalana.

L'assalt començà a dos quarts de cinc del matí; aquest es dividí en tres sectors: a la dreta catalana, l'atac des del baluard de Santa Clara fins al reducte de Santa Eulàlia; pel centre, entre el Portal Nou i Santa Clara, on hi havia gran bretxa, que fou usada ja en els dos anteriors assalts, i per l'esquerra als baluards de Sant Pere i del Portal Nou.

El reducte de Santa Clara fou ràpidament pres per l'enemic, degut a les poques forces defensores d'aquell sector. El baluard de Santa Clara queia poc després, no sense una defensa heroica fina a la mort.

En aquests moments crítics tornà a agafar el comandament de les forces Villarroel, que havia dimitit feia pocs dies i que ara es trobava a punt de marxar cap a Mallorca.

Amb la caiguda, cap de pont, del baluard del Portal Nou, els borbònics disposaven ja d'una fàcil entrada a la ciutat. Els catalans aconseguiren retenir els borbònics a ratlla, gràcies a la gent dispersada per les finestres i les teulades de les cases, formant una veritable muralla de foc contra l'enemic, que impedien tots els intents de penetració dins la ciutadella.

En aquest punt, dues hores i mitja després de començar l'assalt, les forces catalanes estan més encoratjades que mai; d'altra banda els borbònics estaven totalment desmoralitzats degut a la quantitat de baixes que tingueren des del començament de l'assalt.

Casanoves, conseller en cap, tragué la bandera de Santa Eulàlia, que era tot un símbol per la gent de Barcelona i que era treta en els moments de màxim perill, i començà un contraatac català en tota la línia de foc, per tal d'intentar de recuperar els baluards perduts i expulsar altre cop l'enemic fora de les muralles. Pel cantó dret, cap al baluard de migdia, es feren alguns avenços; pel centre la cosa resta igual a més de la pèrdua de força gent d'entre els catalans; pel cantó esquerre, el més combatiu i comandat per Casanoves i d'altres nobles que fins llavors no havien participat a la lluita i que ara es reunien entorn de la bandera de Santa Eulàlia, fou reconquerit el baluard de Sant Pere a més a més d'infligir als borbònics una gran desfeta i un sentiment d'horror davant d'aquelles forces que lluitaven fins a morir, amb gran desesper, que semblaven treure forces de les flaqueses.

A les tres de la tarda, els assaltants (35.000 contra menys de 5.000 catalans) havien aconseguit la conquesta, no total, del baluard del Portal Nou, el baluard de Santa Clara i tot el tros de muralla comprès entre els dos baluards; també el baluard de llevant, i s'havien endinsat cap a dins del casc de la ciutat en algunes cases i algunes posicions que hi havia entre la ciutat i la muralla. Una penetració molt modesta si es té en compte la diferència de les tropes.

Entre les dues i les tres de la tarda, la situació continuava estable, els dos bàndols estaven esgotats. Els catalans preveien un atac a la nit que seria definitiu. En aquelles condicions, segons opinions de Villarroel, era impossible de seguir una resistència eficaç, degut a la manca d'homes disponibles per a la lluita. Villarroel proposà una reunió urgent del govern, que després de deliberacions accepta la proposta de tocar a parlament, per tal d'evitar un esforç que ja es veia inútil. Ara bé, les condicions de capitulació havien de ser honroses; en cas contrari es continuaria la lluita i la resistència.

La treva s'estengué en tota la línia durant tota la tarda i la nit. Durant aquesta estona hi hagué negociacions amb Berwick; els emisaris catalans exigien un mínim de garanties i una capitulació honrosa, on fossin respectades les vides, tant civils com militars, enfront de les proposicions de Berwick, que ixigia una rendició incondicional. Els catalans s'oposaren a les peticions de Berwick, i com que a aquest no li interessava continuar més aquella ja llarga lluita, acceptà. El text de la capitulació era força acceptable i honrosa per als catalans.

Tal com estava pactat, a les sis de la tarda del dia 12 les tropes borbòniques entraren en el castell de Montjuïc, i el dia 13 de setembre de 1714, a les sis del matí, entraven a Barcelona, davant la gran indiferència dels ciutadans, que els reberen ocupats en les seves feines habituals, amb les botigues obertes i amb activitat nirmal. El dia 18 eren firmades les capitulacions de Cardona i de les partides exteriors comandades pel marquès de Poal.

El setge havia provocat unes 6.850 baixes, entre morts i ferits, en les files catalanes dins de Barcelona i unes 14.200 a les borbòniques. Són xifres aproximades, no segures. Referent a l'exterior, unes 12.000 baixes en els borbònics i una xifra impossible de descriure en la part catalana, degut a la quantitat de gent que no estava enquadrada en cap unitat estable i controlada.

Havia acabat la gran epopeia catalana de lluitar fins als límits per defensar les seves llibertats i les seves constitucions.

" FINEIX LA NACIÓ AMB GLÒRIA...."

EDUARD

Extret del llibre "11 de setembre", de S. Albertí.

HAN PASSAT ELS SEGLES ...

... PERÒ NO LA BESTIALITAT DE L'HOME

PETITA AGENDA POPULAR

novembre

dia 18 *Prenen possessió oficial del càrrec els senyors Cabello de Alba y Herrero Esteban, que substitueixen als ministres d'Hisenda i d'Informació.*

dia 19 *Segueix l' "otoño caliente": Seat, CASA, Vulcano, Hauser & Menet, Super Ser.*

dia 23 *Girón anuncia oficialment la formació d'una "Confederación Nacional de Excombatientes".*

dia 25 *Atemptats feixistes: Fiario de Mallorca, Librería Concuera de San Sebastián.*

dia 28 *El govern francès respon negativament a la demanda d'estradició dels pressumptes assassins del senyro Carrero Blanco.*

dia 29 *Trencament de les negociacions España – Mercado Común.*

desembre

dia 1 *Són detingudes 14 persones de diferents tendències polítiques en un local comercial de Madrid. Entre els detinguts hi ha demòcrata-cristians (Gil Robles, Casassas), social-demòcrates (Ridruejo, Pallach), socialistes moderats (Gonzàlez Márquez). Segons sembla, Ruiz Jiménez havia abandonat la reunió moments abans de l'arribada de la policia.*
Tots serien posats en llibertat l'endemà.

dia 5 *Es fa pública una carta firmada per més de 150.000 persones demanant l'amnistia pels presos polítics i el reconeixement del dret de reunió, d'associació, d'expressió i de les minories ètniques dins el nostre país.*

Vaga general al Baix Llobregat, més de 20.000 parats. Totes les grans indústries. Els comerços tanquen les seves portes. Són detinguts 25 treballadors del Baix Llobregat acusats de pertànyer al Partit Socialista Unificat de Catalunya i de difondre convocatòries cridant a la Vaga General.

dia 6 *La Conferència Episcopal demana al Cap de l'Estat "generoso gesto de clemencia ante todas aquellas personas privadas de libertad".*

dia 7 *Segueixen els aturs al Baix Llobregat per la llibertat dels detinguts, l'amnistia, les llibertats polítiques i contra la carestia de la vida.*

dia 8 *El president Arias anuncia al país l'estatut d'associacions demanant "por favor" que ens el carreguem abans de llegir-lo.*

dia 11 *Vaga general al País Basc. Segons la notícia de la TVE "sólo han participado en las anormalidades un 10 por ciento del censo de la población", cosa que ens dóna una xifra de prop de 150.000 persones.*

dia 13 *Segueixen els aturs a Hispano Olivetti, Seat. Fa un mes que hi ha vaga al sector de Banca.*

dia 14 *La policia desallotja el Banc Popular de Madrid.*

dia 16 *El "Consejo Nacional del Movimiento" aprova per majoria l'avant-projecte de Llei de Bases Jurídiques del Dret d'Associació.*

dia 17 *Moren metrallats dos guàrdies civils a Mondragon.*

dia 18 *La Guàrdia Civil fereix mortalment un jove conductor que no s'havia parat en un control a la frontera basco-francesa.*

TROBADA A ... Planoles

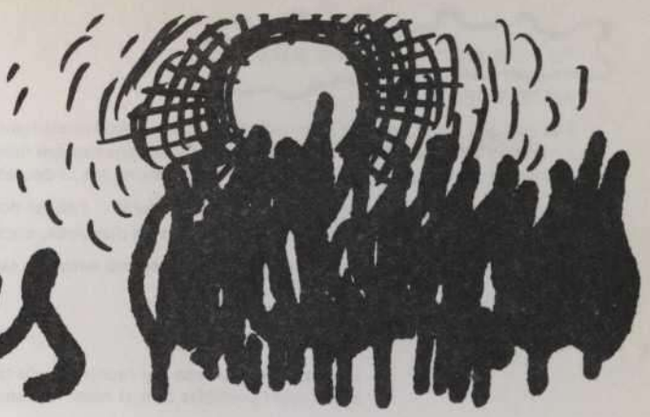

Sabadell, 18 - XII - 74

Els passats 14 i 15 tingué lloc a Planoles una "Trobada de joves". En principi el tema era: *Qui és Jesucrist per a mi?*, aprofitant aquestes dates de Nadal. La trobada començà a les onze de la nit accidentadament, ja que hi hagué un grup que es despistà anant de l'estació de Planoles al refugi dels Germans Maristes on tenia lloc aquella. El fet no tingué més importància que una caminada extra del grup en qüestió, que els va servir per a fer gana.

Després de sopar, hom nota ja una diferència de pensaments entre els diferents grups quant a la forma d'enfocar el tema. De fet, però, la celebració de l'Eucaristia que es féu a quarts d'una de la matinada, fou molt interessant, i aquesta diferència de pensament no influí en gran mesura el desenvolupament de la reunió que fou, sens dubte, un dels èxits de la trobada.

La "conya" corresponent durà fins a un quart de cinc del matí, i fou totalment espontània, fruit del bon humor i, per què no, de l'alegria creada per la germanor que ens unia a tots en aquell moment.

L'endemà, havent esmorzat, s'organitzà una campanya de neteja i posada en ordre del refugi i hom començà el repartiment de la gent per grups. Fou aquí on l'interès per la trobada esdevingué diferent per a cadascú i on es veié una divisió entre grups massa forta.

La xerrada per grups no fou pas massa brillant, així com l'assemblea que tingué lloc després, ja que no tothom estava preparat per tocar els temes que es tocaren.

El final de la trobada fou, doncs, una mica "de pa sucat amb oli", que si tenim en compte que era d'oliva, avui dia és tot un luxe. La veritat, però, és que hi hagué molta gent que no en sortí pas massa satisfeta. De qui fou la culpa? Falta d'organització, d'interès de la gent, d'interès del tema... No és qüestió ara de fer una anàlisi de la situació. Pretenem tan sols de fer veure als companys que no hi assistiren, que no foren tot "flors i violes", sinó que la cosa quedà una mica deslluïda.

Creiem, però, que no hem de treure un desànim d'aquesta experiència, sinó més aviat un estímul per a aconseguir que la propera trobada sigui, abans de tot, més llarga; després, amb un tema força interessant i força preparat i, per últim, amb una major assistència de joves.

Cal destacar les bones condicions del refugi dels Germans Maristes, les quals ens permeteren una estada bastant agradable, així com l'ajuda que rebérem dels organitzadors dels Germans Maristes que ho posaren tot a la nostra disposició.

La part millor de la trobada i que en podríem dir la "traca final" fou, però, l'excel·lent servei de RENFE, que permeté que gairebé tots els qui havíem vingut de Sabadell, Terrassa o Rubí, arribéssim a Barcelona a tres quarts de dotze de la nit, hora en què és impossible de trobar un tren en direcció a les localitats esmentades. Això provocà que tots els afectats arribéssim a casa una mica més trad del normal i per mètodes bastant accidentats.

XAVIER BASSOLS i ALBERT GARCIA

"OPERACIÓ AUTOBÚS"

ANTECEDENTS

Des de l'any 1973, gent de Comunitats de Base, d'Agermanament, de la Universitat del carrer i d'altres causes nobles que ens reunim de tant en tant a dinar a "La Gran Bodega" del carrer Diputació, ens havíem plantejat la possibilitat de fer una experiència comunitària aprofitant un dels antics autobusos de dos pisos que circulaven per Barcelona ara fa deu anys.

A partir d'aquestes converses tot prenent el "carajillo" i de les nostres recerques entre els drapaires més anomenats del país i de l'estranger, al final hem localitzat on podem trobar vells autobusos de dos pisos, encara amb forces per circular, i a preu de ferro vell.

És per això que us convidem a participar a l' **operació autobús,** segons els següents

OBJECTIUS

- **L'autobús és l'excusa** per reunir-nos de tant en tant les persones interessades a realitzar certs tipus de vida de convivència difícilment possibles dins el marc representatiu de la nostra societat.
- **L'autobús és la llar** que pot acollir un grup reduït de persones que hi vagin a viure de manera permanent.
- **L'autobús és el lloc de trobada** informal de persones que volen xerrar o estar plegats una estona en un ambient lliure i acollidor.
- **L'autobús** és un instrument per difondre entre el poble la "contra-cultura" a través d'exposicions i altres manifestacions de caràcter popular.

SOCIS DE L'AUTOBÚS

Comprar l'autobús (a Vallecas, prop de Madrid), val 200.000 pessetes.
Calculem que acondicionar-lo i fer-lo arribar fins a Barcelona ens en valdrà 100.000 més.
Per tant, l'operació autobús es concreta a trobar 300 socis disposats a posar 1.000 pessetes (o comprar més d'una acció de 1000 pessetes) perquè es pugui tirar endavant el projecte.

FUNCIONAMENT

En funció dels objectius exposats més amunt, els socis de l'autobús votarem un equip d'animadors: perquè organitzin el funcionament de l'autobús.

A la reunió fundacional també posarem el nom oficial a l'autobús

SUGGERIMENTS CARA ALS DIFERENTS OBJECTIUS DE L'AUTOBÚS

Les reunions i concivències a ple bosc

Es tracta d'organitzar periòdicament (per exemple un cop el mes) trobades en plena naturalesa, amb algun expert sobre la matèria, per fer sessions actives sobre diferents temes.

Alguns exemples:

- Sessions de para-psicologia, sofrologia, bruixeria, hipnotisme...
- Comunicació interpersonal i de grup (verbal, no verbal, sensorial...)
- Experiències metafísiques (zen, viatges, meditacions, contemplacions...)
- Sessions litúrgiques (misses, festes per a tots...)
- Expressió (teatre viu, música, focs de camp, circ...)
- Cinema "underground...

Segons cada cas, els participants serien més o menys nombrosos, a criteri de l'expert en la matèria, per poder formar el grup òptim.

La llar dels qui visquin a l'autobús

L'autobús pretén ser la "segona casa" d'un grup de mitja dotzena de persones a qui agradi viure marginats de la "propietat privada" i amb un cert nomadisme.

Per ampliar l'espai vital i poder ser un lloc acollidor per a persones de pas, a més de l'autobús pensem que podem plantar a la vora un parell o tres de tendes de campanya per als possibles hostes.

A més d'un refugi en cas de pluja i d'un lloc on guardar el material, l'autobús seria sobretot una sala de convivència (per exemple el segon pis), amb biblioteca, bar i música.

Creiem que l'autobús hauria d'aparcar prop del lloc de treball dels que hi viuen perquè puguin anar a la feina ni que fos en "Vespino".

Pensem que les estructures en comú han de ser mínimes, ja que no som pas una societat gens preparada per experiències comunitàries.
A nivell'negatiu' pensem que a l'autobús:

- no s'hi ha de viure "regularment"
- no s'hi ha de cuinar (que estigui prop d'una "tasca")
- no s'hi han d'incorporar ni familiars ni "nanos"
- no s'ha de fer bossa comuna.

Encara que sigui un autobús de dos pisos, més que una comuna el que s'hi hauria de fer és una "mini-comuna" molt modesta.

Joana Villamur
telf. 256.96.55
BARCELONA

Sa Falç

Nº 12 - FEBRER de 1975

XIRINGUES

CANDIDAT AL PREMI NOBEL DE LA PAU

NOTA DE LA REDACCIÓ

La gent que estigui interessada a col.laborar en la secció de POESIA, que trameti els poemes a la seguent adreça:

Ramon Vila i Alsina
carrer de Sant Francesc, 87
VIC
Comarca d'Osona

"PAX" BUTLLETÍ DE PAX CHRISTI

Nº 12 - FEBRER DE 1975

DIPOSIT LEGAL B. 18764 - 1974

CICLOSTIL S.J.O. : VILLARROEL , 83 - B-11

Aquest butlletí no es fa responsable ni forçosament solidari amb el contingut dels articles signats per col.laboradors o membres del Moviment PAX CHRISTI.

Per qualsevol cosa, podeu dirigir-vos a:

"PAX"
c/ Sant Joaquim, 24, 2º, 1ª
BARCELONA -12-

Sumari

EDITORIALS

Pag. 2 Acció centralitzadora
Pag. 3 El culte a la guerra

COL.LABORACIONS

Pag. 4-5-6-7 Mn. Lluís M.Xirinacs,candidat al Premi Nobel de la Pau-Angel Colom-Barcelona
Pag. 8 A Lluís M. Xirinacs-Conxa-
Pag. 8-9-10 El comerç d´armes- Viçenç(C.A.C)

POESIA

Pag. 11-12 Salvatore Quasimodo-Eduard

ARXIU

Pag. 13-14-15 Lluís M. Xirinacs.Biografia i principals fets.
Pag. 16-17-18 La ira de los políticos-Cambio 16

FETS CATALANS

Pag. 19-20 Decret de la nova Planta-Eduard-VIC

CORRESPONSALIES

OSONA:

Pag. 21 Quan la burocracia es vesteix d´ambulatori-(Cinossa-Press-VIC)
Pag. 21 De bellesa i milions-Ramon-VIC

VALLES:

Pag. 22 El Happening a Caldes? -Equip de Caldes-
Pag. 22 Posible representació de "Jesucrist Superstar" -Equip de Caldes-
Pag. 22 Notícia-Equip de Caldes-

INFOR-PAX

Pag. 23 Carta al embaixador d´Espanya
Pag. 24-25-26 Camp de Girona-Angels,Cristina, Angel i Amadeu-GIRONA-
Pag. 27-28 Llegiu-ho, val la pena
Pag. 29 Record- Els seus amics de Girona-
Pag. 30 Jornada Mundial de la Pau 1975

EDITORIAL

Davant de qualsevol projecte, els errors i les falles de temps passats contribueixen, gairebé sempre, a un millorament de les realitzacions posteriors. Esperem que això passi aquí al nostre país.

En un país, el desenvolupament irracional contribueix, a la llarga, a crear una situació en la qual, degut a una manca d'una infraestructura eficaç, el mateix desenvolupament econòmic es torna impossible. Així tenim el casde l'anonenada "àrea metropolitana de Barcelona" on un creixement abusiu i incontrolat ha portat ha portat a l'actual situació. Una situació quasi insostenible que impideix el creixement econòmic que s'havia mantingut fins ara.

Aquest desenvolupament en tots els casos, excepte en situacions molt contades, ocasiona una centralització administrativa i econòmica que pot tenir el caire estatal, nacional o regional: aleshores i com a producte de la centralització, apareixen grans nuclis urbans, on els serveis són escassos i la vida social adquireix per si sola, un caire conflictiu i violent.

Com hem dit abans, al nostre País hi tenim el cas de Barcelona i la seva àrea, on s'ha donat un d'aquests casos que ha estat a punt d'ocasionar el caos general. Donem una ullada als equipaments de la ciutat de Barcelona i veurem quin panorama més negre.

Així tenim el cas de la portada d'aigua del riu Ebre que no és res més que una conseqüència de la imprevisió i que pot ocasionar l'estancament de la zona industrial catalana.

Si la situació de la zona industrial barcelonesa no millora, i això és molt possible, s'arribarà a una situació en la qual els industrials barcelonesos preferiran buscar nous llocs de treball per l'instal.lació de les fàbriques. Segurament, part de les indústries s'instal.larien dins de Catalunya, en zones ben comunicades i a on fins ara l'element industrial ha brillat per la seva absència.

Davant d'aquesta possible i provable situació i si el Govern no crea una autèntica planificació, passarà el que malauradament ha passat a Barcelona i això a moltes comarques que fins ara havien conservat certa armonia. Són necessàries indústries a tot arreu, però instal.lades d'una manera ordenada i acompanyades d'una bona infraestructura.

Un exemple d'aquesta possible iniciativa dels industrials catalans, la tenim en la promoció que es fa de l'eix vial Lleida-Manresa-Vic-Girona, el qual crearia unes zones relativament ben comunicades.

Cal doncs, una planificació, ans al contrari, afrem dels nostres camps, pobles i ciutats veritables inferns per a tothom.

EDITORIAL

EL CULTE A LA GUERRA

El diari ho anunciava amb importància de gran notícia:

"NOU PROJECTIL GUIAT PER LASSER"

L'invent, és clar, ha sortit "made in USA", la casa de la guerra.

A sota del titular, una gran parrafada explicant els ets u uts de la troballa: que si "revolucionaria l'artilleria de campanya en el camp de batalla", que si "era un gran progrés tècnic" (paraules del Pentàgon),...

Tecnologia.

Eficàcia.

... GUERRA! Tot hi gira entorn, fidels servents d'un amo mai sadollat de sang, vampir de curs legal, mitjà d'enriquiment dels proxenetes de la mort.

Ultima precisió: com és que sigui èxit, notícia joiosa, una invenció que permet la mort més fàcil, més segura d'un altre ésser humà?

FE D'ERRATES

Respecte a l'article aparegut al núm. 11 de "PAX", titutal "DE FUSSION A RODA", cal aclarir que:

- *El nom del conjunt no és "Fussion", sinó "FUSIOON"*
- *El teatre on va actuar aquest grup, a Roda, és "L'ELISEO" i no pas "Liceo"*

Ha estat un s errors de... tant se val!

R. V. A.

LLuís Mª XIRINACS

CANDIDAT AL PREMI NOBEL DE LA **PAU**

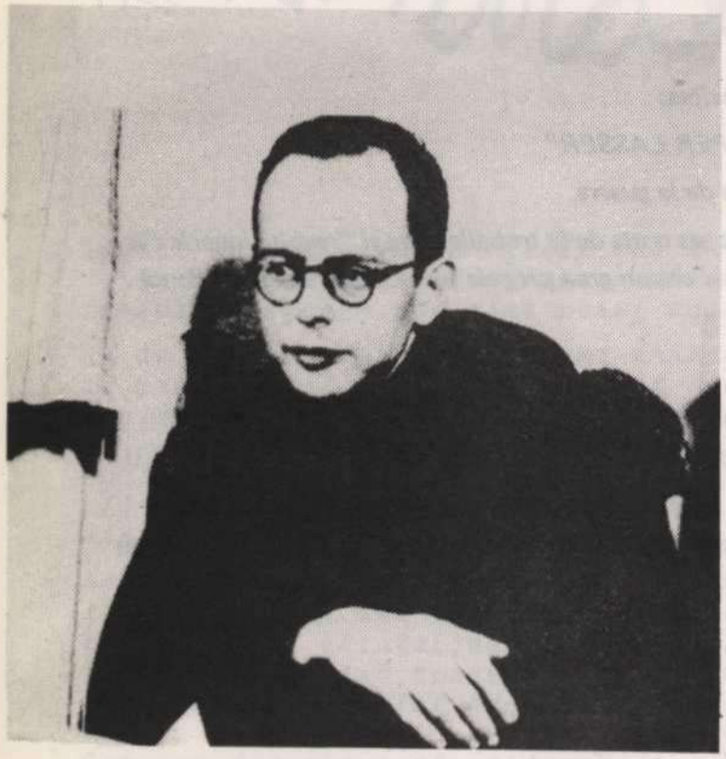

LLUIS M. XIRINACS i DAMIANS

"Si per l'1 de gener de 1975 no hi ha encara amnistia i si no ha estat feta o no està en curs d'execució una campanya conjunta de presos polítics per l'amnistia, jo començaré una vaga de fam i ensems una vaga il·limitada de refús de la disciplina de presó amb l'únic objectiu d'aconseguir l'amnistia dels presos, exiliats i amagats per motius polítics.

Serà una petita contribució individual a la lluita per la reconciliació, en aquest Any Sant, que es resumeix en que l'opressor cessi d'oprimir. Compto amb el vostre recolzament".

Aquesta declaració neta i clara va estar feta per en Lluís M. Xirinacs des de la presó de Carabanchel (Madrid), l'octubre de l'any 1974.

"Compto amb el vostre recolzament... No pretenc jo sol aconseguir l'amnistia"

"No pretenc jo sol...!"

IDOL O PROFETA?

Això em fa pensar en una conversa, un dia de les passades festes nadalenques, a Girona, en ple Camp de treball. Parlàvem d'en Xirinacs, de la seva acció, del ressò que tenia en el poble,...

— S'està construint un ídol! — exclamava algú.

I tots, qui més qui menys, hi coincidíem. Quan l'acció individual sobresurt molt, quan és constant, quan lluita contra-corrent en les fites més difícils i compromeses,... aquesta acció esdevé popular; més tard, ídol o mite, tant se val. Esdevé allò que la majoria no ens atrevim a fer, allò que no tenim prou collons per declarar obertament. La seva acció és radical, clara, no admet pactes ni falses promeses. La nostra està avesada a tot tipus de subterfugis, dissimulaments,... És la lluita d'amagatotis. Per això construïm ídols. Però en el cas "Xirinacs-ídol", segurament hauríem de canviar el mot per un altre de més real: "X-profeta". Malgrat que ens soni malament, potser és hora ja que comencem a adonar-nos de la realitat d'aquest mot. Diuen que ningú no és profeta a casa seva, hom li coneix els defectes, les debili-

tats,...la intimitat, vaja! Concebim el profeta com una cosa gran, estranya a la nostra manera de ser. I, no! El fet que aquest home sigui capaç de sortir del nostre petit país, d'universalitzar-se, no ens ha d'impedir veure la validesa de la seva acció. I sobretot quan la seva acció no és concebible sinó en el si d'un poble: nosaltres, el poble català.

La seva postura, el seu testimoniatge ens adverteix: "no pretenc jo sol..." Ell inicia, potser, uns actes, noves formes de lluita, inclús dins la presó. A nosaltres ens pertoca iniciar-ne d'altres, continuar les que ell o d'altres han començat. Les fites solen ser les mateixes:

"LLUITAR AMB TOTA LA FÚRIA
PER LA VICTÒRIA DE LA PAU"

Un mes sencer, tot el gener de 1975, ha durat la seva vaga de fam.

L'Amnistia era l'objectiu. El ressò de la seva acció l'ha sobrepassat: grups, comunitats de base, particulars,... posaven en pràctica diferents maneres de recolzar la seva posició: dejunis d'un dia, reunits en pregària i discussió, sensibilització a nivell de barri en recerca d'uns nous valors d'acció alliberadora dins del context evangèlic, vagues de fam setmanals, treballant i tot,...

Aquesta era la proposta de la base: **Amnistia.**

Diferent ha estat la proposta de la jerarquia: **Indult.** No cal dir-ho, són dos mots, dos compromisos diferents. La cosa està així. Ara en Lluís M. està recuperant-se, a la presó.Nosaltres ens atipem cada dia. N'hi ha que s'afarten i somnien, panxa-contents escèptics.

HOME NO-VIOLENT

Lluís M. Xirinacs ha escollit una forma de lluita, sovint menyspreada: la no-violència. Cito alguns paràgrafs sobre la seva formació no-violenta:

> *"Lluís M. Xirinacs ha estat sempre un home de pau, però actiu: ha entès la pau en un sentit dinàmic: si vols la pau treballa per la justícia. La seva formació com a sacerdot i teòleg el va dur a interessar-se per la singular figura de Gandhi."*
>
> *"... a l'hora de proposar-se un treball es proposava la gradació gandhiana de concretar-se en un punt i començar per petites coses fins a tenir base suficient per a emprendre una tasca més gran."*
>
> *"Els dejunis de Xirinacs són modèlics des d'un punt de vista pacifista. Ell diu el que pensa, fa el que creu just."*

Tenen dret a presentar candidats al PREMI NOBEL DE LA PAU:

1.- Els membres i els antics membres del Comitè Nobel del Parlament Norueg i els consellers adjunts a l'Institut Nobel Norueg.

2.- Els membres de les Assemblees legislatives dels governs dels diferents estats,així com els membres de l'Unió Interparlamentària.

3.- Els membres de la Cort permanent d'arbitratge de la Haia.

4.- Els membres de la comissió del despatx permanent internacional de la Pau.

5.- Els membres i associats de l'Institut de Dret Internacional.

6.- Els professors en exercici de llurs funcions,de dret i de ciències polítiques,d'història i de filosofia,en les Universitats.

7.- Les persones que hagin rebut el Premi Nobel de la Pau.

El que passa a voltes és que es consideren sinònims els termes "no-violència-passivitat", error que justifica en molts el seu menyspreu irònic i infantil alhora, puix demostren desconèixer totalment la idea "no-violència-acció". En Xirinacs deixa entreveure arreu aquesta concepció de la lluita cap a l'alliberament de l'home: en els seus escrits, en la seva acció (vagues de fam fins a exposar la pròpia vida), en totes les manifestacions de la seva manera de veure i viure la seva vida.

Precisament per aquesta acció no-violenta en favor de la pau, li fou concedit el Memorial Joan XXIII.

Quan, l'any passat, Pax Christi, secció catalana, li oferia aquest Memorial Joan XXIII, Lluís M. Xirinacs va acceptar-lo amb una condició: que aquest Memorial fos *"signe d'una conjura col·lectiva. El document d'un vot del poble per aconseguir la Pau"*.

Això ho va escriure en un poema, la Senyera de la Pau, que seria bo que el meditéssim profundament, crec jo, puix aquí rau bona part de la seva concepció d'aquesta lluita noviolenta a favor de la Pau, avui i aquí...

LA SENYERA DE LA PAU

Jo sóc un fill del poble,
triat avui pel poble per sostenir alta la combatent
senyera de la Pau.

He lluitat en mig de tots vosaltres.
Estem lluitant junts per aconseguir la Pau.
Un altre mantenia la senyera,
mentre jo, com tants i tants,
seguia al banderer tot brandant l'arma per la Pau.
Avui em dieu que canviï l'arma per la senyera.
Ho faig amb recança.
És la lluita directa el que obre el camí de la senyera.
La senyera és com una victòria abans la victòria.
És un luxe distreure un home de la lluita directa,
ocupant-li les mans en sostenir un signe destinat a
la victòria.
És un luxe donar premis quan la batalla encara està
indecisa.
És un luxe fer festa quan hi ha tants motius de dol.
Encara està molt lluny la victòria de la pau sobre
la guerra.

No és un premi el què avui em concediu.
Jo només l'acceptaré si me'l doneu com el signe d'una
conjura col·lectiva.
És el document d'un vot del poble per aconseguir la pau.
I me'n feu dipositari perquè us el recordi i certament
us el recordaré amb fets.
Però us he de menester a tots vosaltres per defensar-lo.

El compromís d'aquest pacte diu així:
"Lluitarem amb tota la nostra fúria per la victòria de
la pau.
La victòria de la pau no serà victòria nostra, sinó un
embat encès i jolós entre el homes, entre les nacions i
les races.
On no hi hagi ni vencedors ni vençuts,
ni explotadors ni explotats,
ni homes cultes ni ignorants,
ni sants ni pecadors.
Sabem que la construcció i el manteniment de l'embat
de la pau,
ens demana una guerra perpètua,
contra el fort, mentre siguem febles
i contra nosaltres mateixos quan siguem forts."

Amb aquesta condició accepto la senyera de la pau.

Abril 1974

Lluís M. Xirinacs i Damians

EN EL SI DEL POBLE CATALÀ

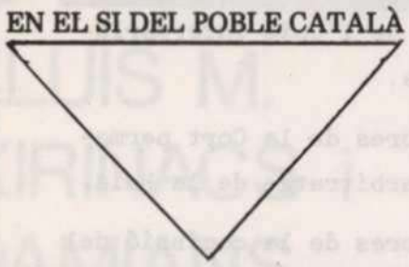

L'any 1971, en la seva segona vaga de fam, Catalunya entra de ple en les seves reivindicacions: *"vaig fer una vaga de fam a mort amb l'intent de cridar els catalans a assumir la seva plena responsabilitat històrica"*.

Tota la seva actuació es mou en aquest marc: el seu poble, un poble que no pot expressar-se com a tal i que no és considerat com a tal. La Pau no pot admetre cap signe d'opressió: ni de classe, ni individual, ni de pobles o comunitats,... **la lluita per la Pau, doncs, no pot estar desllligada d'aquest factor.** No cal recordar ara totes les lleis internacionals, les declaracions de les esglésies, els pactes i tractats,... que parlen dels drets de les minories ètniques a ser considerades i tingudes com a pobles autodeterminats i autogestionant la seva vida col·lectiva.

Sí que cal recordar, però, que la major part dels estats signants d'aquestes lleis i declaracions mantenen "de facto" pobles o minories ètniques sota la seva "tutela", camuflant-los tant com poden.

En Lluís M. Xirinacs veu la Pau per aquest prisma: el seu poble, la realitat de milions de persones frustrades en allò que els és més vital: la consciència de ser poble, de ser comunitat agermanada per una història, una cultura, una mentalitat i uns anhels.

CANDIDAT AL PREMI NOBEL DE LA PAU 1975

Cap a finals de l'any 1974, fou presentada la sol·licitud de candidatura al Nobel de la Pau, al Parlament norueg, feta per 27 professors i catedràtics de les Universitats de Barcelona. Aquesta és la carta:

AL COMITÈ NOBEL DEL PARLAMENT NORUEG

Senyors:

Els Professors de la Universitat de Barcelona que signen aquesta carta, compartint els mateixos desigs i esforços per a aconseguir l'acostament entre les nacions i el respecte recíproc entre els homes i els Pobles, presentem a aquest Comitè Nobel la candidatura del sacerdot LLUÍS M. XIRINACS perquè li sigui atorgat el "Premi Nobel de la Pau 1975".

LLUÍS M. XIRINACS, nascut a Barcelona (Catalunya- Estat espanyol) l'any 1932, és un home conegut també més enllà de les nostres fronteres per la seva acció pacífica i no-violenta a favor de la Justícia i de la Pau, fins a posar en perill la seva pròpia vida per aquesta causa.

L'acció i l'exemple de LLUÍS M. XIRINACS s'ha caracteritzat per:

- *la proclamació incansable de la dignitat dels homes i dels Pobles apel·lant a l'exercici de les llibertats i dels Drets Humans i denunciant tota violació dels mateixos.*
- *el refús de la pena de mort oferint la seva pròpia vida per desvetllar les consciències al valor inalienable de la vida humana.*
- *la defensa de les minories ètniques i de les nacionalitats oprimides.*
- *les formes d'acció no-violenta que ha utilitzat per a promoure la Pau basada en la Justícia i tot el que col·labora a la convivència fraterna entre els homes. Per això, LLUÍS M. XIRINACS ha realitzat quatre vagues de fam, la darrera de 42 dies de duració.*

Escriptor remarcable guardonat amb el "Premi Carles Cardó 1968", autor d'un llibre eminent sobre la Pau escrit recentment a la presó de Carabanchel (Madrid); guardonat l'any 1973 amb el "Memorial Joan XXIII" atorgat per Pax Christi d'Espanya, previ consentiment i aprovació de Pax Christi Internacional "per la seva acció de no-violència activa a favor de la Pau"; home que ha renunciat a tots els privilegis per a ser pobre amb els pobres i compartir només l'herència dels pacificadors, considerem que mereix l'honor del "Premi Nobel de la Pau 1975".

Barcelona, 22 d'octubre de 1974.

Recentment, en plena vaga de fam d'en Lluís M. Xirinacs, a l'hospital de la presó de Carabanchel, s'ha rebut l'acceptació de la candidatura per part del mateix parlament norueg.Això ha portat a la constitució d'un Comitè (integrat per Justícia i Pau, Pax Christi, Pax Romana, Amics de la Unesco, Amics de la Ciutat,...) que patrocina tots els actes d'adhesió davant el citat parlament, amb mires a recolzar l'esperança d'obtenir aquest Nobel de la Pau, malgrat que darrerament s'hagi desprestigiat ell mateix tant per les persones a qui ha estat concedit el premi (recordem Kissinger, "artisà de la guerra", com l'anomenaria jo, Le Duc Tho,...)

Si estem segurs que "estem lluitant junts per aconseguir la pau", la concessió del Premi Nobel de la Pau 1975 a en Lluís M. Xirinacs, hauria de significar un Nobel de la Pau a tots aquells del nostre poble que volem estar en aquesta tasca.

Tant de bo sigui real aquesta aspiració!

Àngel Colom, Barcelona, febrer de 1975

A LLUÍS Ma. XIRINACS

Et faré ser per aquest poble
com muralla de bronze sòlida:
combatran contra tu, però no et venceran.

Jeremias, 15, 20.

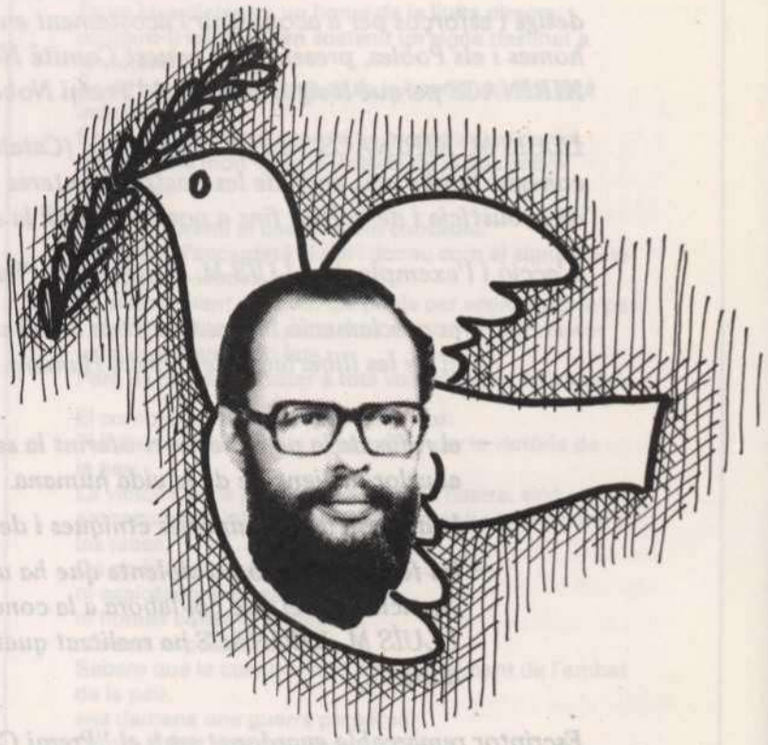

No t'escolten, Lluís
no et poden escoltar, Lluís
els poderosos d'aquest món, Lluís
són cecs i sords, Lluís
sols una vegada escoltaren, Lluís
a Jonàs profeta, Lluís
i Nínive es convertí, Lluís
sols els petits, Lluís
comprenen el teu gest, Lluís
els humils i els que ploren, Lluís
els que tenen fam i set de justícia, Lluís
com tu mateix, Lluís.

CONXA

Febrer 1975.

el comerç d'armes

Quan els americans llançaren la primera bomba nuclear, a Hiroshima, el 6 d'agost de 1945, ben bé podríem dir que va començar la Tercera Guerra Mundial. D'aleshores ençà, els progresos de la tecnologia de la guerra, la difusió i expansió de les potències nuclears i els jocs d'interessos que existeixen entre les dues grans potències, fa que les relacions polítiques internacionals es duguin per altres camins, molt diferents d'abans.

Sota els noms de "cooperació", "ajut", "nació més privilegiada", "coexistència pacífica", "equilibri", etc., ens volen fer creure que els països del nostre planeta han arribat a un acord de cooperació tals que fan desaparèixer els perills d'un enfrontament a nivell mundial.

La realitat, però, és ben diferent. La por a un enfrontament nuclear és tan gruixuda que les grans potències han decidit no arribar a les mans directament. A part de que, sigui qui sigui el que comenci, tots dos perderien, creuen que és més profitós mantenir unes relacions prou estables com per desenrotllar les seves economies. Així que, en cas que les coses no vagin fines, ha calgut trobar un mitjà per arreglar les disputes del Tercer Món.

En efecte. Tots els conflictes esdevinguts les últimes dècades tenen com a localització el Tercer Món (Congo, Pakistà, Nigèria, Vietnam, Orient Mitjà, etc, etc.). Les grans potències, els països rics, s'enfronten entre ells mitjançant els països pobres i explotats.

Els països pobres, proletaris o subdesenvolupats (com vulgueu dir-los) són la "carn de canó" dels rics, opressors i desenvolupats. En les seves terres es lliuren batalles i moren els seus homes per delimitar zones d'influència entre els "grans", per provar les noves armes de terror fabricades pel complex militar-industrial dels rics, i per fer pujar al poder polítics marionetes, titelles i farsants sense principis. A tot aquest mecanisme d'imperialisme ha contribuït d'una manera molt especial un fenomen nefast : EL COMERÇ D'ARMES.

Si mireu els diaris dels últims dies anireu veient com s'estableix un tipus de comerç molt espectacular i en el qual es mouen xifres molt altes de diners. L'últim afer és el de la compra de "Mirage" i "misils" a França per part d'Egipte, fruit d'una visita que ha fet a Giscar D'Estaing el President Annuar el Sadat. Anteriorment, Aràbia havia comprat també a França "misils" i material de defensa aèrea per valor de 800 milions de dòlars. Abu-Dhabi, un petit emirat que sols compta amb 50.000 habitants, ha comprat projectils a la Gran Bretanya per valor de 80 milions de dòlars. I per acabar de completar aquesta mostra, diversos països europeus de la NATO, han comprat avions "FY-16" als Estats Units per valor de 200.000 milions de pessetes...

Certament tenia tota la raó del món qui va dir que el comerç d'armes, juntament amb la indústria del cotxe i del petroli, era el negoci més fabulós del món. Però, qui mou aquest comerç? , quins són els compradors? , què en diu l'església de tot això? , es pot donar alguna solució?

Bàsicament el comerç d'armes neix com una necessitat econòmica dels països rics i poderosos per tal de poder mantenir les seves indústries bèl·liques en un estat de rendabilitat constant i creixent. Com que les armes que es construeixen actualment són d'una tecnologia molt avançada, i per tant d'un cost-unitari molt considerable , si es volen reduir els costos no hi ha més remei que fabricar els ginys en grans quantitats. Així el preu-unitat es redueix i, al mateix temps , degut a que els propis exèrcits no poden consumir tota la producció, no hi ha més remei que exportar. Els beneficis, ja vénen sols.

Pràcticament són 4 els països que monopolitzen aquest comerç: USA, URSS, FRANCA i la GRAN BRETANYA. Ells sols venen més de les 4/5 parts del material bèl·lic al Tercer Món. Hi ha d'altres països que també venen (Canadà, Xina, R.F. Alemanya, Itàlia, Txecoslovàquia, Japó i Suècia), però s'emporten solament una part molt petita dels pastís. Anem doncs, pels altres.

Estats Units sol ser tradicionalment el venedor més important. Penseu que en aquest país, treballen més de 3 milions de persones per al complex militar-industrial. Totes les grans empreses multinacionals americanes tenen grans interessos en la indústria bèl·lica (Lockhedd, General Dynamics, McDonell Douglas, Boeing, General Electric, ITT, General Motors, Whestinghouse, Ford, RCA, Northrop, Exxon , etc.) Els militars ocupen molts llocs importants en els consells d'administració d'aquestes empreses. No és d'estranyar, doncs, que el pressupost de Defensa dels Estats Units sigui de l'ordre de 100.000 milions de dòlars anuals. Dues vegades com tot el producte nacional brut del nostre país, deu vegades superior a tot el nostre pressupost nacional i 60 vegades superior al nostre pressupost de Defensa... Si penseu que el comerç d'armes és un capítol molt important per a mantenir aquest "tinglado" (se'l denomina "Complex militar-industrial") us adonareu de la importància i els interessos que deuen existir perquè el "tinglado" no decaigui... I perquè tot vagi bé, s'ha de prescindir de la moralitat i de l'ètica. Tant és vendre als uns com als altres. El que importa és vendre, sigui avions, "misils", carros o destructors. En aquest sentit els Estats Units no tenen pas manies de cara als compradors. L'any 1972, les 3/4 parts de les seves vendes foren d'armes per al Vietnam. L'any següent, quasi totes anaren a parar a l'Orient Mitjà. I, si convé, l'any vinent podrà ser l'Amèrica Llatina el continent "beneficiat" de tant prometedor i constructiu negoci. Tot depèn dels interessos del Pentàgon... i dels industrials. Perdó, no recordava que era el mateix.

El segon venedor, és la URSS. De fet ven tant com els Estats Units. Podem, doncs, donar-li el mateix tracte. El seu mercat preferit són les zones ja conflictives. És l'únic recurs per a molts països que no estan bé amb els Estats Units. Val a dir també, que no té pas massa escrúpols a l'hora de vendre i, encara que s'hi mira més que els ianquis, ofereix armament a qualsevol que l'hi demani.

França és un cas especialíssim. Darrerament s'està convertint en el fabricant preferit pels consumidors. El seu èxit ve donat per la bona acceptació dels seus famosos "Mirages", s' han venut a dotzenes de països , molts d'ells enfrentats entre si. França també és un proveïdor dels països més conflictius de la nostra terra: Israel, Àfrica del Sud,per exemple. Sol passar-se per alt els embargs decretats per l'ONU i convenis semblants. Els 300,000 obrers que treballen en aquesta indústria són una bona excusa per a obtenir el recolzament dels sindicats i del Govern. Total, vénen a dir, si no venem nosaltres, els vendran els Estats Units o el russos.

La Gran Bretanya havia estat una gran potència i , paral·lelament, mantenia un comerç d'armes elevat a la seva condició. Ara, però, havent deixat les colònies i cedint el domini de molts territoris als Estats Units, segueix una política més de portes endins, el que repercuteix en el seu comerç d'armes. Malgrat tot, té indústries que fan l'agost amb el "cuento".

Els compradors més importants són els països que estan en zones "càlides" i conflictives. L'orient Mitjà, està clar, és la regió que importa més quantitat. Israel, Egipte, Síria, Jordània, els emirats, Aràbia, Iran i l'Irak, ocupen els primers llocs a les llistes de clients de les empreses bèl·liques. El Vietnam va tot seguit, encara que és propietat exclusiva dels Estats Units. Després vindrien els països que formen el subcontinent asiàtic, és a dir, l'Índia, el Pakistà i Ceilan. El "lejano oriente", d'altra banda, ha estat un bon mercat des de fa molts anys (Birmània, Corea, Thailàndia, i tota la Indoxina). Grècia i Turquia, pel seu costat, reben ajuda militar i armament amb freqüència i en quantitats importants, especialment d'USA. L'Amèrica Llatina, com l'Africa, no té la tradició compradora dels altres països, però darrerament segueix una política de rearmament força espectacular.

Amb tot això, ens preguntarem, quins són els motius pels quals aquests països dediquen quantitats immenses de diners a comprar armaments sofisticats, en quantitats escandaloses, i, quins són els seus mòbils que mouen les empreses venedores a mantenir aquest comerç de la mort.

El comerç d'armes és un excel·lent instrument per mantenir el domini d'unes zones determinades. També per motius polítics, serveix per recolzar la lluita contraguerrillera. Les grans potències venen armes seguint una política de "presència" en les zones estratègiques, adoptant una mena de control polític indirecte.

Aquest control polític es fa de molt diverses maneres. En adquirir un país, per exemple, un escuadró d'avions de caça, ha de comprar també material de telecomunicacions, necessitarà entrenadors adequats, construcció d'aeroports, etc. S'inicia d'aquesta manera un procés d'escalada vers operacions comercials més importants. Amb la venda d'armamanet, s'aconsegueix una triple penetració, política (per a la dependència de poders), econòmica (pel mateix valor de la venda i pel caràcter d'escalada) i militar (per la dependència d'especialistes i la continuïtat de subministraments).

D'altra banda, els països compradors tenen, de vegades, els seus propis motius per adquirir aquests materials. De vegades simplement per motius de política exterior. Bé perquè s'està en conflicte, o perquè hi ha tensions en una regió determinada. És curiós, al respecte, senyalar que aquestes tensions són generalment, artificials, i són creades precisament pel mateix procés de rearmament. És a dir, un país comença a comprar un determinat armament. El veí, quant el veu, se sent inferior i, per superar-ho, compra nou armament. L'altre en veure que s'ha posat al seu nivell, adquireix més armes. El veí, tres quarts del mateix, etc, etc. És, doncs, una cadena, una espiral sense fi i molt ben manipulada pels països venedors que, per descomptat, procuren que els veïns estiguin en les pitjors relacions possibles per així poder continuar venent-los armes.

D'altres vegades, es compren armes únicament per prestigi interior. Molts exèrcits tenen avions i tancs solament per engrandir el govern i la classe dominant. Volen acovardir el poble així. Generalment passa en països autoritaris i en els que els militars tenen el poder.

Quin paper ha jugat l'Església per resoldre aquest problema? Certament, el balanç no és positiu. L'Església ha mantingut, des de sempre, molts lligams i compromisos, quan no interessos, amb molts països i estats. Per altra banda, la qüestió de la violència i de la guerra ha estat sempre una de les qüestions més espinoses i difícils de definir. Recordeu allò de la "guerra santa", o la guerra justa, etc. S'han justificat i promogut guerres en nom de l'Església o de la religió. No és d'extranyar, doncs, que no hi hagi una postura gaire clara al respecte.

Tot i així, en els últims anys, especialment després del Concili Vaticà-II, diversos sectors de la jerarquia, així com les comunitats i conferències episcopals de diversos països, han manifestat el descontentament existent en la base vers la guerra i la utilització de l'home. La constitució pastoral "Gaudium et Spes", va ésser el primer document oficial que feia menció a la necessitat de crear una pau que fos fruit de la cooperació i de la confiança entre els pobles, i no fruit del terror de les armes. La cursa d'armaments no és -diu- un camí per aconseguir la seguretat dels pobles sinó un instrument per fer perdurar els conflictes.

Molt més valent i clar que la "Gaudium et Spes", és un document elaborat pel Consell Episcopal Francès i el Consell de la Federació Protestant francesa, referent al comerç d'armes. Aquest document parla molt clarament de quins són els engranatges que provoquen el fet que els països rics visquin en pau i els pobres en guerra. Es denuncia el complex-militar-industrial i fa una crida als cristians perquè s'informin i es rebel·lin contra aquestes estructures que impedeixen l'acostament a la Pau, ensems que invita a l'estudi seriós de les possibilitats de la no-violència i dels seus sistemes de defensa.

Finalment, una última qüestió. Tot això, té solució? què es pot fer?

Bé. Queda clar, amb això dit anteriorment, que la qüestió del comerç d'armes està inclosa en el problema de la producció de la nostra indústria bèl·lica, i la solució sols podrà trobar-se en el marc d'una reducció del complex industrial-militar. Per aconseguir això, seria necessari decidir-se per un altre tipus de defensa que no necessités aquest engranatge. L'estratègia de la defensa popular no-violenta seria posiblement, l'única alternativa.

En segon lloc, seria necessari realitzar una reconversió de la indústria de guerra en indústria civil. No es poden deixar tants milions de treballadors sense feina. S'hauria doncs, de planificar aquestes empreses per tal que, en un termini determinat, tranformessin la seva producció.

Ara bé. L'acceptació d'aquests pressupostos exigeix una profunda modificació de les estructures econòmiques i polítiques. No es pot defensar per la no-violència en una societat de lladres, bona part de la prosperitat de la qual descansa sobre l'explotació del Tercer-Món. El que també està clar, és que una disminució de l'engranatge militar-industrial impossibilitaria l'acció de l'imperialisme. Compreneu perquè la no-violència no rep simpaties per part dels capitalistes i dels autoritaris? ... els fa por. Acceptar una política de defensa popular implica acceptar una política exterior de cooperació, en contra del neocolonialisme i de l'explotació. El dilema és el següent: dominació o cooperació.

Una estructuració internacional basada en la cooperació exigeix una total i absoluta reconversió de la societat actual. La germanor aniria pel davant de la dominació i el poder. Són coses incompatibles i no poden existir conjuntament. El problema és, doncs, ètic en el seu fons i polític en la seva forma.

Resumint comptes. La disminució i posterior desaparició del complex militar-industrial i, amb ell, del comerç d'armes i de la programació tecnològica de la guerra, sols serà possible si s'aconsegueix, en el transcurs d'una ó més generacions, un moviment favorable al seu desmantellament i reconversió. Això suposa una presa de consciència en els mitjans informatius, en els centres de decisió política i en els sectors tècnic i industrials.

Per altra banda un compromís i militància dels sectors més sensibilitzats. El pacifisme, veieu, persegueix una transmutació dels valors de la societat. D'aquí el seu caràcter revolucionari. El que és evident, no ho oblideu, és que la Pau no es concedeix; s'aconsegueix.

VICENS (C.A.C.)

BIBLIOGRAFIA

THE ARMS TRADE WITH THE THIRD WORLD -Sipri, 1971 -910ptas-

LOS TRAFICANTES DE ARMAS -B. Engelmann- Alianza n.72 -100ptas-

LA GUERRA Y EL DESARME -J.P. Prats -Salvat, col.G.T. n.48 -100ptas-

EL LIBRO ROJO DEL REARME -Enrique Ruiz García- Seminarios y Ediciones- 80ptas-

EL CAPITALISMO DEL PENTAGONO -Seymour Melman- Ed.SigloXXI,1972

EL NEGOCIO DE LA GUERRA -Georges Thayer- Plaza y Janés, 1971

LA FRANCE, TRAFICANTE D'ARMES -F.Maspero, 1974-

Poesia

Salvatore Quasimodo, poeta italià
Siracusa 1901 — Nàpols 1968
Premi Nobel de Literatura el 1959
Aquí una petita visió de la seva Itàlia
durant la Segona Guerra Mundial

SALVATORE QUASIMODO

Salvatore Quasimodo viu el terrible drama del seu poble, durant la segona guerra mundial. Una terrible guerra que portà la destrucció, la mort, l'odi i l'ocupació del seu territori per les forces alemanyes.

"... la vida
no és el terrible bategar, pregon,
del cor, no és pietat, no és res més
que un jugar de la sang, on la mort
es troba en flor. "

La mort l'envolta per tot arreu i Salvatore Quasimodo la canta amb gran dolor. La mort de les ciutats :

" En va cerques entre la pols,
oh pobre mà! La ciutat és morta
És morta; s'ha sentit l'últim estrèpit
sobre el cor del canal ...

La mort i la destrucció de les il·lusions i les esperances :

" I l'home, tanmateix, arreu proclama
la dissort d'una pàtria.
Ja mai ningú no em durà cap al sud. "

Però sobretot la mort de milers d'homes i dones del seu destrossat país :

" La mort se l'endugué, com a penyora vana,
mentre esguardava immòbil el vent de la tardor
que agitava les branques i s'enduia
les fulles dels vells plàtans
vora la casa grisa de la perifèria. "

Davant d'aquesta destrucció, d'aquesta mort Salvatore Quasimodo es comença a preguntar un perquè ?

" Encara és lluny la veritat.
I digue'm, home estès damunt la creu,
i tu, que tens les mans brutes de sang,
¿ com respondré a tots els qui preguntin ? . "

" Esteses van arreu xacres i llàgrimes
per les ciutats malmeses en ruïnes.
Ningú no crida ja : "Déu meu, per què
m'has abandonat?

Aquest dolor no és un dolor personal, individual, sinó un dolor col·lectiu de tot el seu poble.

" El meu país és Itàlia, oh enemic estranger,
i jo canto el seu poble, i també el plany
encobert pel murmuri del seu mar,
i el dol pur de les mares, canto la seva vida."

Enmig de la desolació de la guerra sorgeix l'amor; aquest amor a sotragades, al ritme dels esclats de les bombes i els crits dels soldats abatuts per les bales contràries.

Amor d'enyorança envers la mare :

" I ara no importa
que vessi algunes llàgrimes per tu,
per tots aquells que com tu esperen
i no saben pas què. "

Un amor que és l'oblit de la crua realitat en què viu :

" I ara que heu amagat
els canons entremig de les mangòlies
deixeu-nos jeure a l'herba sense armes
i escoltar la remor de l'aigua que corre
i sentir entre els cabells les fresques fulles
de canya mentre abracem la dona que ens
(estima. "

El resum, potser, de tota aquesta visió de Salvatore Quasimodo del seu país durant la Segona Guerra Mundial la tenim en aquest poema inspirat en veure els cadàvers de Mussolini i de la seva amant Claretta Petacci penjats dalt d'una biga després de llur afusellament.

LAUDE (29 d'abril de 1945)

" Fill — I per què, mare, escups sobre un cadàver
penjat de cap per avall, lligat pels peus
a un cap de biga ? I no et fan fàstic
els altres que li pengen al costat ? Ah, aquella dona,
amb les calces de can-can macabre
i la boca i la gola de flors pestil·lents !
No, mare, prou :
crida a la gent que s'en vagi.
No és un lament, és mofa,
és joia: ja s'aturen les mosques
als nusos de les venes. Mare, mare :
has escopit sobre aquell rostre, mare !

Mare —Sempre hem escopit sobre els cadàvers,
fill : penjats a les reixes de les finestres,
als arbres dels vaixells, incinerats
a les creus, trossejats pels mastins
per causa d'una mica d'herba
al límit de les terres feudals.
I fos calladament o en tumult,
ull per ull, dent per dent,
després de dos mil anys d'eucaristia,
el nostre cor ha volgut veure obert
l'altre cor que havia obert el teu,
fill : Et van enfonsar els ulls, trencar
les mans per un nom que no volies trair.
Mostra'm els ulls, fill ! I perquè ets mort
pots perdonar, fill, fill ! .

Fill — El fàstic repugnant, aquest fum
de ruïnes, les grasses mosques verdes
en eixam damunt els garfis : la ràbia i la sang
s'escolen justament. No pas per tu
ni per mi, mare; demà encara
em foradaran els ulls, les mans;
fa segles
que la pietat és el crit de l'assassinat. "

EDUARD

Lluís Mª Xirinacs

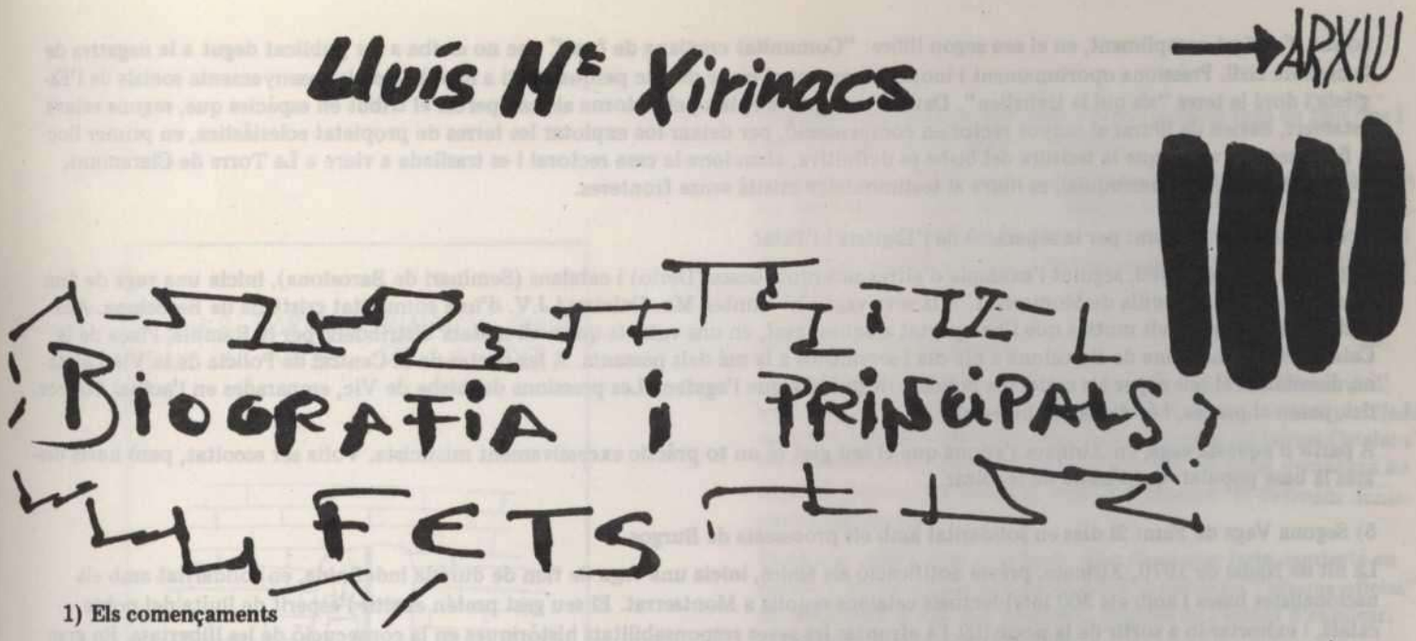

1) Els començaments

Lluís M. Xirinacs neix a Barcelona l'any 1932. De família catòlica, burguesa, desarrelada de la cultura catalana que li era pròpia. A casa seva es parla sempre el castellà. Aquest ambient familiar, les conseqüencies i restriccions de tot ordre derivades de la guerra civil del 1936, místicament acceptades, varen afavorir la configuració d'una personalitat "de disgust", causa de la seva lluita constant i transformadora. Les seves actuals posicions portades a terme amb fermesa i energia són l'antítesi d'allò que hom podia esperar d'aquest noi dels anys 40: una anàlisi crítica, honesta i permanent d'ell mateix, de l'ambient familiar i social que l'envoltaven, ha estat i és l'arrel de tot seu esdevenir.

A partir de l'any 1946 es vincula a l'orde religiós "Escoles Pies", essent-ne ordenat sacerdot l'any 1955. Fins l'any 1963 es dedica intensament a la pedagogia que exerceix entre Barcelona-capital i Olot. Són nombroses les activitats i variades en aquests anys difícils per Catalunya. La seva competència i entusiasme el fan acreedor del carrèc de Comissari General de Catalunya de la branca "rovers" de l'aleshores floreixent i significatiu "Moviment Escolta". A l'any 1960 emprèn estudis de Biologia a la Universitat de Barcelona, on hi esdevé el principal promocionador mitjançant assemblees, conferències, etc. de la fallida "parròquia universitària de Barcelona".

2) Primeres actuacions públiques

El mes de febrer de 1963 interpel·la personalment la policia de Barcelona a propòsit dels mals tractes infligits a tres companys universitaris detinguts en una manifestació de recolzament a les vagues d'Astúries. Aquest és un gest característic en la seva progressiva i radicalitzada presa de posició enfront de les actuacions d'un sistema polític. D'aquest enfrontament en surt l'ordre d'expulsió de la Provincía de Barcelona, dictada pel Governador civil. D'acord amb els seus superiors, a la tardor de 1963 es trasllada a Balsareny, passant a la cura del bisbe de Solsona que li encarrega la tasca de vicari. La seva labor pedagògica entronca de ple en la base més popular. És en aquest moment que inicia una experiència comunitària (formada per quatre persones i que encara avui continua), tota vegada que les autoritats del poble (religioses i civils) s'oposen vivament a la formació d'un nucli comunitari més ampli englobant-hi nombrosos joves de la vila. Una homilia , informativa i analítica sobre l'Assemblea Constituent del Sindicat Democràtic d'Estudiants de Barcelona que tingué lloc l'onze de març de 1966 al convent dels Pares Caputxins de Sarrià, és l'ocasió que permet al Bisbe Bascunyana (Solsona) de destinar en Lluís Xirinacs a l'ermita i poble de Sant Jaume de Frontanyà (30 habitants, 1.000 metres d'altitud, sense llum, a dues hores a peu de la carretera més pròxima...).

El mes de juliol de 1966, refusa privadament i pública la donació econòmica que l'Estat espanyol té assignada a cada sacerdot. I en denuncia el tipus de relacions entre l'Estat i l'Església que aquesta pràctica comporta.

El mes de desembre d'aquest mateix any és expulsat no sols de Sant Jaume de Frontanyà, sinó també de tot el territori diocesà.

3) Presa de consciència i enduriment

La fermesa del seu testimoniatge ha pres en la base de l'Església de Catalunya. Així el mes de juliol de 1967, a instàncies i prèvia votació dels clergues de la diòcesi de Vic, el Dr. Ramon Masnou l'accepta a la seva diòcesi i li confereix a títol experimental i si "fa bondat" el poble de Santa Maria del Camí (40 habitants i a 15 km. d'Igualada) on es traslladen ell i la comunitat durament provada. Privat voluntàriament de la paga estatal, ell i la seva comunitat es dediquen als treballs manuals (teixits, feines al camp...) ampliant posteriorment la seva dedicació a algunes escoles d'Igualada. Desplega una activitat enorme en tota la comarca. Les llargues hores de solitud el porten a escriure i a estudiar de manera metòdica. Inicia un seguit de publicacions i conferències. L' any 1968, el seu llibre "Secularització i cristianisme" obté el premi "Carles Cardó" de Nova Terra.

La seva postura s'endureix i els fets es precipiten. Després d'haver refusat la paga de l'Estat, a partir del 1969, refusa tota paga provinent de dir misses i de distribuir sagraments. A més cessa com a col·laborador de la "Fulla Diocesana" en actitud de protesta a les pressions a que el tenen sotmès, i abandona la direcció de l'Escola de Teologia d'Igualada. Oblida expressament la censura eclesiàstica,

norma d'obligat compliment, en el seu segon llibre: "Comunitat cristiana de base" que no arriba a ser publicat degut a la negativa de la censura civil. Pressiona oportunament i inoportunament el bisbe de Vic perquè porti a la pràctica els ensenyaments socials de l'Església i doni la terra "als qui la treballen". Davant la negativa episcopal, retorna als camperols el tribut en espècies que, segons estava establert, havien de lliurar al senyor rector en compensació, per deixar-los explotar les terres de propietat eclesiàstica, en primer lloc i, finalment en veure que la tesitura del bisbe és definitiva, abandona la casa rectoral i es trasllada a viure a La Torre de Claramunt, lliure de l'oficialitat parroquial, es lliura al testimoniatge cristià sense fronteres.

4) Primera Vaga de Fam: per la separació de l'Església i l'Estat

El mes de juliol de 1969, seguint l'exemple d'altres sacerdots bascs (Derio) i catalans (Seminari de Barcelona), inicia una vaga de fam de set dies a Santa Cecília de Montserrat. A la seva vaga s'hi ajunten Mn. Dalmau i J.V. d'una comunitat cristiana de Barcelona. Acabada la vaga, explica els motius que l'han portat a aquest gest, en uns volants que e ell mateix distribueix per la Rambla, Plaça de la Catedral i Via Laietana de Barcelona a ple dia i servint-los a la mà dels passants. A les portes de la Central de Policia de la Via Laietana, distribueix el seu paper als mateixos policies de guàrdia,que l'agafen. Les pressions del bisbe de Vic, emparades en l'actual Concordat, paren el procés, i és deixat en llibertat.

A partir d'aquesta vaga, en Xirinacs s'adona que el seu gest té un to pràctic excessivament misticista. Volia ser escoltat, però havia desatès la base popular que l'havia de recolzar.

5) Segona Vaga de Fam: 21 dies en solidaritat amb els processats de Burgos.

La nit de Nadal de 1970, Xirinacs, prèvia notificació als amics, inicia una vaga de fam de durada indefinida, en solidaritat amb els nacionalistes bascs i amb els 300 intel·lectuals catalans reunits a Montserrat. El seu gest pretén enaltir l'esperit de lluita del poble català, i exhortar-lo a sortir de la passivitat i a afrontar les seves responsabilitats històriques en la consecució de les llibertats. En gran part — després de vint-i-un dies sense prendre aliment — el seu objectiu és atès. Els dirigents de les organitzacions polítiques catalanes parlamenten amb ell i li demanen que no arribi al sacrifici suprem de la seva vida, que el poble va entenent i enfortint-se, i que aquest poble el necessita viu, bo i assegurant-li un enduriment, dintre el procés en marxa, en les lluites d'oposició i de refús.

En la creació de l'Assemblea de Catalunya, en Xirinacs hi veu la plataforma de lluita popular unitària que havia estat de temps la seva més ferma convicció política. Hi participa activament i el seu gest afaiçona no poques de les resolucions pràctiques.

6) Instrucció de procés judicial. Radicalització

El dia 23 de març de 1971, el TOP li instrueix un procés (83/1971) a tenor de la seva vaga de fam, i de la seva actitud. En Xirinacs, seguint l'exemple d'en Jordi Carbonell, refusa de renunciar a la seva llengua, i declara en català. Tampoc paga les 30.000 pessetes que li són assignades per la seva llibertat condicional. Amb aquest gest acaba d'atènyer la coherència personal que tant havia desitjat: ell no admet el sistema, i no hi ha altra coherència que la de la no acceptació de qualsevol norma que dimani d'ell. En Xirinacs no es presenta a judicis ni citacions, no paga les multes imposades, va per on vol dient i fent tot el que creu i, malgrat tot, ningú no sembla disposat a empresonar-lo.

7) Tercera Vaga de Fam: refús total a un sistema anti-democràtic

Assisteix a la concentració pacífica a Ripoll (3.000 persones) el dia 12 de novembre de 1972, acte commemoratiu de la celebració de la I sessió de l'Assemblea de Catalunya. Dissolta la concentració per la força de la Guàrdia Civil, en Xirinacs és agafat i traslladat a Girona. Posteriorment és reclòs al convent dels Escolapis d'Olot. Li és imposada una multa governativa de 50.000 pessetes que no paga i, prèvia notificació als seus superiors, abandona la reclusió. A la sortida, és agafat de nou i traslladat a la presó concordatària de Zamora.

En entrar al cotxe, decideix iniciar una vaga de fam i de set (la primera en aquesta extrema modalitat), que el posa la cap de nou dies en greu perill de mort. Les autoritats de la presó el traslladen, davant la gravetat del cas, a l'Hospital Provincial de Zamora. Recuperat, és posat en llibertat quatre dies més tard.

El dia 16 d'abril ha de presentar-se a Madrid pel judici oral davant el TOP. Per suposat, no s'hi presenta , i renova la seva campanya de re... ...n règim anti-democràtic. Campanya que culmina amb la lectura pública d'un document elaborat per ell, davant una concentració memorable a la parròquia de Sant Miquel del Port, de Barcelona, el dia 25 d'abril de 1972. El TOP el convoca de nou per al 26 d'abril. I de nou Xirinacs fa cas omís de l'ordre.

8) Quarta Vaga de Fam: 42 dies per la llibertat de 113 detinguts

Durant la resta de l'any 1972 i tot al llarg de l'any 1973, Xirinacs participa activament en la lluita socio-política de Catalunya. Els fets, les declaracions, les preses de posició no paren de succeir-se. La concentració a Sant Cugat del Vallès (10.000 persones) enforteix la seva renovada esperança. En aquest context, pren part a la reunió de la Permanent de l'Assemblea de Catalunya que tingué lloc a les dependències de la parròquia de Maria Mitjancera de Barcelona. Els fets són prou coneguts: la policia agafa i empresona 113 participants, entre ells Lluís Xirinacs.

La reacció és enorme a Catalunya i a fora en saber-se l'empresonament de 113 demòcrates catalans. La policia deixa en llibertat en Xirinacs i un altre sacerdot, atesa la seva condició.

Les manifestacions populars se succedeixen a Catalunya en actitud de protesta. Concentracions a Granollers, Vic, l'Ametlla... Assabentat pels amics que la policia estava autoritzada a agafar-lo, Xirinacs decideix esperar-los al nou pis que té a Barcelona, amb la porta oberta. No té por de les conseqüències que puguin arribar-li. És traslladat a la Model de Barcelona. Hi retroba tots els companys agafats a Maria Mitjancera que s'havien negat a pagar les multes governatives, com fou també la seva actitud. Prèvia consulta amb els

companys empresonats, emprèn la seva darrera vaga de fam fins i tant els 113 no es trobin en llibertat.

Tots acaben sent alliberats, fora d'ell, que, després d'aturar la vaga de fam l'11 de gener de 1974, després de 42 dies, roman a l'Hospital Penitenciari de Carabanchel. en presó preventiva, tot esperant el judici que tenia pendent i al qual, anteriorment, no s'havia presentat.

9) Judici i fets posteriors

El Judici tingué lloc el 26 de genr de 1974. El fiscal l'acusava d' haver redactat uns fulls, en començar la seva vaga de fam per Nadal de 1970, titulats "Demano eleccions de veritat als Països Catalans", on demanava l'autodeterminació d'aquests. El fiscal demanava sis anys de presó i una multa de 100.000 pessetes. El defensor demanava l'absolució.

Durant el judici, i tal com havia anat dient que faria, contestà en català, i, en ser conminat pel president a parlar en "l'idioma oficial" no respongué a cap més pregunta, després de l'intent d'explicar, en castellà, les seves motivacions.

La sentència el condemnà a tres anys de presó. Aquesta és la condemna que, fins ara, es troba complint.

En ocasió de la Pasqua de 1974, aniversari de l'Encíclica "Pacem in Terris", Pax Christi Espanyola, previ consentiment i aprovació de Pax Christi Internacional, li atorga el "Memorial Joan XXIII" (altres atorgaments: Helder Cámara, Santiago Genovés, José M. Llanos, Pepe Beúnza...) per la seva acció de "no-violència activa a favor de la Pau". A l'acte assistiren 300 persones, entre les quals el P. Provincial dels Escolapis, el bisbe d'Ivrea Mons. Betazzi, i l'abat de Montserrat.

La mare d'en Xirinacs accepta el reconeixament en nom d'en Lluís, i dóna lectura a un escrit que ell mateix ha confeccionat per aquesta ocasió. A l'acte s'hi sumen les cartes i telegrames d'adhesió del cardenal Alfrinck, Helder Cámara, P. Llanos,...

D'aquest darrer escrit en surt la síntesi del seu pensament i de la seva acció :

"Amb aquesta condició accepto aquest reconeixement: que sigui compromís per a tots nosaltres "Lluitar amb tota la Fúria, per la Victòria de la Pau!

10) Els últims esdeveniments: la cinquena Vaga de Fam

Cap a la fi de 1974, la Comisió Espanyola de "Justícia i Pau" porta a terme una ampla campanya per tot l'Estat espanyol, recollint milers de firmes demanant l'amnistia incondicional per a tots els presos i exiliats polítics

En Xirinacs, volent contribuir a aquest moviment popular en favor de l'amnistia, adreça des de la presó, una carta a l'Assemblea de Catalunya on anuncia el seu propòsit d'iniciar una nova vaga de fam, i ensems de refús de la disciplina de la presó, si per al 1 de gener de 1975 no hi ha amnistia o no hi ha en curs una campanya conjunta de presos polítics per a aconseguirla.

Arribada aquesta data sense que això s'hagi produït, en Xirinacs va iniciar la cinquena vaga de fam. L'ha mantinguda 31 dies com a contribució individual a la lluita per la reconciliació. En començar-la, va adreçar una carta al Cap d'Estat, demanant-li que proclami aquesta amnistia, com a pas necessari per la Reconciliació que per a l'Any Sant és demanada.

Febrer de 1975

ARXIU

NOTA DE LA REDACCIÓ

Extret de la revista "CAMBIO16",nº152,del 14-10-74. Aquest article va ser motiu del segrest de la revista i actualment torna a ser notícia,arrel del sumari obert al director,per haver-lo escrit i publicat.
Creiem interessant reproduir-lo íntegrament,així,quan llegim notícies de sancions (si n'hi ha),veurem per on van els trets.

La huelga de hambre en ocho cárceles españolas a cargo de varias decenas de presos políticos ha abierto, paradójicamente, las puertas de las celdas: a lo largo de dos semanas se han ido conociendo detalles del porqué de la protesta, junto a pormenores sobre la vida de unos reclusos cuya dieta diaria es de 31 pesetas, de las que diez se gastan en farmacia y combustible. Las fuentes oficiales han preferido guardar silencio cuando se pretendió obtener información. Los directores de los penales remitían al director general de Instituciones Penitenciarias, Juan José Barrenechea, quien, a su vez, se ha negado a hablar "por el momento". En su defecto, abogados, familiares y comunicaciones filtradas desde el interior han permitido reconstruir en parte los sucesos de los últimos días y la tensa situación latente. Con despachos de Pedro Costa, en Madrid; Ander Landaburu, en el País Vasco, y Luis Granell, en Zaragoza, donde la huega terminó el lunes 7 de octubre, al aceptarse las peticiones de los reclusos, se ha elaborado este informe sobre la ira de los políticos.

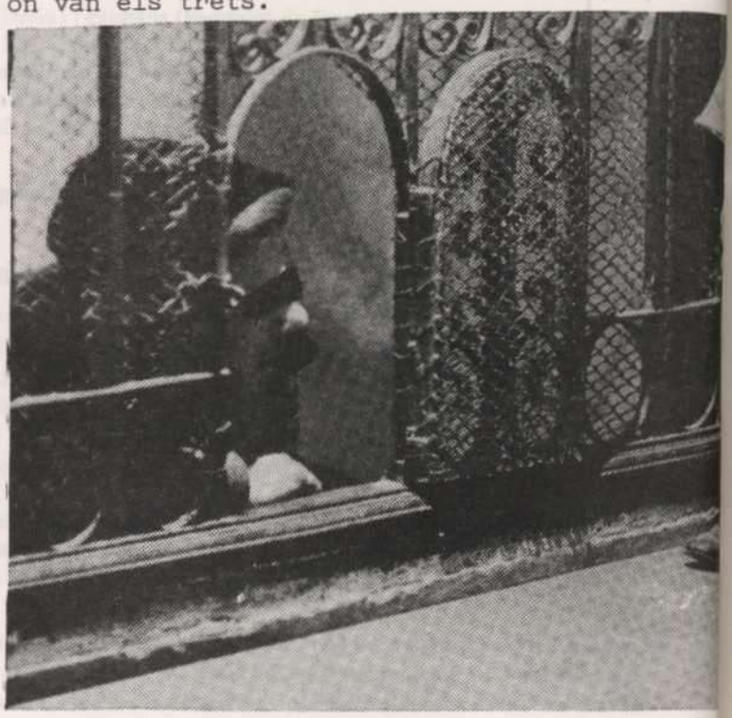

La ira de los políticos

Lo que comenzó como vulgar riña entre compañeros se fue enredando más y más. De Zaragoza, la mecha pasó a Bilbao, y de allí a San Sebastián, Pamplona, Madrid, Segovia, Burgos y Santoña. En quince días, la monotonía de la vida en prisión quedó alterada lo suficiente como para que toda España conociera algunos de los secretos que rodean el régimen carcelario, donde la privación de libertad es sólo una de las penalidades padecidas por los reclusos, y tal vez no la peor.

La acalorada discusión del domingo 20 de septiembre en la prisión de Torrero, en Zaragoza, desencadenó una imparable epidemia de protestas en distintas penitenciarías del país, con denuncias de detenciones ilegales, favoritismos, discriminaciones y algo definido como "psicología de terror". La semana pasada, mientras tres reclusos de Zaragoza eran tratados en el Hospital Provincial por inquietar su salud, unos cien presos políticos de ocho penitenciarías se hermanaban en una huelga de hambre cuyas consecuencias eran difíciles de prever.

En cada caso, los motivos para que estallara la ira de los políticos fueron diferentes. La riña de Torrero, desatada por una nimia discusión a la hora de ver la televisión, era aparentemente infantil, pero los días sucesivos se encargaron de demostrar lo contrario. Todo un mar de fondo salió a la luz al revelarse el régimen "militarista" que, según los presos, había impuesto el director de la cárcel. Junto al criterio del director sobre la disciplina, que obligaba a formar a la hora del toque de oración por los caídos, Torrero hizo erupción al chocar las circunstancias de una prisión meramente preventiva y de tránsito con las realidades de unos "inquilinos" más permanentes.

Basauri, en Bilbao, estalló por lo que los presos políticos calificaron de "detención ilegal" de dos personas. Otra cárcel vasca, la de Martutene, en San Sebastián, vio rota su rutina por el traslado de 17 presuntos miembros de ETA a Madrid. En las otras tres prisiones donde se declaró huelga de hambre en los siguientes días, la solidaridad con sus compañeros de fatigas llevó a los presos políticos a negarse a ingerir alimentos sólidos.

Hay delitos y delitos

Con todas sus diferencias, la protesta de los presos políticos tiene un trasfondo común: precisamente el hecho de que no son presos comunes. Mientras en todos los paíes civilizados hay uniformidad en cuanto a la tipificación de los delitos más corrientes (contra la propiedad, las personas o la sociedad), el llamado "delito político" varía según el Estado: los países más liberales, con una constitución democrática, registran escasos casos de detenciones —y mucho menos condenas— por delitos políticos. Todo lo más, se castigan acciones

de violencia, y entonces el delito es común, por mucho que el acusado se considere preso político.

En cambio, a medida que las ordenaciones jurídicas o el ejercicio del poder se van haciendo más autoritarios, aumenta el número de presos políticos, acusados no ya de realizar acciones, sino de hacer manifestaciones. Puede que no se penalice ya un hecho, sino una palabra. A diferencia de la uniformidad en los delitos comunes, la dispersión de los políticos hace que en un país sea delito lo que en otro es simple ejercicio de un derecho —o hasta deber— cívico.

Algunas organizaciones internacionales, desde las Naciones Unidas, con representación gubernamental, hasta asociaciones privadas, como Amnesty International, se han preocupado desde hace tiempo por el problema de los presos políticos. Concretamente, Amnesty International, con sede en Londres, publica periódicamente informes, estudios y manifiestos en relación con los países que considera más recalcitrantes en este aspecto. Hasta hace unos meses, los países que aparecían con mayor frecuencia en esos documentos abarcaban desde la Unión Soviética hasta Grecia, Portugal y España. Este y otros organismos han destacado repetidamente la situación de los intelectuales y judíos en la URSS y de los objetores de conciencia en España.

Los presos políticos españoles consideran que su lucha no es discriminatoria contra los comunes; al contrario, echan la culpa a las circunstancias que rodean la vida en presidio. Una vida en la que, según se cree saber a nivel popular, existen mercados de alcohol, drogas y homosexualidad, con redes subterráneas de chivatos y matones. En sus reivindicaciones, los presos políticos incluyen aspectos especiales (la actividad intelectual) y otros relacionados con los comunes. En un estudio elaborado por los presos de Zaragoza, se hace referencia a los talleres de la prisión: los reclusos reciben mensualmente entre 800 y 1.500 pesetas por su trabajo, y estiman que esta cantidad no es ni la cuarta parte de lo que pagan las empresas concesionarias.

Aunque con dificultad, se han ido filtrando otras quejas de los presos políticos. A su juicio, sufren una "política de división" (disgregación en distintas cárceles y galerías y otra serie de medidas que originarían enfrentamientos con los comunes), y una "política de premios y castigos" (rebaja de condenas y mejores puestos, por una lado, y celdas de castigo y sótanos, por otro). Todo ello, según dicen, es la semilla que abona una situación de motín latente, o de erupciones de violencia como las registradas intermitentemente en USA y el pasado verano en Francia. En España ha habido algunos roces últimamente en Tarragona, Teruel y Sevilla.

En este contexto se inscribe la reciente oleada de huelgas de hambre, que desde hace dos semanas asombra y desconcierta a la opinión pública por su extensión. La llama se encendió en Zaragoza el domingo 20 de septiembre.

Carta a monseñor

El viejo e inhóspito penal de Torrero era hasta hace poco una cárcel preventiva o de tránsito, pero cinco meses atrás se habilitó para cumplimiento de condenas de presos políticos en vista de que al parecer escaseaban las plazas en otras prisiones. Las condiciones materiales y la disciplina impuesta por el director, José Mateo Pérez Sánchez, chocaron con las necesidades de los políticos, que pedían más revistas y periódicos, menos censura literaria y mejores servicios materiales e intelectuales.

A fines de junio pasado, un comunicado llegado al exterior desde la cárcel denunció la situación y "la actitud y acoso de que nos hacen víctimas algunos funcionarios". Dos presos fueron sancionados en septiembre por persisitir abiertamente en su protesta, días antes de que un intercambio de opiniones, con palabras mayores, por la televisión degenerara en reyerta. Por los datos conocidos, algunos comunes exhibieron objetos afilados, y, al parecer, los funcionarios sólo intervinieron para apaciguar los ánimos veinte minutos más tarde.

de la reyerta en Zaragoza, la ira de los políticos alcanzó a Segovia, donde 36 presos, de un total de 44, acordaron decretar huelga de hambre.

En prisión preventiva

Los "zaragozanos" estaban ya medio famélicos. Tres de los huelguistas, Iriondo, Martínez Córdoba y Eloy Martín, pasaron al Hospital Provincial. Este último tuvo un amago de ataque cardíaco, mientras Iriondo mostraba síntomas de autofagia (asimilación de células por el propio organismo). Martínez Córdoba ingirió algo de puré y leche, y Martín también leche, pero Iriondo se negó por completo a probar nada.

TORRERO: QUINCE DIAS HAMBRIENTOS.

La vigilancia en el hospital se hizo especialmente rígida: los tres reclusos-pacientes fueron esposados a sus camas y agentes de la Policía Armada, con metralletas, guardaban los accesos. En Torrero, los restantes huelguistas, tras quince días sin comer, ya no podían ni gritar, con pérdidas de peso en torno a medio kilo diario, según cálculos del médico de la prisión.

Las ocho cárceles donde se registraron huelgas no son las únicas con presos políticos. Estimaciones no oficiales basadas en documentos de abogados dicen que en Jaén (donde no hay presos comunes) viven actualmente 66 reclusos, 30 en Soria, nueve en Lérida y otros tantos en Zamora (la llamada "prisión concordataria" para miembros del clero), diez en Granada y entre uno y cuatro en Córdoba, Puerto de Santa María y Cartagena. En la prisión de Alcalá, para mujeres, hay 25.

No todos ellos están condenados por sentencia judicial ordinaria, especial ni militar. Muchos sufren prisión preventiva, en espera del proceso. En Basauri, según fuentes de la abogacía, sólo Jesús María Zabarte está condenado a un total de cincuenta y un años por dos sentencias, aunque todavía puede ser condenado a otros tantos. Otro preso de Martutene, Rafael Tellería, es el único condenado en esa prisión, según las mismas fuentes.

Los reclusos en prisión preventiva están acusados de diversos delitos de terrorismo, propaganda ilegal, enfrentamiento con la fuerza pública o simplemente por pertenecer a algún grupo ilegal. La relación de las distintas facciones es casi interminable: ETA (Euzkadi ta azkatasuna, en sus versiones de V y VI Asambleas), FRAP (Frente Revolucionario Antifascista y Patriótico), GAC (Grupo de Acción Carlista), LCR (Liga Comunista Revolucionaria), CNT (Confederación Nacional de Trabajadores), CCOO (Comisiones Obreras), PCE (Partido Comunista Español), MCE (Movimiento Comunista de España)...

Tampoco las reivindicaciones se refieren exclusivamente al régimen de la prisión. Otras guardan relación con el propio hecho de su detención: alguno de los detenidos en Pamplona, de acuerdo con un abogado, lleva dieciséis meses esperando su proceso. Esta y otras razones movieron presumiblemente a un grupo de personas que entregaron la semana pasada un documento en el Ministerio de Información y Turismo. "Se hace cada día más necesaria la puesta en vigor de un estatuto del preso político", declaró a CAMBIO16 uno de los miembros de la comisión.

"La mayor parte de las mejoras que se han experimentado —añadió—, han sido a cambio de protestas y de los consiguientes castigos. Las huelgas de hambre, al tiempo que suponen un notable incremento de condena para los que sufren sentencias, dañan a sus protagonistas: Sabino Arana, que participó en varias, tiene tuberculosis en un riñón y una lesión en el otro."

Pero en casi treinta años no ha variado fundamentalmente la situación. Quinientas mujeres protagonizaron en la cárcel de las Ventas de Madrid la primera huelga de hambre tras la guerra civil. Era 1946. Ahora, el documento entregado en el Ministerio de Información, firmado por medio centenar de presos políticos, denuncia los mismos problemas de trato, acondicionamiento y peligro tras las rejas. ♦

FETS CATALANS

DECRET DE NOVA PLANTA

Estrictament no és un fet català, no està fet per catalans ni fet per a Catalunya. Però té una importància capital per al futur del Principat.

ALGUNS PRECEDENTS DEL DECRET

El D.N.P. fou l'últim esdeveniment de la guerra de successió; redactat a Madrid el 16 de febrer de 1716. La guerra de successió acabà el 14 de setembre de 1714.

Els quatre components de l'Antiga Corona d'Aragó, cada un, tingué amb la seva ocupació un decret de nova planta; recordem que cada membre (Aragó, València, Mallorca i Catalunya) tenien unes lleis i uns furs especials i diferents dels de Castella.

De tots quatre encara fou Catalunya la que rebé un tracte menys cruel; sembla estrany, però a més resistència, més consideració. En ser ocupats per les forces borbòniques, València i més tard Aragó, perderen no tant sols la seva autonomia, sinó inclús el seu Dret Civil (cosa que Catalunya salvà, com veurem més tard), en decret de 1707.

Aquest decret segueix la línea del famós compte-duc Olivares (exposat seixanta anys abans). El seu inspirador fou Melchor de Macanaz.

"He juzgado conveniente, así por esto, como por mi deseo de reducir todos mis reinos de españa, a la uniformidad de unas mismas leyes, usos, costumbres y tribunales, gobernándose igualmente todos por las leyes de Castilla, tan loadas y plausibles en todo el universo..."

Tal com diu el decret, a partir d'aleshores Aragó i València es regiren "en todo y por todo como las dos Chancillerias de Valladolid y Granada". Mallorca fou objecte d'un tracte semblant segons decret del 28 de novembre de 1715.

PREPARACIÓ D'UN DECRET

La redacció del nou decret per a Catalunya fou lenta i minuciosa, durà setze mesos. Felip V encarregà la seva redacció al "Consejo de Castilla". Immediatament de rebre la comanda del rei, el "Consejo de Castilla" obrí expedient i demanà un informe previ a dues personalitats; aquestes eren, un català filipista, Francesc Ameller i l'altre José Patiño, que era membre del govern provisional instal·lat a Catalunya després de la seva ocupació.

L'informe d'Ameller comença amb uns intents per salvar la forma autonòmica del principat i seguidament va enumerant les institucions pròpies de Catalunya. Entre altres coses proposa la divisió de Catalunya en dotze corregiments, intenta mantenir el règim universitari de Barcelona, Girona i Lleida i finalment suxgereix es revalidin lleis i furs, és a dir, el decret català en pes.

L'informe de Patiño comença amb una enumeració del temperament català, d'una manera molt particular: "...son apasionados de su patria, con tal exceso que les hace transtornar el uso de la razón, y solamente hablan su lengua nativa..." És de l'opinió de que es pot revalidar el dret civil català, "si bien lo que antes se escribia en catalán debe escribirse en latín o castellano". En d'altres aspectes sosté la mateixa opinió que l'Ammeller. Aquest informe de José Patiño és menys virulent que del que feia suposar la seva catalanofòbia.

Amb aquests dos informes el "Consejo de Castilla" comença el debat en el que es veuen clarament dues posicions, una que volia la introducció de les lleis de Castella (ràpida o lentament) proposada per Macanaz, i així substituir el dret català pel castellà, cosa que podia provocar la mort lenta d'un poble. La segona postura era la de mantenir el Dret Català ja que com deia el seu principal defensor, Matheu de Villamayor, valencià, no es podia imposar a la força un dret que els era estrany, mentre s'aboleixen llurs lleis, amb les quals s'han regit desde fa temps els catalans.

RESUM DEL DECRET

El redactat final consta de 44 articles. El redactat final s'assembla molt a les idees exposades per Francesc Ameller. És de notar la redacció d'aquest text la diferència de lèxic que hi ha envers el decret de 1707 (que afecta València i Aragó). En el de 1716, en el primer article parla de "habiendo con la asistencia divina y la justicia de mi causa pacificado enteramente mis Armas el Principado de Cataluña" mentres que en el de 1707 parla de "justo derecho de conquista que de ellos han hecho últimamente mis armas con motivo de su rebelión".

El primer article ja disposa la planta de l'Audiencia de Catalunya, molt similar a les decretades per a Aragó i Mallorca.

De l'article 2 al 29 parla del funcionament d'aquesta nova audiencia , les plantilles de personal i les seves pagues; és de destacar l'article quart que comença dient: "Las causas de la Real Audiencia se substanciarán en castellano" (es l'únic lloc en tot el decret en què es faci referència a la llengua).

L'article 30 fa referència a l'organització municipal, nombrant els diferents Corregiments en què quedava dividida Catalunya (en total 12); i fins l'article 34 disposa normes per al funcionament d'aquests corregiments (en parlar de Castelldefels diuen Castell de Félix; ja llavors canviaven els noms a la seva manera).

L'article 35 era l'ordre de mantenir el col·legi de Notaris de

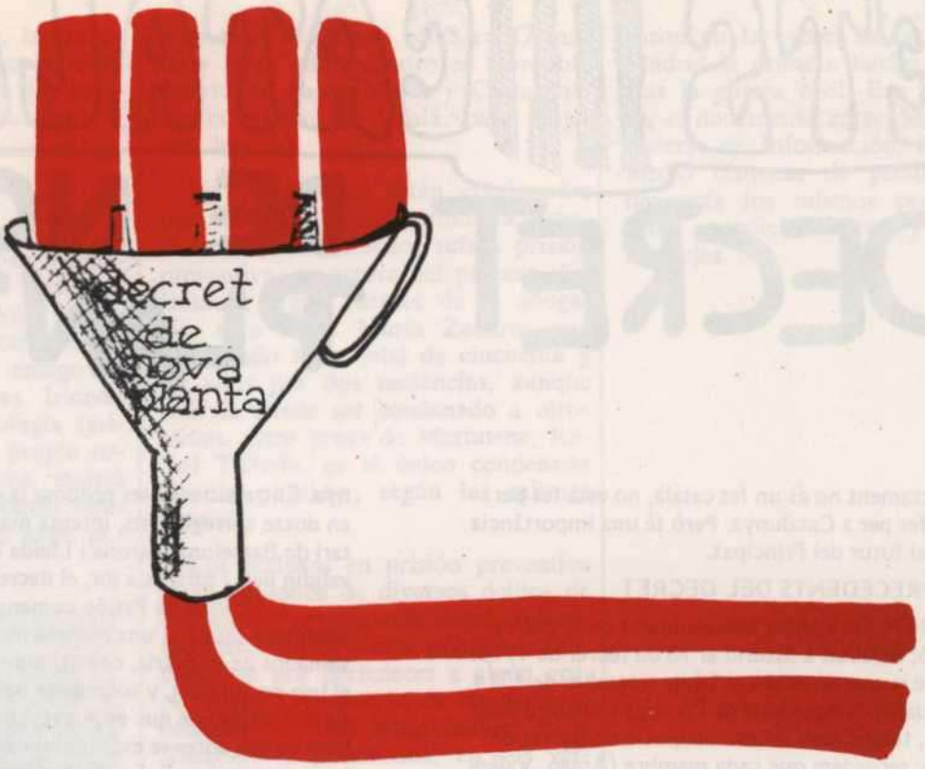

Número de Barcelona, era la primera concesió del decret al passat català. Tampoc hi ha cap canvi en el que fa referència a la Cancilleria de Competències, el Jutge del Breu i els jutjats, article 36.

L'article 37 diu textualment; "Todos los demás oficios que había antes en el Principado, temporales, perpétuos, y todos los comunes, no expresados en este mi Real Decreto, quedan suprimidos y extintos; y a lo que ellos estaba encomendado, si fuere perteneciente a Justicia o Gobierno correrá en adelante a cargo de la Audiencia; si fuere pefteneciente a Rentas y Hacienda, ha de quedar á cargo del Intendente, o de persona que yo diputase para ello".

Aquest article queda suavitzat pel següent en el qual s'exclou a aquells oficis subalterns destinats, en les ciutats pobles i llocs per al seu govern polític, que no s'oposessin al disposat en aquest Decret.

Els famosos sometents tan eficaços en diferents moments de la història de Catalunya, quedavan suprimits per l'article 39, així com tot tipus d'unió de gent armada "so pena de ser tratados como sedeciosos".

Per l'article 40 s'abolien les prohibicions d'estrangeria, és a dir , tot membre de la corona d,Espanya podia gaudir de dignitats i funcions sense distinció per raó de llur natura regional.

L'encunyament de moneda feta pel govern de Catalunya i especial per Catalunya pasava en exclusiva en mans del monarca.

Arribem a l'article 42, el més important per al país català. Diu textualment: "En todo lo demás que no esté previsto en los capítulos precedentes de este decreto, se observen las constituciones que antes había en Cataluña; entendiéndose que son de nuevo establecidas por este decreto, y que tienen la misma fuerza y vigor que lo individual mandado en él". Com deia al principi el Dret català quedava salvat, no sense dificultats, però restava per a la postperitat. L'article que el segueix decreta la conservació del Consolat del Mar i l'últim és la perduració de bona part del règim municipal.

DESPRÉS DEL DECRET

Com hem vist en el seu resum, les conseqüencies del Decret no van ser tan funestes com en un principi es podia suposar, ni com s'ha cregut moltes vegades. El Dret Català quedava salvat, així com d'altres institucions típiques catalanes, cosa que donaria peu a la renaixença catalanista de finals de segle XIX. L'endemà mateix de l'11 de setembre de 1714, la consigna era de posar-se a treballar com si res no hagués passat. L'activitat catalana es desplegà en dues direccions: en l'economica i en la cultural, que serien més endavant, junt amb el Decret salvat, els punts de partida cap a la reconstrucció del país en tots els seus aspectes.

Per acabar, dues opinions de dos historiadors respecte al decret de Nova Planta.

En Samper i Miquel diu: "Al 1716 morí un estat, una organització política, però no morí un poble."

En la seva història de Catalunya, volum tercer, en Ferran Soldevila diu: "El règim genuí de Catalunya, però, restava destruït per sempre més. Mai, per favorables que li fossin les circunstàncies , Catalunya no podrà reprendre el desplegament de les seves antigues institucions i arribar a gaudir en els temps moderns, com Suïssa i Anglaterra, un règim democràtic, aixecat per fidel evolució, damunt la seva forta organització medieval."

EDUARD

QUAN LA BUROCRÀCIA ES VESTEIX D'AMBULATORI (Succés amb un pròleg, tres actes i un epíleg)

Prèleg : El sol brilla, o potser plou, per tant el temps admosfèric no ve gaire al cas. Succeí un bon matí al lluent ambulatori de la ciutat de Vic, aixecat sobre l'antiga presó.

1er. acte : Per una porta entra una senyora amb una mica de pressa. El terra s'ha encerat aquell mateix matí (suposem), ja que cal que imperi la pulcritud.

2on. acte : L'esmentada senyora fot una gran patinada seguida d'un espectacular cop. L'imprescindible líquid vermell fa acte de presència, el cop ha estat fort.

3er. acte : Es demana l'assistència del servei mèdic per guarir-li el cop, però per no estar assegurada la senyora accidentada la senyora accidentada, el servei no li és donat. Alesho-res telefona a casa seva perquè la vinguin a buscar per portar-la a la clínica.

Epíleg : La dona és conduïda a la clínica, on és curada. Sortosament, final feliç.

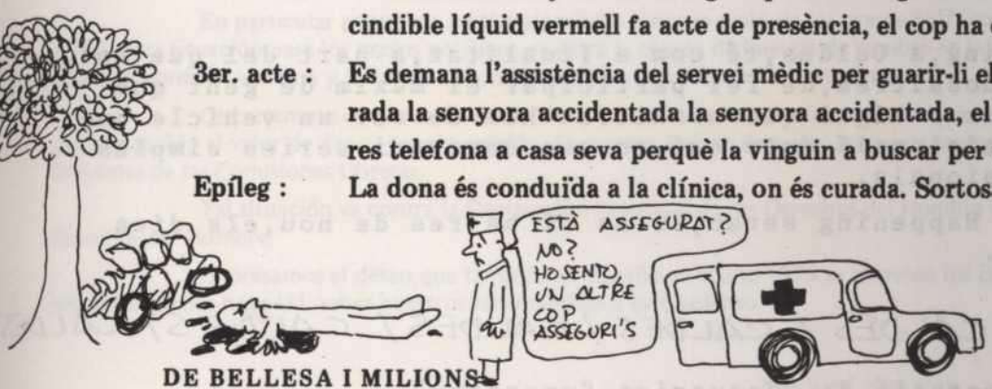

(CINOSA PRESS - VIC)

DE BELLESA I MILIONS

La bellesa. Indefinible, potser, però indescriptible segur. Ens és un obsequi en cada petit objecte d'art i en la més llunyana selva. Un poema, una canya, una cançó, un arbre, les manifestacions populars.

Sovint, les coses més senzilles són les més belles. Aquelles que no han estat manejades sinó solament amb una cura i simplicitat pròpies d'aquells que no tenen altre desig que realitzar amb naturalitat la seva tasca: el treball, les expressions artístiques, el folklore, la natura...

Puiglagulla és un petit santuari que, amagat enmig dels arbres en la rasant d'un turonet, de cara a Vic, i ha estat un punt predilecte en les excursions i aplecs de la gent d'allí i de les rodalies.

Recordo vagament el meu besavi; ell, com molts vigatans, s'havia fet un bon fart d'anar el diumenge a la tarda, amb el sarronet, a berenar a Puiglagulla. Per l'Ascensió, cada any, es va celebrant el tradicional "Aplec" i l'assistència no minva pas. La natura és també ben bonica en aquell racó. La gent que hi viu fan d'hostalers, en la casa que hi ha al costat de l'església. No és pas un restaurant de luxe: una gran llar de foc, el terra de pedra, una gent oberta i senzilla...

Ara, una urbanització. Uns quants rics de Vic han comprat la muntanya. De moment una carretera nova: quantes vides d'obrer ha costat? Quanta bellesa se n'ha endut? A dalt, tres arbres a terra; un, destorbava el traçat de la carretera; els altres "feien malbé la façana de l'església". Aquests seran substituïts per dos xiprers. Eren tres plàtans vells i majestuosos, arbres grandiosos i serens. Les parcel·les aniran a preus selectius selectius, sembla. Si és així, qui sap si els nous propietaris sí que necessitaran un restaurant de luxe.

No voldria pas avançar-me als esdeveniments, però no puc deixar de preguntar-me: Què fem amb la bellesa? Què ens fan amb la bellesa?

A molts llocs hem vist fer barbaritats. Podria ser que ara, tot aquest seguit de coses que fan de Puiglagulla un bell lloc, es veiessin anul·lades o malmeses per uns interessos econòmics...

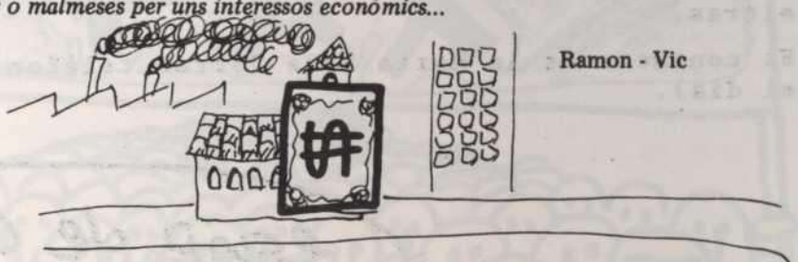

Ramon - Vic

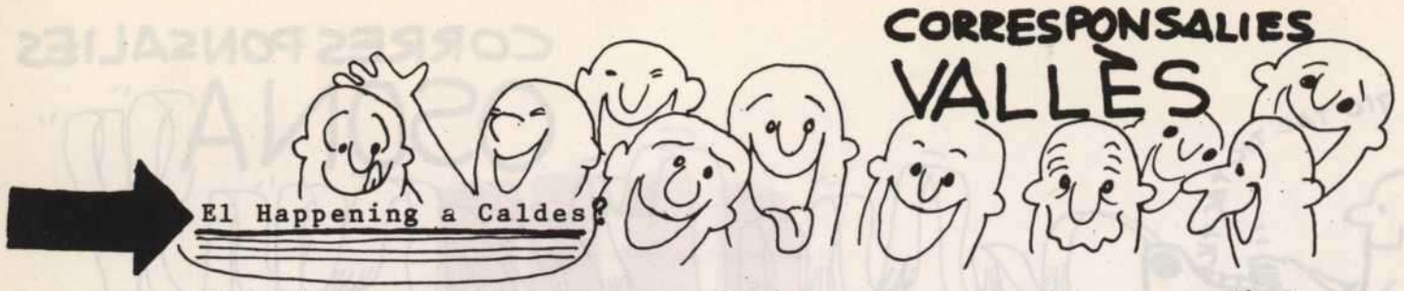

El Happening a Caldes?

L'equip de Caldes volem que la resposta a aquesta questió sigui positiva. Hem tingut contacte amb diferents grups i persones,però cap fins ara s'ha atrevit a responsabilitzar-se la l'organització del Happening.

Hom es preguntarà si fa falta que un Happening estigui organitzat. En un Happening hi ha d'haver-hi una organització,no pas en el sentit estricte de la paraula,sinó que hi ha d'haver-hi un equip d'idees amb molts recursos i molta capacitat d'improvització,per tal de poder donar a la gent allò que demani en un moment determinat,que mantingui el ritme i la gent unida,doncs es corre el perill de que la cosa degeneri en grupets que actuin pel seu cantó i aleshores es produirien uns alts i baixos i la cosa no passaria de ser una titellada.

A més,el Happening,a Caldes,té com a finalitat,a part del que ens pugui servir a nosaltres,de fer participar el màxim de gent que trobem pel carrer o sigui que nosaltres hem de ser un vehicle que faciliti la participació dels qui,en cas contrari,serien simples espectadors ocasionals.

La Trobada i el Happening seran,si no hi ha res de nou,els dies 19 i 20 d'Abril.

CALDES / CALDES / CALDES / CALDES / CALDES / CALDES / CALDES

Possible representació de "Jesucrist Superstar"

Una altra notícia és que hem consultat amb un grup de Sant Feliu de Codines que estan preparant la representació de "Jesucrist Superstar",en versió catalana,traduida per ells mateixos. Es troben ,però,que en el seu poble són molt "carques" i no els deixen ni assaijar; de moment,els guió encara està a Governació,pendent de l'aprovació. Si la cosa reeixeix,la representació tindrà lloc a Caldes el dia 5 d'Abril al vespre,o bé el dia 6 al matí.

P.S. - Ho concretarem més endavant pels conductes usuals.

CALDES / CALDES / CALDES / CALDES / CALDES / CALDES / CALDE

Tenim una joiosa notícia per comunicar-vos:

L'Equip de Caldes ens fem responsables de la BIBLIOTECA COL.LECTIVA AMBULANT,projecte aturat fins ara per manca d'un grup responsable i d'uns locals que no es tenien. Els locals ja els tenim,a Caldes, i el nostre grup serà el qui es responsabilitzarà de tirar-ho endavant. Més endavant us farem saber l'ideari bàsic d'aquesta biblioteca:ara hi estem treballant.

El que sí que podeu fer,ja des d'ara,és facilitar-nos llibres,documents,escrits,revistes,... tot allò que cregueu que pot ser útil als altres.

El contacte és la Maria Rosa Torras,telèfon 865.00.88 (durant tot el dia).

equip de Caldes

INFOR-PAX

PAX CHRISTI
- Holanda -

PD/1974/22 es.

La Haya el 30 de diciembre de 1974.

Traducción de la carta del 30.12.1974, dirigida al Embajador de España en La Haya, por las Secciones Holandesas de Amnesty International y de Pax Christi.

Su Excelencia,

Las secciones holandesas de Amnesty International y de Pax Christi quieren expresar su profunda inquietud sobre la situación actual en España, donde los principios de los Derechos del Hombre están puestos en pleito.

Según las noticias y los informes que hemos recibido se violan los derechos más fundamentales. Se trata aquí tanto del derecho a la palabra, la libertad de prensa y el reconocimiento de los objetores de consciencia, como del derecho de asociación legal y reunión, el derecho de formar libremente sindicatos y el derecho de un proceso honrado.

En particular pensamos en el tratamiento siempre malo de los presos políticos en España. Lo insostenible que se hace esta situación para los presos políticos muestra la oleada de huelgas de hambre en las cárceles españolas. Protestamos contra la opresión violenta y la falta de acompañamiento médico de los huelguistas.

Otro ejemplo de violación de los derechos del hombre son las penas inhumanamente severas impuestas a los que han tenido el valor de dar su propia opinión. Queremos insistir de nuevo para que tenga Ud. clemencia para los diez dirigentes de las Comisiones Obreras.

Tal situación va contra la Declaración Universal de los Derechos del Hombre y la Convención Europea de los Derechos del Hombre.

Expresamos el deseo que también en España en el año 1975 se respeten los Derechos Fundamentales del Hombre y le rogamos haga Ud. saber nuestros sentimientos a su Gobierno.

De Usted attos y ss.

C. Ter Maat
Secretario Pax Christi
Holanda

H. E. Ruitenberg
Secretario de la sección holandesa
de Amnesty Internationai

TUFOR- PAX

CAMP DE GIRONA

El camp de treball a Girona es va celebrar pomposament del dia 26 de desembre a l'1 de gener; però en realitat la cosa va començar molt abans. La història dels permisos és llarga i difícil d'explicar:

Durant un més vam anar de bòlid darrera els permisos. Ara al Govern Civil, ara cap ací, ara cap allà, en fi, la cosa semblava que no s'acabaria mai. Cada dia ens acomiadaven amb la mateixa frase: "VUELVA USTED MAÑANA".

Després de córrer i córrer, ens van descarregar un NO com la catedral de Girona. Però ens van donar una petita esperança: podríem realitzar la campanya mitjançant CARITAS.

Càritas va acceptar-ho. D'aquesta manera, dos dies abans de la campanya, és a dir, el dia 24 de desembre, teníem els permisos.

Tot el dia 26 va ser una arribada contínua de gent de tots cantons, que confluïen en el magatzem del senyor Carreras qui, amablement, va cooperar amb nosaltres posant-lo a la nostra disposició.

El col·legi del Cor de Maria va ser el lloc d'allotjament. Durant tots els dies de la campanya les quatre classes de baix van estar plenes de gent amb els seus sacs de dormir, ben calentonets per la celefacció que van encendre expressament per a nosaltres.

A les nits es van organitzar xerrades sobre la NO-VIOLÈNCIA i la marxa del camp de treball. També una sessió de teatre a càrrec d'un grup d'aficionats, així com a la fi d'any vàrem poder veure la pel·lícula "PAX" al cinema del col·legi La Salle, i seguidament es va començar la "Xauxa" de cap d'any amb la presència d'en Cesc Boix.

El dia 26 al vespre va haver-hi la reunió general per a programar les activitats de l'endemà.

La cosa va començar veritablement el dia 27. Els carrers es van omplir de drapaires improvitzats. Més de quatre gironins es van quedar amb un pam de boca oberta, fent els comentaris més insòlits.

Girona es va dividir en onze sectors, amb un cap de sector en cada un d'ells.

Per tot arreu es veien pilons i pilons de trastos vells esperant que passessin a recollir-los els nombrosos camions de què disposàvem, resumits en un geep que ens va deixar l'Ajuntament.

Els últims dies, allò del magatzem era un batibull constant. A mesura que s'anava descarregant, un equip de gent restaurava els objectes que necessitaven un cop de mà, i s'anava muntant el mercat d'ocasió. Mentrestant anava entrant gent a mirar i a comprar els fruits de la nostra recollida.

El primer d'any els 150 assistents al camp de treball començaren a marxar. Girona va restar tranquil·la: només quedà un magatzem brut i ple de coses inservibles.

Els resultats del camp de treball són aquests:

Es varen recollir 106.000 pessetes brutes. Descomptant les despeses de propaganda, pintures, rattllada d'un cotxe, telèfons, benzima, menjar i accidents del personal,... restaren netes 49.900 pessetes.

La repartició s'ha fet donant el total dels diners entre el dispensari mèdic de Germans Sabat (un barri subirbial molt necessitat) i els locals per a la parròquia de Vista Alegre (que ara comença i necessita ajut).

A part dels resultats materials, n'hi ha hagut d'altres, potser més importants, que cal tenir en compte.

COSES POSITIVES

— Creiem que hem plantajat un interrogant a molta gent i a molt jovent.
— Un diàleg bastant ferm amb la gent que ens varen acceptar a dinar a llurs cases.
— Una experiència molt positiva per a la gent qui hi varen participar per:

a) Coneixença de nova gent.
Encara que el camp de treball ja s'hagi acabat, sempre perduraran aquestes noves amistats entre nosaltres.

b) Una satisfacció personal d'haver actuat en aquesta lluita NO-VIOLENTA.

c) Ha sigut molt interessant pel fet d'entrar a les llars. Hem pogut mantenir un contacte directe i personal amb tota la gent que ens ha obert la porta.

FALLES

— El jovent i la gent gironina no han col·laborat tant com hauríem desitjat, potser perquè la propaganda, a causa dels permisos, no va poder ser escampada i la gent no n'estava gaire assabentada.
— Falta de diàleg amb la gent que anàvem recollint, potser degut a que els últims dies anàvem una mica cansats i potser també per la falta de consciència de la gent que va participar al camp.
— Falta d'organització en el mercat d'ocasió, tot i que va anar bastant bé. Moltes falles que hi van haver foren potser degudes al fet que no esperàvem recollir tantes coses i a la falta de temps i, potser, de gent.
— No es va aprofundir gaire en les xerrades sobre la NO-VIOLÈNCIA, ja sigui per les dificultats que van haver-hi per la qüestió de permisos, o perquè la gent estava cansada.

Ma. ÀNGELS, CRISTINA, ÀNGEL I AMADEU

Girona, febrer de 1975

INFOR - PAX

GOBIERNO CIVIL
DE
GERONA

Fecha: 21 Diciembre 1975
Negdo:
Núm.: 40899
N/Ref.: AP/In.
S/Ref.:
Asunto:

LLEGIU-HO, VAL LA PENA ...

Visto el escrito dirigido a mi Autoridad, a tenor del cual, con objeto de llevar a término una convivencia entre jóvenes de distintas comarcas, desde el día 26 de Diciembre actual - hasta el 2 de Enero próximo y haciendo referencia al propósito de- la organización "Pax Christi", de celebrar en esta Capital, durante la segunda quincena del presente mes, un campo de trabajo, se - solicita autorización gubernativa para anunciar dicha campaña por- medio de un cartel y la difusión de una hoja multicopiada, así como para la recogida domiciliaria de papel, trapos, muebles viejos, etc., que serían puestos a la venta, destinando el producto de la- misma, a la necesidad más urgente que haya en la ciudad de Gerona- o provincia; escrito, en el que no se hace constar el nombre y demás circunstancias de la persona o personas que formulan la petición, figurando únicamente al final del mismo, tres firmas, que se autoidentifican como la del Delegado Peninsular D. Arcadio Oliveres, Equipo Revista Pax, D. Angel Colom y Delegada para Cataluña - Norte Dª Nuria Martorell.

Resultando que al anterior escrito, se une un documento en el que, en forma impersonal, se notifica el acuerdo del Consejo General de "Pax Christi", de celebrar durante la segunda - quincena del mes corriente, un campo de trabajo en la ciudad de Gerona, figurando a continuación la firma del Vicepresidente D. Federico Roda y once más.

Vistos: La Ley de Procedimiento Administrativo - de 17 de Julio de 1958 en sus artículos 22, 69 y 71; Decreto 1440/ 1965 de 20 de Mayo en sus artículos 19 y 20; Decreto de 10 de Octubre de 1958 en su artículo 23 apartado c); Ley de Régimen Local en su artículo 260 apartado d) y demás disposiciones aplicables al caso.

Considerando que, independientemente de la omisión de los requisitos del artículo 69 apartado a) de la Ley de -- Procedimiento Administrativo, defecto éste subsanable con arreglo- a lo dispuesto en el artículo 71 del mismo texto legal, el escrito

Mod. S. G. - 6
5 - 8 - 74
5.000 ejemplares

que promueve el procedimiento, no aporta los datos necesarios para concretar la naturaleza y alcance de la actividad que se pretende desarrollar, por cuanto se hace referencia a "unas convivencias entre jóvenes de distintas comarcas" sin que se concrete la identidad, adscripción y vinculación territorial de los participantes, pudiéndose interpretar únicamente con cierta claridad, el propósito de la organización "Pax Christi", de celebrar un campo de trabajo en la ciudad de Gerona, sin que ello pueda tampoco acogerse como petición formal de autorización, ya que el escrito no se halla firmado por el Presidente de dicha Organización o persona que, en su caso, asuma estatutariamente la representación de la misma, omitiéndose, en todo caso, la mención de los requisitos que regulan la comparecencia de las personas jurídicas.

Considerando que, tampoco se concreta si los "jóvenes de distintas comarcas" que van a participar en la actividad, residen en esta Provincia y si son o no miembros de la Organización "Pax Christi", lo cual proporcionaría en principio, un valioso elemento de juicio, no sólo para determinar la competencia de este Gobierno Civil, si que también para ponderar la naturaleza y alcance del propósito enunciado.

Considerando que, en base a los anteriores razonamientos, la iniciativa que se pretende desarrollar, encaja en el supuesto que regula el artículo 19 del Decreto 1440/1965 de 20 de Mayo, por lo que, al no cumplir los requisitos previstos en dicho precepto, así como los que establece el artículo 20 del mismo texto legal,

No ha lugar a resolver sobre la petición deducida.

Contra la presente resolución podrá recurrir en alzada ante el Excmo. Sr. Ministro de la Gobernación, dentro de los 15 días subsiguientes a su notificación.

Mod. S. G. - 6
5 - 8 - 74
5.000 ejemplares

Lo que comunico a Vd. para su conocimiento y efectos.

Dios guarde a Vd.

EL GOBERNADOR CIVIL

GOBIERNO CIVIL DE LA

RECORD

L'ANGEL BLANCH

Hem perdut un amic:
Fa quatre dies estava ací mateix amb nosaltres,
explicant-nos com va anar el camp de treball.

Va deixar la vida en els cingles de Santa Magdalena (Puig-Sacalm), anant d'excursió amb un grup de mainada de la parròquia de Vista Alegre.

Ha deixat un buit en tots els qui el coneixíem,
però ens consola saber que ha mort per quelcom
pel què ell lluitava amb molta il·lusió,
és a dir,
per fer pujar aquesta parròquia.

Ara ja no el veurem en tots els llocs on el trobàvem,
ni li sentirem contar les seves divertides anècdotes,
però restarà sempre amb nosaltres el seu esperit,
ple d'alegria, amb ganes de fer-ho tot.

Això ens dóna moltes més forces per continuar
i aconseguir tot allò pel que ell lluitava
junt amb molts de nosaltres.

Ens consola saber que ha tingut una mort maca:
ha mort a muntanya, en plena natura.

Aquest és el record que ens queda d'un amic que,
arreu on estava no hi podia veure mal humor,
ni tristor....

ELS SEUS AMICS DE GIRONA

INFOR PAX

JORNADA MUNDIAL DE LA PAU 1975

Aquest és el testimoni de PAX CHRISTI, Secció Espanya, Moviment Internacional per la Pau.

A la Jornada Jundial de la Pau, un dia entre els dies que hem triat per fer-nos més presents, la nostra insensibilitat i la nostra estuoidesa que ens duu a destruir allò mateix que és la raó de la nostra existència col·lectiva i la vida física i ètica de la Societat.

Ens unim, una vegada més, a tots els homes que autènticament volen la Pau i estan disposats a pagarne el preu en la forma difícil de reconèixer els drets dels altres i de posar-se al costat de la justícia per damunt dels propis egoismes. Voler la pau, és posar-se al costat dels vençuts i dels realment marginats.

I com que creiem que les paraules de pau ja han estat totes dites fins a perdre sentit, us demanem que fixeu la vostra atenció i la vostra acció real en dos objectius concrets triats d'acord amb l'esperit i la funció específica de PAX CHRISTI, des de la seva vocació cristoana i, com a tal, sense distinció d'homes ni de circumstàncies.

1er. El reconeixement de plenitud de drets civils i d'ajut especial als mutilats de l'exèrcit republicà, que feren la guerra i foren vençuts entre 1936 i 1939 a totes les terres d'Espanya. És un gest difícil potser, que uneix justícia i generositat i que per si sol significaria més que mil paraules.

2on. Que els medis de comunicació (Premsa, Ràdio, Televisió) utilitzin positivament la informació internacional. Facin que la publicitat de fòrmules nacionals i els seus estils, serveixin perquè millorem les nostres fòrmules pròpies. S'acabi l'escàndol de que només es parli i es doni importància als defectes, crims, injustícies de les societats exteriors. Que la informació es justifiqui precisament pel seu valor didàctic i que s'acabi el xantage eplícit de dir sistemàticament que els altres són pitjors, per a justificar el nostre immobilisme i la prepotència d'uns pocs. El valor educatiu de la informació és el més important de la Societat actual.

I, finalment, PAX CHRISTI vo. reiterar la seva actitud oberta a qualsevol actitud imaginativa davant les urgències de la Pau i de la resposta responsable davant els conflictes.

Barcelona, gener 1975.

PAX

NO

A LA PENA DE MORT

sumari

Pág. 2.- PRESENTACIÓ
" 3-4.- EDITORIAL - Josep Verde i Aldea, advocat

COL.LABORACIONS

Pág. 5-6.- Opinions... -De Maria Aurèlia Capmany, escriptora
-De Frederic Roda, advocat
" 7-8.- La Pena de Mort,una forma de tortura - Joan Colomines, escriptor
" 9-10.- Refús cristià de la Pena de Mort - Dom Cassià Just, Abat de Montserrat
" 11 .- Entorn de la Pena de mort - Tomàs Roig i LLop, advocat
" 12 .- Acudit - Joan/75
" 13 .- Visió social de la Pena de mort - Dídac Amat,membre de l'IRES
" 14 .- Visió Psicològica de la Pena de Mort - Antonio Coy, psicòleg
" 15-17.- Panorama actual de les execucions - Àngel Colom
" 18 .- Acudit - Perich
" 19 .- Consideracions sobre la Pena de Mort - Ramon Minoves, periodista
" 20-22.- Consideracions jurídiques sobre la Pena de Mort -
- Joan Còrdoba i Roda, catedràtic de Dret Penal

Pág.23-25.- ENTREVISTA amb en Jordi Cunill,ex-condemnat a mort -
- Angel Colom i Arcadi Oliveres

Pág.26 .- Tragèdia en quatre actes - testimoni gràfic

DOCUMENTACIÓ i ARXIU

Pág.27-28.- La Pena de Mort (comunicat de Justícia i Pau)
" 29 .- Mapa-mundi de la Pena de Mort
" 30-34.- Disposicions recents de les Nacions Unides entorn del tema
" 35 .- Acudit - Perich
" 36-38.- La Pena de Mort a L'Estat Espanyol: Història de les execucions
" 39-42.- " " " " " " : Execucions recents
2 DE MARÇ DE 1974: - Barcelona,"Las últimas 12 horas de un condenado"
- "Sr. Capitán General..." (carta de Mn. Robert Pons Rovira)
- Tarragona, "Heinz Chez morí estimant i perdonant"
- Repercussions de la carta de mn. Robert al Capità General.
" 43 .- Acudit - Joan/75

POEMES

Pág.44 .- L'ajusticiat - Ramon Minoves
" 45 .- Quiet,cor meu - Johannes Robert Becher,de "a la paret escric amb guix"
" 46 .- Informe - " " " " " " "

TEXTOS ENTORN DE LA PENA DE MORT

Pàg.47 .- Balada de la presó de Reading - Oscar Wilde
" 48-49.- Tenebra i llum d'un guillotinat
" 50 .- Acudit - Perich
" 51-52.- Cartes de condemnats a mort,víctimes del Nazisme
" 53 .- Consideracions sobre el botxí
" 54-56.- Pena de Mort,si no

Pàg.57-60.- ENQUESTA,amb :
-Magda Bosch, psicòleg
-Manuel de Pedrolo, escriptor
-Llorenç Gomis, periodista
-Pere Calders, escriptor
-Josep Pallach, pedagog

Pàg. 61 .- Bibliografia
" 62 .- Filmografia
" 63 .- Acudit - Joan/75
" 64 .- "CASTIGS ABSOLUTS" - Albert Camus

— PRESENTACIÓ —

EL COS DE REDACCIÓ DE "PAX" OFEREIX AVUI UN DOSSIER , COM A MATERIAL DE TREBALL DE CARA A UNA SENSIBILITZACIÓ DEL NOSTRE POBLE, ENTORN DEL TEMA DE LA PENA DE MORT. AQUEST ÉS L'OBJECTIU BASIC D'AQUESTS FULLS QUE TENIU ALS DITS.

NO PRETENEM APROFUNDIR MASSA , NI TEORITZAR MOLT SOBRE LA RODA DE LES ARGUMENTACIONS , EN PRO I EN CONTRA.

PARTIM DE LA CONCEPCIÓ D'UNA ABSOLUTA INVALIDESA DE LA PENA DE MORT. NO HI CREIM I ÉS MÉS` EL NOSTRE INTENT ÉS QUE S'ABOLEIXI DELS CODIS , TANT ESPANYOL COM D'ALTRES PAISOS.

PER AIXÓ I NO RES MÉS, HEM ACCEPTAT AQUEST TREBALL D'ANAR I VENIR, DE VISITES , DE COMANDES D'ARTICLES , COL.LABORACIONS , DOCUMENTS , FOTOGRAFIES , ...
I NO HA ESTAT CURTA , AQUESTA FEINA

ENS FEM NOSTRA LA FRASE DEL POETA LAMARTINE

" NO ÉS LA MORT QUE HEM D'ENSENYAR A TÉMER,
ÉS LA VIDA QUE HEM D'ENSENYAR A RESPECTAR."

EL COS DE REDACCIO

editorial

Chessman fou un nordamericà que fou executat als Estats Units cap a finals dels anys 50. L'agafaren i el condemnaren a mort perquè havia raptat, violat i, deien, assassinat. Quan el condemnaren, tothom, als Estats Units pensava que era el què calia fer. Després de la condemna va començar el camí dels recursos, les apellacions, camí llarg als USA. Mentrestant, i des de la presó, Chessman va començar a escriure i a publicar llibres que explicaven la seva pròpia història des de la infantesa, una història trista, feixuga, plena de misèries quasi inhumanes. I els llibres foren un èxit. Tothom va llegir-los. I el públic americà va compadir-se de Chessman, va trobar que, d'allò tan greu que havia fet, no n'era pas ell l'únic culpable. La societat americana se sentí una mica responsable d'aquell home que esperava anar a l'execució i començaren a arribar, multitudinàries, les peticions d'indult. El sentiment general demanava que fos conservada la vida de Chessman, quan un matí els diaris van donar la notícia de la seva execució.

Es illustrativa, crec, aquesta història. Illustra, sobretot, com és de variable aquesta opinió que, en un moment, demana el cap de l'assassí i, després, un cop el coneix, un cop sap més d'aquell que inicialment creu que és un monstre i més endavant descobreix que és una persona amb defectes dels quals no és totalment responsable, aquella mateixa opinió, oblidades les víctimes, capgira la seva actitud i demana que no matin aquell que, a més, i si han passat uns anys, segur que tampoc no és ja ben bé el mateix que va cometre els delictes.

Aquesta història que he volgut recordar en encapçalar aquest número dedicat a la reflexió entorn de la pena de mort, i més concretament a la seva inhumanitat, crueltat i inutilitat, crec que serveix abastament per a justificar la necessitat de racionalitzar un problema que, tan sovint, és mantingut al nivell de la pura irracionalitat. Perquè això és evident: s'està a favor de la pena de mort

irracionalment, instintivament, i s'està en contra, racionalment, un cop sospesats reflexivament els pro, que són molt minces,i els contra, que són d'un pes aclaparador. Tant de bo que aquest número hi ajudi!

JOSEP VERDE I ALDEA.

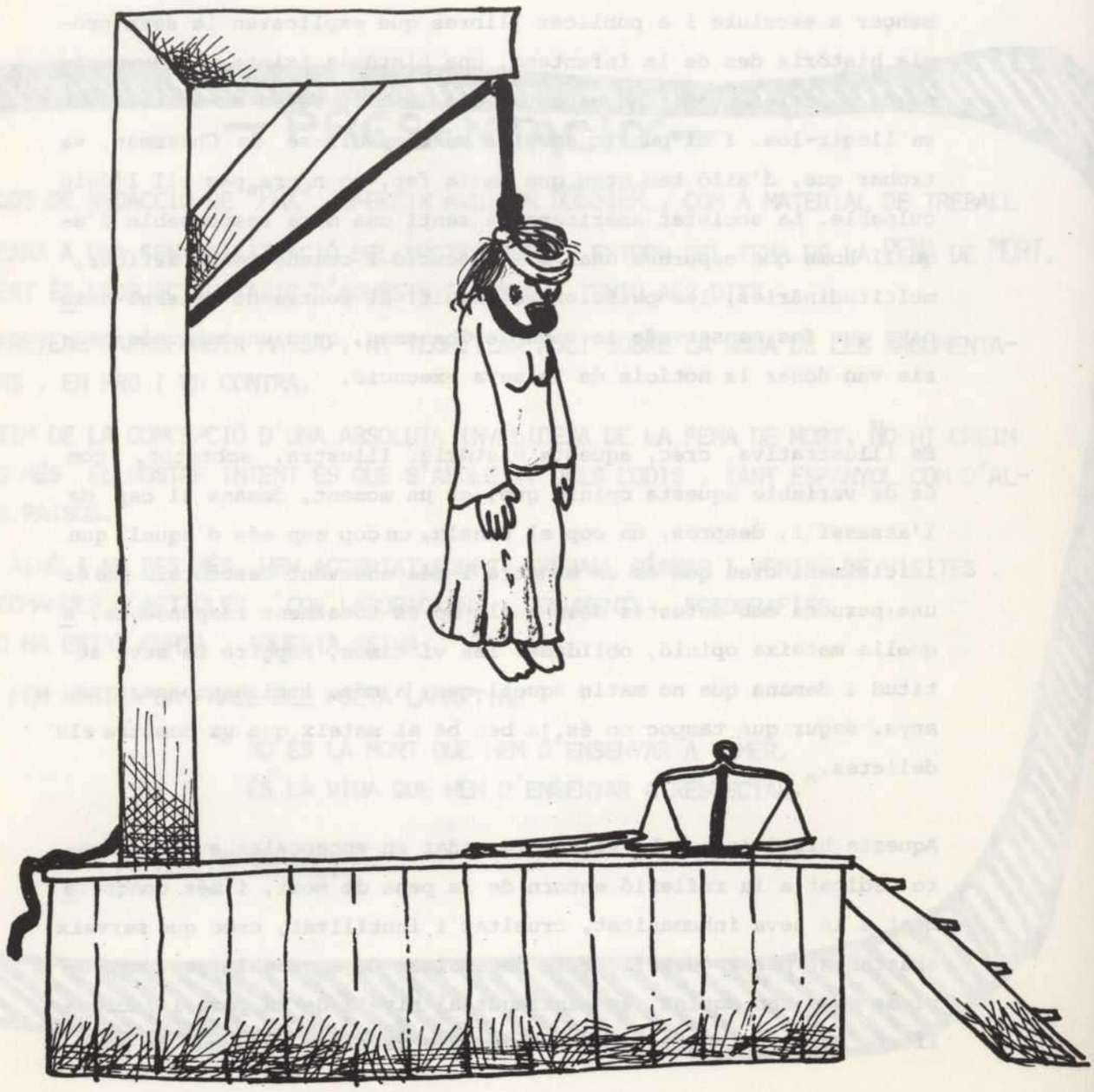

JOAN 75

...OPINIONS...

Una de les coses que més m'esborrona de la pena de mort és la seva incongruència. Em fa vergonya que els homes parlin amb tant èmfasi del respecte a la vida, mentre plana per damunt d'ells, com una amenaça, la pena de mort.

Els homes de la llei del talió, al menys, no eren hipòcrites. No ho deien mai que respectaven la vida. Deien que es prenien la justícia pwl peopi compte i que qui no hi estava conforme: pena de mort! Ara sabem que això era una salvatjada, però continuem vivint en una societat que pot dormir còmodament sabent que existeix la possibilitat que avui, demà, demà passat, algú investit de justícia decreti la mort d'un seu semblant.

Després, la classe mèdica ens parla dels seus deures, de la impossibilitat de practicar l'eutanàsia, d'admetre l'avortament, i tot per respecte a la vida, i això ho diran al mateix moment que un dels seus col·legues testifica la mort d'un ajusticiat.

Sabem que hi ha moltes maneres d'aplicar la pena de mort. Hi ha la forma col·lectiva en guerres en colonials, en intervencions armades per resoldre, al gust del més fort, els conflictes polítics; hi ha la pena de mort individual, aquella que es dicta per castigar el menyspreu per la vida d'altri, que ha demostrat el condemnat. Se li paga amb la mateixa moneda, exactament igual que en el codi d'Hamurabbi: ull per ull, dent per dent. Se li paga amb la mateixa moneda, perquè no hem sabut anar més enllà de la venjança i de la por, perquè la justícia és una burla cruel. Car l'home sap que la pena de mort no ens ha estalviat mai res. La memòria col·lectiva sap que les penes de mort mai no han evitat els crims. Ni tan sols com a profilaxi l'aplica. Per què l'aplica, doncs? Quants segles haurem de passar encara perquè la vida humana faci respecte als homes?

MARIA AURÈLIA CAPMANY

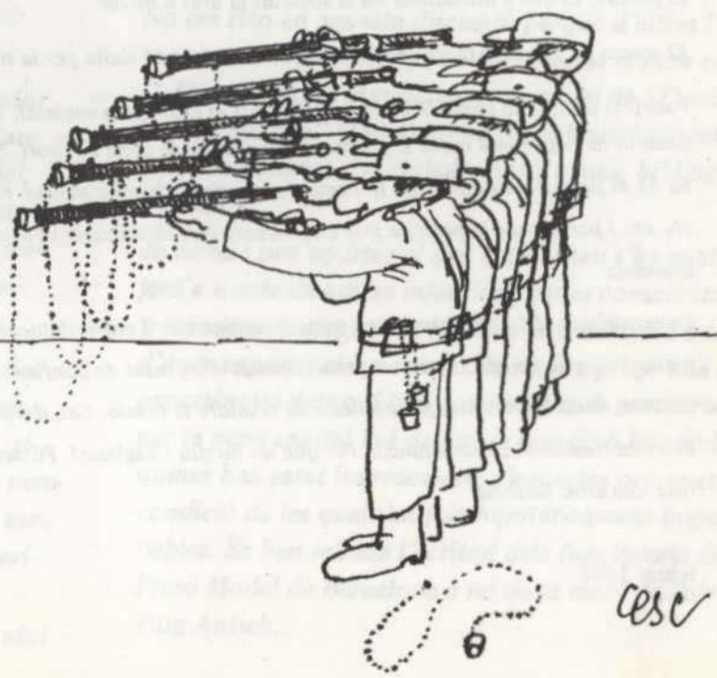

EL DRET A MATAR

No cal esmentar novament totes les raons que han demostrat abastament la il·legalitat, la inutilitat de la pena de mort.

Al meu entendre, hi ha dos aspectes, dos encontres amb el problema que desqualifiquen radicalment la pena de mort.

El primer, és que s'introdueix en la societat el dret a matar.

El segon, és que tota lluita social o política esdevé una lluita per la titularitat d'aquest dret.

Podríem dir que la pena de mort ha introduït el crim en la societat. El menyspreu per la vida d'altri ha estat més gran quan hi ha hagut més raons d'aplicació legítima de la pena de mort. Si l'Edat Mitja és més assassina que l'Edat Moderna no és perquè a l'Edat Mitja hi hagués més criminals, sinó perquè hi havia més raons legítimes (religioses, patrimonials, etc.) per aplicar la pena de mort. A mesura que disminueix el dret d'aplicar la pena de mort, la societat és menys assassina.

Conseqüència del que diem és la segona consideració: l'enfrontament social i polític esdevé la conquesta del dret de matar l'enemic vençut. Quan els protagonistes d'un estat de conflicte saben que no s'hi juguen la vida amb l'eventual derrota, hi ha moltes més possibilitats de resoldre la tensió. Cal, doncs, situar en l'absoluta il·legitimitat, la pena de mort en qualsevol circumstància. Per què no ho diu l'Església? Potser ja ho ha dit: no els bisbes, és clar: però això és tota una altra història.

FREDERIC RODA

febrer 1975

LA PENA DE MORT

UNA FORMA DE TORTURA

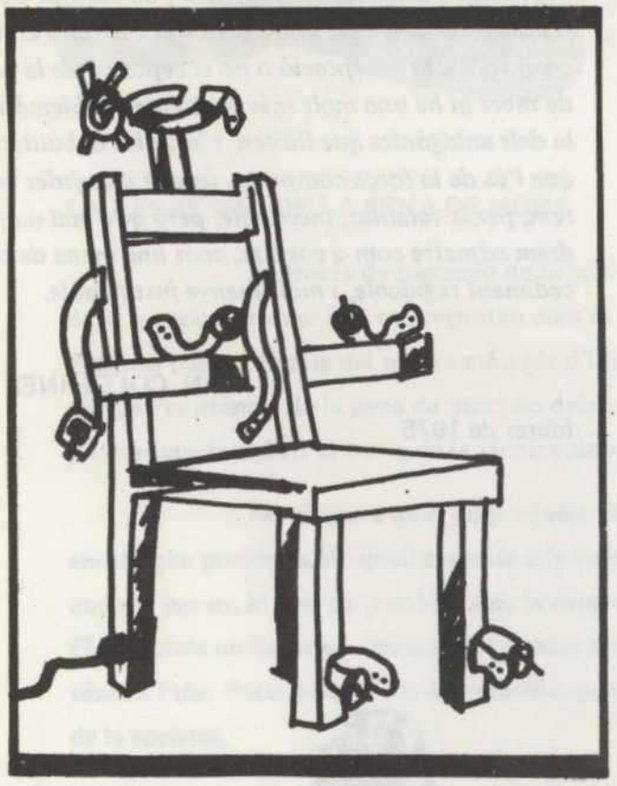

Respecte a la pena de mort el món modern viu les mateixes contradiccions que tenien els antics quan blasmaven de la crueltat, i en canvi aprobaven la tortura. Sense desig pedant podríem citar els escrits de Sèneca. I el fet era perquè s'entenia la trotura com una forma d'actuació processal considerada indispensable.

*El torturador, o botxí, no era cruel, era un servidor de la llei; els magistrats que presenciaven la tortura no eren sàdics sinó que ho feien al servei de la llei, de la veritat, de la justícia. Podríem relatar innombrables episodis històrics en aquest sentit. Alec Mellor al seu llibre "*La tortura*", en narra en abundància.*

No és aquest el cas, però recordo que quan vaig llegir aquest llibre vaig quedar impressionat. No dels fets, que en aquest sentit tenim la pell endurida, sinó de la justificació dels fets. Sota l'òptica de la mentalitat actual, sota els esquemes morals fruit del meu pensament que no és més que el fruit de les experiències dels altres, se'm feia difícil comprendre.

La tortura com un instrument moral? I, de fet, així és com era entesa, expressada i defensada. La distància (de temps i de pensament) que ens separa d'aquelles concepcions ens les fan no solament incomprensibles, sinó totalment aberrants.

I sobretot ho han de veure així tots els qui d'una forma o altra han patit els efectes de les múltiples torturres físiques i morals que encara subsisteixen.

Avui tothom renega de la tortura. Fins els qui la practiquen d'amagat.

A la llum d'aquesta evidència, ¿com és possible que ens sigui dat d'acceptar que la supressió d'una vida, com una forma d'acció processal, no solament sigui possible de justificar sinó que sigui necessària?

La gravetat de la pena de mort radica en el dret que confereix als homes a la supressió de la vida, però també radica en l'aberració moral que comporta l'acceptació d'aquest procediment.

Caldria preguntar: per què maten la gent?

Maten la gent perquè han matat o perquè d'altres no matin?

La pena de mort, és un càstig o és un exemple?

No em fico en aquesta discussió perquè d'altres l'han tocada amb rigorositat, i no fóra aquest el meu cas. C. García Valdés al suplement núm. 36 de "Cuadernos para el diálogo" (1973) ho ha fet exhaustivament (La pena de muerte)*, i el treball conté, a més, bibliografia abundant.*

Jo només puc aportar el que a dins meu s'ha anat forjant a través de tantes injustícies (unes conscients i d'altres inconscients) que la història ens mostra. I a través d'unes experiències viscudes de molt a prop, i de les experiències dels qui han conviscut amb morts recents per la pena capital i sé dels xocs que això ha produït i quines han estat les reaccions d'aquestes persones, la condició de les quals les feia hipotèticament impertorbables. És ben sabuda l'actitud dels funcionaris de la Presó Model de Barcelona a rel de la mort de Salvador Puig Antich.

A través de tot això i a través dels resultats aconseguits, malgrat l'acumulació de vides segades a edats ben diverses, dic que la pena de mort és una solució que no soluciona res. Ni cara el condemnat (que un cop mort ja no compta), ni cara la societat (sobretot quan aquesta societat s'ha fet tan insensible, a través de les guerres provocades, dels camps de càstig, de les presons, dels assassinats, ni cara la delinqüència comuna (que no creu mai ésser-ne subjecte perquè galleja de llestesa) ni cara la repressió política (pel sentit heroic que la lluita política comporta).

Però no solament no és solució sinó que crec que malgrat que pretenguem aplicar-la amb tota la justícia teòrica, i amb la més gran compassió que ens sigui dada, la pena de mort és crueltat, és tortura, és una forma de sadisme a la qual ens hem anat habituant i que cal eliminar.

L'acceptació irreflexiva de la pena de mort és el fruit de la degradació moral a què ha arribat la nostra societat dominadora i deshumanitzada, que ens aboca al delicte i a vegades al delicte que ella mateixa condemna amb la mort.

*De veritat que aquest ha estat un tema que m'ha fet reflexionar molt. I m'ha fet reflexionar que no solament sigui vigent als estats capitalistes. Malgrat les temporals fluctuacions i les contínues revisions sobre la seva conveniència. Quan vaig escriure l'obra de teatre "*Perdona, Franz*", vaig plantejar-me, entre d'altres coses, aquest problema. El cas d'un home executat per error i tornat a jutjar, per acallar consciències, i que és absolt amb tots els pronunciaments favorables. Al final la "justícia" triomfava. L'únic inconvenient era què al banc de l'acusat no hi havia ningú.*

Però el problema que jo em plantejava no era el de si era o no culpable, sinó el de tota la conxorxa que conduí aquell home al patíbul (que no es deia Franz, perquè el "perdona" jo l'adreçava a Kafka), tota la conxorxa de la seva rehabilitació i, encara, tota la conxorxa de la seva ulterior mitificació.

I és que en el fons del problema de la pena de mort hi ha alguna cosa més que els arguments abolicionistes o antiabolicionistes (o basats en la impietat, la irreparabilitat, la inutilitat, la inviolabilitat, la dignitat, la desproporcionalitat, l'abús, la crueltat, l'exclusió de l'expiació, el seu anacrinisme en relació al nostre patrimoni cultural, l'efecte glorificador i la necessitat d'una escola de butxins, o per contra basats en la necessitat d'intimidar, de defensar, de castigar delictes horrorosos i la baratura d'aquest càstig). Perquè en el fons de l'acceptació o no acceptació de la pena de mort hi ha una molt més profunda problemàtica: la dels antagònics que lluiten, i la de les debilitats que l'ús de la força comporta, ús que a vegades veurem, per la fatalitat, inevitable, però que mai no podrem admetre com a costum, com una mena de procediment regulable, i molt menys justificable.

JOAN COLOMINES

febrer de 1975

REFÚS CRISTIÀ DE LA PENA DE MORT

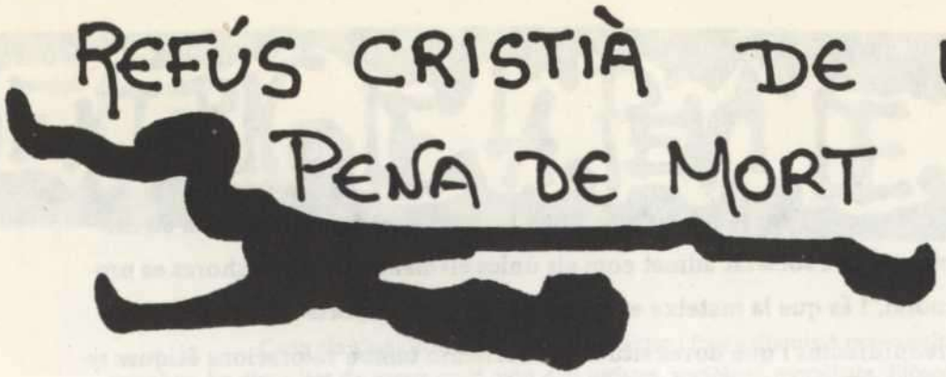

per Cassià M. Just, abat de Montserrat

LA REGRESSIÓ DE LA PENA DE MORT

El procés de regressió de la pena de mort és irreversible. D'uns anys ençà, cada vegada hi ha més persones que es pregunten com és que encara subsisteix en la legislació i en la pràctica d'alguns països. Enmig del nostre món ple d'injustícia i violència aquesta progressiva sensibilització contra l'existència de la pena de mort no deixa de ser un signe encoratjador. Vol dir que no tot el progrés queda reduït al camp de la tècnica sino que també hi ha un afinament de l'esperit humà.

No sé fins a quin punt aquest afinament ha estat fruit d'una penetració, silenciosa encara que profunda, d'aquell respecte a la vida humana inherent a l'ensenyament de Jesús. Però, quan hi penso, hi veig un paral·lel amb la supressió de l'esclavitud als primers segles del cristianisme. Els apòstols no lluitaren directament contra aquesta injustícia; però transmeteren fidelment unes vivències i una doctrina que van fer possible, pocs segles més tard, una transformació tan espectacular de la societat.

SUPERAR LES INHIBICIONS

En el context en el qual vivim la supressió de la pena de mort esdevé un *signe del temps* que interpel·la particularment els cristians i ens ha de fer superar tota inhibició en aquest terreny.

No ens ha d'acovardir el remordiment de tants atemptats contra la vida humana que hem comès al llarg dels segles, a vegades fins i tot en nom de l'evangeli; són pecats que ens avergonyeixen i ens fan adonar de la misèria de l'home quan no és conseqüent amb el missatge de Jesús. Ni ens ha de deixar escèptics el fet que amb la supressió de la pena de mort no s'acabaran totes les injustícies del nostre món. El que compta és que sapiguem captar en el concret què hi hem d'aportar per fer-lo més humà, què ens demana ara Déu amb vista a la promoció dels drets humans.

No parlo d'una tercera inhibició, perquè, gràcies a Déu, ja no té valor d'argument en els cristians més conscients de les exigències actuals: la creença que la pena de mort — en la llei i fins i tot en els fets — té un valor exemplar insubstituïble.

L'ACTUALITAT DEL TEMA

No és un fet fortuït que entre nosaltres s'hagi posat al viu el problema de la pena de mort. Diverses raons poden ajudar a comprendre-ho. En primer lloc i en un pla de principis ètics, trobem la distinció cada vegada més clara entre legalitat i moralitat. En una societat — sempre hipotètica — on la regulació positiva estigués totalment al servei de les consciències, l'obediència a la llei garan-

tiria en tota ocasió la bonesa d'un acte. Però ja sabem que, quan la llei és creada o conservada en disconformitat amb uns principis que una societat admet com els únics elements vàlids, aleshores es produeix un abisme entre llei i moral. I és que la mateixa evolució de la vida comporta que els principis elementals i perennes siguin reduïdíssims i que noves situacions reclamin també valoracions ètiques renovades. Reprenent l'exemple d'abans, l'esclavitud, admesa correntment per la societat greco-romana i tolerada als primers segles del cristianisme en un context històric determinat, esdevingué un dia evangèlicament inadmissible. En el conflicte actual — quelcom més que una simple tensió — entre legalitat i moralitat, no trobo exagerat de considerar francament immoral la pena de mort.

APLICACIÓ A CASA NOSTRA

Una ràpida ullada a l'evolució feta a la majoria d'Estats europeus ja ens fa adonar que més d'una dotzena l'han abolida expressament i que actualment, a l'Oest, només és aplicada a Espanya, França i Grècia. Aquest moviment pot indicar un símptoma de subdesenvolupament en el camp de la política i del dret penal, tant més que, a diferència d'Espanya, en la majoria de països del món on encara subsisteix no es demana per als delictes de caràcter polític sinó per a l'assassinat i casos similars. Més encara, crec que un Estat que vulgui realment promoure la maduresa política dels ciutadans intentarà crear dispositius tècnics orientats a la prevenció i la correcció del delicte, més que no pas a la venjança i el terror.

La situació actual resulta molt més estranya en un Estat confessionalment catòlic com el nostre, que en la seva història ha vist suprimida la pena de mort precisament en el bienni d'esquerres durant la segona República. Si el nacionalcatolicisme ha beneït situacions o institucions que amb trenta anys de perspectiva reputem inacceptables, és just que traguem les conseqüències del respecte a la vida humana que els pastors de l'Església reclamen amb tanta insistència. Respecte que, si cal tenir-lo a qualsevol vida tot just iniciada, molt més cal mostrar-lo envers la d'un ésser adult, encara que hagi comès accions objectivament detestables.

Tot això, que considero ben vàlid en el pla dels principis, resulta molt petit encara quan topem amb la realitat: la pena de mort no és lletra morta a casa nostra! Tots sentim esglai per les penes de mort que estan en tràmit, perquè portem encara la ferida de les execucions de l'any passat. I això que poques setmanes abans d'aquells fets els bisbes catalans ens havien recordat amb vigor profètic: *"Primer és la persona, que no ha d'ésser mai una joguina ni una fitxa inèdita en el joc de la societat"*.

Sortosament cada vegada hi ha més ciutadans que, creients o no, valoren aquest respecte a la persona i a la seva vida. Encara que són minoria, representen un confort i un estímul. Per això, els qui mirem amb perspectiva de fe l'existència de la pena de mort a casa nostra hi reconeixem quelcom més que una simple immoralitat. Hi reconeixem un pecat col·lectiu, si realment ens sentim solidaris de les joies i les penes dels nostres germans, fins i tot dels qui pensen i actuen diferentment de nosaltres.

EXTORN DE LA PENA DE MORT

per TOMÀS ROIG I LLOP

Cada dia s'aguditza més la tràgica realitat i l'agre discussió que suscita arreu aquest tema màximament macabre. La disparitat de parers en el món dels juristes, sociòlegs, moralistes, filòsofs, psiquiatres, polítics i de l'home del carrer és, tanmateix, molt accentuada i que ha dividit, aferrissadament, llurs opinions en tres bàndols: els partidaris de l'execució capital, els abolicionistes i els que fluctuen entre el sí i el no, segons la càrrega passional, sobretot, de les circumstàncies, singularment quan es tracta de delictes polítics i socials.

Si fèiem recompte del que s'estableix en el camp legislatiu, veuríem que, molt lamentablement, el resultat és favorable a la pena de mort, inclusiu en nacions que es tenen per liberals, inspirades més aviat en un simple sentit utilitari, fins a dir que matar un home és molt més "econòmic" que mantenir-lo trenta anys a la presó. És combatuda, en canvi, aquella, pels abolicionistes amb arguments jurídics, ètics i religiosos. L'home, diuen, no té poder per a eliminar la vida d'un altre home, igualment imatge de Déu. la qual és, sense raons autènticament legítimes, sacrílegament trossejada. La societat no t-e dret a violar-la. Qui pot oblidar la categòrica comminació bíblica del "No mataràs"? Lewis E. Lawes, sobre aquesta base, diu coses que considerem nosaltres irrefutables, en la seva obra *Man's Judgment Death.* Malgrat que el problema per als penalistes és si procedeix o no per motivacions de caire social, en les quals cal tenir present la intimidació, nosaltres creiem que són més que suficients els arguments en pro de l'abolició de la pena màxima basats en els motius de rel ètica i religiosa.

Admetre, ni que sigui eventualment, la supressió deliberada de la vida d'un semblant nostre, al capdavall no és sinó un bàrbar àpat de represàlies, de sagnant egoisme o de fantasisme en nom de Déu, deïcida. També cal tenir en compte — se n'han donat casos! — la possibilitat de l'error en la justícia humana.

I, encara, si considerem aquesta qüestió des del punt de vista de la seva realització, podrem treure les escaients consideracions del prestigiós catedràtic de Dret Polític, Dr. Manuel Jiménez de Parga, quan afirma: "En la pràctica s'ha demostrat que l'establiment de la pena de mort o de la seva abolició, no tenen efectes transcendentals en una minva o augment dels crims... Sóc totalment enemic d'aqueixa pena i, no cal dir, ja que és obvi, que la meva actitud s'accentua, a més, quan es tracta de delictes sense culpabilitat, particularment els anomenats delictes socials i polítics".

És veritablement exemplar la vibrant sensibilitat individual i col·lectiva del nostre poble, el qual ben tristament ha hagut de trobar, en poc temps, mantes ocasions per fer palès el seu esperit obertament abolicionista i que, sense oblidar "Justícia i Pau", a Barcelona ha tingut i ve tenint un portaveu incansablement actiu en el seu Col·legi d'Advocats, d'una manera especial en la seva "Comissió de Defensa dels Drets de la persona i del lliure exercici de l'Advocacia", de la qual ens honorem de formar part. Una tasca ben lloable: va sense dir que, jurídicament i corporativament ratifica l'unànime acord del IV Congrés Nacional de l'Advocacia Espanyola celebrat a Lleó l'any 1970.

* * * *

No podem cloure aquests comentaris sense fer esment del qui fou il·lustre publicista empordanès i malaurat amic nostre, Carles Rahola i Llorens, afusellat el 15 de març de 1939, autor del llibre *La pena de mort a Girona,* publicat l'any 1934 i que, ara, reedita Rafael Dalmau. Es tracta d'una obra d'un rotund criteri abolicionista, interesantíssima en tots els aspectes i d'una gran oportunitat pel que ve succeint actualment al nostre país.

ABOLICIÓ DE LA PENA DE MORT?
QUE US PENSEU QUE VIUREU SEMPRE O QUÈ?

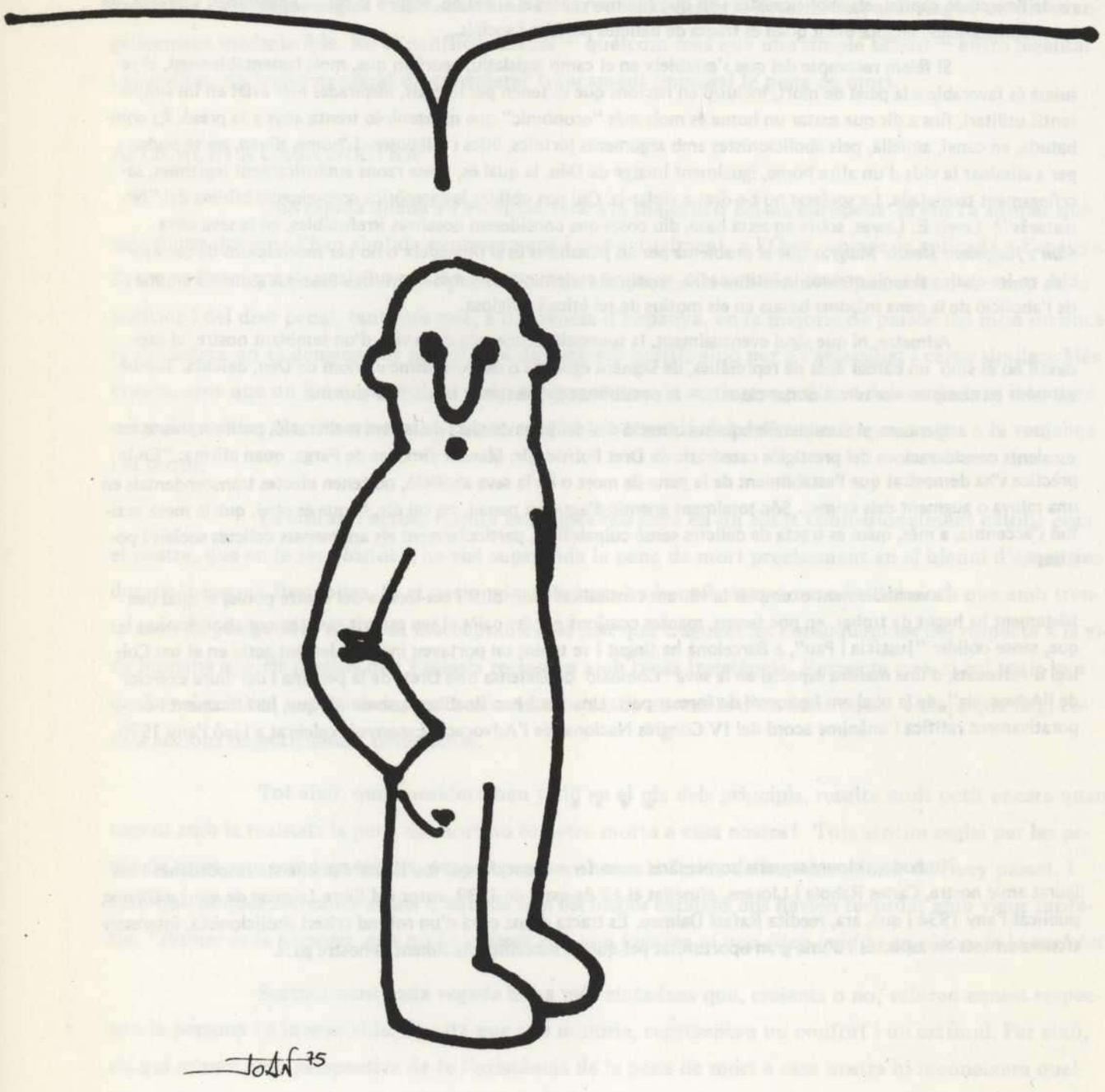

VISIÓ SOCIAL DE LA PENA DE MORT

Muchas y variadas pueden ser las razones a esgrimir en favor de la supresión de la pena de muerte, desde un enfoque moral y jurídico. Entiendo que esa abolición se hace necesaria y para ello pretendo aportar unos argumentos que – si no originales – son fruto de una reflexión a partir de mi experiencia profesional a través de la que procuro una sensibilización sobre la Reinserción social del ex-penado.

La pena conlleva dos aspectos fundamentales; el retributivo y el ejemplarizador. Por el primero se pretende castigar al delincuente para que "Pague" por el delito cometido. A esa pena-castigo debemos contraponer la pena-rehabilitación, si lo que se pretende es ir hacia una solución del problema, es decir, evitar la reincidencia delictiva. Es obvio que este argumento carece de sentido si de lo que se trata es de la pena de muerte, pues no ha lugar a rehabilitación alguna. Pero, analizado desde otro ángulo, la pena de muerte representa el máximo castigo y su vigencia actúa como recordatorio permanente para todos acerca de la supremacía absoluta de la pena-castigo sobre la pena-rehabilitación. En consecuencia reafirma tal criterio de castigo en los ciudadanos y se interfiere en cualquier intento de formación de la opinión pública favorable a considerar la reahbilitación como fin primordial de la pena. A este respecto hay que entender que la reinserción social del delincuente precisa no sólo de la propia voluntad de éste, sino de la indispensable aceptación de la sociedad, sin la cual no puede producirse.

Quede pues claro que, en mi opinión, la pena de muerte es el exponente más significativo de una sociedad que da a la pena su máximo valor retributivo. Pero además la pena tiene un aspecto ejemplarizador; la pena de muerte quiere utilizarse como la mayor lección para el delincuente en potencia. A mi entender este argumento no resiste un análisis psicológico profundo. No creo que influya en la comisión de un delito la vigencia o no de la pena capital; por encima de todo hay que contar con la personalidad desequilibrada o perturbada de quien comete un delito de cierta entidad, con toda su carga psicológica, causas internas del individuo que están por encima de sus apreciaciones sobre la posible pena que le pueda recaer por el delito que va a cometer (siempre me estoy refiriendo al delincuente común). Por otra parte no se ha demostrado empíricamente que la implantación o no de la pena de muerte provoque una disminución o aumento de la criminalidad.

Quisiera añadir que fundamentalmente estamos frente a una cuestión de mentalidad y no creo que me equivoque al pronunciarme decididamente convencido de que existe una estrecha relación entre los que abogan por la permanencia de la pena de muerte y los detractores de la reinserción social.

Didac Amat
Secretario de IRES 3/2/75

Visió psicològica de la pena de mort

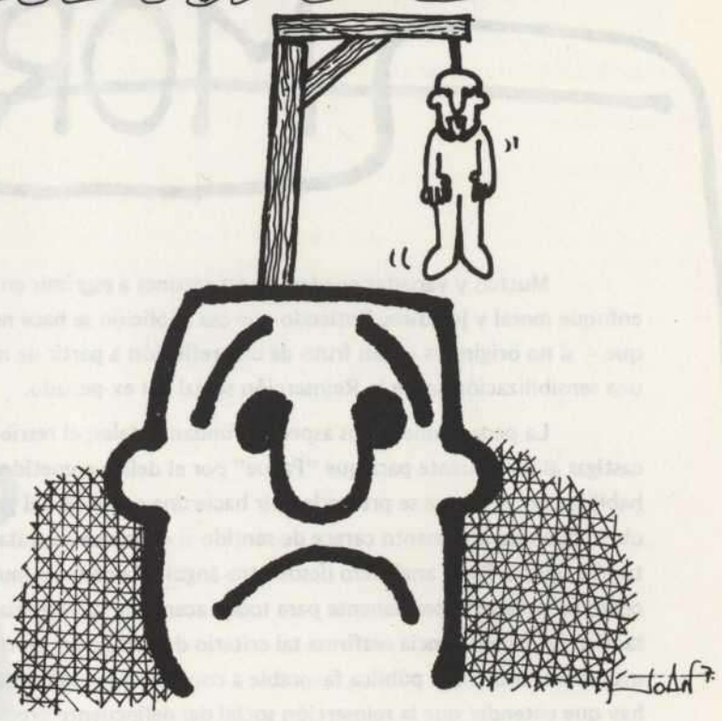

Prescindiendo de los aspectos humano y económico-sociológico implicados en el tema, expondré algunos puntos apoyándome en lo que la Psicología nos dice, ya que ésta es mi profesión.

Ateniéndome a lo que la Psicología Científica podría aportar, creo clarísima su improcedencia. Tenemos que partir de la base de que todas las conductas que el hombre emite, son aprendidas. Y esto no quiere decir ni más ni menos que, si alguien se puede culpar de la conducta anómala de cualquier individuo, es a la sociedad, por no haber sabido proporcionarle una adecuada educación, no ha sabido enseñarle a respetar a los demás. Y en este sentido no es válido decir que el individuo no ha aprendido, sino que está claramente demostrado que, en el caso del aprendizaje, lo que ocurre con los individuos que no aprenden determinadas conductas, es que no se les han sabido enseñar. Lo que necesitarán será una educación de acuerdo con sus características específicas.

Teniendo esto en cuenta, parece obvio que la responsabilidad es achacable única y exclusivamente a la sociedad y que, por tanto, lo que la sociedad tendría que plantearse no es en absoluto la eliminación de ese determinado individuo, sino tratar, por todos los medios a su alcance, de conseguir la reeducación del mismo. Esto nos llevaría a plantearnos la total inadecuación de los actuales sistemas penitenciarios, ya que su función debería ser, lógicamente, la de la reinserción en la sociedad, función que está claro , teniendo en cuenta los datos de que disponemos, no se cumple en absoluto. Sería, para poner un ejemplo caricaturizado, como si al niño que no aprende a leer en la escuela normal se le privara de cualquier otra oportunidad de aprendizaje de lectura. En este caso nos preocupamos de buscar una escuela adecuada, para, con la metodología idónea, conseguir que ese niño aprenda lo que con la metodología normal no hemos podido enseñarle. ¿Por qué entonces al que no ha aprendido a relacionarse adecuadamente con los demás lo eliminamos, en lugar de enseñarle de una forma racional?

Insistiendo sobre el tema, aunque planteándolo al revés, ¿por qué la sociedad rechaza y castiga la práctica de la eutanasia y en cambio es partidaria de la aplicación de la pena de muerte? Parece muchísimo más clara la inutilidad de la pena de muerte, aplicada a un individuo sano, que con un tratamiento apropiado podría ser útil a la sociedad, que el matenimiento de una vida puramente vegetativa que, partiendo de los conocimientos actuales de la ciencia, se extinguirá rápidamente y sin remedio.

ANTONIO COY
psicólogo.

ESTAT ESPANYOL

Panorama actual de les EXECUCIONS

El Garrot espera en l'actualitat quatre clients immediats, en cas de no concedir-se un indult per a cada un d'ells, per part del Cap de l'Estat. Els casos i les circumstàncies són diferents, igualment que els processos, on sol donar-se el cas de recórrer al Tribunal Suprem, exigint la Pena de Mort que el Tribunal normal no havia concedit.

Hi ha també persones a qui el Fiscal els hi demana la pena capital i que estan esperant el judici o bé la sentència.

VEGEM-NE EL PANORAMA:

1/ JACQUES LEPORQ, pressumpte assassí d'un treballador d'una gasolinera, després d'haver robat allí mateix. L'Audiència Provincial de Màlaga el va condemnar pels delictes de falsificació de documents, estafa i furt amb homicidi, a 10.000 pessetes de multa, 3 mesos d'arrest, 30 anys de reclusió i diferents indemnitzacions. En contra d'aquesta sentència de l'Audiència Provincial de Màlaga, hi va recórrer el fiscal, al.legant que el text oficial havia de tenir en consideració l'ús d'arma de foc, l'alarma produida i els antecedents de J. Leporq.

La Sala Segona del Tribunal Suprem recull aquesta al.legació i el dia 29 de Novembre de 1974 comfirma la sentència de l'Audiència Provincial de Màlaga, en quant als delictes menors i condemna a Jacques Leporq, com a autor d'un delicte de furt amb homicidi (amb agreujants) a Pena de Mort i a indemnitzar als familiars de la víctima.

Fem esment que el Col.legi d'Advocats de Barcelona ha demanat l'indult per en Jacques Leporq.

2/ ELOY MASSÓ MADRIGAL (24 anys), pressumpte assassí, a Albacete, de dos nens, de 14 i 9 anys. L'Audiència Provincial d'aquesta ciutat determina: robatori amb homicidi amb agreujaments d'alevosia, premeditació, astúcia i doble reincidencia. Per la qual cosa l'imposa la pena de mort. Per l'altre delicte, assassinat amb l'agreujant de reiteració, se'l condemna a 30 anys de reclusió major; la sentència es dictà el passat dia 18 de Febrer de 1975.

En el text de la sentència, la Sala fa constar una súplica al Govern, demanant la commutació de la Pena de Mort per una sentència de presó en el seu grau màxim.

Cal destacar també que el fiscal demanava 30 anys pel primer delicte i 25 pel segon, en tant que l'acusador privat demanava dues penes de mort.

3/ JOSE SANJULIAN JIMENEZ (26 anys). Pressumpte autor d'un furt a Santa Coloma de Gramanet, en el qual va ser mort un dels habitants de la casa assaltada.

El 22 d'Abril de 1974, la Sala Tercera de l'Audiència Provincial de Barcelona, el condemna a Pena de Mort per un delicte de furt amb homicidi i a 12 anys per un altre d'homicidi frustat. El fiscal va demanar la Pena de Mort, malgrat l'acusador privat únicament havia demanat 30 anys pel primer delicte i 6 pel segon.

S'ha presentat recurs davant del Tribunal Suprem i l'informe del del fiscal, fet públic el dia 5 de Febrer de 1975, diu que no ha trobat cap motiu que pogués ser al.legat en favor de José Sanjulian.

Aviat farà un any de la sentència de Pena de Mort i encara està pendent d'execució o indult. Un any d'incertesa, un any sense saber si pot viure o no, si li permeten viure o li decreten definitivament l'anhiquilació.

4/ MIGUEL ANGEL MARCOS PRIETO (19 anys), pressumpte assassí d'una noia de 19 anys. L'Audiència Provincial de Salamanca el va condemnar a 28 anys de reclusió i a indemnitzar als familiars amb 1 milió de pessetes. L'acusador particular, pare de la víctima, recorre contra la sentència i la Sala Segona del Tribunal Suprem, el dia 17 de Desembre, el condemna a la Pena de Mort, dient notar un nou agreujant d'alevosia, si bé, en raó de ser tant jove i pel caire passional del delicte, formula reservadament, per separat, al Govern, una proposta de comunicació al Cap de l'Estat de la comanda d'indult.

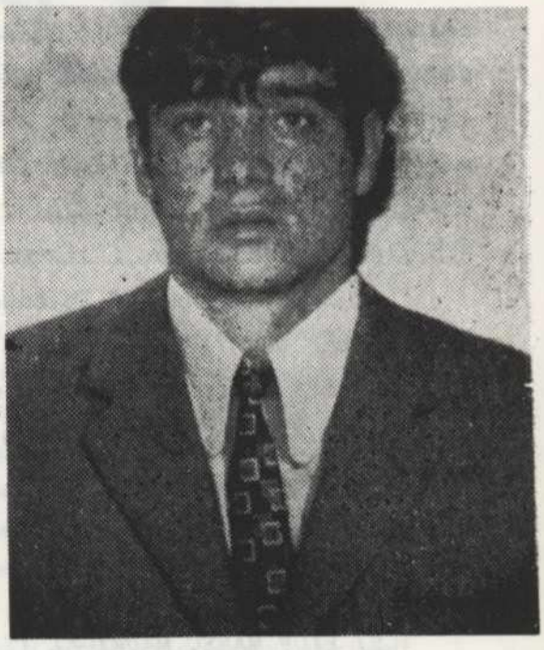

Persones a qui el fiscal els demana Pena de Mort i que esperen el judici o bé la Sentència:

1/ ALI ABSDELAN ALLOUCH i AYAD ABDELKADER LATRANCH. Pressumptes assassins de l'encarregat d'una pensió i d'haver robat allí mateix. Per furt amb homicidi, amb l'agreujant d'haver realitzat el fet a casa de la víctima, amb alevosia, el fiscal demana Pena de Mort per a ambdos i 1 milió de pessetes com a indemnització a la família de la víctima, més 4.000 pessetes a la mestressa de la pensió.

El judici es va suspendre el passat dia 13 de Febrer, per manca d'intèrpret.

2/ JOSEP LLUIS CERVATO GOIG. Pressumpte assassí d'un matrimoni, a la casa del qual hi havia treballat. El Ministeri Fiscal demana dues penes de mort per dos delictes de furt amb homicidi amb els agreujants de reincidència, alevosia, premeditació, ús d'armes i casa habitada. El dia 14 d'aquest Febrer passat es va fer pública la calificació provisional.

3/ SALVADOR MARTINEZ MUÑOZ, pressumpte autor d'un delicte de furt amb homicidi, en la localitat de Masnou. El dia 5 de Febrer d'aquest any, el fiscal elevà les seves conclusions a l'Audiència Provincia de Barcelona, en les quals es demana Pena de Mort. L'advocat defensor d'aquest és Josep Maria Solé Saldaña.

4/ Els dos pressumptes autors de l'atrac a una joiària de Sants. L'acusació privada té demanada una Pena de Mort per a cadascun d'ells. Estan en espera de judici. Són pressumptes assassins del propietari d'aquella joiaria.

Fins aquí hem parlat de persones condemnades per delictes comuns. Cal també donar una ullada a la situació penal de les persones condemnades per actes de tipus polític o de motivació política. Aquest terreny és molt més espinós, però.

Actualment, per delictes d'intencionalitat política, no hi ha cap persona condemnada a mort, ni tan sols amb petició fiscal feta. No obstant, se'n preveuen algunes, vist el caire que prenen els sumaris oberts arrel de l'atentat al carrer del Correo, a Madrid, (on moriren 12 persones) i l'atentat al llavors President del Govern Espanyol, Carrero Blanco, que li costà la vida, junt amb un policia i un xòfer.

Els noms són:

1/ GENOVEVA FOREST TARRARD, detinguda el dia 16 de setembre de 1974, 3 dies després de l'atentat al carrer del Correo. Pressumpta "co-participant necessària" en l'atentat a Carrero Blanco i també de l'explosió del carrer del Correo.

2/ ANTONIO DURAN, detingut també el dia 16 de setembre. Se l'acusa exactament dels mateixos càrregs que a la Genoveva Forest.

3/ JOSE ANTONIO GARMENDIA ARTOLA; pressumpte autor de la mort d'un membre de la Guardia Civil. Detingut en el transcurs d'un tiroteig amb la Guardia Civil prop de Sant Sebastià (País Basc), on resulta greument ferit. Té obert un sumari individual.

Sembla ser que tant la Genoveva Forest com l'Antonio Duran, arrel del sumari Carrero Blanco, corren perill que se'ls hi demani Pena de Mort, així com per en José Antonio Garmendia, arrel del sumari de la mort del Guardi Civil.

Recordem, només, que seran jutjats per la Jurisdicció Militar.

Angel Colom
Març de 1974 (Barcelona)

======DADES FACILITADES PEL BUFET DE L'ADVOCAT MAGDA ORANICH==========

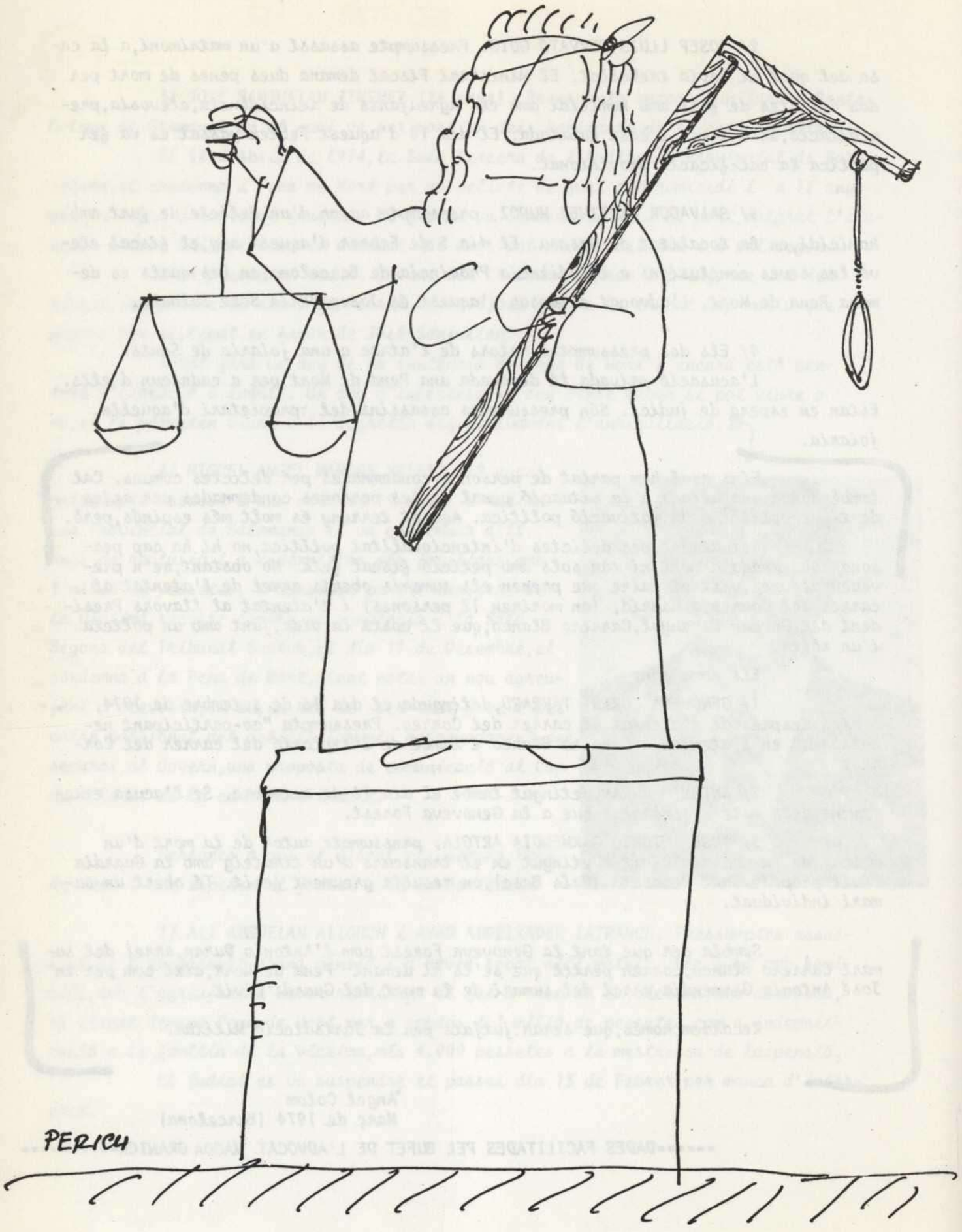
PERICH

Consideracions sobre la pena de mort

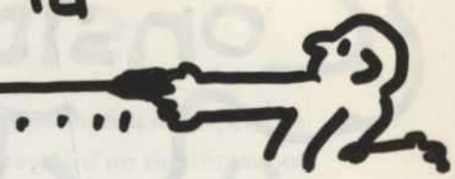

Més que parlar de la conveniència o no de la pena de mort, o de la seva moralitat o immoralitat voldríem recollir ara algunes consideracions, dedes, interrogants amb els quals poder treballar sobre aquest tema tan polèmic des de fa segles i que ha comptat amb valuosos intel·lectuals en caa un dels fronts de la polèmica.

* * *

La primera consideració és que si en el passat hi ha hagut intel·lectuals de relleu que han defensat o si més no acceptat l'existència de la pena de mort, en l'actualitat, pel que sembla, una gran majoria de la intel·lectualitat és la que es mostra abolicionista.

* * *

Un dels molts interrogants: Quins són els delictes veritablement mereixedors de la pena de mort?

Hi ha delictes que en el passat feien clamar el poble exigint una execució exemplar i que avui els trobem mereixedors dubtosament de la presó. En el futur, no es trobarà exorbitant i fora de lloc la pena de mort per a molts dels delictes que ara la mereixen?

* * *

Fa dos segles es condemnava a mort una minyona que robés una camisa.

El 1801, a Anglaterra s'executava a la forca un infant de tretze anys per haver robat una cullera.

* * *

Sobre la suposada exemplaritat de la pena de mort cal dir que és ben conegut que en el passat els lladres aprofitaven les aglomeracions de gent que s'apilaven a les execucions públiques d'altres lladres, per tal de buidar les butxaques dels badocs.

* * *

El 1943, una dona de Cherbourg era condemnada i executada per haver avortat voluntàriament. Si hagués estat condemnada a cadena perpètua, en l'actualitat estaria al carrer i amb les excuses del govern francès, ja que ara la legislació francesa es ben diferent en duresa per a aquesta mena de delictes. La culpa d'aquella dona fou sobretot haver nascut 30 anys abans d'hora.

* * *

Un altre interrogant: Què és legalitat o ilegalitat aplicat a la pena de mort? L'homicidi nazi d'uns milions de jueus, fou un assassinat o una execució legal dictada segons unes lleis i per un govern legalment establert?

* * *

A Alemanya l'abolició de la pena de mort data del 1949. L'any 1948 hi hagué a Alemanya 521 assassinats. El 1950 hi hagué 315 assassinats, el 1960, 355.

* * *

Suïssa ha alliberat en els darrers anys una trentena de condemnats a cadena perpètua per homicidi. Cap ni un no ha tornat a assassinar.

Ramon Minoves

Consideracions Jurídiques sobre la pena de mort

Joan Córdoba Roda
Catedràtic de Dret Penal
de la Universitat de Barcelona.

El fet d'entendre que l'actual concepció dels drets de l'Estat i de la persona condueix a negar a aquell la facultat de produir la mort d'éssers humans, constitueix una creença generalitzada, quan no unànime, entre els juristes del moment present. La mort d'un home per un altre pot ser admesa tan sols en suposats límits de lagítima defensa. Llevat d'aquesta situació extrema, ni tan sols en nom de l'Estat, hi cap el llevar la vida a un consemblant. Per aplicació d'un similar principi d'humanitat informador del modern Dret Penal, es postula avui la supressió de les penes privatives de llibertat de llarga durada. Al nostre país, la postura en favor de l'abolició de la pena de mort, que constitueix una conquesta cultural avui irreversible, ha tingut la seva manifestació en una de les conclusions a les quals arribaren els Catedràtics i Professors Agregats de Dret Penal en una reunió celebrada l'any passat a la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona.

Amb aquest estat d'opinió contrasten la subsistència en el sistema legal espanyol de la pena de mort i la seva efectiva imposició en determinats supòsits de la nostra història més recent.

La creença de l'eficàcia intimidativa de la pena capital, adduïda en favor de la seva aplicació, és avui rebutjada pels estudiosos de la ciència penal. La pretesa importància preventiva d'aquesta sanció no ha pogut, en absolut, ser demostrada; i no oblidem que la càrrega d'una tal prova correspon a aquells qui pretenen mantenir aquesta pena per la raó dels efectes de prevenció general que se li atribueix. La consideració estadística de la criminalitat produïda amb posterioritat a l'abolició de la pena capital en aquells Estats on ha estat suprimida, no permet de cap manera treure conclusions en ordre a la influència d'una tal reforma legal sobre la delinqüència. Cal recordar al respecte l'observació general aplicable a totes les sancions, segons la qual l'efecte intimidatiu de la pena considerada en ella mateixa, és molt relatiu. Aquesta afirmació podrà sorprendre el profà, però no l'estudiós d'aquesta matèria: el delinqüent, quan planeja la seva conducta, no pondera tant la gravetat de la pena que el pot atrapar, com el perill de ser descobert i detingut.

Enfront de les consideracions que atanyen la pretesa eficàcia intimidativa de la pena capital adduïdes en favor del seu manteniment,cal, a més, formular una observació d'un significat molt superior a les raons exposades abans, referida a la flagrant vulneració de principis ètics que la indicada argumentació en rpo de la pena de mort comporta: el de rebaixar **l'ésser humà** la vida del qual s'aniquila, a la categoria d' **instrument** o **mitjà** per tal que els **altres** deixin de cometre el delicte en el futur.

A part del que hem exposat fins aquí, existeixen encara dues raons en contra de la previsió legal de l'Ultima pena. En primer lloc, la d'un possible error judicial en la determinació d'aquesta sanció que la faria erreparable. Pensem que aquest error no solament pot consistir a atribuir el fet que ha motivat la imposició de la pena a una persona distinta de la del seu veritable autor, sinó, a més, a la incorrecta avaluació de la culpabilitat de l'agent, judici aquest de molt difícil ponderació.

I, en segon lloc, la de que la seva execució en els països que l'admeten, no es decideix realment tan sols per l'Autoritat Judicial, sinó a més a més pel Cap de l'Estat en resoldre la corresponent petició de gràcia, amb el consegüent risc que sigui per raons distintes de les referents a la culpabilitat personal del condemnat, el que resolgui tan transcendental qüestió.

Resulta molt interessant de recordar aquí el parer expressat per Sir Ernest Gowers, President de la Royal Comission on Capital Punishment: no es tracta, com pugui semblar a primera vista, que una actitud sentimental porti a manifestar una posició contrària a la pena de mort, i que un estudi racional porti a exigir la seva aplicació, sinó precisament del fenomen invers. La raó més important en contra de la imposició de la pena capital radica en la manca de motius racionals en favor de la seva aplicació.

La postura que en el nostre país ha mirat de conciliar una actitud contrària a la pena capital amb el manteniment de la mateixa a la legislació, a base d'adduir el fet de la real inaplicació experimentada per una tal sanció durant algun temps, no pot satisfet. Suggereix el fenomen general altament crític per al Dret, que consisteix en la previsió legal de sancions que per la seva duresa regularment no s'imposen, però que en qualsevol mement poden ser objecte d'aplicació. I la recent història de la pene capital ofereix sobre això evidents mostres.

JOAN CORDOBA RODA

PER A SUBSCRIURE'S A "PAX" ...

- Anyalment - preu: 400 pessetes.
- Semestralment - preu: 200 pessetes.

Nom..... Cognoms.....

Adreça .....

Població ..... Comarca .....

Forma de pagament:
- Gir postal
- Reemborsament
- talò bancari
- Per mitjà d'un banc o caixa d'estalvis
- passar personalment

(senyaleu el mitjà que us és més pràctic)

La meva professió és ..... Anys .....

Signatura:

Podeu enviar la vostra subscripció a:

"PAX"
c/ Sant Joaquim, 24 ,2°,1a.
Barcelona -12-

entrevista amb en jordi conill

ex-condemnat a mort

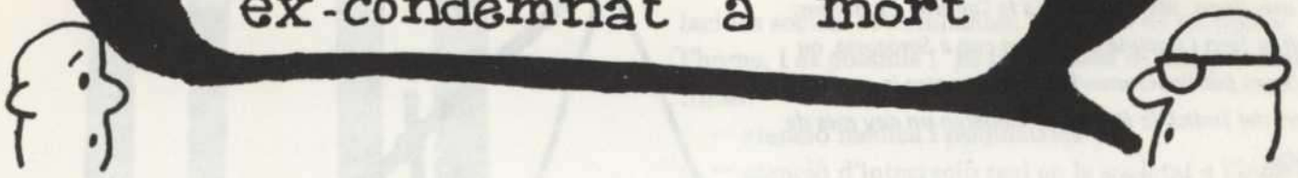

Un dossier sobre la pena de mort, exigeix l'opinió directa d'algú que hagi sentit sobre si mateix el fantasma d'aquest "refinat càstig". Jordi Conill a punt va estar de veure'l damunt seu.

Nascut a Barcelona l'any 1938, fou el 1962 que va ésser detingut com a responsable de les "Joventuts Llibertàries". Aquest grup va ésser acusat de la col·locació de diferents artefactes explosius de petita potència, i en Conill va ésser sotmès a un sumari d'urgència junt amb dos companys més. El fiscal va demanar per ell pena de mort, que el jutge va deixar a 30 anys de presidi. Però el llavors Capità General de Catalunya, Luis Lamo Peris, en desacord amb la sentència, va recórrer per tal que fos la demanada pel fiscal.

Quin era el teu pensament en aquell moment? Algú es preocupà del teu cas?

Foren vint dies d'estupefacció, ja que si el recurs era acceptat, m'havien d'executar en un termini de 24 hores. Era realment dur de pensar que algú pugués disposar d'una vida humana i també de que ho fes en raó de les seves idees.

Puc dir que en el meu cas hi va haver una intensa mobilització popular arreu, tant aquí com a l'estranger. Concretament aquí fou fonamental la mobilització a nivells cristians; recordo noms com Semir, Benet,... i molts d'altres. Fou gran també l'aldarull que es promogué a la universitat.

Precisament, de l'ambient universitari en va sortir una gran part d'acció i estudiants de Milà i d'altres ciutats del Nord d'Itàlia promogueren una presa de posició pública del llavors Cardenal Montini (avui Pau VI), enviant un telegrama al Cap de l'Estat, demanant que no se'm condemnés a mort. Aquest factor, crec, va ser decisiu. La sentència final fou de presó.

En d'altres casos, però, l'assumote va anar d'una manera molt diferent. Uns anys abans, el 1951, hi va haver condemnes que no foren executades immediatament. Alguns sentenciats varen estar en "capella" fins el 1956, quan semblava que l'onada anticomunista provocada per la invasió d'Hongria feia la seva mort més "justificable". Entre d'altres desgraciades raons, la pena de mort depèn també de la conjuntura.

Més d'un company teu, presoner polític com tu, ha sigut executat. Què et sembla que va representar per a ells la condemna?

Per qui ha lluitat tota la vida per uns ideals de llibertat i de justícia, la mort és un obstacle més a salvar en aquest camí. L'objectiu, però, no és tenir màrtirs. Ara bé, no hi ha dubte que la seva exemplaritat aconsegueix el contrari d'allò que l'executor pretén. En el meu cas, va ser la mort d'en Grimau, i el seu crit final de reconciliació, el que va decidir la meva actual militància.

Fins aquí hem parlat del pres polític. Com afronta la mort, però, un pres comú?

El pres comú presenta un símptoma molt característic davant la pena de mort; jo l'anomenaria "mística de la mort". Impera un "machismo" ganes de quedar bé davant els companys, d'aguantar "com un home"... De totes maneres, és un fatalisme de saber i ser conscient que la pena de mort és un risc més que corre.

El que sí puc afirmar, és que no produeix cap tipus d'exemplaritat en cap d'ells. Aquest argument, tan usat pels defensors de la pena de mort, falla totalment per la base, per la realitat.

. . . . .

Definitiva ja la seva condemna, en Conill va començar un pelegrinatge per les presons de l'Estat espanyol: primer de pas a Saragossa i a Logroño, després l'estada més llarga: set anys i mig a la "gelera" de Burgos; a'allí a Jaen i finalment un altre cop a Saragossa, on les seves públiques manifestacions contra la pena de mort del Judici de Burgos li valgueren un any més de càstig.

. . . . .

Durant l'estada al penal de Burgos, es va fer pública la teva adhesió al P.S.U.C., renunciant, doncs, als ideals anarquistes. Com a marxista, com veus la pena de mort?

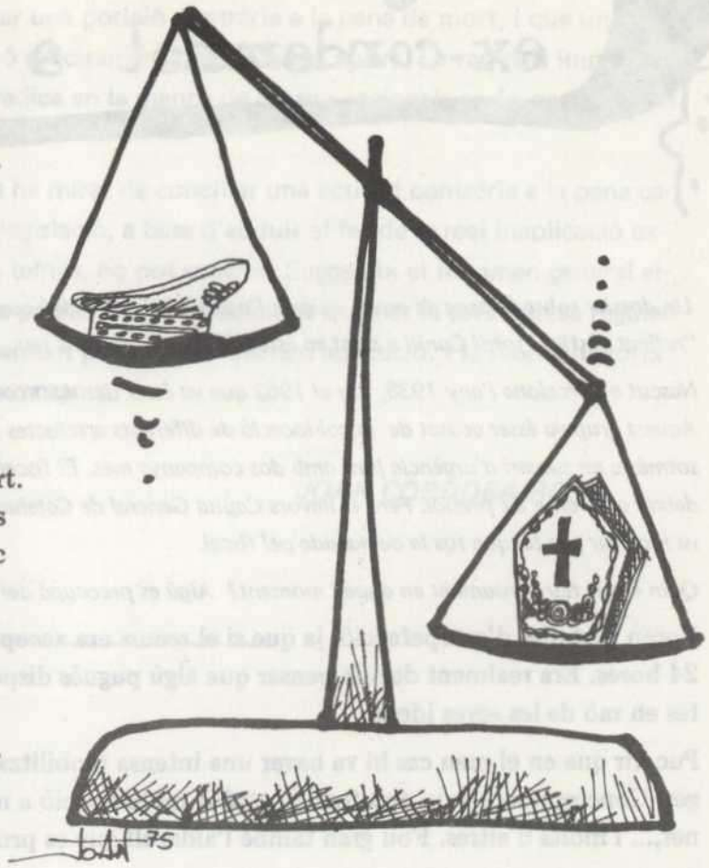

Com a comunista dic que no a la pena de mort. Enlloc no hi ha dret de matar ningú, i quan es mata no es respecta la ideologia marxista. Puc dir que els comunistes catalans no estem d'acord amb la pena de mort. No té cap sentit. I no estem d'acord que estigui vigent als codis rus, cubà, etc., malgrat que hi sigui.

No crec en la rendabilitat política que pot tenir l'assassinat d'una persona. No crec, finalment, en el que és la definició de la pena de mort.

Quina creus, doncs, que hauria de ser l'alternativa a a quest càstig màxim?

En realitat no es tracta de buscar una alternativa a la pena de mort, sinó qüestionar-se sobre la totalitat d'un sistema penal que no recupera l'home, sinó que el destrueix paulatinament. La mort no és més que el punt més àlgid d'aquest procés.

Quan gairebé sempre el pres, i em refereixo primordialment al comú, necessita un tractament psiquiàtric, o fisiològic, o ve motivat per uns condicionaments socials que li han estat adversos, es veu dins la presó tractat amb la mateixa moneda per la que se l'ha condemnat.

El tracte sadomasoquista a què es veu sotmès, la falta de relacions sexuals normals, i en conseqüència la fàcil pràctica de l'homosexualitat, la deficiència en el sistema d'alimentació, i en general de vida, les naturals fugides cap al joc o la droga, expliquen la situació de "no recuperable" en què la societat considera a qui surt de complir una condemna.

S'ha parlat, però, de les presons obertes, que semblen en general trobar-se al marge d'aquesta problemàtica. Què ens en pots dir?

Les presons obertes existeixen en casos molt comptats. És un problema econòmic. I la selecció per a entrar-hi és feta sota el criteri d'una total submissió prèvia: per exemple, des de 1963, no és obligatori anar a missa a la presó, però aquell qui no hi va, difícilment podrà tenir accés a una presó de tipus obert.

Hi ha quelcom de positiu, a les presons?

Sí, i ve justament dels presoners. Sens dubte la solidaritat n'és l'aspecte més destacat. L'home és fonamentalment solidari, i fins i tot aquells presoners de trets individualistes més forts, la solidaritat hi porta les de guanyar: un lladre, per exemple, mai no roba als seus companys de presó.

Davant les perspectives d'un règim penitenciari tal com està entès avui dia, pots clarificar-nos la teva opinió de la reinserció social?

Primer de tot, crec que es tracta de substituir unes relacions socials determinades. Es tracta de recuperar l'home. I és possible ! El tractament es basa en dues línies:

- atenció mèdica i psiquiàtrica
- atenció d'integració real en la societat a l'individu que ha estat i és refusat per aquesta.

És aquesta mateixa la visió teva davant el cas d'una persona que ha assassinat fredament?

Cal una tutel·la d'aquesta persona, però crec que no s'ha de tancar mai. Ha de poder tenir oportunitat a totes les activitats de les persones: família, treball, relacions sexuals normals...

Coneixes alguna experiència de reinserció que creguis positiva a nivell pràctic?

Bé, el cas de Suècia, conegut ja de tots... El d'alguns països socialistes on el judici d'una persona no és tal, sinó que és un procés autocrític sobre la seva acció i on és pres davant dels altres el compromís de l'esmena.

Conec també el cas de la reinserció de delinqüents per mitjà de la militància política.

I aquí... ?

En l'actual situació no hi veig pas cap solució real. El 99 per cent dels empresaris no donen pas feina als ex-presidiaris. Són perillosos! No obstant això, sempre hi ha el nivell d'iniciatives personals o de grup. A Barcelòna l'Institut de Reinserció Social (IRES) acompleix aquesta tasca.

Ens pots dir, doncs, per acabar, on es troba la superació de la pena de mort?

D'acord amb el que he dit abans, aquesta superació només es trobarà en un canvi radical de la situació penitenciària i judicial vigent.

ÀNGEL COLOM

ARCADI OLIVERES

TRAGÈDIA EN QUATRE ACTES

AFUSELLAMENT D'UN MILITANT DEL FRONT D'ALLIBERAMENT NACIONAL DEL VIETNAM.

LA PENA DE MORT *

comunicació del secretariat de «justícia i pau» de barcelona

(EXTRET DE DOCUMENTS D'ESGLÉSIA NUM. 170)

Les execucions, a Barcelona i a Tarragona, de dues penes capitals, el passat dia 2 de març, no ens podien deixar indiferents. Significaven, entre moltes altres coses, el fracàs de les gestions realitzades a fi d'evitar aquell desenllaç. Però tampoc no podien desmoralitzar-nos: ens calia mirar el futur amb esperança i emprendre el treball de sensibilització i de reflexió que ha de permetre a la nostra societat superar, un dia, la figura jurídica de la pena de mort. Així, poques hores després de les esmentades execucions, uns quants membres del nostre Secretariat ja exposaven al cardenal Jubany el projecte de dur a terme la reflexió que ara oferim a tothom, especialment a les comunitats cristianes que es preparen a celebrar la mort i la resurrecció de Jesús.

No proposem cap acció determinada, no sollicitem cap signatura... Només voldríem que tots fóssim capaços de meditar sobre el tema de la pena de mort amb lucidesa i amb llibertat d'esperit i decidíssim difondre amb eficàcia el fruit de la nostra reflexió. Aquest ja seria un pas ben important.

Fa seixanta-cinc anys, un cristià de Barcelona, Joan Maragall, va escriure i no va veure publicat un article impressionant que ens ha vingut a la memòria sovint, al llarg d'aquesta reflexió:

«¿Com us podeu estar així tranquils, deia el poeta, a casa vostra i en els vostres quefers sabent que un dia, al bon solet del dematí, allà dalt a Montjuïc, treuran del Castell un home lligat, i el passaran davant del cel i del món i del mar, i del port que trafiqueja i de la ciutat que s'aixeca indiferenta, i a poc a poc, ben a poc a poc perquè no s'hagi d'esperar, el portaran a un racó del fosso, i allí, quan toqui l'hora, aquell home, aquella obra magna de Déu en cos i ànima, viu, amb totes ses potències i sentits, amb aquest mateix afany de vida que teniu vosaltres, s'agenollarà de cara a un mur, i li ficaran quatre bales al cap, i ell farà un salt i caurà mort com un conill... ell, que era un home, tan home com vosaltres... potser més home que vosaltres?»

1. Filosofia de la pena de mort

La pena de mort va vinculada originàriament a una concepció simple de la societat, en la qual es barrejen els conceptes de *venjança, punició* i *defensa del cos social*. De fet, com més primitiva és l'estructura social, més són els delictes sancionats amb pena de mort (robatori, incest, avortament, etc.). I, encara avui, observem que com més simplista és la mentalitat d'una persona, més fàcilment es mostra inclinada a acceptar la sanció capital.

L'element vindicatiu ha estat formulat clarament en l'anomenada «llei del talió», que precisament Jesucrist esmentà com a terme antitètic de la seva llei nova d'amor (Mateu, 5) i en dites ancestrals com aquella de «qui la fa la paga...»

L'element punitiu ja pren un aire menys innoble en perseguir un equilibri teòric entre el bé i el mal. Però és evident el caràcter abstracte d'aquesta pretesa compensació, al marge de la persona real i concreta.

L'element de defensa de la societat és, en el seu pragmatisme, un dels que probablement mantenen avui més adeptes a la pena de mort. Però aquesta tendència cada dia es veu en més desacord amb la consciència de les persones més exigents moralment i fins amb els resultats pràctics, mirats a la llum de la ciència moderna.

En una paraula, és obvi el caràcter primitiu i rude de la filosofia que ha inspirat l'establiment de la pena de mort en les diverses societats.

2. El retrocés progressiu de la pena de mort

Per això no té res d'estrany el retrocés evident de la pena de mort que la història del Dret Penal palesa sobradament. L'evolució de les societats, en efecte, va fent que cada vegada siguin menys els delictes sancionats amb aquella pena, sobretot a partir del segle XIX, quan es van imposant les concepcions penològiques que ja s'havien iniciat durant el segle XVIII (Beccaria).

Els codis que avui la mantenen solen establir-la per als delictes de parricidi, assassinat, robatori amb homicidi, rapte... Alguns, com el Codi Penal espanyol, l'apliquen també a un fort contingent de delictes de caràcter eminentment polític, situats als títols que castiguen els actes contra la seguretat exterior o interior de l'Estat. Val a dir, però, que fins i tot en aquest cas, mai la pena de mort no és imposada amb caràcter inexorable o d'una manera exclusiva, sinó que el jutge té sempre l'alternativa de la reclusió major per als mateixos delictes.

3. Geografia actual de la pena de mort

Cenyint-nos a l'espai geogràfico-cultural i sòcio-econòmic en el qual se situa l'Estat Espanyol, és a dir, concretant-nos a l'Europa occidental, cal dir que el retrocés de la pena de mort ha estat molt notable, després de la segona guerra mundial. Avui només la mantenen Espanya, França i Grècia. L'han abolida expressament Portugal, Suïssa, Itàlia, República Federal d'Alemanya, Àustria, Islàndia, Dinamarca, Suècia, Noruega, Finlàndia, Gran Bretanya (en suspens), Holanda i Ciutat del Vaticà. Bèlgica i Luxemburg la mantenen de dret, però sense aplicar-la de fet.

4. La pena de mort a l'Espanya moderna

La tradició de la pena de mort arriba intacta fins a l'any 1932. Aleshores, en ser reformat el Codi Penal per la II República, desapareix.

És restablerta per la Llei de l'onze d'octubre de 1934 (bienni de dretes), però només per a alguns delictes de terrorisme.

La restableix totalment la Llei de la «Jefatura del Estado» de cinc de juliol de 1938. Les motivacions que dóna el preàmbul d'aquesta Llei són les següents:

«La Ley que a continuación se promulga es de las que no requieren explicación ni justificación, porque es la propia realidad la que la impone y dicta. De ello dan testimonio bien expresivo las leyes penales de la casi totalidad de las naciones, incluso de las que creen decorarse con el título de democráticas.

»Por un sentimentalismo de notoria falsía y que no se compagina con la seriedad de un Estado fuerte y justiciero, fue cercenada la «Escala general de penas», eliminándose de ella, en el Código Penal de la nefasta República, la de muerte...»

En ordre a la possible modificació d'aquesta Llei, actualment en vigor, poden ser útils algunes consideracions:

a) Es tracta d'una llei dictada en plena guerra civil.

b) L'apellació a l'exemple de «la casi totalidad de las naciones» ha perdut en bona part la seva força. Ara és la quasi totalitat la que, almenys a l'Europa occidental, ha abandonat aquesta pràctica.

c) El preàmbul esmentat alludeix a un Estat fort, amb un llenguatge que recorda, evidentment, el context polític d'aquella circumstància. Val a dir que algun text legal d'aquella mateixa època —com el «Fuero del Trabajo»— ja ha estat revisat i n'ha estat modificat tot allò que alludia a un caràcter totalitari de l'Estat Espanyol.

5. Filosofia del retrocés de la pena de mort

Si l'origen de la pena de mort es fonamenta en una filosofia primitiva de l'home i de la societat, la seva abolició té com a base una maduració de la consciència humana.

En general, i des d'un punt de vista educador de la societat, cal tenir en compte que és un fet demostrat que el caràcter contrari a la consciència de l'època d'un sistema primitiu constitueix un estímul que posa en activitat les inclinacions delictuoses.

Un altre guany del nostre temps és el no aïllament del delicte en la individualitat del delinqüent. Avui mirem el context social que dóna lloc als comportaments individuals i descobrim més el que, en llenguatge cristià, anomenem pecat collectiu. Escrivia Maragall, en l'article ja esmentat, alludint a fets que podríem incloure, més o menys, en la denominació de terroristes:

«El cor no us diu d'anar a demanar perdó —fa referència a la petició d'indult— a genollons, si convé, i els més ofesos els primers, per aquests germans nostres en desamor que volien aterrar per odi aquesta mateixa ciutat que nosaltres els deixàrem abandonada per egoísme? Estem en paus, dons. ¿I ells han de pagar la pena, només perquè la seva acció cau dintre d'un còdic, mentre la nostra inacció és tan baixa que ja no pot caure enlloc? Aneu a demanar perdó per ells a la justícia humana, que serà demanar-ne per vosaltres mateixos a la divina, davant de la qual sou potser més culpables que ells.»

Les concepcions jurídiques modernes continuen assignant, com és lògic, a l'Estat, la missió de protegir tot el cos social dels atacs de qualsevol possible delinqüent. Però apunten a la progressiva creació d'uns dispositius tècnics orientats a la prevenció i a la correcció, no a la venjança, del delicte. Les nostres societats no es troben ja en una situació incipient, d'immaduresa, que justifiqui el recurs al terror de la pena capital com a únic mitjà. Diríem més aviat que malgrat les deficiències, hem entrat en aquell procés de perfeccionament que, com deia Pessina, crea una situació jurídica nova.

Des d'aquesta nova situació, tota connotació de venjança fa menyspreable la pena. La consciència jurídica dels pobles vol que la pena sigui precisament la negació absoluta del delicte. I, per tant, que eviti tota homogeneïtat amb el mateix. Per això l'Estat, en infligir-la, no pot, de cap manera, imitar el delinqüent en la seva acció repudiada. No ha de repetir allò que ell castiga precisament perquè ho considera criminós. El principi de la igualtat entre delicte i pena és assumit, d'aquesta manera, en un pla superior, digne de l'esperit humà. La «similtudo supplicii» és substituïda pel principi de la proporcionalitat que coneix un doble vessant: el de la *qualitat* i el de la *quantitat*. Tots dos vessants es complementen i es compenetren: perquè la qualitat d'una pena pot comportar una quantitat més gran o més petita de càstig, i perquè la quantitat és també una de les qualitats de la punició. Atès, doncs, que, com ha estat dit, la proporcionalitat no pot consistir en la imitació del fet criminós, caldrà cercar, fora de la pena capital, una gradació de càstig per a la diversitat de delictes («Distinctio poenarum ex delicto»).

Finalment, la fallibilitat de les sentències judicials, demostrada amb tanta profusió de dades al llarg de la història, posa igualment un interrogant gravíssim a una pena com la de mort, absolutament irreversible.

6. Els cristians i la pena de mort

Fins a un cert punt, aquest capítol és inclòs en l'anterior. Perquè és evident la presència del nucli de la revelació cristiana en la filosofia del retrocés de la pena de mort. I això, independentment del fet que siguin o no siguin cristians els seus propugnadors.

El pensament cristià arrenca de l'Evangeli. L'oposició de Jesús a la mort de l'home per l'home —continguda ja a l'Antic Testament— i el seu anunci d'un missatge de perdó, d'amor als enemics i d'eliminació de tota tendència a la venjança, són ben clars. Ara bé, Jesucrist no alludia als sistemes socials i jurídics immediats. El seu missatge era un llevat que aniria fermentant al llarg de la història. Tampoc no es referí a l'esclavitud, com no parlà de la pena de mort.

Els teòlegs catòlics, a l'hora de mantenir la inviolabilitat de la vida humana es mostren unànimes. Tanmateix, quan han d'aplicar aquesta doctrina a l'ordre jurídic d'unes societats concretes, ordre del qual la mateixa Església és part integrant, es veuen enduts a introduir-hi dues excepcions: la guerra anomenada justa, i la pena de mort, dictada per l'autoritat competent i amb la forma deguda.

En el fons, el que volen salvar amb el reconeixement de la licitud de la pena de mort és el principi de la prioritat del bé comú, la preferència que el bé general de la societat té per damunt dels interessos privats. Així, a mesura que l'horitzó històric de l'Edat Mitjana és superat, anem trobant pensadors cristians que es pronuncien contra la pena de mort. Han descobert altres —i millors— camins per salvar el bé comú.

Seria, doncs, cosa vana, voler recórrer en aquest punt a cites de teòlegs d'altres èpoques i fer recompte, amb un o altre propòsit, de partidaris i d'adversaris de la pena capital.

La nostra actitud és més aviat la d'estar atents als signes del temps, és a dir, avançar cap a la progressiva aplicació de l'ideal evangèlic que el progrés històric va permetent: de l'esclavitud a una igualtat entre els homes cada dia més real i absoluta, de la guerra i la mort imposada, al respecte total a la vida, de la venjança al perdó... El «sigueu perfectes com el meu Pare és perfecte» (Mateu, 5) ens projecta endavant, en un procés de transformació del món, sempre obert i inconcús.

En aquesta perspectiva, la direcció de l'Evangeli és evident, al marge de qualsevol casuística. Hem d'aspirar al fet que ell pugui afaiçonar la nostra vida personal i la nostra vida social, eliminant de mica en mica el ròssec de la immaduresa humana.

Per això avui nosaltres, davant el fet concret de la pena de mort, fem una crida als nostres germans en la fe, no pas a un pronunciament doctrinal sinó a ocupar el lloc que ens escau en la marxa progressiva de la consciència humana.

Barcelona, Pasqua de Resurrecció 1974.

MAPA MUNDI DE LA PENA DE MORT

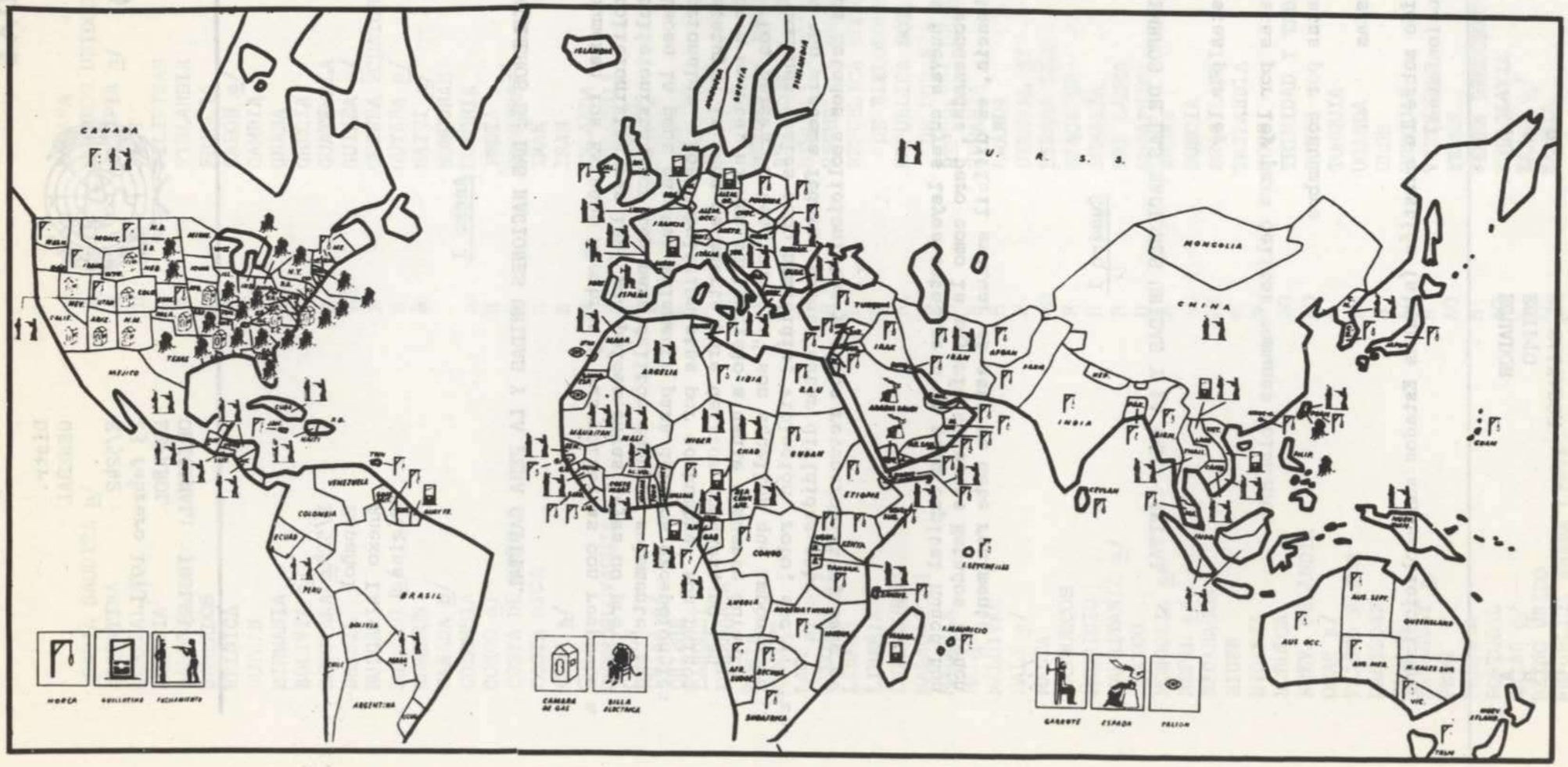

NACIONES UNIDAS

CONSEJO ECONOMICO Y SOCIAL

Distr.
GENERAL

E/5242
23 febrero 1973
ESPAÑOL
ORIGINAL: INGLES

Anexo I

LOS ESTADOS MIEMBROS DE LAS NACIONES UNIDAS Y LA PENA CAPITAL

En el Cuadro 1 se enumeran los Estados Miembros y sus políticas con respecto a la pena capital. Los "abolicionistas por ley" son países cuyas leyes no prevén la pena capital. "Los abolicionistas por ley para delitos comunes solamente" son países cuyas leyes establecen la pena capital solamente para delitos excepcionales o en circunstancias excepcionales. Los "abolicionistas por costumbre" son países que, si bien sus leyes estatuyen la pena de muerte para delitos comunes, no han ejecutado a los condenados a muerte, ni han sentenciado a nadie a muerte durante por lo menos 40 años a/. Los países "retencionistas" son aquellos que imponen la pena capital por delitos comunes (tales como homicidio, violación, robo, etc.). Por último, algunas naciones con sistema federal pueden estar divididas sobre la cuestión e incluir algunos Estados abolicionistas y otros retencionistas; este es el caso en México.

---

a/ Muchas naciones nuevas cuyas leyes establecen la pena capital nunca han ejecutado a las personas condenadas, pero como la mayoría de estos Estados tienen menos de 20 años de existencia, es difícil evaluar si esto se debe realmente a una política deliberada.

/...

Cuadro 1

ESTADOS MIEMBROS DE LAS NACIONES UNIDAS Y LA PENA CAPITAL

A	-	Abolicionistas por ley
AO	-	Abolicionistas por ley para delitos comunes solamente
AC	-	Abolicionistas por costumbre
R	-	Retencionistas
D	-	País dividido sobre la cuestión (algunos Estados son abolicionistas, otros retencionistas)

AFGANISTAN	AO	ECUADOR	A
ALBANIA a/	R	EGIPTO	R
ARGELIA a/	R	EL SALVADOR	R
ALTO VOLTA	R	EMIRATOS ARABES UNIDOS a/	R

ARABIA SAUDITA a/	R
ARGENTINA	R
AUSTRALIA	D
AUSTRIA	A
BAHREIN	R
BARBADOS	R
BELGICA	AC
BUTHAN	R
BIRMANIA	R
BOLIVIA a/	R
BOTSWANA a/	R
BRASIL	AO
BULGARIA	R
BURUNDI a/	R
CAMERUN	R
CANADA b/	
COLOMBIA	A
CONGO a/	R
COSTA DE MARFIL	R
COSTA RICA	A
CUBA a/	R
CHAD	R
CHECOSLOVAQUIA	R
CHILE	R
CHINA a/	R
CHIPRE	R
DAHOMEY	R
DINAMARCA	AO
KENIA	R
KUWAIT	R
LAOS	R
LESOTHO a/	R
LIBANO	R
LIBERIA	R
LUXEMBURGO	AC
MADAGASCAR	R
MALASIA	R
MALAWI	R
MALDIVAS	R
MALI a/	R
MALTA	AO
MARRUECOS	R
MAURICIO	R
MAURITANIA a/	R
MEXICO	D
MONGOLIA a/	R
NEPAL a/	AO
NICARAGUA	AC
NIGER	R
NIGERIA	R
NORUEGA	AO
NUEVA ZELANDIA	AO
OMAN a/	R
PAISES BAJOS	AO
PAKISTAN	R
PANAMA	AO
PARAGUAY a/	R
PERU	AO
POLONIA	R
PORTUGAL	AO
QATAR a/	R
REINO UNIDO	AO
REPUBLICA ARABE LIBIA	R
ESPAÑA	R
ESTADOS UNIDOS DE AMERICA b/	D
ETIOPIA a/	R
FIJI	R
FILIPINAS	R
FINLANDIA	A
FRANCIA	R
GABON a/	R
GAMBIA	R
GHANA	R
GRECIA	R
GUATEMALA	R
GUINEA a/	R
GUINEA ECUATORIAL a/	R
GUYANA a/	R
HAITI a/	R
HONDURAS	R
HUNGRIA	R
INDIA	R
INDONESIA	R
IRAK	R
IRAN	R
IRLANDA	R
ISLANDIA	A
ISRAEL	AO
ITALIA	AO
JAMAICA	AO
JAPON	R
JORDANIA	R
REPUBLICA ARABE SIRIA	R
REPUBLICA CENTROAFRICANA	R
REPUBLICA DOMINICANA	A
REPUBLICA KHMER	R
REPUBLICA SOCIALISTA SOVIETICA DE BIELORRUSIA a/	R
REPUBLICA SOCIALISTA SOVIETICA DE UCRANIA	R
REPUBLICA UNIDA DE TANZANIA	R
RUMANIA	R
RWANDA	R
SENEGAL a/	R
SIERRA LEONA	R
SINGAPUR	R
SOMALIA	R
SRI LANKA	R
SUDAFRICA	R
SUDAN	R
SUECIA	AO
SWAZILANDIA	R
TAILANDIA	R
TOGO	R
TRINIDAD Y TABAGO	R
TUNEZ	R
TURQUIA	R
UGANDA	R
URSS	R
URUGUAY	A
VENEZUELA	A
YEMEN	R
YEMEN DEMOCRATICO a/	R
YUGOSLAVIA	R
ZAIRE a/	R
ZAMBIA	R

NOTES

a/ La información relativa a este Estado Miembro no proviene de una respuesta oficial a las Naciones Unidas ni de una publicación anterior de las Naciones Unidas.

b/ Véase el párrafo 36 del informe principal.

Fragment de l'article 36

Canadá había abolido temporalmente la pena capital, con algunas excepciones, de 1967 a 1972 como período de prueba, antes de votar sobre su mantenimiento o abolición definitiva. La cuestión está de nuevo ante el Parlamento y el Gobierno va a pedir que se prorrogue la prohibición por un plazo de otros cinco años.

En los Estados Unidos de América el Tribunal Supremo declaró que la pena de muerte era inconstitucional porque no se aplica equitativamente. Aún no es claro en qué medida esta decisión limita el uso de la pena de muerte. Ya hay algunos Estados que han establecido la pena de muerte con carácter imperativo. La decisión del Tribunal Supremo parece permitir la pena de muerte sólo cuando tenga carácter imperativo.

Cuadro 2

ESTADOS MIEMBROS DE LAS NACIONES UNIDAS ABOLICIONISTAS POR LEY

(totalmente o para delitos comunes solamente)

1863	Venezuela
1867	Portugal
1870	Países Bajos
1882	Costa Rica
1890	Brasil
1897	Ecuador
1903	Panamá
1905	Noruega
1907	Uruguay
1910	Colombia
1921	Suecia
1924	República Dominicana
1928	Islandia
1930	Dinamarca
1931	Nepal
1944	Italia
1945	Austria
1949	Finlandia
1954	Israel
1961	Nueva Zelandia
1969	Reino Unido
1971	Malta
1971	Perú

Además, en Australia, dos de los seis Estados son abolicionistas.

En México, 29 de los 32 Estados y territorios son abolicionistas.
En los Estados Unidos de América, 13 de los 50 Estados son abolicionistas.

NACIONES UNIDAS

CONSEJO ECONOMICO Y SOCIAL

Introducció i conclusions de l'informe del Secretari General, a l'Assemblea, sobre la PENA DE MORT, amb data del 23 de Febrer de 1973.

INTRODUCCION

1. La Asamblea General, en su resolución 3011 (XXVII) de 18 de diciembre de 1972 pidió al Secretario General que preparara el informe solicitado por el Consejo Económico y Social en su resolución 1656 (LII) de tal manera que se pusieran al día los informes proporcionados en 1962 y 1967 1/ e hiciera conocer al Consejo los progresos alcanzados en la obtención de la información solicitada en el párrafo 6 de la resolución 2857 (XXVI) de la Asamblea General. La Asamblea General pidió igualmente al Consejo que examinara en su 54º período de sesiones, la situación y las tendencias presentes con respecto a la pena capital. Este informe está destinado a cumplir la petición de la Asamblea General y ayudar al Consejo en su debate sobre el tema.

2. Hace casi 14 años, el 20 de noviembre de 1959, la Asamblea General aprobó su primera resolución (1396 (XIV)) sobre la pena de muerte. Como consecuencia, el Consejo Económico y Social examinó esa cuestión en su 29º período de sesiones, con especial referencia a las leyes y prácticas conexas y al efecto de la pena de muerte, o de su abolición, sobre el índice de criminalidad, y, en la resolución 747 (XXIX), pidió al Secretario General que preparara un estudio fáctico de los distintos aspectos de la cuestión. Subsiguientemente, se prepararon los dos informes sustantivos mencionados supra.

3. En 1963 el Consejo, en la resolución 934 (XXXV), recomendó a los gobiernos que eliminaran la pena capital del derecho penal para todo delito al que en realidad no se aplicara, ni hubiera intención de aplicar, que tuvieran en cuenta los servicios disponibles para la investigación social y médica del caso del delincuente que pudiera ser castigado con la pena capital y que aseguraran los procedimientos legales más cuidadosos y el mayor número posible de garantías para el acusado.

4. En 1968, la Asamblea General, por conducto del Consejo Económico y Social 2/ invitó a los gobiernos de los Estados miembros a que proporcionaran estrictas garantías legales a aquellas personas acusadas de un delito castigado con pena de muerte. Concretamente recomendó 1) que se proporcionara el derecho de apelación y de petición de indulto; 2) que no se ejecutara ninguna sentencia de muerte hasta que hubieran acabado los procedimientos de apelación y de petición de indulto y 3) que se prestara especial atención a las personas indigentes, proporcionándoles asistencia jurídica adecuada. También pidió a los gobiernos que consideraran la posibilidad de fijar un plazo dentro del que no podría ejecutarse ninguna sentencia de muerte.

5. En 1971 el Consejo en su resolución 1574 (L) afirmó "que el objetivo principal que debe buscarse es restringir progresivamente el número de delitos por razón de los cuales puede imponerse la pena capital, con miras a la posibilidad de abolir esta pena en todos los países" 3/. La Asamblea General hizo una afirmación similar en su resolución 2857 (XXVI).

1/ La pena capital, publicado en 1962 y la Pena Capital, su evolución desde 1961 a 1965, publicado en 1967. Publicados conjuntamente como publicación de las Naciones Unidas, No. de venta: S.67.IV.15.

2/ Resolución 2393 (XXIII) de la Asamblea General; resolución 1337 (XLIV) del Consejo Económico y Social.

3/ El subrayado es añadido.

IV. CONCLUSIONES

73. Como el objetivo de la Asamblea General en su resolución 3011 (XXVII) es promover la abolición de la pena de muerte, parecería que queda mucho por hacer. Las encuestas hechas en países abolicionistas y retencionistas muestran que la mayoría está a favor de la pena capital. Es también evidente que, a escala mundial, los gobiernos se inclinan a favor de mantener esta pena.

74. La pena capital se utiliza siempre cuando un problema particular parece adquirir proporciones desmesuradas y atemoriza a la opinión pública, o cuando debe aplastarse una oposición política. Se ha utilizado en varios países para combatir los robos a mano armada o hacer frente a una ola de delincuencia; se aplica en algunos países socialistas contra los delitos económicos; otros países han recurrido a la pena capital para combatir el aumento reciente en el tráfico de drogas, o para castigar a los secuestradores de aeronaves luego de incidentes que indignaron a la opinión pública. Los Estados que tratan de protegerse contra los combatientes por la libertad y otros países que tratan de combatir el terrorismo tienden también a favorecer la pena capital.

75. En el mundo industrializado parece tenderse más a reducir las condenas y las ejecuciones que a eliminar la pena capital del código penal. Los progresos hacia la abolición, cuando los hay, se encuentran en la práctica y no en la ley, esto es, en la aplicación de la ley y no en la exclusión de la ley. Algunos tribunales se muestran cada vez más reacios a imponer la pena de muerte y aún más a llevar a cabo las ejecuciones. Pero esto no debe tomarse como norma general, pues incluso este movimiento práctico hacia la clemencia no está de ninguna manera tan difundido como podría parecer al principio.

76. La impresión de una evolución abolicionista constante se debe a la importancia dada a las tendencias existentes en unos pocos países importantes que están en primer plano en la política mundial, y que se han unido en los últimos años al grupo abolicionista. Mientras tanto, muchos países no han hecho ningún progreso hacia la abolición de la pena de muerte. En realidad, en algunos casos la han utilizado más ampliamente y han estado empleando métodos más crueles para ejecutar a los condenados a muerte.

Tareas para el futuro

77. Los Estados Miembros de las Naciones Unidas han decidido que la abolición es el camino correcto que debe seguir la sociedad humana, aunque no han dicho cuándo. Todos los argumentos en pro y en contra continuarán probablemente mientras tanto. Se necesitan ahora más estudios que los efectuados hasta el momento, y estudios en culturas más ampliamente diversificadas que los realizados hasta la fecha. La tendencia a recurrir o no a la pena capital no debe aquilatarse con el criterio de otras naciones sino en el contexto de los problemas propios de un país a fin de comprenderse mejor las dificultades que se teme ocasione su abolición, o los problemas reales que entraña su abolición. No obstante la información proporcionada por los Estados Miembros para este informe, se requieren más datos.

78. Las Naciones Unidas no ejercen aún una vigilancia del uso de la pena de muerte que pueda permitirles observar las tendencias generales. No existe hasta el momento ninguna obligación de notificar las ejecuciones y el acopio de material comparativo exige formular un tipo de cuestionario necesario no sólo para efectuar comparaciones sino para obtener datos más precisos sobre tendencias y salvaguardias. Recién en la reunión del Grupo Consultivo sobre prevención del delito y tratamiento del delincuente (celebrada en Ginebra en 1968), un grupo importante de las Naciones Unidas se ocupó a fondo de la pena capital. Una vez recibidas y analizadas las respuestas necesarias de los gobiernos, será posible considerar qué otras actividades podrían ser útiles.

¡NO A
LA
PENA DE
MUERTE!
PERICH

APENDICE

En la capital de España, según datos de la Hermandad de la Paz y Caridad, se han ejecutado en la legislación común a las siguientes:

Reinando Carlos II (de 1687 a 1700), 29 personas.
Reinando Felipe V (de 1700 a 1746), 112.
Reinando Fernando VI (de 1746 a 1759), 60.
Reinando Carlos III (de 1759 a 1778), 121.
Reinando Carlos IV (de 1779 a 1800), 33.
Hasta 1800, 355 personas ejecutadas.
Reinando Carlos IV (de 1800 a 1808), 28.
Dominación francesa (de 1808 a 1814), 183.
Reinando Fernando VII (de 1814 a 1833), 259.
Reinando Isabel II (de 1834 a 1868), 221.
De 1800 a 1868, 691 personas; más 355 de 1687 a 1800, total 1.046 personas ejecutadas.

(41) BECCARIA, obra citada, pág. 114.

A partir de 1800, la estadística es más completa, incluyendo los ejecutados y los indultados:

Años	*Sentencias*	*Ejecutadas*	*Indultadas*	
1801	1	1		
1802	2	2		
1803	6	6		
1804	9	9		
1805	2	2		
1806	5	5		
1807	3	3		
1808	(Sin datos fehacientes. A partir de este año ya se indultará.)			
1809	59	53	4	Destino ignorado, 2.
1810	31	28	3	
1811	47	42	5	
1812	39	39	0	
1813	11	10	1	
1814	3	3	0	
1815	12	11	1	
1816	16	15	1	
1817	10	10	0	
1818	4	4	0	
1819	9	9	0	
1820	4	4	0	
1821	8	8	0	
1822	9	9	0	
1823	1	1	0	
1824	41	39	2	
1825	38	34	4	
1826	16	14	2	
1827	10	10	0	
1828	14	14	0	
1829	14	14	0	
1830	5	5	0	
1831	16	15	1	
1832	11	9	2	
1833	23	23	0	
1834	7	7	0	
1835	15	14	1	

Años	*Sentencias*	*Ejecutadas*	*Indultadas*	
1836	26	24	2	
1837	11	10	1	
1838	10	9	1	
1839	10	9	1	
1840	2	2	0	
1841	3	3	0	
1842	5	5	0	
1843	4	3	1	
1844	6	3	3	
1845	10	8	2	
1846	2	1	1	
1847	0	0	0	Un hito en la punición.
1848	16	14	2	
1849	4	4	0	
1850	1	1	0	
1851	0	0	0	
1852	3	3	0	
1854	1	1	0	
1855	1	1	0	
1856	2	2	0	
1857	1	0	1	
1858	0	0	0	
1859	3	3	0	
1860	0	0	0	
1861	0	0	0	
1862	3	3	0	
1863	1	1	0	
1864	0	0	0	
1865	0	0	0	
1866	66	66	0	Año record de castigos.
1867	8	8	0	
1868	—	—	—	
1869	—	—	—	
1870	—	—	—	

Sesenta y nueve años: 702 sentenciados, 649 ejecutados y 53 indultados.

De las cifras anteriores de sentenciados, 460 lo fueron encontrándose en la cárcel de la Corte, 154 en la cárcel de villa de Madrid, conocida por el "Saladero", y 88 en los cuarteles militares.

Sucinto resumen de las ejecuciones *practicadas en España* en la jurisdicción ordinaria:

1869: Cinco.
1870: Diez.
1873: Tres.
1874: Trece.
1875: Dieciocho.
1876: Veintidós.
1877: Veintiocho.
1878: Dieciocho.
1879: Regicida frustrado Juan Oliva Moncón, con Alfonso XII.
1880: Regicida frustrado Francisco Otero González, con Alfonso XII.
1883: Indeterminado.
1884: Ocho ejecuciones en el mismo acto, Jerez de la Frontera, por los verdugos de Madrid, Burgos y Albacete.
1886: Dos.
1887: Cuatro en el mismo acto. Tres autores del famoso crimen de la Guindalera —dos hombres y una mujer—, por asesinato de su marido.

1890: Once. La última pública en Madrid, Higinia Balaguer Ostalé, condenada por el crimen de la calle de Fuencarral; la de Claudia Martínez Aguadé, por el crimen de la calle de la Justa, y la de Miguel Medina, "Carretero", de ochenta años, en Granada.

1892: Doce. En Jerez, en el mismo acto, cuatro agarrotados por los verdugos de Madrid, Sevilla y Granada; la de Santiago Salvador, el anarquista que colocó, mejor dicho tiró, una bomba en el teatro Liceo; la del cabo Bezares, el primer "trabajo" del celebérrimo Gregorio Mayoral Sendino, verdugo de Burgos, el 10 de abril.

1894: Cuatro.

1896: Cuatro. Agarrotamiento de Josefa Gómez, "La Perla Murciana", por haber matado a su marido. El propio verdugo de Valencia, Pascual Teu, telegrafió al Gobierno solicitando el indulto.

1897: Dieciocho. El 4 de mayo se ajustició a los cinco anarquistas de Barcelona por el atentado en la procesión del Corpus. El 20 de agosto dio garrote a Michael Angiolillo, asesino de Cánovas del Castillo, el verdugo Mayoral.

1898: Nueve.

1899: Quince.

Resumiendo: De 1867 a 1899 se dictaron 1.145 sentencias, ejecutándose 398.

1900: Quince. Entre ellas, la del cura de Locubin Julián Anguita, el 8 de julio, por haber matado a su padre y estar amancebado con su madre.

1901: Siete.

De 1902 a 1906: Dos en cada año.

1907: Ninguna.

1908: A partir de este año se publica la "Estadística de la Administración de Justicia en lo criminal", por el Ministerio de Justicia.

Verdugos españoles contemporáneos:

Roque Brizuela. Salamanca, 1803.

José Carnero. La Coruña, 1803. Ejecutó al general Porlier.

Antonio Pérez-Sastre. Madrid, 1824-1863, tres generaciones.

Gregorio Mayoral Sendino. Burgos, 1892-1928. "Despachó" a 56.

Casimiro Municio Agueda. Madrid, 1920-1935.

Lorenzo Huertas. Granada, 1896.

José González Irigoyen. Zaragoza, 1840-1896. Ejecutó a 192 reos en sus cincuenta y seis años.

Severo González Ramón. Barcelona.

Florencio Flores Estébanez. Valladolid, 1947-1953, que se retiró.

Francisco Giménez Valdés. Albacete, 1875-1890.

Francisco Ruiz Castellanos. Madrid, 1884-1890.

Pascual Teu. Valencia, 1889-1895.

Cándido Cartón. Madrid, 1947-1950. Se expatrió a la Argentina. Murió en 1970.

Nicomedes Méndez. Barcelona, 1894-1900.

Cesáreo Fernández Carrasco. Madrid, 1897-9 de marzo de 1909.

Rogelio Pérez Cicario. Barcelona, 1919-1924. Asesinado el 28 de mayo.

Bernardo X X. Sevilla, 23 de mayo de 1949-1972, que murió, ajusticiando a 13 reos.

Antonio X X. Madrid, 11 de julio de 1950, *en activo* hasta 1973. Veinticinco ejecutados.

Vicente X X. Barcelona, 25 de febrero de 1952, *en activo*. Catorce ajusticiados hasta 1973.

La última ejecución en garrote hasta la fecha es la de Jesús Ríos García Romero, en Madrid, el sábado 3 de diciembre de 1966.

(EXTRET DE LA REVISTA "PRETOR" NUM. 75 - MAIG-JUNY - 1973)

2 DE MARÇ 1974

Las últimas doce horas de un condenado

(EXTRET DE "EL CIERVO" MAIG 1974)

"Previo el "enterado" del Gobierno, en la mañana de hoy, ha sido ejecutada la sentencia de muerte impuesta a Salvador Puig Antich por Consejo de Guerra, celebrado en esta Plaza de Barcelona y que fue confirmada por el Consejo Supremo de Justicia Militar. Barcelona, 2 de marzo de 1974". (Nota de la Capitanía General de la IV Región).

"Doce horas así no se las deseo ni a mi peor enemigo", dice Oriol Arau, uno de los abogados de Salvador Puig Antich. Y explica la tensión de las doce horas que precedieron a la ejecución en el garrote vil. *"Me comunicaron que debía estar a las nueve menos cuarto de la noche en la cárcel. Eso suponía que ejecutaban a Salvador. Le comuniqué la sentencia a las diez menos veinte; le dije que el gobierno se había dado por enterado y que, de momento, no había indulto. Entonces entró el juez y le leyó el fallo de la sentencia. Yo le dije que me iba al colegio de Abogados para hacer gestiones..."*

—¿Qué gestiones?

—Se había intentado conectar con el Papa, los obispos, el Cardenal Jubany y hasta se hicieron otras gestiones más directas. Con el Papa hubo contactos los días anteriores; también con Willy Brandt, que me hizo llegar su pésame hace pocos días.

—¿Cómo reaccionó Salvador cuando se le leyó el fallo?

—Estaba muy nervioso, porque lo habían sacado de la cama para llevarle al locutorio. Sin embargo, se mantuvo bien, con enorme dignidad. Lo dejé a las diez menos cinco. El, entonces, escribió tres cartas que han estado retenidas hasta hoy; una a su hermano mayor, Joaquín, que reside en Nueva York, otra para la chica con que salía y la tercera para sus tíos, a los que siempre había querido mucho. Fui a buscar a tres de sus hermanas para que lo acompañasen aquella noche. No quise avisar ni a su padre, que está enfermo del corazón, ni a su hermana pequeña.

12 de la NOCHE: ALGO MAS TRANQUILO

Volví a la cárcel a las 12 de la noche, aproximadamente, con sus tres hermanas, a las que preguntó cómo se encontraba su padre. El estaba algo más tranquilo y ya había escrito las cartas. Los dejé juntos en el locutorio y discutí con el juez instructor y un capitán de Sanidad porque me dijeron que no podría estar presente en la ejecución. Insistí sin éxito hasta cansarme, porque ni en el Código, ni en el Reglamento de Prisiones se indicaba que el abogado no podía estar presente. Di varias vueltas por el patio de la cárcel y volví al Colegio de Abogados para enterarme si algunas gestiones habían dado fruto.

—¿Qué ambiente había en el Colegio?

—De una tristeza enorme y de impotencia absoluta. En una sala había un grupo numeroso de colegiados esperando noticias, como yo... No las hubo. Salí a tomar un bocadillo pero no pude más que empezarlo. A las tres menos cuarto regresé a la cárcel. El seguía con sus hermanas. Durante una hora habían callado todos para descansar.

TRES DE LA MADRUGADA: ¿DONDE LO ENTERRAREMOS?

"Me llamó el juez instructor para decirme que el auditor quería que yo le preguntase a las hermanas de Salvador si tenían o no alguna tumba o nicho en cualquier cementerio. Yo me negué al principio a preguntarlo, aunque lo hice más tarde a través de un cuñado de Salvador. Ellos decían que si no teníamos un lugar para enterrarlo, su cadáver iría a la fosa común. Nosotros, por fin, decidimos alquilar un nicho.

Entonces, más o menos a las tres, llegó un sacerdote salesiano que había sido profesor de Salvador, porque él no había querido saber nada de los curas de la cárcel. Desde hacía tres meses estaba enemistado con ellos... El salesiano me pidió que le preguntara a Salvador si quería recibirle. Salvador accedió y el sacerdote estuvo con él y sus hermanas como un amigo más. Salvador estaba cada vez más nervioso, pero conservaba su serenidad... A las 5,30 volví al Colegio de Abogados para ver si las gestiones habían prosperado. A las 6,30 regresé a la cárcel y entonces me comunicaron que las hermanas de Salvador tendrían que irse a las 7,30 y yo a las 8,30. Me negué, apoyándome en el Código de Justicia Militar y logré que me dejaran estar con Salvador hasta las 9,25.

HASTA LAS 9,20 CONSERVO LA ESPERANZA

A las 7 de la mañana les dije a las hermanas de Salvador que avisaran a su padre, porque los diarios de la mañana comentaban que la sentencia, si no había indulto, se ejecutaría antes de las diez y creí que era peor que el padre se enterara a través de los periódicos... Salvador mantenía aún la esperanza de que llegara el indulto. Cada vez que volvía del Colegio me miraba, interrogativo. Y cuando salía a ver como iban las gestiones, sabía que él aún confiaba en un golpe de suerte... Hablamos un poco de todo: de política, comentando las elecciones británicas, del Japón, del problema de la leche... A las 9,15 me dijeron que ya tenía que irme. Le dije a Salvador que salía a ver como seguían las gestiones. Le dí la mano y el me abrazó. Estuvimos abrazados dos o tres minutos. Se despidió como siempre, "Adiós guapo" —me dijo. Pero su tono de voz era quizá distinto. Yo creo que al verme salir se dió cuenta de que no quedaba ninguna esperanza. Ya no volví a verle vivo. Vi su cadáver horas después en el depósito del cementerio. Y no pude asistir a su entierro, porque no me dejaron entrar.

R. E.

SR. CAPITAN GENERAL ...

"Sr. Capitán General de Barcelona. *Dos de Abril de 1974*

Muy señor mío: Le ruego haga llegar a mis hermanos cristianos, subordinados suyos, que formaron el Tribunal del Consejo de Guerra del 8 de Enero ppdo. la siguiente nota que leí en asamblea cristiana:

— Soy uno de los dos curas que pudimos asistir al entierro de Salvador Puig Antich. Como sacerdote católico, testigo ocular del triste y desgraciado proceso realizado en el Consejo de Guerra de Barcelona y Consejo Supremo de Justicia Militar de Madrid, y ya que somos Estado confesional, o sea tribunal cristiano presidido por el Santo Cristo, lo que hace que quedemos implicados todos los cristianos, en conciencia he de proclamar y pongo a Dios Vivo y Verdadero por testigo, que se ha cometido una tremenda e irreparable injusticia. Levanto mi voz y declaro — soy inocente de la sangre de este muchacho — no como lo decía Pilatos, sino Daniel, en el también inicuo proceso de Susana: Señor Dios nuestro, apiádate de tu Pueblo que ha derramado dangre.

En el Antiguo Testamento, Génesis, cap. 37, leemos en la historia de José... "sus hermanos le vieron de lejos y antes que se les acercara conspiraron contra él para matarle, y se decían mutuamente: por ahí viene el soñador, ahora que viene matémosle... Rubén les dijo: no atentemos contra su vida, no derraméis sangre, echadle a ese pozo que hay en el páramo, pero no pongáis la mano sobre él... Dijo judà a sus hermanos: ¿qué nos aprovecha su muerte? ... venid, vamos a venderlo pero no pongamos la mano sobre él porque es nuestro hermano, carne nuestra".

Señor Jesús, que viniste a completar la ley, ilumínanos, transfórmanos para que consiguiendo la actitud de nuestros hermanos Rubén y Judá, lleguemos finalment a conseguir tu actitud proclamada en el Sermón de la Montaña, para todos tus seguidores.

Muy agradecido, le saludo atentamente. Firmado : **Roberto Pons Rovira, vicario de San Francisco de Sales."**

HEINZ CHEZ MORÍ ESTIMANT I PERDONANT

(EXTRET DE DOCUMENTS D'ESGLÉSIA NUM. 170)

per joan de la c. badell, s. j.

«Nosaltres sabem que hem passat de la mort a la vida, perquè estimem els germans» (1Jo 3:14).

Així sintetitzaria la mort de Heinz Chez: morí estimant.

Em cridaren des de la presó provincial de Tarragona perquè atengués religiosament, si m'ho demanava, Heinz Chez, que havia de ser executat el dia següent. Eren dos quarts de deu del vespre de l'1 de març del 1974.

A la presó, un funcionari m'indicà que li semblava que el reu pertanyia a l'Església Evangèlica. Vaig anar a buscar el pastor d'aquesta Església. Malgrat l'hora, les seves moltes ocupacions i la missió no gens agradable que li proposava, ho deixà tot i va venir amb mi, apressadament, a la presó.

Tot i que Heinz indicà, per mitjà d'un funcionari, que, de moment, no requeria la nostra assistència religiosa, però que sí que acceptava la nostra companyia. Vam passar, doncs, on ell es trobava; devien ser cap a les dotze de la nit.

Jugàrem amb ell i altres funcionaris al parxís. Fou el meu company de joc. Les seves fitxes blaves, color de cel, les meves, verdes d'esperança. Estava al cas de totes les jugades, indicant amb noblesa als nostres contrincants llurs fallades, tot i que ens perjudicaven a nosaltres... Guanyàrem totes les partides, menys una...

Entre partida i partida xerràvem de tot. Li vaig preguntar sobre les seves creences religioses. Em digué que era catòlic i que els seus pares també. Això no obstant, a instàncies meves i de l'Enric, el pastor continuà amb nosaltres; la seva presència ens ajudava i les seves creences —tan iguals a les nostres, en el que és fonamental— ens encoratjaven.

Allà sortí que havia perdut els seus pares als cinc anys, desapareguts durant la guerra. Fou portat a centres on es concentraven centenars d'infants abandonats. La duresa d'aquests centres, on càstigs severs per entremaliadures d'infant eren llei... El record lluminós de la seva primera comunió, als onze anys. Escolà amb les característiques males passades de beure's el vi de les canadelles...

En el seu trotar pel món, les ciutats que li plagueren més: Montecarlo, per les seves diversions, Roma, per les seves obres d'art i monuments...

Manifestà públicament creure en Déu i en Jesucrist, el nostre Salvador. Coneixia bé la seva vida...

Els funcionaris de la presó es desfeien —aquesta és la paraula— en un devessall d'afectes i atencions. La més petita insinuació de l'Enric era satisfeta puntualment: cigarretes, vi, cervesa, conyac, cafè, pastes... Ho acceptava amb mostres d'agraïment...

Eren cap a les tres, no ho sé exactament; se'ns va avisar que hi havia l'advocat defensor i el degà del Collegi d'Advocats. Els rebé cordialment. Una onada d'esperança envaí aquell recinte: qui sap si tocaria el telèfon amb la trucada alliberadora... Ells, els advocats, estarien treballant, fins al final.

Clarejava, aixecà el cap vers la llum que es filtrava per les reixes de la finestra. «Potser —digué— serà per a mi la darrera matinada». Es féu un silenci per a reprendre el joc...

«¿Com és que avui no toquen diana?». «És per respecte a tu». Un somriure d'agraïment il·luminà la seva cara. «Quanta gent s'està avui preocupant per mi».

Eren les vuit. Entrà el cap de servei. Amb emoció continguda li va indicar que la trucada telefònica esperada no sonava. Que, si era creient, procurés arranjar els seus assumptes amb Déu. «També —digué— em va tocar de comunicarho al meu pare, abans d'una operació que li costà la vida. Amb el mateix afecte li ho dic a vostè». Parlà amb claredat i convicció...

Vaig quedar sol amb l'Enric. El Crist eucaristia, que ens havia acompanyat durant les dotze hores des de la caixeta daurada, vora nostre, il·luminà la seva ànima, com el dia de la seva primera comunió: «El Cos de Crist guardi la teva ànima per a la vida eterna». La Unció dels Malalts li infongué força per a comprendre el valor del sofriment i de la mort. Mirant el crucifix, regal de la meva mare el dia de la meva primera missa, el prengué entre les seves mans per besar-lo: «Ell morí sense amics, jo, en canvi, moro envoltat d'amics».

«Enric, promet-me que et recordaràs de mi quan estiguis al Regne». Una abraçada i un bes fou la resposta.

El pastor evangèlic també entrà. Li suggerí que confiés en Jesucrist i pregà, en veu alta, per ell. Hi havia, enmig del dolor, serenitat i pau...

Eren les nou. Se li anuncià la immediata execució. S'acomiadà dels funcionaris i els demanà perdó, per si els hagués molestat en alguna cosa durant la seva estada a la presó. Aquests, per la seva banda, li estrenyeren la mà, indicant-li que estaven contents del seu comportament. «Sí —digué—, però tard».

«¿Vols que comuniquem a algú algun desig, alguna voluntat?».

«No, no tinc ningú al món. Doneu les meves poques coses al company portuguès, que, crec, és el més necessitat de la presó».

Li oferiren l'última cigarreta i una mica de conyac, que acceptà amb mostres d'agraïment. Una vegada més ens abraçàrem.

El van emmanillar, sense que oposés la més petita resistència. Preferia que no li tapessin la cara, volia veure'ns, però, finalment, ho acceptà. Així, amb la cara tapada, em besà. «Fins aviat, Enric, no m'oblidis».

Amb el crucifix entre les seves mans, abraçat amb mi, el vam acompanyar al lloc de l'execució: «garrot vil». Ni per tot l'or del món acceptaria de presenciar un moment tan tràgic...

Una caixa pobra, sense polir, sense creu, acollí el cos exànime del meu estimat amic Enric. El cap de servei collocà dins de la caixa el crucifix de la meva mare...

Acompanyat del pastor evangelista li vaig resar un respons. Més tard, celebraria la missa en sufragi de la seva ànima, també unes altres quatre, diumenge i dilluns. A la parròquia, on està enclavada la presó, celebrarien, dies després, un funeral.

Heinz Chez, de 33 anys, morí el 2 de març del 1974, estimant i perdonant. Que descansi en pau!

---

* *El Correo Catalán*, 12-13 abril 1974. [R. V.]

NOTA

En explicar la mort edificant de Heinz Chez, no pretenc de cap manera justificar els atropellaments que pogués cometre durant la seva vida.

El Crist, quan digué al bon lladre: «Avui mateix estaràs amb mi al Paradís», és clar que no pretengué lloar les seves malifetes sinó el seu amor i el seu penediment que demostrà a la creu.

Repercussions de la carta de Mn. Robert al Capità General

Degut a aquesta carta de Mn. Robert Pons i Rovira, les Autoritats Militars el criden a declarar, notificant-ho prèviament al Cardenal de Barcelona.

Mn. Robert es presenta al Govern Militar i en la seva deflaració fa constar:

> *" Que como cristiano y sacerdote y fiel a su conciencia tuvo que interpelar, exhortar, amonestar a los componentes de un Tribunal Militar en su calidad de cristianos, es decir, que me dirigía de "cristianos a cristianos" en plan particular y desconociendo sus señas personales solicité a su Superior, en este caso el Sr. Capitán General, que tuviera la bondad de trasnsmitirles mi carta (pienso que el Capitán General pudiera acceder o denegar mi petición, simplemente). Mi intención es totalmente intereclesial, a este fin lo puse en conocimiento de nuestro superior, el Sr. Cardenal, explicitándole en mi carta a él dirigida, mis respetos a los altos organismos a que estos hermanos pertenecen en su vida civil."*
>
> *"Quisiera añadir la sorpresa que tuve al recibir la presente citación del Juzgado Militar, ya que mi actuación no quería ni quiere moverse más que en el ámbito del pueblo de Dios".*

L'Autoritat Militar va elevar el procediment previ a Expedient Judicial, núm. 104-IV-74 i va citar Mn. Robert per ferli saber que se l'acusava de "irrespetuosidad a Autoridades Militares". En descàrrec, el 6 de juny declarà, fent constar els mateixos arguments al·ludits en la seva primera declaració.

El mes d'octubre, el Vicari Episcopal de la Zona, P. Bayó, va consultar a Mn. Robert on voldria complir una pena de 15 dies d'arrest que li havia imposat l'Autoritat Militar, car el Bisbat, a instància de la mateixa, l'havia de designar.

Mn. Robert, en carta del 25 d'octubre, va declinar la deferència, car:

> *"escollir lloc seria un contrasentit, ja que penso que la meva actuació és totalment intereclesial i, per tant, no puc admetre de ser emplaçat voluntàriament davant la jurisdicció militar per l'esmentat fet".*

El Vicari General de l'Arquebisbat, el dia 30 de setembre, envia ofici a l'Excm. Sr. Capità General, en el qual es diu:

"Hemos decidido que dicho sacerdote pueda cumplir la sanción privativa de libertad que le ha sido impuesta, en el Monasterio Benedictino de Nuestra Señora de Montserrat".

NOTA FINAL – Mn. Robert complí aquests 15 dies d'arrest, fent vaga de fam en disconformitat amb la disposició de les autoritats.

POEMES

L'AJUSTICIAT

Lligat de mans, lligat de cor
ha deixat l'esperança a la llitera
és l'hora de l'albada trista d'un nou dia
amb un sol sense força
bonic
sempre innocent
dia sense dinar, dia sense migdia
sense tarda, sense vespre
sense grills o amor nocturn

Lligat de mans, lligat de cor
sent de debò el vent fred que el desempara
sent el tronc de fusta i el trist seient d'esglai
i ell veu ben clarament
com el drap que amaga el rostre
del món i de la vida l'amaga sempre més
i escolta netament com el cargol es gira
i es sent ben viu i jove
com quan era un infant

La vida li grinyola i el cargol se li nua
sent que el respir li plora com nau que deixa el moll
uns homes massa justos a un infant que fred sua
ja li trenquen la culpa ja li trenquen el coll.

RAMON MINOVES

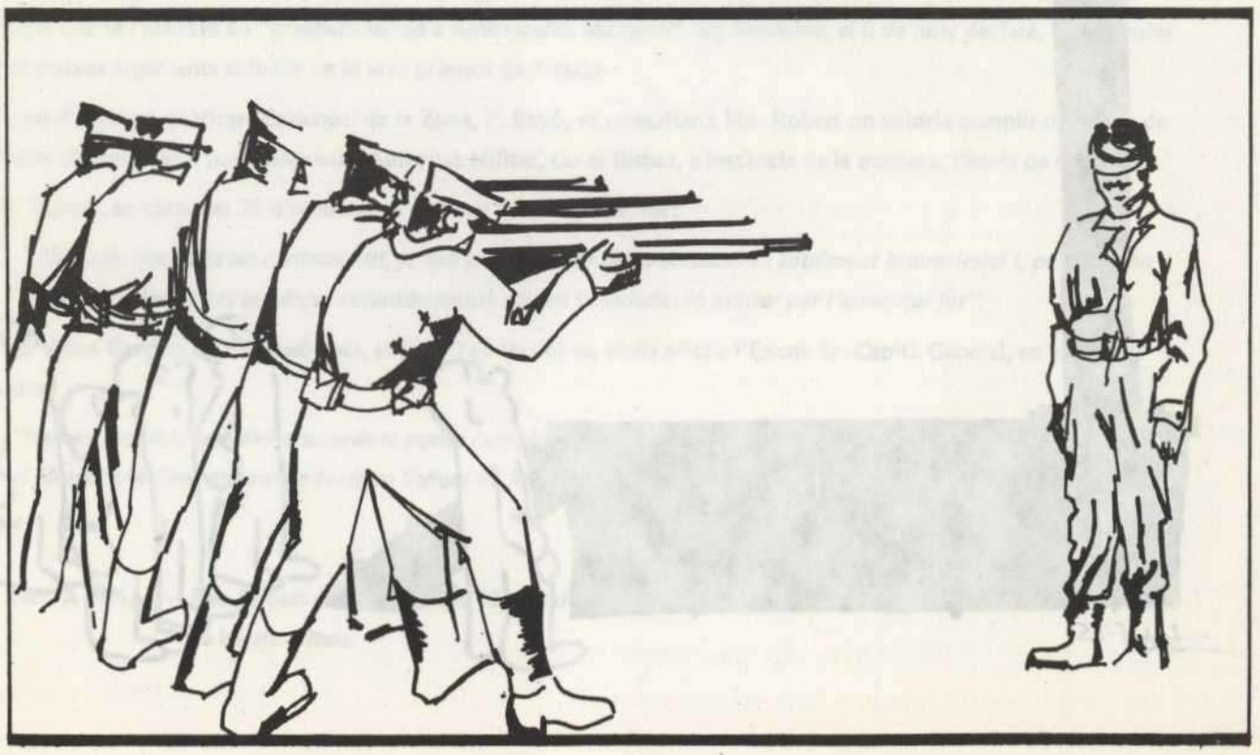

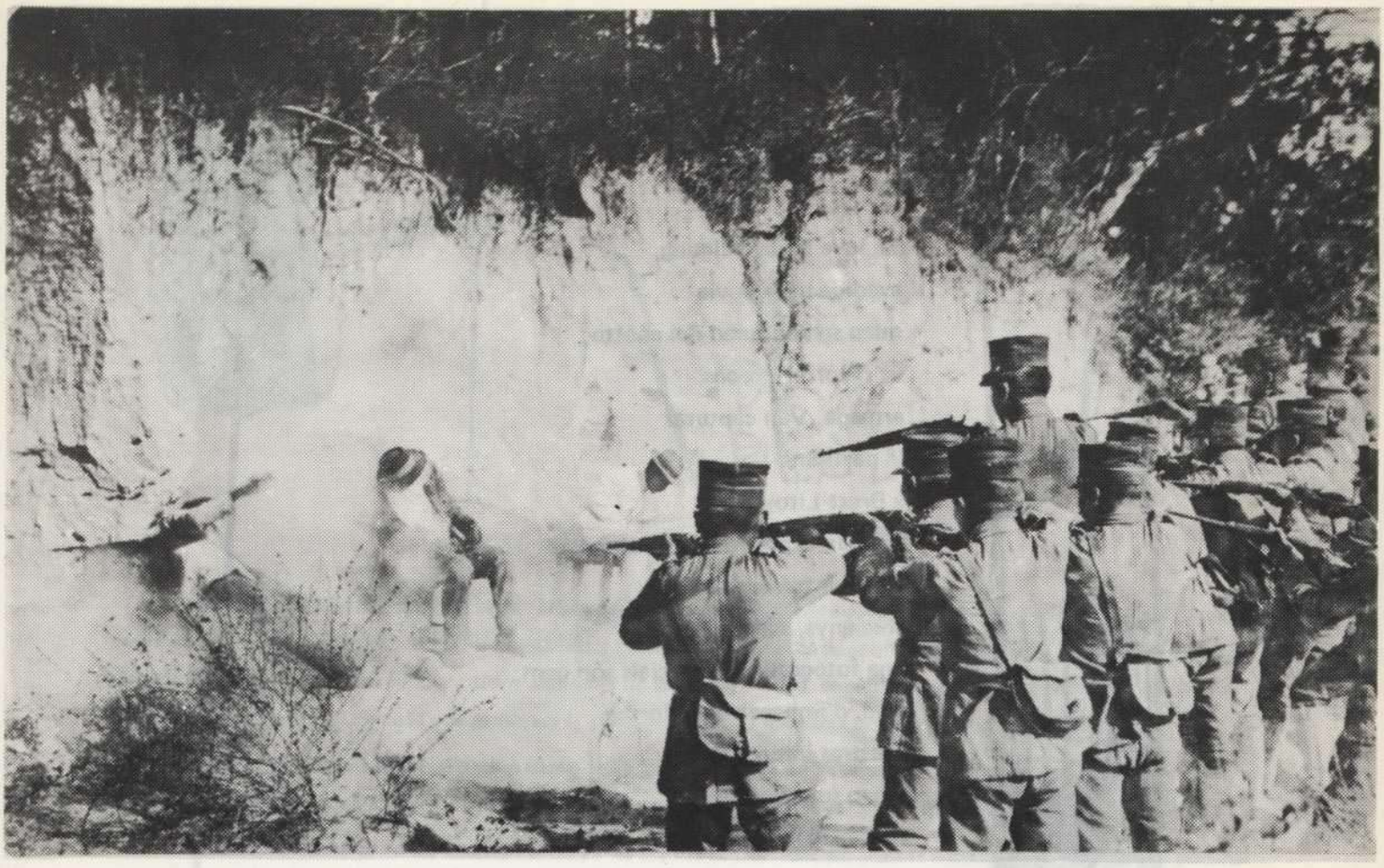

QUIET, COR MEU

Dorm, fill meu, tot era broma.
Els fusells no anaven carregats.
El pare ha sortit amb ells a nedar.
No fan mal a ningú.

Dorm, fill meu, tot era un somni.
El pare ni tan sols ha cridat.
Homes bons l'aguantaven.
No ha fet més que una tombarella.

El pare tornarà aviat.
Ha anat al prat a caçar papallones.
N'ha caçada una de molt bonica per a tu.

Quan seràs gran et diré
el que va passar, per què el pare no hi és.
Aleshores, fill meu, vull que estiguis ben quiet...

Quiet, cor meu, ben quiet, fill meu!

JOHANNES ROBERT BECHER
de "A la paret escrit amb guix"

INFORME

La jove Bajla Gelgung,
evadida a Varsòvia
quan se l'enduien del ghetto,
va recórrer boscos,
armada. Van capturar
la partisana
a Brest-Litowsk,
duia un capot militar (polonès),
la van interrogar oficials
alemanys, s 'en conserva
una fotografia, els oficials són gent
jove, d'impecable uniforme
i rostres impecables,
tenen una actitud
correctíssima.

JOHANNES BOBROWSKI
de "A la paret escrit amb guix"

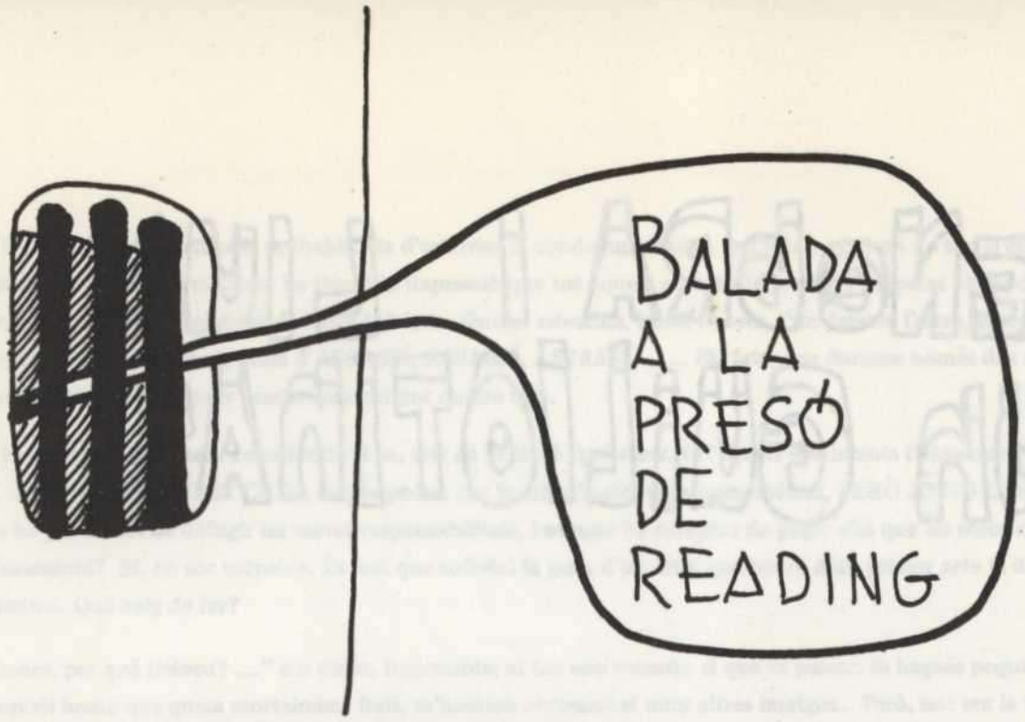

El vent de la matinada va fer sentir el seu gemec, però la nit continuà, sobre el seu teler gegant el teixit de les tenebres es va devanar fins que cada bri quedà teixit i mentre pregàvem es va apoderar de nosaltres la por de la Justícia del Sol. El vent planyívol va rondar entorn dels murs de la presó fins que, com una roda giratòria de ferro, vam sentir arrossegar-se els núvols. Oh, vent que gemegues! ¿Què hauríem fet nosaltres per merèixer aquell vigilant?

Per fi vam poder distingir l'ombra dels barrots com si una ventalla forjada projectés sobre la paret de la cel·la que estava davant del meu llit de llistons i vaig saber llavors que en un racó de món l'albada terrible de Déu era roja.

A les sis escombràrem les nostres cel·les i a les set tot estava tranquil, però el tremolós impuls d'un vol poderós va semblar omplir la presó, perquè ara el Senyor de la Mort amb el seu gelat seient s'havia endinsat dins d'ella per tal de matar.

Tres metres de corda i un tauló de corredera és tot el que ha de menester una forca; així amb la corda d'obrobi va arribar aquell Herald a complir la seva obra secreta. Èrem com gents que un pantà immund avancessin a les palpentes; no ens atrevíem a sospirar una pregària ni a desfogar lliurement la nostra angoixa: alguna cosa havia mort en cada u de nosaltres, i el que havia mort era l'Esperança. Perque la feroç Justícia de l'Home segueix el seu camí sense la més petita desviació: mata el feble, fereig el fort i la seva marxa és mortífera i implacable. Amb la seva planta de ferro mata al fort la monstruosa parricida!

.....

Esperàvem el toc de les vuit. Les nostres llengües resseques eren llapissoses, perquè el toc de les vuit és el del Destí que fa malhumorat a un home, i el destí empra un nus ben corredís per a l'home millor i per al pitjor.

Calia sols esperar el proper senyal. Per això romaníem silenciosos i immòbils com a pedres en el fons d'una vall solitària; però el cor de cada u de nosaltres batejava acceleradament com un boig fent batre el tambor!

Amb sobtada commoció el rellotge de la presó féu vibrar l'aire i de tota la presó s'aixecà un gemec, com un imponent crit repercutit pels pantans estremuts dels leprosos en el seu indret. De la mateixa manera que es veuen les més extremidores coses en el cristall del son vam veure la greixosa corda de cànem penjada de la biga i escoltàrem la pregària que el collar del botxí va estrangular en un crit extremidor.

I el dolor que el sacsejà fins a fer-li atènyer aquell crit esquinçador i el seu remordiment espantós i les suors de sang, ningú no els va conèixer millor que jo, perquè el qui viu més d'una vida ha de morir també més d'una mort!

"BALADA DE LA PRESÓ DE READING" d'OSCAR WILDE

TENEBRA I LIUM D'UN GUILLOTINAT

REFLEXIONS DURANT I DESPRÉS DEL JUDICI

Les últimes frases de l'advocat defensor de *Jaques Fesch*, ciutadà francès, acusat d'homicidi, jutjat, condemnat a mort i *guillotinat* a l'edat de 27 anys el primer d'octubre de *1957*, durant el judici:

"Sembla que us fa falta la imatge ideal del criminal que ho ha d'haver previst tot. Creieu veritablement que tot això ha succeït amb aquesta voluntat de matar que ara hom atribueix al meu client? Qui ha volgut matar un agent? D'on hauria tret l'odi contra aquest policia? L'atzar l'ha tenallat dintre d'una tràgica acció i l'ha conduït, és veritat, a manifestar-se criminal d'ocasió. El, ha actuat bojament, ha disparat en la follia de la persecució. Ha d'ésser, per això, condemnat a mort? Jo us pregunto una cosa: la mort que hom li desitja, aquesta mort és proporcionada a la que ell ha donat? Ahir era la mort dins la desfeta de la voluntat encegada per l'instint animal. DEMÀ, SOBRE EL CADAFALC, SERÀ LA MORT PER LA FREDA DETERMINACIÓ DE LES VOSTRES VOLUNTATS. Ahir, era la mort donada amb atordiment, dintre de la concatenació de les circumstàncies. DEMÀ, SERÀ LA MORT MINUCIOSAMENT PREPARADA. Seria simplement canviar el coll d'una camisa. NO! NO HI HA CAP CRIM QUE MEREIXI UN ALTRE CRIM! ".

Dempeus, Jaques, que té vint-i-set anys, escolta la sentència i no diu ni una paraula.

Després del judici, Jaques Fesch ha escrit les seves reflexions de durant i després del judici. Aquí n'hi ha algunes:

"...Hom es prepara al procés sense gaires il·lusions; demés, el temps ha fet la seva obra. Tot és tan vell! Per la meva part, i sense perdre de vista la gravetat del meu cas, hi havia una incoherència tan gran en tots els meus actes, que em semblava que aquests sorgirien naturalment.

Si acceptava d'ésser jutjat? Francament, no. Em sentia abatut i sabia que, abans que tot, calia pagar AQUEST ASSASSINAT INVOLUNTARI al preu d'un crim imperdonable, a fi que l'exemple fos donat. L'EXEMPLE... quina monstruositat! Com si hom hagués de pagar uns futurs crims hipotètics... fins que arriba el dia. Hom se sent las, amb una tendència a la fatalitat i exasperat demés per aquest rescalfament que torna venir a la superfícies tres anys després.....

... sentia una mica de menyspreu per aquets homes que es juguen sense cap risc la vida d'un dels seus i que menteixen conscientment per obtenir allò que llur orgull professional o llur interès exigeixen. Com si no fos prou tètrica la veritat!

... Hom pledeja a qui té més probabilitats d'estalviar la condemna capital de l'interessat i un no sap si el que es diu és fals o cert. En aquell moment he tingut la impressió que tot aquest espectacle ja estava preparat abans del procés; l'últim esforç de la canilla abans d'abatre la bèstia. Quatre advocats, hores i hores, l'un darrera l'altre, van martellejant l'esperit del jurat amb els mots d'ASSASSÍ, ASSASSÍ, ASSASSÍ, ... Els fets, que duraren només dos o tres minuts, foren dissecats, analitzats i comentats durant quatre dies.

... He demanat a la meva consciència: i tu, què en penses? què sents, tu? quins sentiments t'envaeixen? Sóc culpable, sí. HE COMÈS AQUEST CRIM, empès potser per la meva herència temperamental, PERÒ JO NO L'HE PAS VOLGUT. No he pas cercat de defugir les meves responsabilitats, i sempre he acceptat de pagar allò que els meus crims mereixen. L'assassinat? Sí, en sóc culpable. És just que sofreixi la pena d'un crim que prové d'un primer acte ja de per ell mateix criminal. Què haig de fer?

"Doncs, per què tiràveu? ...." em direu. Impossible; ni tan sols recordo el que va passar. Si hagués pogut veure el rostre d'aquell home que queia mortalment ferit, m'haurien obsessionat unes altres imatges... Però, no: era la foscor completa..... També hauríeu de condemnar a mort el xofer que, imprudent i mig borratxo, mata un vianant....., Posat al lloc dels agredits. Teniu raó, però això només són uns fets. Per ventura Déu només jutja uns fets?

Comprenc la utilitat social d'una llei; però, francament, aquesta aixafa els sentiments de l'interessat. Em pregunto: CONDEMNAT A MORT A FRANÇA, PERÒ. . . . I EN UN ALTRE LLOC, QUÈ? Resseguiu la llista de països on la pena de mort ja no existeix. Limitacions de les institucions humanes..., diria Pascal. I encara: la societat, no és una mica responsable de tot això que passa? El seu deure és de protegir, d'acord; però també d'ajudar aquells qui potser han rebut menys que els altres. Aquesta inflexibilitat frapa i no afavoreix en canvi l'esclat de sentiments generosos."

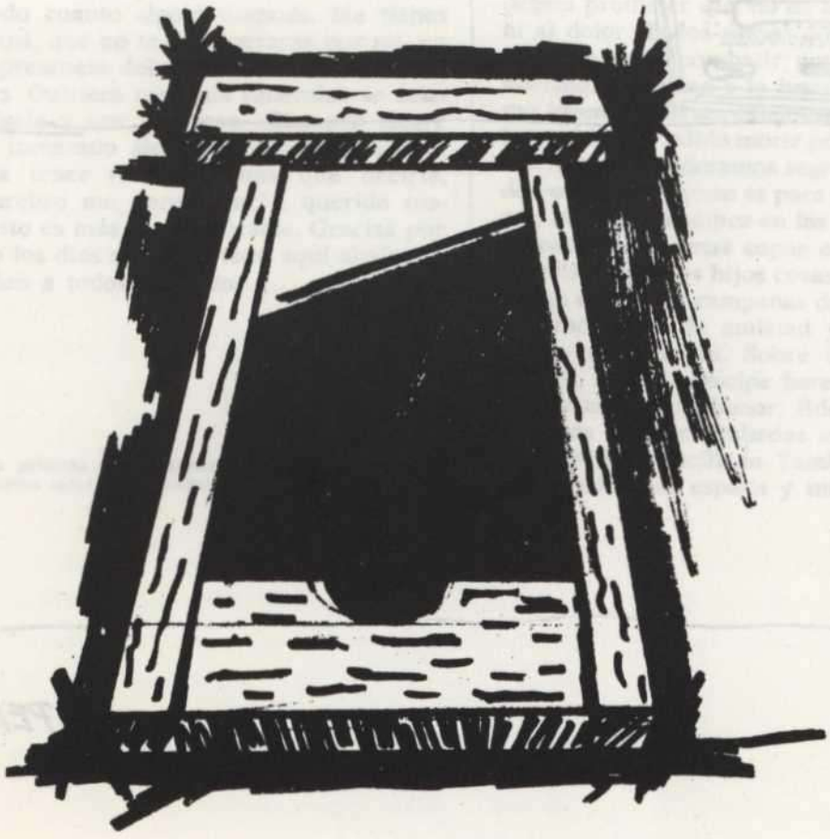

PERICH

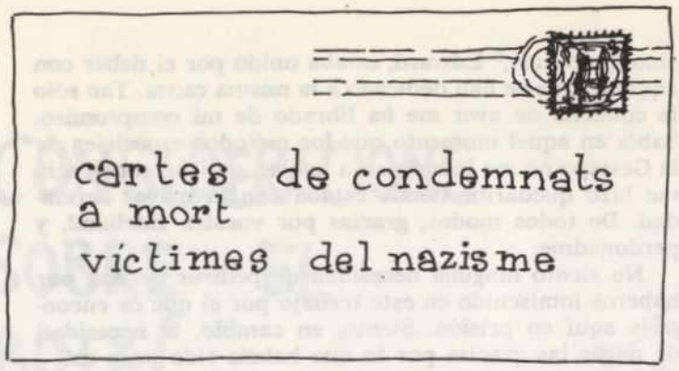

Lars Bager Svane

De 25 años, aprendiz. Desarrolla actividades para el servicio de espionaje inglés.

29 de abril de 1944

Querida madre,

así, pues, han venido. Son las 3 y no me quedan más que dos horas de vida. Soy tan joven que creía que la vida tenía para mí aún muchas perspectivas, pero no tengo miedo de morir; cuando empecé el trabajo, sabía el riesgo a que me exponía. Dinamarca me olvidará pronto, pero con todo no lamento lo que he hecho por mi amada patria. Muchos me seguirán seguramente, pero un hermoso día Dinamarca será de nuevo libre, y lo que ha sucedido no habrá sido en vano. La guardia puede morir, pero no dejará nunca de existir.

Querida madre, lees a diario con la mayor tranquilidad noticias acerca de la muerte de miles de personas, intenta soportar mi muerte con la misma calma, yo no soy sino uno de tantos. Saluda de mi parte a papá, ya verás como pronto volverá a casa y pasaréis juntos muchos años dichosos. Gracias por los bellos años de mi infancia y por todo cuanto siguió después. Me tienes que prometer, mamá, que no te desesperarás por mí, no vale la pena. La presencia del capellán me hace estar tranquilo y sereno. Quisiera que mis funerales se celebrasen en una iglesia y que cantasen «Siempre alegre cuando vas»;[1] he intentado siempre vivir siguiendo el verso final. Creía tener muchas cosas que decirte, pero ahora mi cerebro me parece vacío, querida madre, pero quizás esto es más que explicable. Gracias por toda tu bondad en los días que he estado aquí abajo.

Que os vaya bien a todos, queridos.

Vuestro

Lars

1. Son las primeras palabras de un himno religioso danés cantado, a menudo, por los partisanos antes de su fusilamiento.

Christian Ulrik Hansen

De 23 años, estudiante de teología. Se dedica particularmente al transporte y ocultación de las armas y de los materiales lanzados por los aliados. Mientras se encuentra en las cárceles de Alborg se niega a seguir a algunos patriotas que, en el intento de salvarlo, se han introducido en ellas disfrazados de albañiles.

(Escrita en hojas de papel higiénico a sus compañeros de lucha y de prisión.)

Cárceles Vestre, 21 de junio de 1944

Amigos,

muy probablemente, este saludo mío será el último. Ayer el tribunal militar alemán me condenó a muerte y, aunque he formulado la petición de gracia, debo estar preparado para despedirme de este mundo.

Soy joven, amo la vida y me es difícil decir adiós. Difícil decir adiós a la muchacha amada, a los familiares y a los amigos. Es difícil, pero todo lo contrario es inútil. Para que un pueblo pueda vivir, es necesario que alguien muera.

Si un día os enteráis de que he sido fusilado, me debéis prometer que no os entregaréis ni a la amargura ni al dolor. Todos somos aún soldados en el frente, hemos preferido combatir por lo que creemos que es la libertad, la verdad y la justicia, arriesgando la vida. Como jóvenes daneses debemos estar orgullosos de que nos haya sido concedido morir por la patria y por todo lo que amamos y consideramos sagrado en esta tierra. El último deseo que os expreso es para que, si pensáis en mí alguna vez, lo hagáis siempre en las horas alegres, por ejemplo, cuando toméis unas copas en alegre compañía, cuando contéis a vuestros hijos cosas de la Holger Danske, cuando, en otoño, las campanas den las buenas noches al sol.

Gracias por la amistad y por la fidelidad que me habéis demostrado. Sobre la espada del general von Döbeln, que el príncipe heredero le había dado, estaba su divisa: deber, honor, fidelidad. Sé que las mismas palabras estaban grabadas en vuestra espada y sé que no la habéis mancillado. También yo me he esforzado por no manchar mi espada y mi divisa, por ello no podía

→

sino quedarme,[2] Edward, estaba unido por el deber con aquellos que se han dedicado a la misma causa. Tan sólo la condena de ayer me ha librado de mi compromiso. Sabía en aquel momento que los métodos especiales de la Gestapo no me inducirían a hablar, y dicha conciencia me hizo quedarme donde estaba con la mayor serenidad. De todos modos, gracias por vuestra fidelidad, y perdonadme.

No siento ninguna necesidad de pediros perdón por haberos inmiscuido en este trabajo por el que os encontráis aquí en prisión. Siento, en cambio, la necesidad de daros las gracias por lo que habéis sido para mí.

Como ocurre siempre en casos semejantes, ahora formamos parte el uno del otro. Una parte de mí vivirá en vosotros, y una parte de vosotros me seguirá en la muerte.

Si me fusilan, cuando salgáis debéis decir a mis familiares y a los amigos que debía ser así. Ayudad de manera especial a mi familia.

Así pues, adiós muchachos daneses. Hemos vivido juntos en el espíritu de nuestra bandera, el símbolo pacífico de la cruz en la llama de la sangre.[3] Moriremos en el mismo espíritu. Permanecen los tres elementos: fe, esperanza y amor, de los que el amor es sin embargo el más grande.

He amado y vivido, he amado la vida fructífera y combativa, he amado a los hombres en los que encontraba la imagen de Dios. He vivido y moriré en la fe en Él: «He venido a llevar fuego a la tierra...».[4]

Una mañana se oirán disparos, la hierba estará llena de rocío. Christian Hansen ya no existe. No serán erigidos mausoleos, no se colocará ninguna lápida o cruz. Pero el sol sale y con sus besos hace desaparecer la escarcha y abre los pétalos. La alondra canta libremente y lo que él amó y sintió vivirá en los corazones vivos y palpitantes de los hombres; sobre la colina y sobre el mar ondeante volará la bandera cruzada.

Dejad que los fusiles disparen, dejadles golpear y torturar, dejad que las tinieblas se extiendan por el país, nosotros venceremos en la mañana de Pascua, entonces, cuando «el sol dorado destruya a la nube negra».[5]

Adiós, muchachos y, espero, hasta la vista.

Confiándome a Dios,

Christian

2. Alude al intento de liberarle efectuado por algunos patriotas en la cárcel de Alborg.
3. La bandera danesa tiene una cruz blanca en un campo rojo.
4. Evangelio según san Lucas, 12, 49.

CONSIDERACIONS SOBRE EL BOTXÍ

"... figura en el escalafón de empleados;
aunque cobre por nómina aparte...
yo ahorco por las buenas.
Nada de violencia...
Pero póngase usted en mi caso,
si no le ahorco a usted, me ahorcan a mí.
Además, tengo mujer e hijos..."

ANTONIO MACHADO
(Fragmento de "Pesadilla", Baeza, 3 de Mayo 1914)

"El botxí és aquest home per mitjà del qual la societat es desempallega totalment del culpable".

A. CAMUS

Els botxins, per la societat, són éssers que s'han d'amagar, són éssers que s'han d'allunyar del domini públic (aquest acte hipòcrita d'una societat que conserva l'horrible Pena de Mort, però que al mateix temps l'amaga com tractant-se d'un acte nefast). I, malgrat tot, el botxí és un senyor: el senyor botxí. (Buricràticament: senyor executor de la justícia).

Els senyors botxins són els únics que mai no varien amb els canvis de règim. El senyor botxí talla igualment el cap d'un rei que el d'un plebeu; ho fa sempre en nom de la Justícia de Torn, i no hi ha pena per a ell.

. . . . . .

"Bernardo", el botxí de Sevilla, porta sempre, entre els pantalons i la camisa, en el costat esquerre de la cintura, una pistola sense funda. També sol portar dins de la butzaca de la jaqueta un parell de manilles metàl·liques, les mateixes que posa als condemnats quan els condueix camí del garrot. Té 78 anys, el seu primer treball el féu l'any 1949, el seu últim el 1960.

. . . . . .

PENA DE MORT

Si NO?

1 *"Per al qui s'atwngui a l'ensenyament de Jesús,*
decidir sobre la vida o la mort d'una persona
és un ultratge...

L'incrèdul no pot deixar de pensar
que homes que han col·locat com a centre de la seva fe
la inquietant víctima d'un error judicial,
haurien, almenys, de mostrar-se reticents
enfront del crim legal"

A. CAMUS

2 *"Si es vol que la Pena de Mort*
sigui exemplar...
hauríem de convidar-hi el poble sencer,
i televisar la cerimònia per als absents.
Com pot ésser exemplar un assassinat furtiu
que es comet a la matinada
en el pati d'una presó? "

A. CAMUS

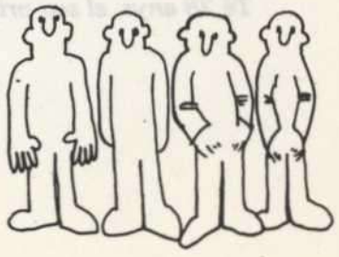

SI, NO?

3 No és la mort que hem d'ensenyar a témer,
és la vida que hem d'ensenyar a respectar.

LAMARTINE

4 Les lleis amb sang, omplen de sang els costums

LAMARTINE

5 La sang sols es renta amb llàgrimes, no pas amb més sang.

VICTOR HUGO

6 Si es vol abolir la pena de mort,
cal que els assassins siguin els
primers en donar exemple.

ALPHONSE KARR

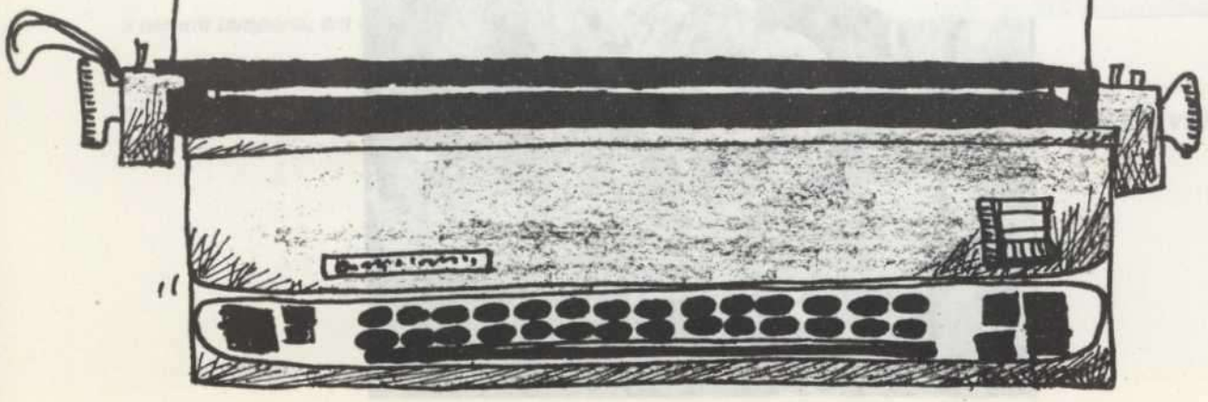

SI, NO?

7 La Pena de mort, no és solament una cosa necessària i humana, conduida per la socitat en el seu propi nom, és també una eina divina donada per Déu al Cap de l'Estat per a l'acompliment d'una llei divina.
La sang humana ha de córrer per a la redemció de la humanitat pecadora; si aquest vessament s'aturés, l'equilibri de la societat estaria compromès. El botxí és l'agent d'un misteri diví i al mateix temps una pedra angular de la socitat.

LE MAISTRE

EN UN OBRIR I TANCAR D'ULLS ES VA A L'ALTRA VIDA

«El agarrotado», grabado de Gustavo Doré. D. Jerónimo de Barrionuevo definía así al garrote vil a mediados del siglo XVII: «Un instrumento ingenioso con que, a dos vueltas de un tornillo, en un abrir y cerrar de ojos se está en la otra vida». El garrote se generaliza y afirma en España a lo largo del siglo XVIII.

ENQUESTA

1.- Defineix la teva posició davant de la PENA DE MORT

2.- Amb què ho bases ?

3.- Com cal substituir la Pena de Mort ?

4.- Com veus factible aquesta substitució, ara i aquí ?

1 — Postura personal enfront de la Pena de Mort.

Refús total. Per mi no hi ha res que justifiqui el fet de disposar fredament de la vida d'altri.

2 — Argumentació de l'afirmació anterior.

Ho visc com l'extrem de la violència i alhora com l'acompliment de la relació de poder-propietat de la classe dirigent sobre el poble en general, portada a les darreres conseqüències: la possibilitat, unilateral, de decidir sobre la vida o la mort.

3 — Alternavites.

A l'hora d'establir alternatives no hi cap la generalització. S'hauria de situar la persona en el seu context i valorar les interrelacions que han motivat l'acció punible.

En tot cas, qualsevol alternativa ha de comptar amb la necessitat de situar la persona en unes condicions en les quals pugui compaginar el càstig amb la vida íntegrament humana, amb tot el que això suposa: bàsicament la possibilitat de satisfer la necessitat de progressar com a ésser humà dins una comunitat.

4 — Alternatives possibles ara i aquí.

De viable, cap; res, en les nostres estructures, no permet vies com les que he assenyalat abans. Com a mesura temporal, em manifesto amb tota convicció contra la pena màxima.

MAGDA BOSCH (Vic)

Resposta global.

Sóc totalment contrari a la pena de mort, en l'existència de la qual em sembla veure, en part, la supervivència d'una actitud "venjativa" que les societats civilitzades haurien hagut de superar ja fa temps. Al meu entendre, és contrària a tots els principis de què es reclamen els estats que s'inspiren en una filosofia humanista i, moltes vegades, en doctrines religioses. Ningú no és ningú per disposar de la vida i de la mort d'un altre, i aquell que ho fa actua mogut per passions que els poders constituïts no es poden permetre. Em sembla contrari als interessos d'una autèntica justícia respondre a consciència, lúcidament, amb el mateix gest que té el delinqüent que mata per mòbils egoistes o el terrorista que, per nobles que siguin els seus ideals, cau en la trampa d'acudir a la violència. Hi ha una violència instaurada que la pena de mort alimenta, i això és greu. De fet és greu, en termes generals, tot allò que no permet una rectificació; més ho ha d'ésser quan hi ha una vida humana en joc.

La societat no sap com solucionar el problema de la delinqüència, però en aquesta incapacitat potser cal veure una certa repugnància a arribar al fons de les coses. Deixant de banda els criminals que potser ho són per causes biològiques, a conseqüència d'una "errors" genètics, hi ha tots aquells altres, la majoria, que s'hi converteixen per motivacions ambientals, per una pressió que la mateixa societat exerceix i que mena a marginacions perilloses. Més que trobar una alternativa al "càstig", seria important de crear unes condicions que eliminin les infraccions a un codi de convivència. Aquestes condicions poden ésser assenyalades d'una manera prou concreta, però d'això al "ara i aquí" de la pregunta, hi ha una gran distància. El codi de convivència en el qual penso al·ludeix la instauració d'una altra societat, d'una societat "no culpable". Una feina llarga, és clar, però que bé caldria començar un dia o altre.

MANUEL DE PEDROLO

No crec que la pena de mort defensi la societat. No sembla que les estadístiques convencin que hi ha menys assassinats on existeix i on s'aplica la pena de mort que on no. I, a més, no veig que la societat es dignifiqui matant, per mitjà de botxins llogats – i menys encara amb aquest instrument de nom tan expressiu, el "garrote vil" –, un home o una dona que no poden ja, com no pot la societat mateixa, tornar la vida a les víctimes.

Hagi l'assassí matat fredament o a cop calent, la societat mata de manera indirecta, calculada – s'han de pesar les responsabilitats i consultar les lleis – i lenta – hi ha uns terminis, i encara sort que hi siguin. És just i prudent que el qui mata sigui apartat de la convivència social i que se li impedeixi de tornar-hi – encara que no sé perquè em sembla que no seria fàcil de tornar-hi, de tota manera –. Però no veig que ningú guanyi res amb l'aplicació de la pena de mort i, per tant, amb la seva existència.

Els arguments s'han donat moltes vegades i per persones que ho han raonat bé. D'una banda i d'altra la qüestió està posada de fa temps. Els països opten, i trobo un signe de civilització optar per l'abolició de la pena i obrar en conseqüència, és a dir, respectar la vida. Cada home decideix també segons la seva consciència i expressa la seva opinió. Hi entren raons i temperaments. Per una banda i per l'altra, pel que penso i pel que sento, estic entre els partidaris de l'abolició de la pena de mort.

LLORENÇ GOMIS

No tan sols no en sóc partidari, sinó que em repugna resoltament.

Perquè crec que no constitueix, en absolut, la reparació de cap delicte. Perquè pren la forma d'una venjança de la societat i no de la supressió d'un membre malalt (és un argument que es fa servir a vegades), ja que si fos així, la ciència té mitjans per a donar la mort sense sofriment, i no és pas això el que procura, sinó tot al contrari. I no parlo pas tan sols del sofriment físic, sinó també del moral, que sotmet el reu a un suplici horrible. En aquestes circumstàncies, no es pot parlar d' "exemplaritat" perquè, en tot cas, l'exemple que es dóna és abominable.

No crec que s'hagi d'inventar-res: un sistema penitenciari humà, que procuri la recuperació de l'individu, un sistema de redempció de penes pel treball i el comportament, que permeti, en definitiva, una esperança per al pres i per la societat a la qual pertany.

Serà possible aplicar-ho aquí quan hàgim fet possibles moltes altres coses que són prèvies al guany de la plena llibertat.

PERE CALDERS

– 1 –

Sóc partidari d'abolir la pena de mort, això no constitueix cap novetat: a molt països europeus ja ha estat abolida.

– 2 –

En dues afirmacions indiscutibles, em sembla

a) la societat entera, i cada un dels seus membres, és responsable – per acció o per omissió – dels crims que es cometen. El càstig condemnant a mort és, doncs, injust.

b) si passem de la noció de "càstig" a la de "protecció social", veiem molt clarament que la pena de mort no disminueix la criminalitat.

La pena de mort és injusta.

La pena de mort no serveix per a res.

¿Voleu més justificació de la seva abolició?

– 3 –

La substitució s'ha d'operar en funció no pas de la noció de càstig, sinó de la de "protecció social". És possible que, en determinades circumstàncies, convingui mantenir el criminal (prèvia una seriosa anàlisi de la seva personalitat) allunyat del grup social durant molt de temps i potser tota la vida, **si la reeducació apareix impossible.**

De tota manera, aquesta noció de **reeducació** és la que ha de dominar l'aparell actual penitenciari. Això comporta riscs que la societat ha d'acceptar perquè – repeteixo – ella **també** és responsable del delicte i del delinqüent.

– 4 –

Propiciar una societat democràtica on puguin afirmar-se aquestes idees. L'experiència demostra, en efecte, que els països dictatorials mantene i fan durar la pena de mort, molt més que els països democràtics, on aquestes idees penetren el cos social i són finalment acceptades.

JOSEP PALLACH

Són només quatre títols els que presentem en aquesta bibliografia. Potser, els que tothom té més a l'abast. També són els més recents i de fàcil accés de contingut.

- "Tenebra i llum d'un guillotinat"
  (Cartes del presoner Jacques Fesch, guillotinat als 27 anys)
  AUGUSTIN-MICHEL LEMONNIER
  Editorial Claret - Barcelona, 5 de Gener de 1974
  (traduit de l'original francès)

- "Cartas de condenados a muerte, víctimas del nazismo"
  Editorial Laia - Barcelona, 1972
  (traduit de l'original italià)

- "La pena de muerte"
  KURT ROSSA
  Editorial Nova Terra - Barcelona, 1970
  (Traduit de l'original alemany)
  L"advocat JOSEP VERDE I ALDEA en fa el pròleg:

  "Per una transposició, d'altra banda, molt en consonància amb l'enfortiment de l'Estat, els seus òrgans i els seus titolars en els nostres dies, la Pena de Mort s'està aplicant amb més generositat ( ) quan es tracta de protegir l'institució estatal, que quan es defensa un bé personal."
  "..."
  "... resulta paradoxal i sorprenent que, en alguns casos es pretengui atribuir a una sola persona la responsabilitat total, exclusiva i indeclinable d'un acte concret."

- "La pena de mort a Girona" - I i II tomos
  CARLES RAHOLA
  Rafael Dalmau, Editor - Barcelona 1975

  "Aquesta obre fou publicada l'any 1934 i exhaurida l'edició, hem cregut convenient -...- de procedir-ne a la reedició.
  L'advocat i publicista Tomàs Roig i Llop ha acceptat d'escriure una cloenda, la qual apareixerà al volum seguent d'aquesta col.lecció." (aquest volum ja ha sortit a la venda al públic)

FILMOGRAFIA

FILMS QUE, PRESENTANT UNA PROBLEMÀTICA GENERAL, PODEN SERVIR PER TRACTAR LA PENA DE MORT

PEL·LICULES DE 35 mm.

El verdugo	*Luis G. Berlanga*	Cea distribución. c/Provença, 207, Tel. 253 72 38
El ejército de las sombras	*Jean P. Melville*	Filmax S.A. Rbla. Catalunya, 120, Tel. 217 29 04
El estrangulador de Rillington Palace	*R. Fleisher*	Columbus Films. Av. José Antonio, 620. Tel. 221 76 48
Dios está con nosotros	*Guiuliano Montaldo*	Izaro Films. c/Mallorca, 212. Tel. 253 86 66
El Proceso de Verona	*Carlo Lizzani (V.O. subtítols)*	
Un uomo da bucciare	*Germans Tavianni (V.O. subt.)*	Mercurio Films. Rbla. Catalunya, 81. Tel. 215 27 58
Los asesinos de la luna de miel	*Leonard Katsle (V.O. subt.)*	Incine. Passeig de Gràcia, 77. Tel. 215 05 00
Detenido en espera de juicio	*Nanny Loy*	Atlántida Films. c/Aragó, 241. Tel. 215 28 14
El atentado	*Ives Boisset*	Filmax S.A. Rbla. Catalunya, 120 Tel. 217 29 04
El juego de la guerra	*P. Watkins (V.O. subtítols)*	Cidensa. Rbla. Catalunya, 81.
El manantial de la doncella	*Igmar Bergman*	Chamartín Films. c/Provença, 216 Tel. 253 69 06.
La casa de cristal	*Tom Gries*	Hispamex. c/Balmes, 87 T. 253 68 70.
Espartaco	*Stanley Kubrick*	Pelimex. c/València, 223 T.215 24 64
Queimada	*Guillo Pontecorvo*	C. B. Films. Diagonal, 407. T.217 93 54
La cólera del viento	*Mario Camus*	Suevia Films. Passeig de Gràcia, 63, Tel. 215 21 15
Los desesperados	*Micklos Jackso (V.O. subt,)*	F.E.C.C. Generalísimo, 96, 5º., 9ª.
(Només per als Cine-Clubs federats)		MADRID - 16. Tel. 458 12 38

PEL·LÍCULES DE 16 mm.

El verdugo	*Luis G. Berlanga*	San Pablo Films. Av. Catedral, 4. Tel. 310 16 40
El Proceso de Verona	*Carlo Lizzani*	Veloz Films. Rda. Universitat, 7. Tel. 218 91 41
La cólera del viento	*Mario Camus*	San Pablo Films. Av. Catedral, 4 Tel. 310 16 40
M. el vampiro de Düsseldorf	*Fritz Lang*	F.E.C.C. Generalísimo, 96, 5º., 9ª.
(Només per als Cine Clubs federats)		MADRID - 16 Tel. 458 12 38

LLISTA FACILITADA PER LA FEDERACIÓ CATALANA DE CINE-CLUBS

castigs absoluts

CADA VEGADA HI HA MENYS CONDEMNATS DE DRET COMÚ, I MÉS CONDAMNATS POLÍTICS...

ELS QUE FAN CÓRRER MÉS SANG SÓN ELS QUI CREUEN TENIR DE LA SEVA PART, EL DRET,

LA LÓGICA, LA HISTÓRIA ...

ÍDOLS TEMPORALS QUE EXIGEIXEN UNA FE ABSOLUTA, DECRETEN INCANSABLEMENT

CÁSTIGS ABSOLUTS

A. CAMUS

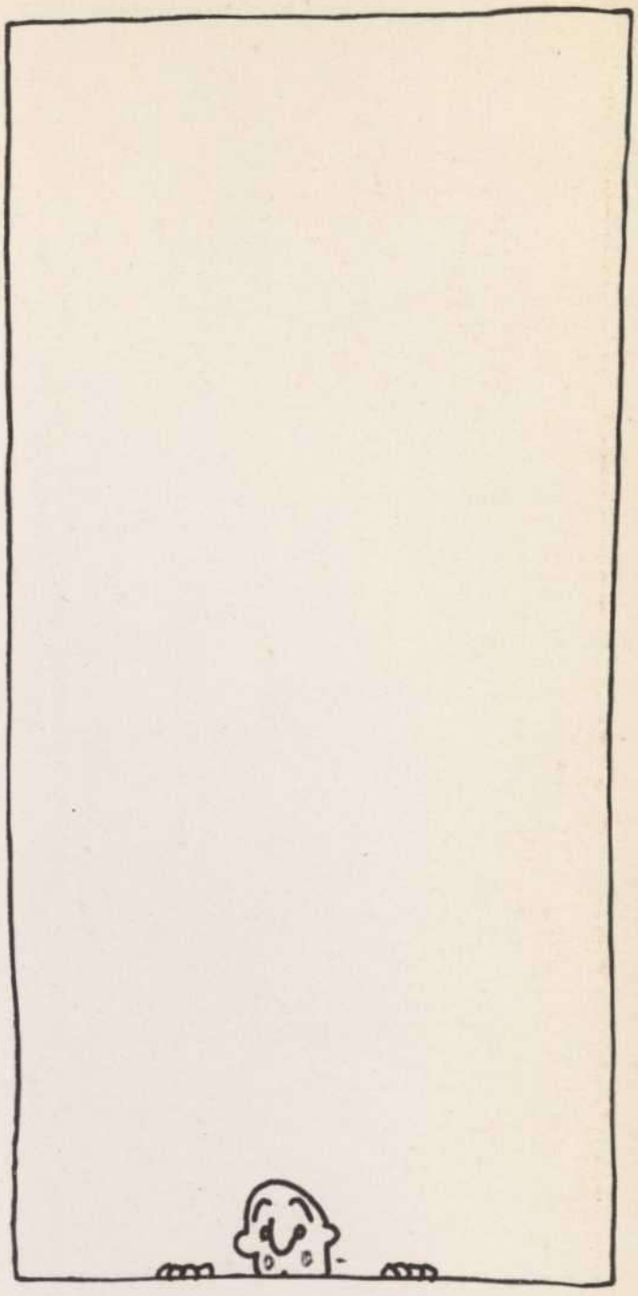

''PAX'' Butlletí interior de Pax Christi

Suplement n·1 - MARÇ 1975

Diposit legal B. 12869-75

Grafiques Llopart - St. Sadurní d''Anoia

Per qualsevol cosa podeu dirigir-vos a:

PAX

carrer St. Joaquim 24 2·1·

Barcelona 12

NO a la pena de mort

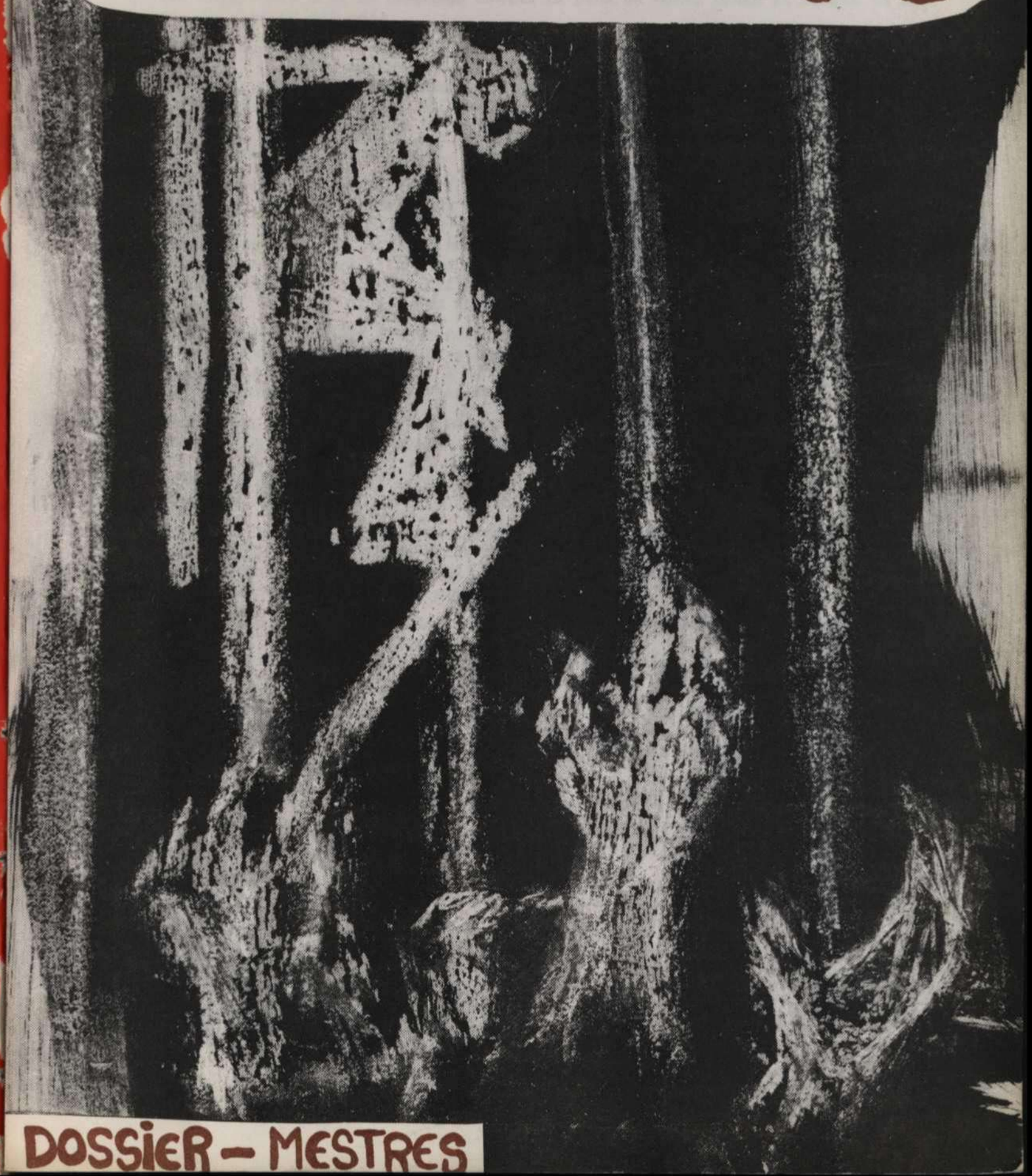

DOSSIER – MESTRES

EDITORIAL

L'objectiu fonamental d'aquesta editorial és situar el paper que hem de jugar els ensenyants dins la campanya contra la pena de mort, tenin en compte la situació general del pais.

La campanya contra la pena de mort, potenciada per "Justicia i Pau" i "Pax Christi", és una campanya a nivell dels Paisos Catalans, on tots els sectors hi partciparan de diferentes maneres, desde exposicions de pintura a conferències, passant per moltes altres iniciatives.

El dret a la vida, creiem que es alienable i que ningú per raons politiques ni de cap mena pot violar-lo.

La pena de mort es una tradició jurídica que es perd en el temps. Nascuda quan, apart del escas coneixement de la naturalesa humana, imperaven la llei de la venjança, i la incapacitat de fer amb el criminal altre cosa que..... el mes fàcil: matar-lo. La tradició ha seguit perquè, també, es el mes fàcil seguir tradicions. Però avui, la pena de mort es un residu absurt i injust. El mes fàcil es matar. El mes difícil, el veritable art, es investigar per el progrés i la salvació de la vida humana.

La maduresa de l'home l'anem construint dia a dia. La supressió de la pena de mort en molts paisos es un signe. També nosaltres hem d'aspirar a tenir una societat projectada endavant i fem una crida a avançar a tots per aquest camí de transformació del mon sempre obert i inacabat.

En un pais com el nostre, on es molt difícil ajuntar-nos per la defensa dels drets humans, es molt important que sapiguem veure la necessitat de fer-ho i més ara, que el pais viu uns moments de canvi. Aquesta campanya contra la pena de mort està en el camí de la defensa de les llibertats i recull de manera concreta les aspiracions de tots els qui lluitem per una societat nova.

Ara bé, a nivell dels ensenyants la pregunta es aquesta: Que podem fer nosaltres per la campanya ?. Es deure de tots que el nostre sector ajudi al exit general d'aquesta i d'altre banda , també es responsabilitat col.lectiva el que tingui un ampli ressó en el camp de l'ensenyament.

Caminar cap una societat mes justa, on l'home no sigui trepitjat i tingui dret a la vida, vol dir lluitar per objectius concrets. Vol dir jugar un paper de defensa de les llibertats, junt amb altres sectors de la població, com es el cas de la campanya contra la pena de mort.

Creiem doncs, que com a ensenyants tenim un paper important a jugar, tant de cara a la societat, com dins el camp de l'ensenyament. A més, creiem obvi remarcar l'importancia que pot tenir la nostre relació amb els alumnes de cara a la seva sensibilització.

PER QUE HEM FET AQUEST DOSSIER:

Situades ja les coordenades generals, voldriem clarificar la funció concreta d'aquest dossier.

L'hem elaborat perquè serveixi d'eina de treball per a tots els mestres i ensenyants, pot servir d'instrument basic per tirar endavant la campanya en el nostre sector. L'únic que intenta es donar informació, documentació i iniciatives perque cada educador tingui material per dirigirse als seus alumnes i ho faci de la manera que ell cregui mes convenient.

SECRETARIAT «IUSTITIA ET PAX»
ARXIDIOCESI DE BARCELONA
Rivadeneyra, 6, 10.è
BARCELONA-2
Tel. 317 61 77

Barcelona, 14 de febrer de 1975.

Amics,

"Justícia i Pau" i "Pax Christi", fent-se ressò de nombroses entitats i grups, promouen una ampla campanya de sensibilització i de presa de posició contra la Pena de Mort.

Hi ha persones que ara tenen demanada la pena de mort, i es parla de que estan en tràmit altres peticions de pena capital.

Els motius, delictes comuns o no, queden sobrepassats pel factor persona. És aquest qui compta i és aquest qui ens mou a fer una crida a totes les entitats, grups o particulars conscients del que comporta la pena de mort, perquè fent campanya comuna se sensibilitzi tot el país i tinguem, entre tots, prou força per proposar la modificació d'unes lleis que considerem desfasades històricament, en imposar la pena de mort que estimem inhumana.

Com a primer pas per a aquesta campanya:

— Durant els dies del 10 al 22 de març —

Realitzar una xerrada, una taula rodona, un debat, etc. . . ,
en totes les entitats, associacions, col·legis professionals, centres de formació, parròquies, de Barcelona i de tots els caps de comarca de Catalunya.

Per al segon pas esperem els vostres suggeriments d'accions que podrien dur-se a terme. És entre tots que cal fer-ho. Es parla d'una massiva adhesió de les institucions demanant l'abolició de la pena capital.

Els dies del 10 al 22 han d'ésser d'un tal impacte en el nostre país, que arribi a tothom la campanya. Confiem, doncs, que organitzareu els actes que cregueu més convenients.

Podem oferir-vos:

— Persones per a les xerrades.
— Un dossier on consta: Documents, experiències, bibliografia, etc. . . .
— Material de propaganda: cartells.
— Dossier de textos i orientacions pedagògiques per a mestres i educadors.
— Un esquema de catequesi per a adults i infants.
— Films per a cine-fòrum.

Esperem la vostra resposta i els vostres projectes de col·laboració a la campanya contra la Pena de Mort.

Gràcies.

PAX CHRISTI

JUSTICIA I PAU

LA PENA DE MUERTE EN ESPAÑA

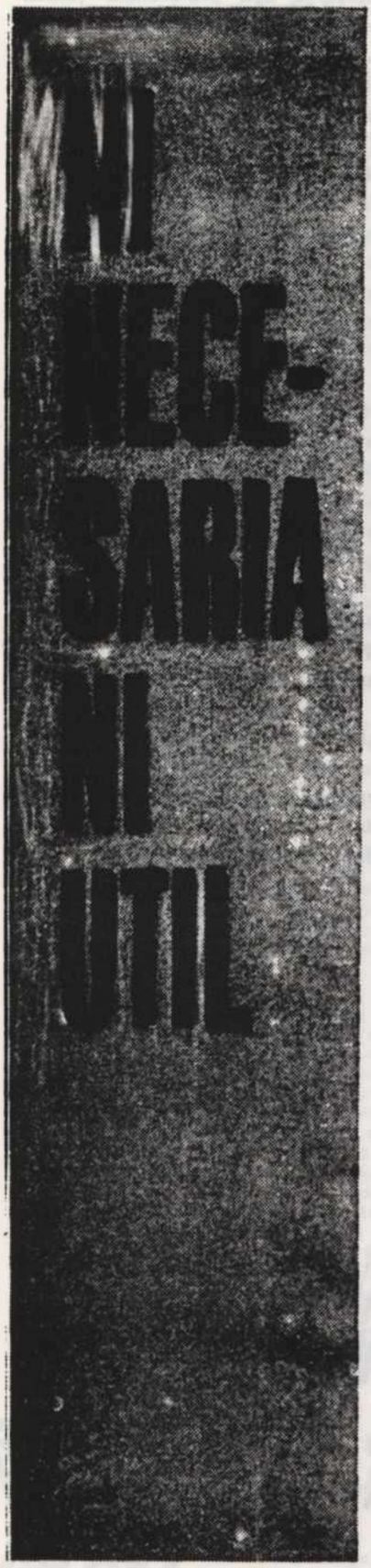

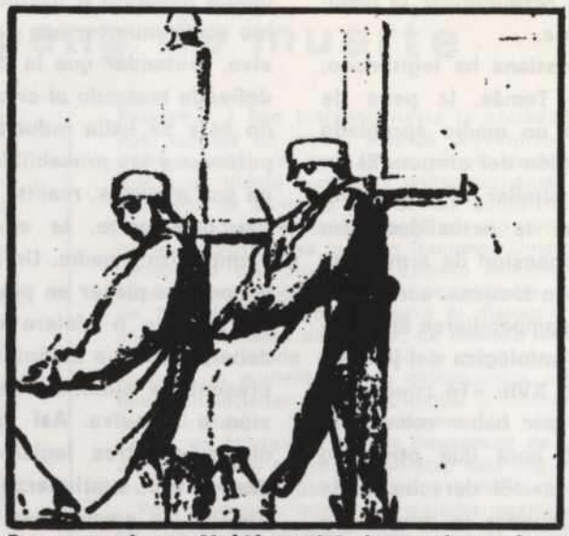

Dos agarrotados en Madrid en 1867. Apunte al natural por Manuel Castellano.

EL pasado 13 de febrero una manifestación llamada «de las viudas» recorrió varias calles londinenses pidiendo el restablecimiento de la pena de muerte. Sus maridos, taxistas de profesión, habían sido asesinados por el turbio mundo del Londres nocturno. Un reflejo primario lanzaba a la calle un grito exigiendo reparación: se hubiera dicho que el espíritu de Alfonso Karr tomaba cuerpo para vocear a una sociedad evolucionada: «que la pena de muerte desaparezca, desde luego; pero que los señores asesinos empiecen».

El incidente no es más que un episodio del enfrentamiento entre «penacapitistas» y abolicionistas, quienes desde el siglo XVIII han ido progresivamente ganando terreno. La Cámara de los Lores británica, tomó la decisión, ya aprobada anteriormente por la de los Comunes, de que la pena de muerte quedase abolida en el Reino Unido (MURDER ACT, 8 de noviembre de 1965). El ejemplo no es nuevo ni único: aproximadamente el 50 % de los países ha suprimido de sus códigos la pena capital en el corto espacio que media entre 1918 y 1970. Y da la coincidencia, difícilmente casual, de que, en términos generales, la abolición se corresponde con un grado superior de desarrollo cívico y cultural.

España es uno de los escasos países de la Europa Occidental que conserva, juntamente con Francia, la pena de muerte en su Código Penal. En el artículo 27 aparece como la primera en una lista de dieciocho penas, graduadas en orden de gravedad descendente. Varios artículos del Libro II señalan con precisión los delitos contra la seguridad del Estado, susceptibles de ser penados con la muerte (promover la sedición, rebelión armada, traición a la patria, terrorismo, etc.). Los delitos comunes son asimismo merecedores del máximo castigo: el parricidio (artículo 405) y el asesinato (artículo 406). Eludimos, de intento, el espinoso campo de las jurisdicciones especiales, cuya vigencia ha posibilitado recientemente una condena capital, conmutada luego en treinta años de reclusión mayor, y que proporciona base jurídica a otras condenas a muerte por delitos menos graves que los previstos en el Código Penal ordinario. Nuestro comentario no puede, sin embargo, ignorar la existencia de estas jurisdicciones y éstas son quienes determinan su razón de urgencia. Incluso en jurisdicciones especiales — si es que han de existir— cabe una mitigación que esté más en consonancia con el

DOCUMENT-T

grado de civilización y la sensibilidad moral de un pueblo. No olvidemos que el Código Militar de la Alemania Federal, promulgado el 30 de marzo de 1957, suprime la pena de muerte, sin que ello haya contribuido a resquebrajar la disciplina castrense.

La ética cristiana ha legitimado, desde Santo Tomás, la pena de muerte como un medio apropiado para la disuasión del crimen. El argumento es similar al que suele esgrimirse en la actualidad para justificar la posesión de armas nucleares: no son tácticas, son disuasivas. Puede compendiarse en aquella sentencia antológica del juez inglés del siglo XVII: «Te condeno a la horca, no por haber robado un carnero, sino para que otros no roben carneros». El derecho de la sociedad a imponer la muerte se originaría, asimismo, en el derecho que tiene a protegerse: la ejecución sería, pues, un acto defensivo de la sociedad, tan justo como repeler una agresión. En la argumentación escolástica juega asimismo un papel preponderante la «ejemplaridad» del castigo: en las ejecuciones brilla la justicia, para ejemplo de los buenos y escarmiento de los malos. De ahí que se promoviera, la máxima publicidad de los ajusticiamientos.

La solidez argumental del pasado ha perdido, a nuestro juicio, vigencia, al comprobar la sociología que las conclusiones del razonamiento no se verifican estadísticamente. El poder disuasorio de la pena de muerte es aleatorio y siempre relativo. Aceptar en su nombre un medio absoluto e irremediable, como es la muerte, nos parece excesivo. Pretender que la sociedad se defiende matando al criminal, cuando éste se halla reducido a la impotencia y las probabilidades de fuga son mínimas, resulta exagerado. Por otra parte, la ejecución no ejemplariza a nadie. Un pueblo que encontrara placer en presenciar las ejecuciones o hiciera de ello un deber, cultivaría instintos crueles y presentaría síntomas de su regresión a la selva. Así lo comprendieron nuestros legisladores que, desde 1900, suprimieron la publicidad de las ejecuciones.

Es cierto que el reflejo primario de nuestro pueblo y las declaraciones de una personalidad de gran audiencia televisiva en el país, reaccionan ante «los casos» presentados a lo vivo, en la pequeña pantalla, identificándose con las víctimas y exigiendo en su nombre reparación. Pero es preciso contener esta voz primitiva, sustrayendo a la demagogia decisión tan grave.

El crimen es un hecho social y una política criminalista es, no sólo legítima, sino también necesaria. Pero nuestra más seria reserva afecta al hecho de si cabe la pena de muerte en una buena política criminalista cuando un país alcanza el desarrollo social del nuestro. Existen factores criminógenos, potenciados por el fenómeno del urbanismo, a cuya extirpación ha de atacarse con preferencia (bidonville, paro, familia, salarios.., etc.). La muerte es el recurso de los indios del Mississipí que cortaban el árbol para comer las frutas.

Víctor Hugo sostenía que la pena de muerte es «el signo peculiar de la barbarie». Cuando la conciencia mayoritaria de un país la considera con este desprecio, su abolición está próxima. ¿Se pronunciará en este sentido la conciencia pública española?

No ignoramos que la supresión total y universal de la pena de muerte es aún utópica. Por eso hemos centrado nuestro comentario en el derecho común y en países que han alcanzado un determinado grado de madurez social.

Y creemos, sinceramente, que España ya ha alcanzado ese nivel y que la pena suprema ni es necesaria ni útil a los españoles.

Elevamos desde aquí una petición a los responsables del orden jurídico nacional para que promuevan los estudios previos encaminados a una posible supresión de la pena de muerte en España.

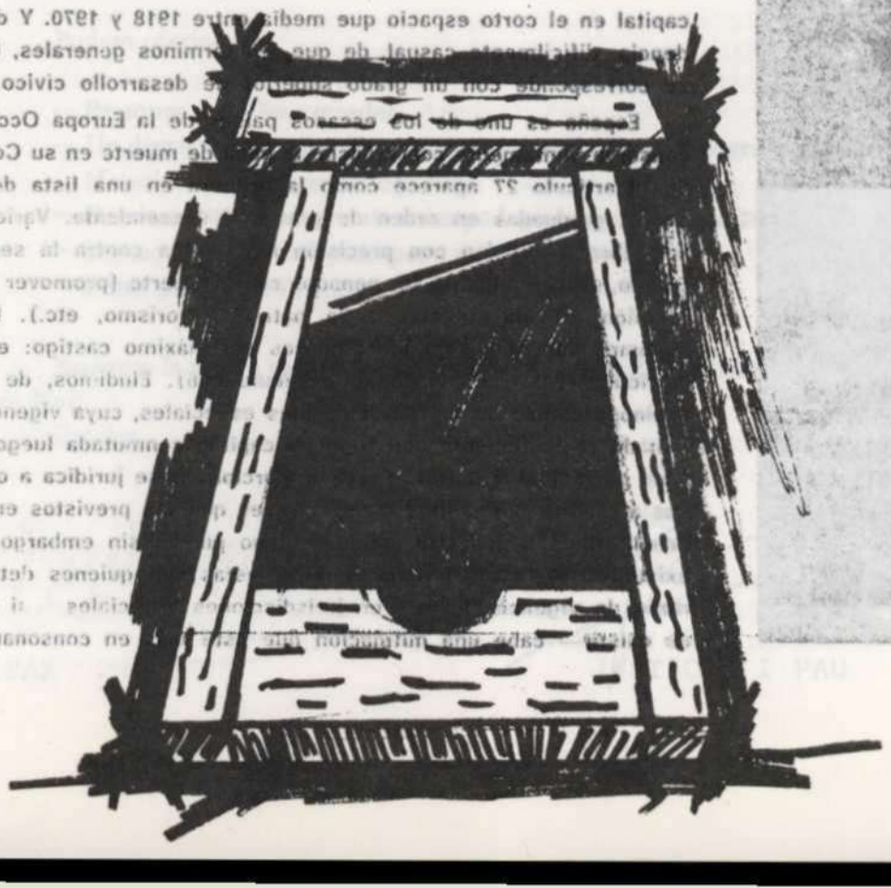

A propósito de las dos últimas ejecuciones

La razón, el derecho y las estadísticas contra la pena de muerte

CUANDO parecía que con el fusilamiento de Pedro Martínez Expósito, el día 8 de enero de 1972, en Valencia, se cerraba el trágico capítulo de la aplicación de la pena de muerte en España, dos nuevas ejecuciones, acaecidas el día 2 de marzo del presente año, se vienen a sumar a nuestras estadísticas sobre esta penalidad y a echar por tierra las esperanzas de quienes pensábamos en aquella frustrada posibilidad.

Heinz Chez, en Tarragona, y Salvador Puig Antich, en Barcelona, entre las 9,30 y las 9,45 horas del mencionado día, subieron al cadalso respectivo, y allí, por los verdugos de Sevilla y Badajoz, se les privó legalmente de la vida mediante el procedimiento del «garrote vil», en virtud de sentencia dimanada en ambos casos de la autoridad jurisdiccional militar, tras los preceptivos consejos de guerra.

Los delitos perpetrados por los hoy irremediablemente ajusticiados fueron calificados como de terrorismo, con resultado de muerte de un subinspector de Policía, del que fue hallado autor Puig Antich, y de robo con muerte de un miembro de la Guardia Civil, asumiendo la responsabilidad penal del mismo el súbdito polaco.

La prensa ha dado noticias de los acontecimientos sucintamente narrados y en particular ha profundizado en los últimos momentos de los reos. La revista «Sábado Gráfico» del día 9 de marzo, en especial, ha sido prolija en el relato de esos tremendos instantes, aunque se echa en falta la genérica postura periodística o editorial, en los periódicos nacionales, de pronunciamiento global en contra de la capital sanción.

A diferencia de lo ocurrido en ocasiones anteriores (Arrizabalaga, proceso de Burgos...), el Jefe del Estado no ha concedido el indulto al delincuente político catalán, ni al ciudadano polaco, mientras que sí alcanzaba su gracia a un tercer condenado a muerte, en Huelva, agente de la Guardia Civil, quien produjo la muerte de su capitán al haberle disparado en su despacho.

Con independencia de los violentos hechos, inalterables ya, por los que han sido enviados al patíbulo ambos reos, de treinta y tres y veinticinco años, respectivamente, o de las presuntas insuficiencias procesales que un hombre de inmaculado centro, Daillet, ha señalado en «Le Monde», la doble ejecución me hace recapitular de nuevo sobre la pena de muerte y su pretendido carácter intimidante.

NO cabe duda que la gente de la calle piensa, entre otras, dos cosas fundamentales en relación con estos acontecimientos: de un lado, que la sanción capital se ha impuesto y aplicado como escarmiento a los juzgados delincuentes por haber ocasionado la muerte de agentes de la fuerza pública; uno se inclina a suponer que esa misma fuerza ha presionado, de alguna manera, para la culminación, en los dos supuestos, de las sentencias condenatorias dictadas. Por otro lado, el hombre de la calle piensa que, además de justicia taliónica, en este asunto ha de incidir el convencimiento gubernamental de la utilidad y eficacia de la reacción penal máxima cara a la delincuencia, para que ante la misma ésta se abstenga en lo sucesivo de infringir las normas legales.

Nada más lejos de la realidad. La mejor doctrina española (Asua, Barbero, Del Rosal, Gimbernat, Landecho, Rivacoba...) han insistido hasta la saciedad en los escasos, cuando no nulos, efectos preventivos del supremo castigo, amén de aportar un cúmulo de razones abolicionistas de índole humana y político-criminal.

A ello se suma la voz de las estadísticas en similar sentido: las efectuadas desde el año 1962 y siguientes, hasta nuestros días, por las Naciones Unidas, las que han recopilado con cuidadoso esmero Koestler y Camus, o cuantas he recogido en mi monografía sobre el tema en 1973 (ver «Cuadernos para el diálogo», Suplementos, 36), son diáfanas en indicar, de manera rotunda, cómo en los países donde no existe la pena de muerte no se aprecia un aumento de la delincuencia respecto de los que la mantienen en sus códigos. E incluso, estrechando más el círculo, Sellin ha demostrado cómo, a este respecto, en Norteamérica, en momentos de vigencia de la misma, no era posible establecer diferencias notables entre los Estados abolicionistas y antiabolicionistas.

Por desgracia, nuestro legislador permanece ignorante de cuanto los números, que no ya el simple razonamiento técnico, proclaman. No es cierto que la sanción capital intimide, pues ni el delincuente, al cometer el hecho antijurídico piensa que va a ser detenido, ni mucho menos que en caso de serlo se le condene y, desde luego, que no se le indulte. A su vez, el público en general no conoce la legislación penal de su país, y aun siendo consciente de que exista la pena de muerte en el mismo e incluso de que se aplica, no distingue a qué delitos se asigna y a cuáles no, ni qué jurisdicción va a entender del asunto.

DE otra parte, las consecuencias de los recientes castigos, observadas en los últimos días, hacen aportar un segundo argumento más contundente que el elemento reseñado: pese a las sentencias a muerte y a las ejecuciones, los atracos se siguen produciendo, si cabe con mayor virulencia, y las manifestaciones y protestas en España y en el extranjero, en concreto sobre la ejecución de Puig Antich, no han hecho sino, «a posteriori», glorificar al autor de actos de oposición violenta, excepción verdadera en la clandestinidad española.

¿Se mantiene aún firmemente que el supremo correctivo intimida? ¿Se piensa de veras en que la delincuencia contra la propiedad o la política va a disminuir por eso? Mucho nos tememos que en modo alguno suceda así.

Mas lo que para nosotros parece claro no lo es para quienes tienen en sus manos el poder llevarlo a la práctica. De ahí la obligación de conciencia, por vocación y convicción de penalista, abogado y profesor, de reiterar mi profesión de fe inquebrantablemente abolicionista, instando de manera pública, una vez más, no sólo para que las cometidas sean las postreras ejecuciones en España, sino para la supresión definitiva de este arcaico castigo en nuestra legislación.

Escribir a favor de la pena de muerte en un país que la mantiene y la aplica es descomprometido. Hacerlo en contra es siempre justamente lo contrario; es, al menos, no «ser de piedra», gritando «cuando haga falta», en paráfrasis del asombroso poema de Alberti.

Carlos GARCIA VALDES

DOCUMENT-1

LA PENA DE MORT *

comunicació del secretariat de «justícia i pau» de barcelona

Les execucions, a Barcelona i a Tarragona, de dues penes capitals, el passat dia 2 de març, no ens podien deixar indiferents. Significaven, entre moltes altres coses, el fracàs de les gestions realitzades a fi d'evitar aquell desenllaç. Però tampoc no podien desmoralitzar-nos: ens calia mirar el futur amb esperança i emprendre el treball de sensibilització i de reflexió que ha de permetre a la nostra societat superar, un dia,

* Text facilitat pel mateix Secretariat.

la figura jurídica de la pena de mort. Així, poques hores després de les esmentades execucions, uns quants membres del nostre Secretariat ja exposaven al cardenal Jubany el projecte de dur a terme la reflexió que ara oferim a tothom, especialment a les comunitats cristianes que es preparen a celebrar la mort i la resurrecció de Jesús.

No proposem cap acció determinada, no sollicitem cap signatura... Només voldríem que tots fóssim capaços de meditar sobre el tema de la pena de mort amb lucidesa i amb llibertat d'esperit i decidíssim difondre amb eficàcia el fruit de la nostra reflexió. Aquest ja seria un pas ben important.

Fa seixanta-cinc anys, un cristià de Barcelona, Joan Maragall, va escriure i no va veure publicat un article impressionant que ens ha vingut a la memòria sovint, al llarg d'aquesta reflexió:

«¿Com us podeu estar així tranquils, deia el poeta, a casa vostra i en els vostres quefers sabent que un dia, al bon solet del demati, allà dalt a Montjuïc, treuran del Castell un home lligat, i el passaran davant del cel i del món i del mar, i del port que trafiqueja i de la ciutat que s'aixeca indiferenta, i a poc a poc, ben a poc a poc perquè no s'hagi d'esperar, el portaran a un racó del fosso, i allí, quan toqui l'hora, aquell home, aquella obra magna de Déu en cos i ànima, viu, amb totes ses potències i sentits, amb aquest mateix afany de vida que teniu vosaltres, s'agenollarà de cara a un mur, i li ficaran quatre bales al cap, i ell farà un salt i caurà mort com un conill... ell, que era un home, tan home com vosaltres... potser més home que vosaltres?»

1. Filosofia de la pena de mort

La pena de mort va vinculada originàriament a una concepció simple de la societat, en la qual es barrejen els conceptes de *venjança, punició* i *defensa del cos social*. De fet, com més primitiva és l'estructura social, més són els delictes sancionats amb pena de mort (robatori, incest, avortament, etc.). I, encara avui, observem que com més simplista és la mentalitat d'una persona, més fàcilment es mostra inclinada a acceptar la sanció capital.

L'element vindicatiu ha estat formulat clarament en l'anomenada «llei del talió», que precisament Jesucrist esmentà com a terme antitètic de la seva llei nova d'amor (Mateu, 5) i en dites ancestrals com aquella de «qui la fa la paga...»

L'element punitiu ja pren un aire menys innoble en perseguir un equilibri teòric entre el bé i el mal. Però és evident el caràcter abstracte d'aquesta pretesa compensació, al marge de la persona real i concreta.

L'element de defensa de la societat és, en el seu pragmatisme, un dels que probablement mantenen avui més adeptes a la pena de mort. Però aquesta tendència cada dia es veu en més desacord amb la consciència de les persones més exigents moralment i fins amb els resultats pràctics, mirats a la llum de la ciència moderna.

En una paraula, és obvi el caràcter primitiu i rude de la filosofia que ha inspirat l'establiment de la pena de mort en les diverses societats.

Exécution par le garrot d'anarchistes espagnols

2. El retrocés progressiu de la pena de mort

Per això no té res d'estrany el retrocés evident de la pena de mort que la història del Dret Penal palesa sobradament. L'evolució de les societats, en efecte, va fent que cada vegada siguin menys els delictes sancionats amb aquella pena, sobretot a partir del segle XIX, quan es van imposant les concepcions penològiques que ja s'havien iniciat durant el segle XVIII (Beccaria).

Els codis que avui la mantenen solen establir-la per als delictes de parricidi, assassinat, robatori amb homicidi, rapte... Alguns, com el Codi Penal espanyol, l'apliquen també a un fort contingent de delictes de caràcter eminentment polític, situats als títols que castiguen els actes contra la seguretat exterior o interior de l'Estat. Val a dir, però, que fins i tot en aquest cas, mai la pena de mort no és imposada amb caràcter inexorable o d'una manera exclusiva, sinó que el jutge té sempre l'alternativa de la reclusió major per als mateixos delictes.

3. Geografia actual de la pena de mort

Cenyint-nos a l'espai geogràfico-cultural i sòcio-econòmic en el qual se situa l'Estat Espanyol, és a dir, concretant-nos a l'Europa occidental, cal dir que el retrocés de la pena de mort ha estat molt notable, després de la segona guerra mundial. Avui només la mantenen Espanya, França i Grècia. L'han abolida expressament Portugal, Suïssa, Itàlia, República Federal d'Alemanya, Àustria, Islàndia, Dinamarca, Suècia, Noruega, Finlàndia, Gran Bretanya (en suspens), Holanda i Ciutat del Vaticà. Bèlgica i Luxemburg la mantenen de dret, però sense aplicar-la de fet.

4. La pena de mort a l'Espanya moderna

La tradició de la pena de mort arriba intacta fins a l'any 1932. Aleshores, en ser reformat el Codi Penal per la II República, desapareix.

És restablerta per la Llei de l'onze d'octubre de 1934 (bienni de dretes), però només per a alguns delictes de terrorisme.

La restableix totalment la Llei de la «Jefatura del Estado» de cinc de juliol de 1938. Les motivacions que dóna el preàmbul d'aquesta Llei són les següents:

«La Ley que a continuación se promulga es de las que no requieren explicación ni justificación; porque es la propia realidad la que la impone y dicta. De ello dan testimonio bien expresivo las leyes penales de la casi totalidad de las naciones, incluso de las que creen decorarse con el título de democráticas.

»Por un sentimentalismo de notoria falsía y que no se compagina con la seriedad de un Estado fuerte y justiciero, fue cercenada la «Escala general de penas», eliminándose de ella, en el Código Penal de la nefasta República, la de muerte...»

En ordre a la possible modificació d'aquesta Llei, actualment en vigor, poden ser útils algunes consideracions:

a) Es tracta d'una llei dictada en plena guerra civil.

b) L'apellació a l'exemple de «la casi totalidad de las naciones» ha perdut en bona part la seva força. Ara és la quasi totalitat la que, almenys a l'Europa occidental, ha abandonat aquesta pràctica.

c) El preàmbul esmentat al·ludeix a un Estat fort, amb un llenguatge que recorda, evidentment, el context polític d'aquella circumstància. Val a dir que algun text legal d'aquella mateixa època —com el «Fuero del Trabajo»— ja ha estat revisat i n'ha estat modificat tot allò que al·ludia a un caràcter totalitari de l'Estat Espanyol.

5. Filosofia del retrocés de la pena de mort

Si l'origen de la pena de mort es fonamenta en una filosofia primitiva de l'home i de la societat, la seva abolició té com a base una maduració de la consciència humana.

En general, i des d'un punt de vista educador de la societat, cal tenir en compte que és un fet demostrat que el caràcter contrari a la consciència de l'època d'un sistema primitiu constitueix un estímul que posa en activitat les inclinacions delictuoses.

Un altre guany del nostre temps és el no aïllament del delicte en la individualitat del delinqüent. Avui mirem el context social que dóna lloc als comportaments individuals i descobrim més el que, en llenguatge cristià, anomenem pecat col·lectiu. Escrivia Maragall, en l'article ja esmentat, al·ludint a fets que podríem incloure, més o menys, en la denominació de terroristes:

«El cor no us diu d'anar a demanar perdó —fa referència a la petició d'indult— a genollons, si convé, i els més ofesos els primers, per aquests germans nostres en desamor que volien aterrar per odi aquesta mateixa ciutat que nosaltres els deixàrem abandonada per egoísme? Estem en paus, dons. ¿I ells han de pagar la pena, només perquè la seva acció cau dintre d'un còdic, mentre la nostra inacció és tan baixa que ja no pot caure enlloc? Aneu a demanar perdó per ells a la justícia humana, que serà demanar-ne per vosaltres mateixos a la divina, davant de la qual sou potser més culpables que ells.»

Les concepcions jurídiques modernes continuen assignant, com és lògic, a l'Estat, la missió de protegir tot el cos social dels atacs de qualsevol possible delinqüent. Però apunten a la progressiva creació d'uns dispositius tècnics orientats a la prevenció i a la correcció, no a la venjança, del delicte. Les nostres societats no es troben ja en una situació incipient, d'immaduresa, que justifiqui el recurs al terror de la pena capital com a únic mitjà. Diríem més aviat que, malgrat les deficiències, hem entrat en aquell procés de perfeccionament que, com deia Pessina, crea una situació jurídica nova.

Des d'aquesta nova situació, tota connotació de venjança fa menyspreable la pena. La consciència jurídica dels pobles vol que la pena sigui precisament la negació absoluta del delicte. I, per tant, que eviti tota homogeneïtat amb el mateix. Per això l'Estat, en infligir-la, no pot, de cap manera, imitar el delinqüent en la seva acció repudiada. No ha de repetir allò que ell castiga precisament perquè ho considera criminós. El principi de la igualtat entre delicte i pena és assumit, d'aquesta manera, en un pla superior, digne de l'esperit humà. La «simitudo supplicii» és substituïda pel principi de la proporcionalitat que coneix un doble vessant: el de la *qualitat* i el de la *quantitat*. Tots dos vessants es complementen i es compenetren: perquè la qualitat d'una pena pot comportar una quantitat més gran o més petita de càstig, i perquè la quantitat és també una de les qualitats de la punició. Atès, doncs, que, com ha estat dit, la proporcionalitat no pot consistir en la imitació del fet criminós, caldrà cercar, fora de la pena capital, una gradació de càstig per a la diversitat de delictes («Distinctio poenarum ex delicto»).

Finalment, la fallibilitat de les sentències judicials, demostrada amb tanta profusió de dades al llarg de la història, posa igualment un interrogant gravíssim a una pena com la de mort, absolutament irreversible.

6. Els cristians i la pena de mort

Fins a un cert punt, aquest capítol és inclòs en l'anterior. Perquè és evident la presència del nucli de la revelació cristiana en la filosofia del retrocés de la pena de mort. I això, independentment del fet que siguin o no siguin cristians els seus propugnadors.

El pensament cristià arrenca de l'Evangeli. L'oposició de Jesús a la mort de l'home per l'home —continguda ja a l'Antic Testament— i el seu anunci d'un missatge de perdó, d'amor als enemics i d'eliminació de tota tendència a la venjança, són ben clars. Ara bé, Jesucrist no al·ludia als sistemes socials i jurídics immediats. El seu missatge era un llevat que aniria fermentant al llarg de la història. Tampoc no es referí a l'esclavitud, com no parlà de la pena de mort.

Els teòlegs catòlics, a l'hora de mantenir la inviolabilitat de la vida humana es mostren unànimes. Tanmateix, quan han d'aplicar aquesta doctrina a l'ordre jurídic d'unes societats concretes, ordre del qual la mateixa Església és part integrant, es veuen enduts a introduir-hi dues excepcions: la guerra anomenada justa, i la pena de mort, dictada per l'autoritat competent i amb la forma deguda.

En el fons, el que volen salvar amb el reconeixement de la licitud de la pena de mort és el principi de la prioritat del bé comú, la preferència que el bé general de la societat té per damunt dels interessos privats. Així, a mesura que l'horitzó històric de l'Edat Mitjana és superat, anem trobant pensadors cristians que es pronuncien contra la pena de mort. Han descobert altres —i millors— camins per salvar el bé comú.

Seria, doncs, cosa vana, voler recórrer en aquest punt a cites de teòlegs d'altres èpoques i fer recompte, amb un o altre propòsit, de partidaris i d'adversaris de la pena capital.

La nostra actitud és més aviat la d'estar atents als signes del temps, és a dir, avançar cap a la progressiva aplicació de l'ideal evangèlic que el progrés històric va permetent: de l'esclavitud a una igualtat entre els homes cada dia més real i absoluta, de la guerra i la mort imposada, al respecte total a la vida, de la venjança al perdó... El «sigueu perfectes com el meu Pare és perfecte» (Mateu, 5) ens projecta endavant, en un procés de transformació del món, sempre obert i inconcús.

En aquesta perspectiva, la direcció de l'Evangeli és evident, al marge de qualsevol casuística. Hem d'aspirar al fet que ell pugui afaiçonar la nostra vida personal i la nostra vida social, eliminant de mica en mica el ròssec de la immaduresa humana.

Per això avui nosaltres, davant el fet concret de la pena de mort, fem una crida als nostres germans en la fe, no pas a un pronunciament doctrinal sinó a ocupar el lloc que ens escau en la marxa progressiva de la consciència humana.

Barcelona, Pasqua de Resurrecció 1974.

DOCUMENT - 2

HEINZ CHEZ MORÍ ESTIMANT I PERDONANT *

per joan de la c. badell, s. j.

Heinz Chez.

«Nosaltres sabem que hem passat de la mort a la vida, perquè estimem els germans» (1Jo 3:14).

Així sintetitzaria la mort de Heinz Chez: morí estimant.

Em cridaren des de la presó provincial de Tarragona perquè atengués religiosament, si m'ho demanava, Heinz Chez, que havia de ser executat el dia següent. Eren dos quarts de deu del vespre de l'1 de març del 1974.

A la presó, un funcionari m'indicà que li semblava que el reu pertanyia a l'Església Evangèlica. Vaig anar a buscar el pastor d'aquesta Església. Malgrat l'hora, les seves moltes ocupacions i la missió no gens agradable que li proposava, ho deixà tot i va venir amb mi, apressadament, a la presó.

Tot i que Heinz indicà, per mitjà d'un funcionari, que, de moment, no requeria la nostra assistència religiosa, però que sí que acceptava la nostra companyia. Vam passar, doncs, on ell es trobava; devien ser cap a les dotze de la nit.

Jugàrem amb ell i altres funcionaris al parxís. Fou el meu company de joc. Les seves fitxes blaves, color de cel, les meves, verdes d'esperança. Estava al cas de totes les jugades, indicant amb noblesa als nostres contrincants llurs fallades, tot i que ens perjudicaven a nosaltres... Guanyàrem totes les partides, menys una...

Entre partida i partida xerràvem de tot. Li vaig preguntar sobre les seves creences religioses. Em digué que era catòlic i que els seus pares també. Això no obstant, a instàncies meves i de l'Enric, el pastor continuà amb nosaltres; la seva presència ens ajudava i les seves creences —tan iguals a les nostres, en el que és fonamental— ens encoratjaven.

Allà sortí que havia perdut els seus pares als cinc anys, desapareguts durant la guerra. Fou portat a centres on es concentraven centenars d'infants abandonats. La duresa d'aquests centres, on càstigs severs per entremaliadures d'infant eren llei... El record lluminós de la seva primera comunió, als onze anys. Escolà amb les característiques males passades de beure's el vi de les canadelles...

En el seu trotar pel món, les ciutats que li plagueren més: Montecarlo, per les seves diversions, Roma, per les seves obres d'art i monuments...

Manifestà públicament creure en Déu i en Jesucrist, el nostre Salvador. Coneixia bé la seva vida...

Els funcionaris de la presó es desfeien —aquesta és la paraula— en un devessall d'afectes i atencions. La més petita insinuació de l'Enric era satisfeta puntualment: cigarretes, vi, cervesa, conyac, cafè, pastes... Ho acceptava amb mostres d'agraïment...

Eren cap a les tres, no ho sé exactament; se'ns va avisar que hi havia l'advocat defensor i el degà del Collegi d'Advocats. Els rebé cordialment. Una onada d'esperança envaí aquell recinte: qui sap si tocaria el telèfon amb la trucada alliberadora... Ells, els advocats, estarien treballant, fins al final.

Clarejava, aixecà el cap vers la llum que es filtrava per les reixes de la finestra. «Potser —digué— serà per a mi la darrera matinada». Es féu un silenci per a reprendre el joc...

«¿Com és que avui no toquen diana?». «És per respecte a tu». Un somriure d'agraïment il·luminà la seva cara. «Quanta gent s'està avui preocupant per mi».

Eren les vuit. Entrà el cap de servei. Amb emoció continguda li va indicar que la trucada telefònica esperada no sonava. Que, si era creient, procurés arranjar els seus assumptes amb Déu. «També —digué— em va tocar de comunicar-ho al meu pare, abans d'una operació que li costà la vida. Amb el mateix afecte li ho dic a vostè». Parlà amb claredat i convicció...

Vaig quedar sol amb l'Enric. El Crist eucarístia, que ens havia acompanyat durant les dotze hores des de la caixeta daurada, vora nostre, il·luminà la seva ànima, com el dia de la seva primera comunió: «El Cos de Crist guardi la teva ànima per a la vida eterna». La Unció dels Malalts li infongué força per a comprendre el valor del sofriment i de la mort. Mirant el crucifix, regal de la meva mare el dia de la meva primera missa, el prengué entre les seves mans per besar-lo: «Ell morí sense amics, jo, en canvi, moro envoltat d'amics».

---

* *El Correo Catalán*, 12-13 abril 1974. [R. V.]

«Enric, promet-me que et recordaràs de mi quan estiguis al Regne». Una abraçada i un bes fou la resposta.

El pastor evangèlic també entrà. Li suggerí que confiés en Jesucrist i pregà, en veu alta, per ell. Hi havia, enmig del dolor, serenitat i pau...

Eren les nou. Se li anuncià la immediata execució. S'acomiadà dels funcionaris i els demanà perdó, per si els hagués molestat en alguna cosa durant la seva estada a la presó. Aquests, per la seva banda, li estrenyeren la mà, indicant-li que estaven contents del seu comportament. «Sí —digué—, però tard».

«¿Vols que comuniquem a algú algun desig, alguna voluntat?».

«No, no tinc ningú al món. Doneu les meves poques coses al company portuguès, que, crec, és el més necessitat de la presó».

Li oferiren l'última cigarreta i una mica de conyac, que acceptà amb mostres d'agraïment. Una vegada més ens abraçàrem.

El van emmanillar, sense que oposés la més petita resistència. Preferia que no li tapessin la cara, volia veure'ns, però, finalment, ho acceptà. Així, amb la cara tapada, em besà. «Fins aviat, Enric, no m'oblidis».

Amb el crucifix entre les seves mans, abraçat amb mi, el vam acompanyar al lloc de l'execució: «garrot vil». Ni per tot l'or del món acceptaria de presenciar un moment tan tràgic...

Una caixa pobra, sense polir, sense creu, acollí el cos exànime del meu estimat amic Enric. El cap de servei collocà dins de la caixa el crucifix de la meva mare...

Acompanyat del pastor evangelista li vaig resar un respons. Més tard, celebraria la missa en sufragi de la seva ànima, també unes altres quatre, diumenge i dilluns. A la parròquia, on està enclavada la presó, celebrarien, dies després, un funeral.

Heinz Chez, de 33 anys, morí el 2 de març del 1974, estimant i perdonant. Que descansi en pau!

NOTA

En explicar la mort edificant de Heinz Chez, no pretenc de cap manera justificar els atropellaments que pogués cometre durant la seva vida.

El Crist, quan digué al bon lladre: «Avui mateix estaràs amb mi al Paradís», és clar que no pretengué lloar les seves malifetes sinó el seu amor i el seu penediment que demostrà a la creu.

SOLO NUEVE LA HAN ABOLIDO TOTALMENTE

LA PENA DE MUERTE SE MANTIENE EN CIEN PAISES

NACIONES UNIDAS, 26. (Servicio especial «The New York Times».) — La pena de muerte se mantiene actualmente en 100 países y algunos de ellos han comenzado a aplicarla recientemente para conminar los delitos de secuestros o tráfico de drogas, según un Informe de las Naciones Unidas.

«A medida que nuevas formas de terror y violencia aparecen en la sociedad, la tendencia a volver a la pena de muerte como principal elemento disuasor se está incrementando», dice el Informe preparado por la oficina del secretario general. El documento fue preparado antes de que el presidente Nixon pidiera al Congreso una restauración de la pena de muerte para los delitos de traición, asesinato, secuestro aéreo, secuestro y homicidio de policías o guardianes de prisiones.

El documento de las Naciones Unidas está basado en parte en las respuestas a unos cuestionarios que han sido enviados por unos 84 países —una respuesta muy amplia para los «standards» de este tipo de sondeos de las Naciones Unidas— y otro material recolectado por sociólogos de la organización internacional. Los autores del informe advierten que algunas de las respuestas ofrecidas por los Estados eran fragmentarias o ambiguas y que fueron necesarios ulteriores investigaciones.

Sólo nueve países han abolido totalmente la pena capital. El informe de las Naciones Unidas los relaciona: Austria, Colombia, Costa Rica, República Dominicana, Ecuador, Finlandia, Islandia, Uruguay y Venezuela. Un cierto número de países han abolido la pena capital para los delitos tipificados en sus respectivos penales, pero la mantienen para traición y otras materias relacionadas con la seguridad del Estado.

En favor de la abolición

Las resoluciones adoptadas por las Naciones Unidas han evolucionado desde una posición de neutralidad a una proposición de la «eventual abolición» de la pena de muerte. En este sentido, hay que señalar que el Informe toma claramente partido en favor de la abolición de la pena de muerte y concluye que «todavía hay mucho que hacer».

El Informe de la ONU afirma que, en la mayoría de los casos, los gobiernos «satisfacen a la opinión pública» al usar la pena de muerte, dado que los sondeos de opinión muestran que la mayoría de la gente está en favor de aquélla.

Métodos duros de ejecución

Sin citar ningún país, el estudio informa también de que algunos métodos más duros de ejecución han sido introducidos como medio de atemorizar a los transgresores potenciales y de que se han podido registrar recientemente ejemplos de ejecuciones precedidas de torturas y palizas. Incluso el apaleamiento hasta la muerte ha llegado a ser utilizado como método de ejecución.

Algunos Gobiernos tieneden a mostrarse más duros en relación con los delincuentes políticos, dice el Informe, en una probable reacción ante el incremento del terrorismo y la guera de guerrillas.

La impresión de que se está produciendo actualmente un cierto movimiento hacia la abolición ha sido creada por el hecho de que algunos grandes países se han unido a los que está en favor de ese paso, añade el Informe de las Naciones Unidas. Pero en muchos países, añade el documento, no se ha registrado ningún progreso hacia la abolición de la pena de muerte y algunos la están usando con mayor amplitud que nunca.

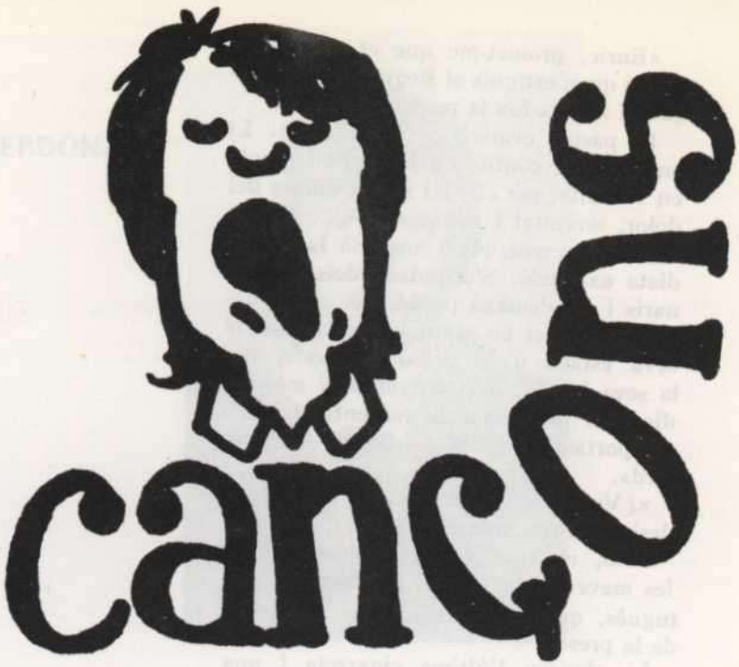

POLKA INFANTIL

-Y tu padre ¿qué hace ?
-Mi padre es albañil
Es el más noble de los oficios
Pues de él dependen los edificios
De las industrias, los hospitales
O los palacios residenciales
De las industrias, los hospitales
O los palacios residenciales
Mi padre dice que gracias a eso,
A todas partes llega el progreso .

Cuando yo sea hombre
Voy a ser como él
Cuando yo sea hombre
Voy a ser como él

-Y tu padre ¿ qué hace ?
-Mi padre es labrador
Sabe de plantas y de animales
Y de cosechas y de frutales
Y es un oficio más importante
Que hacee palacios como gigantes.
Mi padre dice que no habría nada
Sin que la tierra fuera sembrada

Cuando.....

-Y tu padre ¿ qué hace ?
-El mio es general
Ahora hace tiempo que no lo veo
Porque en el Vietnam tiene su empleo
El no hace casas ni labra tierras
Porque se dedica solo a la guerra
Sabe de bombas y bombarderos
Que hacen pedazos pueblos enteros
La última noche que me dió un beso,
Estuvo hablando tan solo de eso
Dice que tiene armas venenosas
Que matan todo seres y cosas
Mueren los hombres y las mujeres.
Pájaros ,flores, todo se muere
Y hasta los niños también se mueren
Como las madres también se mueren
Y los abuelos también se mueren

Cuando yo sea hombre
No seré como él
Cuando yo sea hombre
No seré como él.

LAS CARCELES

Cierra las puertas, echa la aldaba,carcelero
ata duro a ese hombre,no le atarás el alma.

Son muchas llaves,muchos cerrojos e injusticias
no le atarás el alma,no le atarás el alma.

Un hombre aguarda,
dentro de un pozo y sin remedio
tenso y conmocionado,con la oreja aplicada
no le atarś el alma,no le atarás el alma.

Porqué el pueblo es el que ha gritado
libertad,
y vuela al cielo y las cárceles vuelan
vuelan
vuelan

Cierra las puertas,echa la aldaba,carcelero
ata duro a ese hombre,no le atarás el alma.

QUÈ VOLEN AQUESTA GENT?

1. De matinada han trucat,
són al replà de l'escala;
la mare quan surt a obrir
porta la bata posada.
Què volen aquesta gent
que truca de matinada?

2. El seu fill que no és aquí
n'és adormit a la cambra.
Què li volen al meu fill?
El fill mig es desvetllava.
Què volen...

3. La mare ben poc en sap
de totes les esperances
del seu fill estudiant
que ben compromès n'estava.
Què volen...

4. Dies fa que parla poc
i cada nit s'agitava.
Li venia un tremolor
tement un truc a trenc d'alba.
Què volen...

5. Encara no ben despert
ja sent viva la trucada,
i es llença pel finestral
a l'asfalt d'una volada.
què volen...

6. Els que truque resten muts
menys un d' ells,potser el que mana,
s'inclina pel finestral
darrera xiscla la mare.
Què volen...

7. De matinada han trucat,
la llei una hora assenyala;
ara l'estudiant és mort,
és mort d'un truc a trenc d'alba.
Què volen...

ACORTS: Mi m Si 7

DISC. CONCENTRIC G. 067-VC 1968

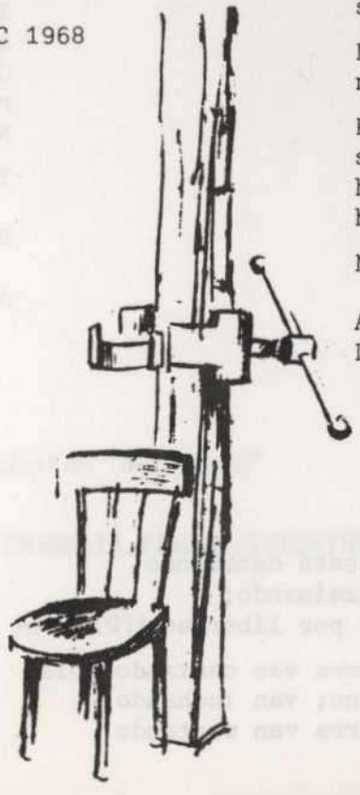

EL NEN D'HIROSHIMA

1. Per tot arreu us vaig cridant,
però ningú no em pot sentir;
i quan us parlo no em veieu
perquè sóc mort,perquè sóc mort.

2. Tenia set anys quan vaig morir
a Hiroshima fa molt temps,
encara tinc aquells set anys;
quan els nens moren no creixen més.

3. Tot el meu cos es va cremar,
amb els ulls cecs em vaig desfer,
tots els meus ossos es van fer pols,
després el vent s'ho va emportar.

4. Dolços no en vull,no em cal el pa,
no vull arroç , fruites tampoc,
jo no demano res per mi,
perquè sóc mort,perquè sóc mort.

5, El que demano és que ara lluiteu,
però per la pau,però per la pau,
per tal que els nens de tot el món,
puguin créixer,viure i jugar.

ACORTS: Do Sol m Sib Do La m
Re m Sol 7 Do Fa
Mi m Re m La m Re m
La m Si b Do

DIGUEM NO

Ara que spm junts
diré el que tu i jo sabem
i que sovint oblidem.

Hem vist la por ser llei per tots.
Hem vist la sang,
que sols fa sang,
ser llei del món.

No,jo dic no,
nosaltres no som d´eixe món.

Hem vist la fam
ser pa dels treballadors,
hem vist tancats a la presó
homes plens de raó.

No...

ACORTS: Do Fa Sol
DISC: "RAIMON a l'Olympia-1"
Edigsa,CM 184, 1967

CANCION DE PABLO

Compañera
vendran a preguntar por mi:
si yo he sido;
donde estoy
si usted sabe a donde fue su marido
usted levantará la vista;
mira; calla; está pensando;
Pablo andará por la Tierra;
su bandera enarbolando
una bandera de trigo;
de pan y de vino levantada;
por el camino; a los hombres irá enseñando la libertad;
compañera
buscandome vendrám aquí
mi retrato;
una carta;
algún signo para dar con mi rastro;

Usted recuerda mis manos
ya no piensa;
está soñando;
Pablo se fue;
navegando;
por una mar de sangre joven;
por su revelde destino;
sin pan y sin vino;
andar luchando;
su corazón guerrillero
olvida las calles
la soledad.

Compañera;
vendrán a preguntar otra vez:
si me ha visto;
si le escribo;
si usted sabe a donde fue su marido.

Usted los mira a los ojos
con ternura va pensando:

Pablo es un hombre que sabe que la vida está cambiando
los compañeros lo llevan hacia el alba caminando;
y si le ponen cadenas; irán otros brazos por libertad.

Pablos hay muchos que andando por la Tierra van cantando (bis)
con sus banderas de trigo;de pan y de vino; van luchando
Pablos hay muchos que andando por la Tierra van cantando.

UN HOME MOR EN MI

Tornada.

Un home mor en mi
sempre que un home mor,
en algun lloc del món
assassinat per
per l'odi.

1.Un home que és com jo;
nascut al món,com jo;
que ha rigut molt,com jo;
que és fet de sang i sal

de somni i temps,com jo.

Tornada.

2.Tenia amor,com jo;
alvverd dels pins,com jo;
al blau del mar,com jo;
als ulls brillants,com jo;
a la muller i els fills,
com jo,com jo,com jo.

Tornada.

3.Quí té dret a trencar
d'una vida l'arrel?
Qui pot fer tornar pols
el cor d'un ser humá?
Hi ha qui,amb aquesta pols,
victòries ammassá.

Tornada.

4.M'estripa el cor i ho dic:
la seva mor desfá,
la meva fe en el món,
el meu orgull humá.
Que aquest crit meu rebel
remogui terra i cel.
NO

Tornada.

DISC. Hogar del libro
A 4V-8, 1968
ACORTS: 3er. traste.-
La m Do Re m Sol7
Mi Fa Sol

" P A X " — Butlletí de "Pax Christi"

MATERIAL DE TREBALL PER ALS MESTRES

ANY 1975